

VERKLARING
VAN DE BIJBEL
DOOR
JOHANNES CALVIJN

GENESIS

Commentaar
door
CALVIJN
op het
Bijbelboek
Genesis

SAMENGESTELD UIT DE DAGELIJKS VERSTUURDE FRAGMENTEN (2008-2011) DOOR

W. PIETERS = V.D.M.

Bijbeltekst conform Saten Vertaling - GBS-editie

B. SCHALK — PUTTEN

Formattering en lay-out van dit document maken het optimaal geschikt voor gebruik met een iPad.

INHOUDSOPGAVE

GENESIS 1	1
<i>De schepping</i>	1
GENESIS 2	3
<i>De zevende dag geheiligd</i>	3
<i>De schepping van den mens</i>	3
<i>Het huwelijk</i>	4
GENESIS 3	5
<i>De zondeval</i>	5
GENESIS 4	8
<i>De eerste doodslag</i>	8
<i>Het geslacht van Kaïn</i>	10
GENESIS 5	10
<i>Van Adam tot Noach</i>	10
GENESIS 6	12
<i>De boosheid des mensen</i>	12
<i>De zondvloed aangekondigd</i>	13
GENESIS 7	15
<i>De zondvloed</i>	15
GENESIS 8	16
<i>Het einde van den zondvloed</i>	16
<i>Noach verlaat de ark</i>	17
GENESIS 9	18
<i>Gods verbond met Noach</i>	18
<i>Noach en zijn zonen</i>	20
GENESIS 10	21
<i>De nakomelingen van Jafeth</i>	21
<i>De nakomelingen van Cham</i>	21
<i>De nakomelingen van Sem</i>	22
GENESIS 11	22
<i>De torenbouw van Babel</i>	22
<i>Van Sem tot Abram</i>	23
GENESIS 12	24
<i>De roeping van Abram</i>	24
<i>Verblijf in Egypte</i>	26
GENESIS 13	27
<i>Scheiding tussen Abram en Lot</i>	27
GENESIS 14	29
<i>Abrams veldtocht</i>	29
<i>Abram ontmoet Melchizédek</i>	30
GENESIS 15	31
<i>Belofte en geloof</i>	31
<i>Het offer als teken</i>	32
GENESIS 16	34
<i>Ismaël geboren</i>	34
GENESIS 17	36
<i>De naamsverandering van Abram</i>	36
<i>De besnijdenis: teken des verbonds</i>	37
GENESIS 18	39
<i>God belooft Abraham opnieuw een zoon</i>	39
<i>Abrahams voorbede</i>	40
GENESIS 19	42
<i>Sódom en Gomórra verwoest</i>	42

<i>Lots dochters</i>	45
GENESIS 20	45
<i>Abraham te Gerar</i>	45
GENESIS 21	47
<i>Izak geboren</i>	47
<i>Hagar en Ismaël uitgedreven</i>	48
<i>Verbond met Abimélech</i>	48
GENESIS 22	49
<i>Abrahams geloof beproefd</i>	49
<i>De zonen van Nahor</i>	52
GENESIS 23	52
<i>Sara sterft</i>	52
GENESIS 24	53
<i>Izak trouwt Rebekka</i>	53
GENESIS 25	57
<i>Verder nageslacht van Abraham</i>	57
<i>Abraham sterft</i>	58
<i>De zonen van Ismaël</i>	58
<i>Ezau en Jakob</i>	58
GENESIS 26	60
<i>Izak te Gerar</i>	60
<i>Verbond met Abimélech</i>	63
GENESIS 27	64
<i>De eerstgeboortezegen</i>	64
<i>Ezau haat Jakob</i>	67
GENESIS 28	67
<i>Jakob vlucht</i>	67
<i>Bethel</i>	68
GENESIS 29	70
<i>Jakob komt bij Laban</i>	70
<i>Rachel en Lea</i>	70
GENESIS 30	72
<i>Rachel benijdt Lea</i>	72
<i>Jakobs kudde</i>	73
GENESIS 31	75
<i>Jakob moet terug naar Kanaän</i>	75
<i>Laban jaagt Jakob na</i>	76
<i>Verbond met Laban</i>	77
GENESIS 32	78
<i>Jakob vreest Ezau</i>	78
<i>Pniël</i>	80
GENESIS 33	82
<i>Ontmoeting met Ezau</i>	82
GENESIS 34	83
<i>Dina en de Sichemieten</i>	83
GENESIS 35	85
<i>Jakob komt terug te Bethel</i>	85
<i>Rachel sterft</i>	87
<i>Izak sterft</i>	88
GENESIS 36	88
<i>Het nageslacht van Ezau</i>	88
<i>De zonen van Seïr</i>	89
<i>De koningen van Edom</i>	89
GENESIS 37	90

<i>Jozef en zijn broeders</i>	90
<i>Jozef verkocht naar Egypte</i>	90
GENESIS 38	92
<i>Juda en Thamar</i>	92
GENESIS 39	94
<i>Jozef bij Pótifar verzocht</i>	94
GENESIS 40	96
<i>De schenker en de bakker dromen</i>	96
GENESIS 41	98
<i>Farao droomt</i>	98
<i>Jozef wordt onderkoning</i>	100
GENESIS 42	101
<i>Jozef broeders gaan naar Egypte</i>	101
GENESIS 43	104
<i>Jozefs dromen gaan in vervulling</i>	104
GENESIS 44	106
<i>Jozef beproeft zijn broeders</i>	106
<i>Juda pleit voor Benjamin</i>	107
GENESIS 45	108
<i>Jozef maakt zich bekend</i>	108
GENESIS 46	110
<i>Jakob gaat naar Egypte</i>	110
<i>Jakob ziet Jozef weder</i>	112
GENESIS 47	113
<i>Jakob ontmoet Farao</i>	113
<i>De behouder ten leven</i>	114
<i>Jakobs levenseinde nadert</i>	115
GENESIS 48	115
<i>Jakob zegent de zonen van Jozef</i>	115
GENESIS 49	118
<i>Jakob neemt afscheid van zijn zonen</i>	118
<i>Jakob sterft</i>	121
GENESIS 50	121
<i>De begrafenis van Jakob</i>	121
<i>Vrees en troost</i>	123
<i>Jozef sterft</i>	124

Genesis 1

De schepping

De reden waarom de Heere ons het kunstwerk van hemel en aarde laat zien, en Zich daarin te aanschouwen geeft, is dat Hij ons wil uitnodigen om Hem te leren kennen. Bezig te zijn met het onderzoeken van de geheimen van de natuur, zonder ooit het oog te richten op de Schepper, is een verkeerde ijver. En van de gehele natuur te genieten, zonder de Gever van die weldaad te erkennen, is een al te schandelijke ondankbaarheid. Tevergeefs redeneert men over de schepping der wereld, als men niet eerst door de prediking van het Evangelie vernederd is, en geleerd heeft alle scherpzinnigheid van het verstand te onderwerpen aan de dwaasheid van het kruis. Buiten de dwaasheid van het kruis zullen wij nergens iets vinden dat ons opvoert tot God, zolang Christus ons niet in Zijn leerschool heeft onderwezen. Dit nu kan niet anders gebeuren dan doordat wij uit de diepte der hel worden opgetrokken en op de wagen van Zijn kruis boven alle hemelen worden opgevoerd, om daar door het geloof te leren verstaan, wat het oog nooit heeft gezien, noch het oor gehoord, en wat ons hart en verstand verre te boven gaat.

1 IN den beginne schiep God den hemel en de aarde.

2 De aarde nu was woest en ledig, en duisternis was op den afgrond; en de Geest Gods zweefde op de wateren.

3 En God zeide: Daar zij licht. En daar werd licht.

4 En God zag het licht, dat het goed was; en God maakte scheiding tussen het licht en tussen de duisternis.

5 En God noemde het licht dag, en de duisternis noemde Hij nacht. Toen was het avond geweest en het was morgen geweest, de eerste dag.

6 En God zeide: Daar zij een uitspansel in het midden der wateren; en dat make scheiding tussen wateren en wateren.

7 En God maakte het uitspansel en maakte scheiding tussen de wateren die onder het uitspansel zijn, en tussen de wateren die boven het uitspansel zijn. En het was also.

8 En God noemde het uitspansel hemel. Toen was het avond geweest en het was morgen geweest, de tweede dag.

9 En God zeide: Dat de wateren van onder den hemel in één plaats vergaderd worden en dat het droge gezien worde. En het was also.

10 En God noemde het droge aarde, en de vergadering der wateren noemde Hij zeeën. En God zag dat het goed was.

11 En God zeide: Dat de aarde uitschiete grasscheutjes, kruid zaadzaaiende, vruchtbaar geboomte, dragende vrucht naar zijn aard, welks zaad daarin zij op de aarde. En het was also.

Uit de volgorde van de schepping (eerst het licht, daarna de lichtdragers – eerst: “de aarde bracht voort grasscheutjes” etc., daarna de zon die de aarde vruchtbaar maakt) kunnen wij leren dat God handelt door schepselen, niet als hulp behoevende, maar omdat dit Hem behaagt.

12 En de aarde bracht voort grasscheutjes, kruid zaadzaaiende naar zijn aard, en vruchtdragend geboomte, welks zaad daarin was, naar zijn aard. En God zag dat het goed was.

13 Toen was het avond geweest en het was morgen geweest, de derde dag.

14 En God zeide: Dat er lichten zijn in het uitspansel des hemels, om scheiding te maken tussen den dag en tussen den nacht; en dat zij zijn tot tekenen en tot gezette tijden, en tot dagen en jaren.

15 En dat zij zijn tot lichten in het uitspansel des hemels, om licht te geven op de aarde. En het was also.

16 God dan maakte die twee grote lichten; het grote licht tot heerschappij des daags, en het kleine licht tot heerschappij des nachts; ook de sterren.

17 En God stelde ze in het uitspansel des hemels, om licht te geven op de aarde,

18 En om te heersen in den dag en in den nacht, en om scheiding te maken tussen het licht en tussen de duisternis. En God zag dat het goed was.

19 Toen was het avond geweest en het was morgen geweest, de vierde dag.

20 En God zeide: Dat de wateren overvloediglijk voortbrengen een gewemel van levende zielen; en het gevogelte vliege boven de aarde, in het uitspansel des hemels.

21 En God schiep de grote walvissen, en alle levende wremelende ziel, welke de wateren overvloediglijk voortbrachten, naar haar aard; en alle gevleugeld gevogelte naar zijn aard. En God zag dat het goed was.

22 En God zegende ze, zeggende: Zijt vruchtbaar en vermenigvuldigt, en vervult de wateren in de zee en het gevogelte vermenigvuldige op de aarde.

23 Toen was het avond geweest en het was morgen geweest, de vijfde dag.

24 En God zeide: De aarde brenge levende zielen voort naar haar aard, vee en kruipend en wild gedierte der aarde naar zijn aard. En het was also.

25 En God maakte het wild gedierte der aarde naar zijn aard, en het vee naar zijn aard, en al het kruipend gedierte des aardbodems naar zijn aard. En God zag dat het goed was.

26 En God zeide: Laat Ons mensen maken, naar Ons beeld, naar Onze gelijkenis; en dat zij heerschappij hebben over de vissen der zee en over het gevogelte des hemels en over het vee en over de gehele aarde en over al het kruipend gedierte, dat op de aarde kruipt.

27 En God schiep den mens naar Zijn beeld; naar het beeld Gods schiep Hij hem; man en vrouw schiep Hij hen.

28 En God zegende hen, en God zeide tot hen: Weest vruchtbaar en vermenigvuldigt, en vervult de aarde en onderwerpt haar, en hebt heerschappij over de vissen der zee en over het gevogelte des hemels en over al het gedierte dat op de aarde kruipt.

Alles is geschapen opdat mensen niets zou ontbreken in alle behoeften en gebruiken van het leven. In de orde van de schepping komt de Vaderlijke zorg van God jegens de mensen duidelijk uit, want voordat Hij hen vormde, voorzag Hij de wereld met alle mogelijke dingen, ja zelfs met grote overvloed van schatten. Zo was hij dus al rijk, voordat hij werd geboren. En als God zó'n zorg voor ons had, vóór wij bestonden, zal Hij het ons dan – nu wij in de wereld zijn geplaatst – aan voeding en overig levensonderhoud laten ontbreken? Adam is met zijn vrouw geschapen tot voortplanting, opdat de mensen heel de aarde zouden vervullen. God kon Zelf wel de aarde bedekken met een menigte mensen, maar Hij wilde dat wij allen uit één bron zouden voortkomen, opdat de lust tot onderlinge eendracht groter zou zijn, en de een de ander te liever als zijn eigen vlees zou omhelzen. Het is van groot belang dat wij niets van Gods goederen gebruiken, zonder dat wij weten dat het ons door Hem is toegestaan. Nooit genieten wij iets met een goed geweten dan wanneer wij het als uit Gods hand ontvangen. En zo leert Paulus ons dat wij in het eten en drinken altijd zondigen, als het geloof niet aanwezig is.

29 En God zeide: Zie, Ik heb ulieden al het zaadzaaiende kruid gegeven dat op de ganse aarde is, en alle geboomte in hetwelk zaadzaaiende boomvrucht is; het zij u tot spijs.

Door het gebruik van Gods gaven worden wij geoefend in het overdenken van Zijn goedheid en Vaderlijke zorg. Want hierop doelen deze woorden van God in vers 29: “Zie, uw onderhoud is door Mij reeds bereid, voordat u er was. Erken mij daarom als Vader, Die u – toen u nog niet was geschapen – zo ijverig heeft verzorgd.”

30 Maar aan al het gedierte der aarde en aan al het gevogelte des hemels en aan al het kruipend gedierte op de aarde, waarin een levende ziel is, heb Ik al het groene kruid tot spijs gegeven. En het was also.

31 En God zag al wat Hij gemaakt had, en zie, het was zeer goed. Toen was het avond geweest en het was morgen geweest, de zesde dag.

Genesis 2

De zevende dag geheiligd

1 ALZO zijn volbracht de hemel en de aarde en al hun heir.

2 Als nu God op den zevenden dag volbracht had Zijn werk, dat Hij gemaakt had, heeft Hij gerust op den zevenden dag van al Zijn werk, dat Hij gemaakt had.

3 En God heeft den zevenden dag gezegend en dien geheiligd; omdat Hij op denzelven gerust heeft van al Zijn werk, hetwelk God geschapen had om te volmaken.

Het zegenen van de zevende dag is niets anders dan de plechtige wijding waarmee God de genegenheden en bezigheden van de mensen op de zevende dag Zich toeëigent. Dit is een heilige roeping die de mensen aan de beslommeringen der wereld ontrukkt en hen geheel aan God toewijdt. Wel past ons de overdenking van Gods werken gedurende ons hele leven, en hebben wij ons er dágelijks in te oefenen om de grote goedheid van God, Zijn rechtvaardigheid, kracht en wijsheid, in deze grote schouwplaats van hemel en aarde op te merken, maar omdat mensen minder ijverig zijn dan terecht is, is elke zevende dag bijzonder uitgekozen om aan te vullen wat aan de voortdurende overdenking ontbreekt.

De schepping van den mens

4 Dit zijn de geboorten des hemels en der aarde, als zij geschapen werden; ten dage als de HEERE God de aarde en den hemel maakte,

5 En allen struik des velds, eer hij in de aarde was, en al het kruid des velds, eer het uitsproot; want de HEERE God had niet doen regenen op de aarde, en er was geen mens geweest om den aardbodem te bouwen.

6 Maar een damp was opgegaan uit de aarde en bevochtigde den gansen aardbodem.

7 En de HEERE God had den mens geformeerd uit het stof der aarde en in zijn neusgaten geblazen den adem des levens; alzo werd de mens tot een levende ziel.

Mozes vertelt dat de mens oorspronkelijk stof geweest is. Hij had gezegd dat de mens naar het beeld van God was geschapen. Dit is de hoogste en onvergelykelijke adel. Opdat nu de mensen zich daarop niet zouden gaan verheffen, stelt hij hun oorspronkelijke afkomst hun voor ogen. Adam is van Godswege tot bewoner van de aarde gesteld, opdat hij – terwijl hij zijn tijdelijk leven daarop doorbracht – de hemelse heerlijkheid zou bedenken. Hij is door de Heere met ontelbare weldaden rijkelijk begiftigd, opdat hij door het genot daarvan Zijn Vaderlijke goedheid zou leren kennen.

8 Ook had de HEERE God een hof geplant in Eden, tegen het oosten; en Hij stelde aldaar den mens, dien Hij geformeerd had.

9 En de HEERE God had alle geboomte uit het aardrijk doen spruiten, begeerlijk voor het gezicht en goed tot spijs; en den boom des levens in het midden van den hof, en den boom der kennis des goeds en des kwaads.

Mozes verhaalt dat de hof van Eden bijzonder verrijkt is geweest met allerlei vruchtdragend geboomte. En dit is met opzet door de Heere gedaan, opdat de begeerlijkheid van de mens des te minder verontschuldiging zou hebben, als ze – ontevreden met zo'n bijzondere overvloed van vruchten en zo'n genot en verscheidenheid, als hun ten deel viel – tegen het bevel van God zich in het verderf stortten. Met opzet verhaalt de Heilige Geest door Mozes hoe groot de gelukstaat van Adam was, opdat het boosaardige van zijn onmatigheid des te duidelijker zou uitkomen, omdat zo'n overvloed hem niet voldoende kon verzadigen en weerhouden, om aan de verboden vrucht de hand te slaan. Ongetwijfeld was het een schandelijke ondankbaarheid, dat de mens in zo'n gelukkige en gewenste staat niet kon rusten. Ook was zijn lust meer dan dierlijk, dat zo'n grote overvloed hem niet kon verzadigen. God wilde dat de mens, zo dikwijls als hij de vrucht van die boom proefde, zich zou herinneren van Wie hij het leven had ontvangen; dat hij zou erkennen dat hij niet door eigen kracht, maar alleen door Gods genade leefde. Door dit teken werd Adam opgeroepen om zich niets aan te matigen als eigen

bezit, opdat hij helemaal afhankelijk zou zijn van de Zoon van God¹, en nergens dan alleen in Hem het leven zou zoeken. Laten wij dus bedenken, dat, als wij ons van Christus afscheiden, voor ons niets dan de dood overblijft.

10 En een rivier was voortgaande uit Eden om dezen hof te bewateren, en werd vandaar verdeeld en werd tot vier hoofden.

11 De naam der eerste *rivier* is Pison; deze is het die het ganse land van Havíla omloopt, waar het goud is.

12 En het goud van dit land is goed; daar is *ook* bedólah en de steen sardonyx.

13 En de naam der tweede rivier is Gihon; deze is het die het ganse land Cusch omloopt.

14 En de naam der derde rivier is Hiddékel; deze is gaande naar het oosten van Assur. En de vierde rivier is Frath.

15 Zo nam de HEERE God den mens, en zette hem in den hof van Eden om dien te bouwen en dien te bewaren.

De mensen zijn geschapen om iets te doen, opdat zij niet traag en lui zouden neerliggen. Daarom is er niets méér in strijd met de orde van de natuur, dan ons leven door te brengen met eten, drinken en slapen, en ons intussen voor te nemen niets te doen. Wie een akker bezit [wij kunnen dit toepassen op de situatie waarin wij verantwoordelijkheid dragen] moet toezien dat hij de grond door zorgeloosheid niet uitgeput laat worden, maar hij moet er zich op toeleggen om hem zó aan de nakomelingen over te leveren als hij hem heeft ontvangen, of nog béter verzorgd. Zullen we spaarzaam en vlijtig zijn ten opzichte van de goederen die God ons te genieten geeft, dan dienen we te bedenken dat we over alles wat wij bezitten, Gods rentmeester zijn. Dan zullen we ons niet lichtzinnig gedragen of door misbruik bederven wat God wil, dat bewaard wordt.

16 En de HEERE God gebod den mens, zeggende: Van allen boom dezès hofs zult gij vrijelijk eten;

17 Maar van den boom der kennis des goeds en des kwaads, daarvan zult gij niet eten; want ten dage als gij daarvan eet, zult gij den dood sterven.

Als teken van onderwerping wordt aan de mens een wet gegeven. Het verbod van één boom was een proef van gehoorzaamheid. Zo wilde God van het begin af het hele menselijke geslacht doen wennen aan de eerbiediging van Zijn Majesteit. Pas dan is ons leven juist ingericht, wanneer wij God gehoorzamen en wanneer Zijn wil al onze hartstochten beheerst. Zodra Adam afvallig werd van God, de Bron van het leven, werd hij uitgeworpen uit zijn vorige staat, opdat hij zou beseffen dat zijn leven zonder God ongelukkig en hopeloos is, en niets verschilt van de dood. De staat van de mens na de zonde wordt niet ten onrechte dood genoemd. De gebreken en kwalen, zowel van de ziel als van het lichaam, waarmee de mens – zolang hij op aarde is – bezet is, zijn als een soort voorportaal van de dood, totdat de dood zelf hem helemaal opslokt.

Het huwelijk

18 Ook had de HEERE God gesproken: Het is niet goed dat de mens alleen zij; Ik zal hem een hulpe maken, *die* als tegen hem over zij.

Dit is een algemene regel van de roeping van de mens en elk moet het aannemen als tot hem gesproken: dat de eenzaamheid niet goed is, tenzij God iemand door een bijzonder voorrecht van deze regel uitzondert. Nu God de vrouw bestemt tot hulp voor de man, schrijft Hij niet alleen aan vrouwen de regel van hun roeping voor, maar spreekt Hij ook uit dat het huwelijk voor mannen werkelijk de beste steun in het leven is. In de vele ongemakken van het huwelijk – die de vruchten zijn van onze ontaarde natuur – blijft toch nog iets over van het goede dat God daarin heeft gelegd, en – als in een uitgedoofd vuur, flikkeren toch tot hiertoe nog de vonken.

---

¹ Ook Augustinus ziet in de boom des levens een voorbeeld van Gods Zoon als het Leven van de mensen

19 Want als de HEERE God uit de aarde al het gedierte des velds en al het gevogelte des hemels gemaakt had, zo bracht Hij ze tot Adam, om te zien hoe hij ze noemen zou; en zoals Adam alle levende ziel noemen zou, dat zou haar naam zijn.

20 Zo had Adam genoemd de namen van al het vee en van het gevogelte des hemels en van al het gedierte des velds; maar voor den mens vond hij geen hulpe *die* als tegen hem over ware.

21 Toen deed de HEERE God een diepen slaap op Adam vallen, en hij sliep; en Hij nam een van zijn ribben en sloot derzelve plaats toe *met* vlees.

22 En de HEERE God bouwde de ribbe, die Hij van Adam genomen had, tot een vrouw; en Hij bracht haar tot Adam.

Nu verhaalt Mozes dat van Godswege het huwelijk is ingesteld, wat nuttig is te weten. Adam nam namelijk niet uit eigen keuze voor zich een vrouw, maar hij ontving haar van de Heere, alsof ze Hem werd aangeboden en toegevoegd. Hierin blijkt allerduidelijkst de heiligheid van het huwelijk, omdat wij weten dat God de Bewerker daarvan is. Des te meer satan heeft geprobeerd het huwelijk te besmetten, des te meer moeten wij het van alle smaad en schande bevrijden, opdat het zijn achting behoudt.

23 Toen zeide Adam: Deze is ditmaal been van mijn benen en vlees van mijn vlees; men zal haar Manninne heten, omdat zij uit den man genomen is.

24 Daarom zal de man zijn vader en zijn moeder verlaten, en zijn vrouw aankleven, en zij zullen tot één vlees zijn.

25 En zij waren beiden naakt, Adam en zijn vrouw; en zij schaamden zich niet.

Een mens kunnen wij niet naakt zien zonder schaamte, maar in de ongeschonden natuur is niets oneerbaars geweest. Hieruit volgt dat ons schaamtegevoel aan onze schuld is te wijten.

Genesis 3

De zondeval

Mozes doel was met weinig woorden samen te vatten, hoeveel onze tegenwoordige toestand verschilt van onze eerste afkomst opdat wij met een nederige belijdenis van onze schuld ons kwaad zouden leren betreuren. O, dat de mensen zich liever door God zouden laten oordelen, dan dat zij zich die heiligschennende roekeloosheid zouden aanmatigen om Hem te oordelen. Het is immers aanmatiging van het vlees, om God te onderwerpen aan ons onderzoek. Door iets te doen dat boven het gewone gebruik uitgaat, dwingt God ons tot bewondering van Zijn macht. Als wij onder dit voorwendsel Gods macht bespotten, omdat ze ons niet gewoon voorkomt, zijn wij dan niet méér dan onbeschaamd?

1 DE slang nu was listiger dan al het gedierte des velds, hetwelk de HEERE God gemaakt had; en zij zeide tot de vrouw: Is het ook dat God gezegd heeft: Gijlieden zult niet eten van allen boom dezès hofs?

Als het ongelooflijk schijnt, dat op Gods bevel dieren gesproken hebben..., vanwaar komt bij de mens de spraak anders, dan doordat God zijn tong heeft gevormd? Kortom, iedereen die stelt dat God in de hemel de wereld bestuurt, kan Hem ook de macht over de dieren niet onzeggen om naar Zijn goedvinden stomme dieren te leren spreken, zoals Hij soms sprekende mensen stom maakt. Zeer gevaarlijk is de verzoeking, als men ons aanraadt, God alleen te gehoorzamen, voor zover de reden van Zijn bevel ons duidelijk is. De ware regel van gehoorzaamheid is, dat wij (tevreden met het bevel alleen) geloven dat al wat Hij beveelt, recht en goed is. Wie boven de maat wijs wil zijn, die zal de satan - omdat hij alle eerbied voor God afgeworpen heeft - tot openlijke opstand vervoeren.

2 En de vrouw zeide tot de slang: Van de vrucht der bomen dezès hofs zullen wij eten;

3 Maar van de vrucht des booms die in het midden des hofs is, heeft God gezegd: Gij zult van die niet eten, noch die aanroeren, opdat gij niet sterft.

4 Toen zeide de slang tot de vrouw: Gijlieden zult den dood niet sterven;

Door dit voorbeeld moeten wij leren, op onze hoede te zijn tegen satans verleiding, opdat wij – door bijtijds hem tegen te staan – hem ver van ons afweren, zodat de nadere toegang voor hem niet openstaat.

5 Maar God weet, dat ten dage als gij daarvan eet, zo zullen uw ogen geopend worden; en gij zult als God wezen, kennende het goed en het kwaad.

Aan deze kwaal lijden wij allen nog dagelijks, dat wij meer zoeken te weten dan terecht is en de Heere toestaat, terwijl toch het voornaamste punt van wijsheid is: een goed geregelde bedachtzaamheid om God te gehoorzamen.

6 En de vrouw zag dat die boom goed was tot spijs, en dat hij een lust was voor de ogen, ja, een boom die begeerlijk was om verstandig te maken; en zij nam van zijn vrucht en at; en zij gaf ook haar man met haar, en hij at.

Te voren had zij de boom goed kunnen aanzien, zonder dat enige verlangen tot eten haar gemoed raakte. Het geloof toch, dat zij bezat in Gods woord, was de allerbeste bewaker van haar hart en zinnen. Maar nu, nadat het hart van het geloof en de gehoorzaamheid aan het woord was afgevallen, bederft het tegelijk alle zinnen, en de verkeerdheid is verspreid door alle delen, zowel van haar ziel als van haar lichaam. Dit is dus het teken van de goddeloze afval, dat de vrouw de boom goed oordeelt tot spijs, dat zij zich begerig vermaakt in zijn aanblik, dat zij zich wijs maakt, dat hij begeerlijk was, om verstand te bekomen, terwijl zij tevoren honderden malen met vrije en bedaarde blik hem was voorbijgegaan. Nu wordt gevraagd wat van beiden de zonde is geweest. Augustinus zegt, dat trotsheid het begin is geweest van alle kwaad, en dat het menselijke geslacht door trotsheid te gronde is gegaan. Vollediger echter kan de bepaling van de zonde genomen worden uit de aard van de beproeving, zoals Mozes die beschrijft: vanwege haar ongeloof wordt de vrouw weggetrokken van Gods woord, door de bedriegerijen van de slang. Het begin van de verwoesting, waardoor het menselijke geslacht te gronde is gericht, was afval van Gods heerschappij. Merk echter op, dat de mensen reeds van God afvielen, toen zij met verlating van Zijn woord, het oor leenden aan satans leugens. Nu verstaan wij, dat God wil, dat Zijn woord geëerd en gevreesd wordt; en dat alle ontzag voor Hem wordt uitgeschud, als Zijn woord wordt veracht. Omdat God Zich niet anders aan de mensen openbaart dan door het Woord, daarom ook houden Zijn Majesteit en Zijn dienst onder ons niet langer in stand, dan dat wij Zijn woord gehoorzamen. Toen God hem in alles vrijliet en hem tot koning der wereld stelde, wilde Hij in het onthouden van slechts één boom, zijn gehoorzaamheid op de proef stellen. Deze voorwaarde behaagde de mens niet. Wij weten dat voor God de zonden niet worden beoordeeld naar haar uiterlijke schijn, maar naar de inwendige gezindheid. Geen enkel deel in ons is ongeschonden: het verstand is met blindheid geslagen en met ontelbare dwalingen besmet, alle hartstochten zijn vol van weerspannigheid en verkeerdheid, óf slechte lusten óf andere niet geringere kwalen heersen daar en alle zinnen zijn vol van vele slechte dingen. Wij zijn beroofd van de uitnemende gaven van de Heilige Geest, van het licht der rede, van gerechtigheid, van heiligheid en wij zijn tot alle kwaad geneigd. Omdat de Schrift ons overal aan onze naaktheid en ons gebrek herinnert, en toeroept dat wij in Christus kunnen terugkrijgen wat wij in Adam verloren hebben, laten wij daarom, met verwerping van al ons zelfvertrouwen, ons geheel ledig aan Christus aanbieden, opdat Hij ons vervult met Zijn rijkdommen.

7 Toen werden hun beider ogen geopend, en zij werden gewaar dat zij naakt waren; en zij hechtten vijgenboombladeren tezamen en maakten zich schorten.

Het past ons allen de ogen te openen, opdat wij beschaamd over onze schande, aan God die eer geven, die Hij verdient.

8 En zij hoorden de stem van den HEERE God, wandelende in den hof, aan den wind des daags. Toen verborg zich Adam en zijn vrouw voor het aangezicht van den HEERE God in het midden van het geboomte des hofs.

9 En de HEERE God riep Adam en zeide tot hem: Waar zijt gij?

Mozes zegt dat Adam door de Heere werd geroepen. Op dezelfde wijze worden ook wij door Gods stem verschrikt, zodra Zijn wet in onze oren klinkt; maar spoedig zoeken wij uitvluchten, totdat Hij ons heftiger dringt om als schuldigen voor Zijn rechtbank te komen. Met recht had God ook on-

verhoord het vonnis kunnen vellen over Adam en Eva. Waarom anders roept Hij hen dus tot onderzoek, dan omdat Hij hun zaligheid ter harte neemt? Deze leer moeten wij tot ons nut aanwenden. Om ons te veroordelen was geen aanklacht en geen plechtige vorm van proces nodig. En daarom, als God het daarop toelegt, dat Hij ons een schuldbelijdenis ontlokt, handelt Hij meer als geneesheer dan als rechter.

10 En hij zeide: Ik hoorde Uw stem in den hof, en ik vreesde, want ik ben naakt; daarom verborg ik mij.

11 En Hij zeide: Wie heeft u te kennen gegeven, dat gij naakt zijt? Hebt gij van dien boom gegeten, van welken Ik u gebod, dat gij daarvan niet eten zoudt?

12 Toen zeide Adam: De vrouw, die Gij bij mij gegeven hebt, die heeft mij van dien boom gegeven, en ik heb gegeten.

13 En de HEERE God zeide tot de vrouw: Wat is dit, *dat* gij gedaan hebt? En de vrouw zeide: De slang heeft mij bedrogen, en ik heb gegeten.

14 Toen zeide de HEERE God tot de slang: Dewijl gij dit gedaan hebt, zo zijt gij vervloekt boven al het vee en boven al het gedierte des velds; op uw buik zult gij gaan en stof zult gij eten al de dagen uws levens.

15 En Ik zal vijandschap zetten tussen u en tussen deze vrouw, en tussen uw zaad en tussen haar Zaad; Datzelve zal u den kop vermorzelen, en gij zult Het de verzenen vermorzelen.

Zo dikwijls het zien van slangen ons schrik aanjaagt, wordt de herinnering aan onze val hernieuwd, opdat zij met grotere schrik voor de zonde vervuld zouden worden, ziende hoezeer deze God mishaaft, en bovendien daaruit troost in hun ellende zouden genieten, omdat zij gevoelden dat God hun nog gunstig was. Opdat God de bezweken harten der mensen zou oprichten, en deze – door wanhoop neergedrukt – zou doen herleven, was het nodig, dat de overwinning op satan – door wiens list zij waren omgekomen – in de toekomst hun werd beloofd. Dit was toch het enige heilzame geneesmiddel, dat verlorenen kon oprichten en doden het leven kon terugschenken. Alle eeuwen door neemt satan kinderen der mensen gevangen naar zijn wil, en nog heden zet hij die rampzalige triomf voort – daarom wordt hij ook overste der wereld genoemd (Johannes 12:31¹). Maar omdat van de hemel de Sterkere is neergedaald, Die hem overwon, daardoor komt het, dat de hele kerk van God hem onder haar Hoofd honend uitdaagt. Daarop ziet ook dit woord van Paulus in Romeinen 16:20². Met die woorden toont hij aan, dat de kracht om satan te verpletteren wordt uitgestort op de gelovigen, en dat de zegen zo aan de hele kerk toekomt.

16 Tot de vrouw zeide Hij: Ik zal zeer vermenigvuldigen uw smart, namelijk uwer dracht; met smart zult gij kinderen baren; en tot uw man zal uw begeerte zijn, en hij zal over u heerschappij hebben.

17 En tot Adam zeide Hij: Dewijl gij geluisterd hebt naar de stem uwer vrouw en van dien boom gegeten, waarvan Ik u gebod, zeggende: Gij zult daarvan niet eten, zo zij het aardrijk om uwentwil vervloekt, en met smart zult gij daarvan eten al de dagen uws levens.

18 Ook zal het u doornen en distelen voortbrengen; en gij zult het kruid des velds eten.

19 In het zweet uws aanschijns zult gij brood eten, totdat gij tot de aarde wederkeert, dewijl gij daaruit genomen zijt; want gij zijt stof en gij zult tot stof wederkeren.

Zij die zich rustig aan de moeiten onderwerpen, bewijzen God een welgevallige gehoorzaamheid, als tenminste met het dragen van het kruis zulk een kennis van zonden gepaard gaat die hen leert nederig te zijn. Dus, het geloof alleen brengt dit offer aan God. Er is niets beter, dan – wakker geschud door de zorgen van het tegenwoordige leven – onze zonden te betreuren en verlichting te zoeken in de genade van Christus, die niet alleen de bitterheid van de smart verzacht maar ook de lijdensbeker met

---

¹ Nu is het oordeel dezer wereld; nu zal de overste dezer wereld buitengeworpen worden.

² En de God des vredes zal den satan haast onder uw voeten verpletteren.

iets liefelijks vermengt. Als algemene grondregel moet worden aangenomen, dat alle ellende waaraan het menselijke leven onderworpen is, noodzakelijke oefeningen zijn, waardoor God ons eensdeels uitlokt tot bekering, anderdeels leert nederig te zijn, en ons voor het vervolg meer op onze hoede doet zijn voor de verleidingen der zonde.

20 Voorts noemde Adam den naam zijner vrouw Eva, omdat zij een moeder aller levenden is.

21 En de HEERE God maakte voor Adam en zijn vrouw rokken van vellen en toog ze hun aan.

22 Toen zeide de HEERE God: Zie, de mens is geworden als Onze een, kennende het goed en het kwaad. Nu dan, dat hij zijn hand niet uitsteke en neme ook van den boom des levens en ete en leve in eeuwigheid.

Dit is een verwijt vol ironie, waardoor God het hart van de mens niet slechts wilde treffen, maar geheel doorboren. En ja, het was een droevig en afschrikwekkend schouwspel, dat hij, in wie nog onlangs het sieraad van het Goddelijke beeld schitterde, zich verborg onder stinkende huiden om zijn schaamte te bedekken, en dat in het dode dier meer sieraad was dan in de levende mens!

23 Zo verzond hem de HEERE God uit den hof van Eden, om den aardbodem te bouwen, waaruit hij genomen was.

24 En Hij dreef den mens uit, en stelde cherubs tegen het oosten des hofs van Eden, en een vlamig lemmer eens zwaards, dat zich omkeerde, om te bewaren den weg van den boom des levens.

Van de boom des levens was de mens uitgesloten, maar een nieuw geneesmiddel wordt hem aangeboden in de offeranden.

Genesis 4

De eerste doodslag

1 EN Adam bekende Eva, zijn huisvrouw; en zij werd zwanger en baarde Kaïn, en zeide: Ik heb een man van den HEERE verkregen.

2 En zij voer voort te baren zijn broeder Abel; en Abel werd een schaapherder, en Kaïn werd een landbouwer.

3 En het geschiedde ten einde van *enige* dagen, dat Kaïn van de vrucht des lands den HEERE offer bracht.

Gehoorzaamheid is de moeder van alle deugden. Uit het besef en het geloof aan Zijn goedheid alleen, wordt de vrijwillige godsvrucht geboren.

4 En Abel, die bracht ook van de eerstgeborenen zijner schapen en van hun vet. En de HEERE zag Abel en zijn offer aan;

Wij zien dat God wel de boom des levens hun ontnam, die Hij in het eerst tot een onderpand van Zijn genade had gegeven, maar op een andere manier toont Hij toch Zijn gunst. In het slachten van het vee en het bloedvergieten lag iets bijzonders: zij moesten daaruit leren zich de dood voor ogen te stellen en toch gelovig te vertrouwen in God als met hen verzoend.

5 Maar Kaïn en zijn offer zag Hij niet aan. Toen ontstak Kaïn zeer en zijn aangezicht verviel.

Hiermee geeft Mozes te kennen dat werken geen genade vinden in Gods ogen, als niet de persoon die ze verricht, Hem behaagt en in Zijn gunst deelt. Hoe zou de walgelijke lucht van het verbrande vet Gods gunst kunnen winnen? Alleen de offeranden die met de goede reuk van het geloof waren vergoten, hadden een aangename geur voor de Heere.

6 En de HEERE zeide tot Kaïn: Waarom zijt gij ontstoken en waarom is uw aangezicht verval-

len?
7 Is er niet, indien gij wel doet, verhoging? En zo gij niet wel doet, de zonde ligt aan de deur. Zijn begeerte is toch tot u, en gij zult over hem heersen.

Om goed te handelen komt het hoofdzakelijk hierop aan of wij gelovig steunen op de Middelaar Christus, en op de door Hem verworven verzoening en dat wij oprecht, zonder bedrog, God zoeken te dienen. Er is een onafscheidelijk verband tussen deze twee vereisten voor gelovigen, wanneer zij voor Gods aangezicht verschijnen: dat alleen de genade van Christus door de uitwissing van hun zonden hen voor God aangenaam maakt en dat zij de ware reinheid van hart meebrengen.

8 En Kaïn sprak met zijn broeder Abel; en het geschiedde als zij in het veld waren, dat Kaïn tegen zijn broeder Abel opstond, en sloeg hem dood.

9 En de HEERE zeide tot Kaïn: Waar is Abel, uw broeder? En hij zeide: Ik weet *het* niet; ben ik mijns broeders hoeder?

Zo dikwijls de verborgen prikkeling van het geweten ons onze zonden verwijt, hebben wij te bedenken dat God met ons spreekt. Want het geweten, dat ons overtuigt van zonden, is een bijzondere rechtbank van God, waar Hij rechtszitting houdt.

10 En Hij zeide: Wat hebt gij gedaan? Daar is een stem des bloeds van uw broeder, dat tot Mij roept van den aardbodem.

Uit Kaïns voorbeeld leren wij dat zondaren tevergeefs voorwendfels en uitvluchten opstapelen, wanneer zij als beschuldigden voor Gods rechterstoel gedaagd worden. Eerst toont God, dat Hij kennis neemt van de daden der mensen, zelfs al treedt niemand als aanklager of beschuldiger op. Vervolgens verklaart Hij, dat het leven der mensen Hem te dierbaar is, dan dat Hij zou toelaten, dat onschuldig bloed ongestraft wordt vergoten. In de derde plaats blijkt, dat de vromen Hem ter harte gaan, niet slechts zolang zij leven, maar zelfs na hun dood. Aardse rechters houden zich zoveel mogelijk slapend, als geen aanklager hen wakker schudt, maar God wordt (ook al zwijgt de verongelijkte) door onrecht zelf tot straffen gedrongen. Het is voor de goeden, die onrechtvaardig gekweld worden, een wonderzoete troost te horen dat hun lijden, dat zij zwijgend ondergaan, vanzelf voor Gods aangezicht komt om wraak te eisen. Abel zwijgt, omdat hij is gedood. Na zijn dood roept de stem van het bloed harder, dan een advocaat met al zijn talent kan doen. Zo is onderdrukking en stilzwijgen voor God geen hinderpaal om te oordelen over een zaak die de wereld reeds als afgedaan beschouwt. Wij putten kracht tot het grootste geduld uit het vernemen van deze troostgrond als wij horen dat niets van ons recht voorbijgaat, als wij kalm en rustig van gemoed het onrecht dragen, ja dat God des te meer gereed zal zijn om ons te wreken, naar mate wij ons geduldiger onderwerpen om alles te dragen. Het gebeurt vaak dat moordenaars zich verheugen aan de straf te zijn ontkomen, maar ten slotte toont God, dat het onschuldig bloed niet stom is geweest, en dat Hij niet te vergeefs gezegd heeft, dat in Zijn ogen de dood der heiligen dierbaar is. Wat een troost is deze leer voor de gelovigen: zij hoeven voor hun leven niet al te bezorgd te zijn, nu zij horen dat God daarover de wacht houdt.

11 En nu zijt gij vervloekt; van den aardbodem, die zijn mond heeft opengedaan om uws broeders bloed van uw hand te ontvangen.

12 Als gij den aardbodem bouwen zult, hij zal u zijn vermogen niet meer geven; gij zult zwerende en dolende zijn op aarde.

Veeleer is dit de droevige staat van Gods kinderen, want zij voelen allermeeft dat zij vreemdelingen zijn op de wereld. Ook Paulus klaagt, dat hij en zijn medegenoten geen vaste woonplaats hebben, 1 Korinthiërs 4:11¹. Ik antwoord hierop dat Kaïn aan veel zwaarder straf werd onderworpen, namelijk dat hij geen streek op aarde zou vinden, waar hij niet onrustig en angstig in het gemoed zou zijn. Want zoals een goed geweten terecht een ijzeren muur wordt genoemd, zoo ook zullen geen duizend muren, noch evenzovele bolwerken de goddeloozen van onrust bevrijden. Gelovigen zijn bijwoners op aarde; toch genieten zij een rustige gastvrijheid. Dikwijls verhuizen zij, door nood gedwongen, naar elders, maar waarheen de storm hen ook drijft, zij dragen een kalm gemoed met zich mee. Kortom, gedurig van woonplaats veranderende, wandelen en trekken zij zo door de wereld, dat zij overal door de onafgebroken steun van Gods hand staande blijven.

¹ Tot op deze tegenwoordige ure lijden wij honger en lijden wij dorst, en zijn naakt, en worden met vuisten geslagen, en hebben geen vaste woonplaats;

13 En Kaïn zeide tot den HEERE: Mijn misdaad is groter dan dat zij vergeven worde.

14 Zie, Gij hebt mij heden verdreven van den aardbodem, en ik zal voor Uw aangezicht verborgen zijn; en ik zal zwervende en dolende zijn op de aarde, en het zal geschieden, dat al wie mij vindt, mij zal doodslaan.

Deze bekentenis bewijst dat er voor mensen geen vrede is, als zij niet in Gods Voorzienigheid rusten en verzekerd zijn dat hun leven Hem ter harte gaat; dat zij geen enkele weldaad van God rustig genieten, als ze niet geloven dat ze onder die voorwaarde op aarde geplaatst zijn, om onder Zijn hoede het leven te genieten. Alleen Gods hand bewaart ons wonderlijk te midden van zoveel gevaren.

15 Doch de HEERE zeide tot hem: Daarom, al wie Kaïn doodslaat, zal zevenvoudig gewroken worden. En de HEERE stelde een teken aan Kaïn, opdat hem niet versloeg al wie hem vond.

16 En Kaïn ging uit van het aangezicht des HEEREN; en hij woonde in het land Nod, ten oosten van Eden.

Het geslacht van Kaïn

17 En Kaïn bekende zijn huisvrouw, en zij werd bevrucht en baarde Henoch; en hij bouwde een stad en noemde den naam derzelve stad naar den naam zijns zoons Henoch.

18 En aan Henoch werd Hirad geboren, en Hirad gewon Mechújaël, en Mechújaël gewon Methúsaël, en Methúsaël gewon Lamech.

19 En Lamech nam zich twee vrouwen: de naam van de eerste was Ada, en de naam van de andere Zilla.

20 En Ada baarde Jabal; deze is geweest een vader dergenen die tenten bewoonden en vee *hadden*.

De uitvinding van kunsten en andere dingen die strekken tot algemeen nut en gerief van het leven, is een lang niet te versmaden gave van God en een lofwaardige deugd. Laten wij de schatten van Zijn genade die God heeft uitgestort over hen (de mensen in het algemeen), zó bewonderen, dat voor ons veel meer zou zijn de genade van de wedergeboorte, waardoor Hij Zijn uitverkorenen voor Zich in het bijzonder heiligt.

21 En de naam zijns broeders was Jubal; deze was de vader van allen die harpen en orgelen handelen.

Het genot van muziekinstrumenten moet weliswaar veroordeeld worden, als het niet met de vreze Gods en het gemeenschappelijk nut van de menselijke samenleving is verbonden; maar de aard van de muziekkunst is zodanig, dat ze dienstbaar kan worden gemaakt aan de plichten van de vroomheid, en de mensen van voordeel kan zijn.

22 En Zilla, die baarde ook Túbal-Kaïn, een leermeester van allen werker in koper en ijzer; en de zuster van Túbal-Kaïn was Naëma.

23 En Lamech zeide tot zijn vrouwen Ada en Zilla: Hoort mijn stem, gij vrouwen van Lamech, neemt ter ore mijn rede. Voorwaar, ik sloeg wel een man dood om mijn wonde, en een jongeling om mijn buile;

24 Want Kaïn zal zevenvoudig gewroken worden, maar Lamech zeventigmaal zevenmaal.

25 En Adam bekende wederom zijn huisvrouw en zij baarde een zoon, en zij noemde zijn naam Seth; want God heeft mij, *sprak zij*, een ander zaad gezet voor Abel, want Kaïn heeft hem doodgeslagen.

26 En denzelven Seth werd ook een zoon geboren, en hij noemde zijn naam Enos. Toen begon men den Naam des HEEREN aan te roepen.

Genesis 5

Van Adam tot Noach

1 DIT is het boek van Adams geslacht. Ten dage als God den mens schiep, maakte Hij hem naar de gelijkenis Godes.

Mozes herhaalt wat hij vroeger had vermeld, dat Adam naar Gods beeld was geformeerd, omdat niet genoeg de uitnemendheid en waarde van die genade geroemd kan worden. Dat aan de mens de voornaamste plaats werd gegeven onder de schepselen, was reeds iets groots, maar veel heerlijker nog was deze waardigheid, dat hij zijn Maker, zoals een zoon zijn vader, door gelijkenis weergaf. Niet beter had God met hem kunnen handelen, dan door hem Zijn heerlijkheid in te drukken, opdat hij als het ware het levende beeld van Goddelijke wijsheid en rechtvaardigheid zou zijn. Dit is ook van betekenis om de lasteringen van de goddelozen te weerleggen, die graag de schuld van hun kwaad op hun Maker zouden werpen, als niet duidelijk was uitgedrukt dat de mens geheel anders van natuur werd geschapen, dan hij nu door het eigen kwaad van de afvalligheid geworden is.

2 Man en vrouw schiep Hij hen, en zegende hen en noemde hun naam Mens, ten dage als zij geschapen werden.

3 En Adam leefde honderd en dertig jaar en gewon *een zoon* naar zijn gelijkenis, naar zijn evenbeeld, en noemde zijn naam Seth.

4 En Adams dagen, nadat hij Seth gewonnen had, zijn geweest achthonderd jaar; en hij gewon zonen en dochters.

5 Zo waren al de dagen van Adam, die hij leefde, negenhonderd jaar en dertig jaar; en hij stierf.

6 En Seth leefde honderd en vijf jaar, en hij gewon Enos.

7 En Seth leefde, nadat hij Enos gewonnen had, achthonderd en zeven jaar; en hij gewon zonen en dochters.

8 Zo waren al de dagen van Seth negenhonderd en twaalf jaar; en hij stierf.

9 En Enos leefde negentig jaar, en hij gewon Kenan.

10 En Enos leefde, nadat hij Kenan gewonnen had, achthonderd en vijftien jaar; en hij gewon zonen en dochters.

11 Zo waren al de dagen van Enos negenhonderd en vijf jaar; en hij stierf.

12 En Kenan leefde zeventig jaar, en hij gewon Mahaláleël.

13 En Kenan leefde, nadat hij Mahaláleël gewonnen had, achthonderd en veertig jaar; en hij gewon zonen en dochters.

14 Zo waren al de dagen van Kenan negenhonderd en tien jaar; en hij stierf.

15 En Mahaláleël leefde vijf en zestig jaar, en hij gewon Jered.

16 En Mahaláleël leefde, nadat hij Jered gewonnen had, achthonderd en dertig jaar; en hij gewon zonen en dochters.

17 Zo waren al de dagen van Mahaláleël achthonderd vijf en negentig jaar; en hij stierf.

18 En Jered leefde honderd twee en zestig jaar, en hij gewon Henoch.

19 En Jered leefde, nadat hij Henoch gewonnen had, achthonderd jaar; en hij gewon zonen en dochters.

20 Zo waren al de dagen van Jered negenhonderd twee en zestig jaar; en hij stierf.

21 En Henoch leefde vijf en zestig jaar, en hij gewon Methúsalah.

22 En Henoch wandelde met God, nadat hij Methúsalah gewonnen had, driehonderd jaar; en hij gewon zonen en dochters.

23 Zo waren al de dagen van Henoch driehonderd vijf en zestig jaar.

24 Henoch dan wandelde met God; en hij was niet *meer*, want God nam hem weg.

Ons wordt hier aangetoond hoe we op onze hoede moeten zijn, opdat wij ons niet laten meevoeren door de verkeerde gewoonten van hen met wie wij omgaan. Want de algemene gewoonte is een geweldige drang, omdat wij niet alleen ons door de menigte her- en derwaarts laten meevoeren, maar ook, omdat elk meent, dat wat eenmaal tot gewoonte is aangenomen, goed en geoorloofd is. Precies zoals varkens schurft krijgen van de een op de ander. Geen ergere of gevaarlijker besmetting is er echter, dan die van kwade voorbeelden. Hij die zich, met terzijdestelling van Gods Woord, heeft verkocht tot navolging van de wereld, moet beschouwd worden te leven met de duivel. Omdat in de wegneming van Henoch een teken werd gegeven van de onsterfelijkheid, heeft God ongetwijfeld het

gemoed der heiligen willen opbeuren door een zeker vertrouwen voor de ure van hun dood. Door de troost (van de onsterfelijkheid) heeft Hij de vrees willen wegnemen, die ze wegens de dood konden hebben, door de wetenschap, dat elders een beter leven voor hen was weggelegd.

25 En Methúsalah leefde honderd zeven en tachtig jaar, en hij gewon Lamech.

26 En Methúsalah leefde, nadat hij Lamech gewonnen had, zevenhonderd twee en tachtig jaar; en hij gewon zonen en dochters.

27 Zo waren al de dagen van Methúsalah negenhonderd negen en zestig jaar; en hij stierf.

28 En Lamech leefde honderd twee en tachtig jaar, en hij gewon een zoon.

29 En hij noemde zijn naam Noach, zeggende: Deze zal ons troosten over ons werk en over de smart onzer handen, vanwege het aardrijk, dat de HEERE vervloekt heeft.

30 En Lamech leefde, nadat hij Noach gewonnen had, vijfhonderd vijf en negentig jaar; en hij gewon zonen en dochters.

31 Zo waren al de dagen van Lamech zevenhonderd zeven en zeventig jaar; en hij stierf.

32 En Noach was vijfhonderd jaar oud, en Noach gewon Sem, Cham en Jafeth.

Genesis 6

De boosheid des mensen

1 EN het geschiedde als de mensen op den aardbodem begonnen te vermenigvuldigen en hun dochters geboren werden,

De zonen van God onderscheidt Mozes van de dochters der mensen, omdat zij door aanne-
ming zonen van God waren en Hij zelf hen voor Zich had afgezonderd. Werpt iemand mij tegen, dat zij niet verdienden onder de zonen van God gerekend te worden, omdat ze schandelijk waren afgewe-
ken van het geloof en de gehoorzaamheid aan God, dan is de oplossing niet moeilijk te vinden: Als de
Schrift spreekt van “zonen van God”, slaat dit soms op de eeuwige verkiezing, soms op de uitwendige
roeping. Met deze zo eervolle naam (“Gods zonen”) keurt Mozes in hen de ondankbaarheid af, dat zij
de hemelse Vader hebben verlaten en ontvlucht zijn, om zich aan ontucht over te geven. Deze woor-
den leren ons, dat in de heilige huwelijke staat matigheid moet worden betracht, en dat de schending
daarvan geen geringe zonde voor Gods aangezicht is.

2 Dat Gods zonen de dochteren der mensen aanzagen, dat zij schoon waren, en zij namen zich vrouwen uit allen die zij verkoren hadden.

3 Toen zeide de HEERE: Mijn Geest zal niet in eeuwigheid twisten met den mens, dewijl hij ook vlees is; doch zijn dagen zullen zijn honderd en twintig jaar.

4 In die dagen waren er reuzen op de aarde, en ook daarna, als Gods zonen tot de dochteren der mensen ingegaan waren en zich *kinderen* gewonnen hadden; dezen zijn de geweldigen, die vanouds geweest zijn mannen van naam.

Zij die weigeren God te gehoorzamen, kunnen zich onmogelijk bescheiden jegens de mensen gedragen.

5 En de HEERE zag, dat de boosheid des mensen menigvuldig was op de aarde en al het ge-
dichtsel der gedachten zijns harten te allen dage alleenlijk boos was.

Hoewel Mozes hier spreekt over de boosheid die toen in de wereld heerste, past het ons toch hieruit een algemene leer af te leiden. Want het is geen verdraaiing van deze plaats, als men ze laat slaan op het hele menselijke geslacht. Als David zegt dat allen zijn afgefallen, dat ze onnut zijn gewor-
den en er niemand is die zich op het goede toelegt, niet tot één toe, dat hun keel een geopend graf is, dat er geen vreze Gods is voor hun ogen, Psalm 5:10¹ en 14:1², beweent hij wel de goddeloosheid van

¹ Want in hun mond is niets rechts, hun binnenste is enkel verderving, hun keel is een open graf, met hun tong vleien zij.

² EEN psalm van David, voor den opperzangmeester. De dwaas zegt in zijn hart: Er is geen God. Zij verder-
ven het, zij maken het gruwelijk met hun werk; er is niemand die goed doet.

zijn tijd, maar Paulus aarzelt niet dit in Romeinen 3:12¹ te laten slaan op alle stervelingen van alle tijden. En terecht, want dit is niet maar eenvoudig een klacht over enkele mensen, maar een beschrijving van het menselijke verstand, als het, ontbloot van Gods Geest, aan zichzelf wordt overgelaten.

6 Toen berouwde het den HEERE dat Hij den mens op de aarde gemaakt had, en het smartte Hem aan Zijn hart.

Dat God geen berouw overkomt, blijkt genoeg hieruit dat er niets onverhoeds gebeurt of onvoorziens. En God treurt niet, maar blijft in Zijn hemelse rust altijd aan Zichzelf gelijk. Maar omdat men anders niet kan begrijpen, hoezeer God de zonde haat en verafschuwt, richt de Geest Zich naar onze bevassing. Het is duidelijk waarop die woorden 'berouw' en 'smart' zien, namelijk dat wij weten dat God de mens nadat hij zozeer bedorven is, niet meer rekent onder Zijn schepselen; en wel alsof Hij zei: "Dit is niet Mijn werk, dit is niet de mens die Ik naar Mijn Beeld gevormd, en met zulke uitnemende gaven versierd heb. Ik acht het beneden Mij, dit ontaarde en nagemaakte schepsel nog voor het Mijn te erkennen. Over die droefheid staat aangetekend, dat de vreselijke zonden der mensen God niet anders kwetsen dan dat zij Zijn hart met dodelijke smart doorwonden. Als wij dus God niet willen tergen en bedroeven, moeten wij leren een afkeer te hebben van de zonde en ze te mijden. Dat God, om krachtiger in onze harten door te dringen, onze aandoeningen overneemt, moet de lust tot zondigen nog meer in ons ten onder brengen.

7 En de HEERE zeide: Ik zal den mens, dien Ik geschapen heb, verdelgen van den aardbodem, van den mens tot het vee, tot het kruipend gedierte en tot het gevogelte des hemels toe; want het berouwt Mij dat Ik hen gemaakt heb.

8 Maar Noach vond genade in de ogen des HEEREN.

Hier wordt gezegd, dat Noach aangenaam is geweest voor God, omdat hij deugdelijk en heilig leefde en zich onthield van de algemene besmetting der wereld. Maar vanwaar kreeg hij die oprechtheid, dan doordat Gods genade hem eerst te beurt was gevallen? Het begin van Gods gunst was dus vrije barmhartigheid. Eenmaal hem omhelsd hebbende, hield God hem in Zijn hand, opdat hij niet met de overige wereld te gronde zou gaan.

De zondvloed aangekondigd

9 Dit zijn de geboorten van Noach. Noach was een rechtvaardig, oprecht man in zijn geslachten; Noach wandelde met God.

Als wij verlangen door God rechtvaardig te worden gekeurd, moeten wij niet alleen onze handen, en ogen en voeten richten tot de gehoorzaamheid aan de wet, maar de reinheid van hart wordt daarbij voornamelijk geëist, en bij de ware bepaling van rechtvaardigheid neemt zij de eerste plaats in beslag. Laten wij bedenken dat zij rechtvaardig en onberispelijk worden genoemd, niet die helemaal volmaakt zijn en aan wie niets ontbreekt, maar die de rechtvaardigheid zuiver en met het hart betrachten. Wij weten dat God met de Zijnen niet naar het uiterste recht handelt, en hun leven niet naar de volmaakte eis der wet beoordeelt. Door Zijn toegevendheid noemt Hij hen rechtvaardigen, als in hen geen huichelarij heerst, maar de zuivere drang tot het goede in hen werkt en hun harten beheerst. Het was een bewonderenswaardig voorbeeld van standvastigheid, dat Noach – van alle kanten door de stank der misdaden omgeven – daardoor niet besmet werd. Wij weten hoe groot de kracht van de gewoonte is, zodat niets moeilijker is dan heilig te verkeren onder goddelozen, en niet door hun slechte voorbeelden te worden meegevoerd. Het grootste deel der mensen maakt uit het algemeen gebruik een wet; en acht al wat algemeen is aangenomen geoorloofd. Als tegenwoordig de zeden der mensen bedorven zijn, en de hele manier van leven zo verkeerd is dat de rechtschapenheid allerzeldzaamst is, toch was de verwarring in de tijd van Noach nog afschuwelijker en verschrikkelijker, die in het dienen van God en het betrachten der rechtvaardigheid niet één metgezel had. Als Noach het kon uithouden tegen het bederf van de hele wereld, en zulke dichte en geweldige aanvallen van onbillijkheid, dan blijft er voor ons geen enkele verontschuldiging over, als wij niet met dezelfde zielskracht, ondanks ontelba-

¹ Allen zijn zij afgeweken, tezamen zijn zij onnut geworden; er is niemand die goed doet, er is ook niet tot één toe.

re hinderpalen van het kwaad, de rechte weg houden. Omdat het bederf der zeden op aarde zo groot was, zou Noach, als hij op mensen had gezien, in de diepe afgrond zijn meegesleurd. Daarom ziet hij het enige redmiddel hierin, om met voorbijzien van mensen, al zijn zinnen op God te richten, en Hem te kiezen tot Levensgezel.

10 En Noach gewon drie zonen: Sem, Cham en Jafeth.

11 Maar de aarde was verdorven voor Gods aangezicht; en de aarde was vervuld met wrevel.

12 Toen zag God de aarde, en zie, zij was verdorven; want al het vlees had zijn weg verdorven op de aarde.

13 Daarom zeide God tot Noach: Het einde van alle vlees is voor Mijn aangezicht gekomen, want de aarde is door hen vervuld met wrevel; en zie, Ik zal hen met de aarde verderven.

Wij weten dat het ongestraft blijven van de kwaden voor de goeden soms een verlokking is om ook te zondigen. De aankondiging van de komende straf moest dus strekken tot beteugeling van het gemoed van de heilige man (Noach), opdat hij niet door enigszins te struikelen, eindelijk geheel tot dezelfde goddeloosheid zou vervallen als de anderen. God had dit voornamelijk op het oog dat hij (Noach) zich de verschrikkelijke ondergang van de wereld voortdurend voor ogen zou stellen, en daardoor meer en meer tot vrees en bezorgdheid zou worden aangespoord. Noach moest aan alles wanhopen, om zijn redding door het geloof in de ark te zoeken. Niemand neemt ooit ernstig de toevlucht tot de barmhartigheid van God, dan hij die getroffen werd door de bedreigingen van God, en vreest voor het vonnis van de eeuwige dood.

14 Maak u een ark van goferhout; met kamers zult gij deze ark maken; en gij zult ze bepekken van binnen en van buiten met pek.

15 En aldus is het dat gij haar maken zult: driehonderd ellen zij de lengte der ark, vijftig ellen haar breedte en dertig ellen haar hoogte.

16 Gij zult een venster aan de ark maken, en zult haar volmaken tot een el van boven; en de deur der ark zult gij in haar zijde zetten; gij zult ze met onderste, tweede en derde *verdiepingen* maken.

17 Want Ik, zie, Ik breng een watervloed over de aarde, om alle vlees, waarin een geest des levens is, van onder den hemel te verderven; al wat op de aarde is, zal den geest geven.

18 Maar met u zal Ik Mijn verbond oprichten; en gij zult in de ark gaan, gij en uw zonen en uw huisvrouw en de vrouwen uwer zonen met u.

Noach werd aangemoedigd God te gehoorzamen, doordat hij steunend op Zijn belofte, wist dat zijn werk niet te vergeefs zou zijn. Eerst *dán* gehoorzamen wij graag de geboden van God, wanneer de belofte die ons leert dat onze moeite niet te vergeefs zal zijn, daarbij komt. Laten wij in het oog houden dat het alleen Gods beloften zijn die ons levend maken en aan elk van onze leden kracht geven om God te gehoorzamen.

19 En gij zult van al wat leeft, van alle vlees, twee van elk doen in de ark komen, om met u in het leven te behouden: mannetje en wijfje zullen zij zijn;

20 Van het gevogelte naar zijn aard en van het vee naar zijn aard, van al het kruipend gedierte des aardbodems naar zijn aard, twee van elk zullen tot u komen, om die in het leven te behouden.

21 En gij, neem voor u van alle spijs die gegeten wordt, en verzamel ze tot u, opdat zij u en hun tot spijs zij.

22 En Noach deed *het*; naar al wat God hem geboden had, zo deed hij.

Het grootste eerbewijs dat God van ons vraagt is dit, dat wij Hem toelaten voor ons wijs te zijn. Dit is het ware bewijs van het geloof, als wij tevreden met enkel een bevel van Hem, ons tot het werk aangorden, en niet over de afloop gaan denken, welke hinderpaal Satan ons ook in de weg legt, maar met de vleugels van het geloof boven de wereld uitstijgen. Laten wij leren elk soort van hinderpalen te verbreken, en geen plaats te geven aan verkeerde gedachten, die zich tegen Gods Woord verheffen en waarmee Satan probeert onze zinnen te verstrikken, opdat wij niet verder gaan, waarheen God roept.

Daaruit ontstaat allermeeest een verschrikkelijke verwarring in ons leven, dat wij ons niet onvoorwaardelijk geheel aan God kunnen overgeven, maar dat wij na een zeker gedeelte volbracht te hebben, onze gewaarwordingen dikwijls gaan vermengen met Zijn woord.

Genesis 7

De zondvloed

1 DAARNA zeide de HEERE tot Noach: Ga gij en uw ganse huis in de ark; want u heb Ik gezien rechtvaardig voor Mijn aangezicht in dit geslacht.

Werpt iemand mij tegen dat uit deze plaats blijkt, dat God in het behouden van mensen rekening houdt met de werken, de oplossing ligt voor de hand, dat dit niet strijdt tegen de aanneming tot kinderen uit vrije genade, daar Hij de gaven die Hij aan Zijn dienstknechten toevertrouwde, aanneemt. Ten eerste moet worden opgemerkt dat Hij enkel uit genade de mensen bemint, omdat Hij niets in hen vindt dan wat Zijn haat verdient, omdat toch allen worden geboren als kinderen des toorns en erfgenamen der eeuwige vervloeking. Daarom adopteert Hij hen voor Zich in Christus, en rechtvaardigt hen enkel uit genade. Nadat Hij hen zo met Zich heeft verzoend, wederbaart Hij hen ook door Zijn Geest tot een nieuw leven en tot gerechtigheid. Daaruit vloeien de goede werken voort, die noodzakelijk aan God moeten behagen. Zo bemint Hij niet slechts de gelovigen, maar ook hun werken. Er moet worden opgemerkt, omdat altijd enig kwaad kleeft aan onze werken, dat zij niet kunnen worden goedgekeurd dan met toegevendheid. Daarom is het de genade van Christus die aan de werken waarde toekent, niet hun eigen waardigheid of verdienste. Wij ontkennen niet dat onze werken voor God in aanmerking komen. Zo bekroont Hij, zoals Augustinus zegt, Zijn eigen gaven.

2 Van alle rein vee zult gij tot u nemen zeven *en* zeven, het mannetje en zijn wijfje; maar van het vee dat niet rein is, twee, het mannetje en zijn wijfje.

3 Ook van het gevogelte des hemels zeven *en* zeven, het mannetje en het wijfje, om zaad levend te houden op de ganse aarde.

4 Want over nog zeven dagen zal Ik doen regenen op de aarde veertig dagen en veertig nachten; en Ik zal van den aardbodem verdelgen al wat bestaat, dat Ik gemaakt heb.

5 En Noach deed, naar al wat de HEERE hem geboden had.

6 Noach nu was zeshonderd jaar oud als de vloed der wateren op de aarde was.

7 Zo ging Noach en zijn zonen en zijn huisvrouw en de vrouwen zijner zonen met hem in de ark, vanwege de wateren des vloods.

8 Van het reine vee, en van het vee dat niet rein was, en van het gevogelte en al wat op den aardbodem kruipt,

9 Kwamen er twee *en* twee tot Noach in de ark, het mannetje en het wijfje, gelijk als God Noach geboden had.

Er moet worden aangenomen dat het geloof van Noach meer kracht heeft gehad, dan alle strikken en netten om dieren te vangen, en dat het ook de deur is geweest waardoor leeuwen en wolven en tijgers met koeien en lammeren zich rustig in de ark begaven. Dit is de enige manier waarop wij alle moeilijkheden overwinnen, als wij overtuigd zijn dat, wat ons onmogelijk is, voor God gemakkelijk is, en uit die hoop kracht putten.

10 En het geschiedde na die zeven dagen, dat de wateren des vloods op de aarde waren.

11 In het zeshonderdste jaar des levens van Noach, in de tweede maand, op den zeventienden dag der maand, op dezen zelve dag zijn alle fonteinen des groten afgronds opengebroken en de sluizen des hemels geopend.

Met opzet plaatste Hij ons tussen twee graven, opdat wij niet zorgeloos Zijn genade, waarvan ons leven afhangt, verachten. Want het element van het water, dat de geleerden beschouwen als een van de beginselen van leven, bedreigt ons van boven en van beneden, als het niet door Gods hand wordt tegengehouden.

12 En een plasregen was op de aarde, veertig dagen en veertig nachten.

13 Even op dienzelven dag ging Noach, en Sem en Cham en Jafeth, Noachs zonen, desgelijks Noachs huisvrouw en de drie vrouwen zijner zonen met hen in de ark;

14 Zij, en al het gedierte naar zijn aard en al het vee naar zijn aard en al het kruipend gedierte, dat op de aarde kruipt, naar zijn aard, en al het gevogelte naar zijn aard, alle vogelken van allerlei vleugel.

15 En van alle vlees, waarin een geest des levens was, kwamen er twee *en* twee tot Noach in de ark.

16 En die er kwamen, die kwamen mannetje en wijfje, van alle vlees, gelijk als hem God bevoelen had. En de HEERE sloot achter hem toe.

17 En die vloed was veertig dagen op de aarde, en de wateren vermeerderden en hieven de ark op, zodat zij oprees boven de aarde.

18 En de wateren namen de overhand en vermeerderden zeer op de aarde; en de ark ging op de wateren.

19 En de wateren namen gans zeer de overhand op de aarde, zodat alle hoge bergen, die onder den gansen hemel zijn, bedekt werden.

20 Vijftien ellen omhoog namen de wateren de overhand; en de bergen werden bedekt.

21 En alle vlees dat zich op de aarde roerde, gaf den geest, van het gevogelte en van het vee en van het wild gedierte en van al het kruipend gedierte, dat op de aarde kroop, en alle mens.

22 Al wat een adem des geestes des levens in zijn neusgaten had, van alles wat op het droge was, is gestorven.

23 Alzo werd verdelgd al wat bestond, dat op den aardbodem was, van den mens af tot het vee, tot het kruipend gedierte en tot het gevogelte des hemels, en zij werden verdelgd van de aarde. Doch Noach alleen bleef over, en wat met hem in de ark was.

Zoals Noach Gods belofte opvolgde, en zich verborg met vrouw en kinderen, om onder een zekere schijn van de dood de dood te ontvluchten, zo past het ook ons de wereld op te geven en te sterven, opdat de Heere ons door Zijn Woord levend zou maken, want nergens elders is de bewaring van onze zaligheid veilig.

24 En de wateren hadden de overhand boven de aarde, honderd en vijftig dagen.

Genesis 8

Het einde van den zondvloed

1 EN God gedacht aan Noach, en aan al het gedierte en aan al het vee dat met hem in de ark was; en God deed een wind over de aarde doorgaan en de wateren werden stil.

Noach is in de hoop op het hem door God beloofde behoud niet bedrogen. Wij weten, hoezeer wij gewoon zijn te denken dat God afwezig is, als wij niet door duidelijke ervaring Zijn aanwezigheid gevoelen. Hoewel hij de belofte die hij eenmaal aangenomen had, tot het uiterste toe heeft vastgehouden, moet men toch geloven dat hij ernstig door verschillende beproevingen geslingerd is geworden. God heeft zo, zonder twijfel, zijn geloof en lijdzaamheid geoefend. Laten wij uit dit voorbeeld leren te steunen op Gods Voorzienigheid, ook al schijnt Hij zeer vergeetachtig te zijn; want ten laatste zal het uit de betoning van Zijn hulp blijken, dat Hij ons gedachtig is geweest. En als ons het vlees tot wantrouwen aanspoort, laten wij dan niet aan de onrust daarvan toegeven; maar zodra deze gedachte ons besluipt, dat God nalaat voor ons te zorgen, doordat Hij slaapt of ver weg is, laten wij het dan terstond tegengaan/beantwoorden met dit schild: "De Heere, Die Zijn hulp beloofd heeft aan ellendigen, zal ons op tijd nabij zijn, zodat wij metterdaad zullen gevoelen, dat Hij voor ons gezorgd heeft." Van geen geringe betekenis is de toevoeging dat God ook aan de dieren heeft gedacht. Want als Zijn genade zich uitstrekt tot het redelooze vee en de wilde dieren, ter wille van het heil aan mensen beloofd, hoe liefderijk zal Hij dan voor Zijn kinderen zijn, aan wie Hij zo vrijwillig en heilig trouw heeft gezworen?

- 2 Ook werden de fonteinen des afgronds en de sluizen des hemels gesloten, en de plasregen van den hemel werd opgehouden.
- 3 Daartoe keerden de wateren weder van boven de aarde, heen en weder vloeiende; en de wateren namen af ten einde van honderd en vijftig dagen.
- 4 En de ark rustte in de zevende maand, op den zeventienden dag der maand, op de bergen van Ararát.
- 5 En de wateren waren gaande en afnemende tot de tiende maand; in de tiende *maand*, op den eerste der maand, werden de toppen der bergen gezien.
- 6 En het geschiedde ten einde van veertig dagen, dat Noach het venster der ark, dat hij gemaakt had, opendeed.
- 7 En hij liet een raaf uit, die dikwijls heen en weder ging, totdat de wateren van boven de aarde verdroogd waren.
- 8 Daarna liet hij een duif van zich uit, om te zien of de wateren gelicht waren van boven den aardbodem.
- 9 Maar de duif vond geen rust voor het hol van haar voet; zo keerde zij weder tot hem in de ark, want de wateren waren op de ganse aarde; en hij stak zijn hand uit en nam haar en bracht haar tot zich in de ark.
- 10 En hij verbeidde nog zeven andere dagen; toen liet hij de duif wederom uit de ark.
- 11 En de duif kwam tot hem tegen den avondtijd; en zie, een afgebroken olijfbblad was in haar bek; zo merkte Noach dat de wateren van boven de aarde gelicht waren.
- 12 Toen vertoefde hij nog zeven andere dagen; en hij liet de duif uit, maar zij keerde niet meer weder tot hem.
- 13 En het geschiedde in het zeshonderd en eerste jaar, in de eerste *maand*, op den eerste derzelver maand, dat de wateren droogden van boven de aarde; toen deed Noach het deksel der ark af en zag toe, en zie, de aardbodem was gedroogd.
- 14 En in de tweede maand, op den zeven en twintigsten dag der maand, was de aarde opgedroogd.

Noach verlaat de ark

15 Toen sprak God tot Noach, zeggende:

16 Ga uit de ark, gij en uw huisvrouw en uw zonen en de vrouwen uwer zonen met u.

Het is een heilige vreesachtigheid die uit geloofsgehoorzaamheid voortkomt. Laten wij het er dus voor houden dat Noach uit heilige voorzichtigheid niet tot het genieten van de natuur is overgegaan, zolang niet Gods stem hem daartoe uitnodigde. Wij zien, dat de heilige man God met een onafgebroken geloof heeft gehoorzaamd. Aangezien hij op Gods bevel in de ark was gegaan, bleef hij daarbinnen, totdat God de deur opende en hij wist, dat zijn vertrek God aangenaam was. Ook in kleine dingen raadt de Schrift ons deze gematigdheid aan, dat wij niets moeten ondernemen, dan met een gerust geweten. Hoeveel te minder is dan in ernstige zaken de lichtzinnigheid der mensen te verdragen, dat ze zonder God te raadplegen zich veroorloven te doen, wat hun goeddunkt. Het is niet te verwachten, dat God door buitengewone openbaringen in bijzondere ogenblikken zal verklaren, wat er gedaan moet worden, maar toch moeten wij aan Zijn lippen hangen, om zeker overtuigd te zijn, dat wij met niets beginnen wat in strijd is met Zijn Woord.

17 Al het gedierte dat met u is, van alle vlees, aan gevogelte en aan vee en aan al het kruipend gedierte, dat op de aarde kruipt, doe met u uitgaan; en dat zij overvloediglijk voorttellen op de aarde en vruchtbaar zijn en vermenigvuldigen op de aarde.

18 Toen ging Noach uit, en zijn zonen en zijn huisvrouw en de vrouwen zijner zonen met hem.

19 Al het gedierte, al het kruipende en al het gevogelte, al wat zich op de aarde roert, naar hun geslachten, gingen uit de ark.

20 En Noach bouwde den HEERE een altaar; en hij nam van al het reine vee en van al het rein gevogelte en offerde brandoffers op dat altaar.

Er waren voortdurend tekenen voor hun ogen nodig om hen eraan te herinneren, dat er geen omgang met God mogelijk was zonder de Middelaar. Voor God stinken alle offers die niet met de reuk van het geloof zijn doortrokken.

21 En de HEERE rook dien lieflijken reuk, en de HEERE zeide in Zijn hart: Ik zal voortaan den aardbodem niet meer vervloeken om des mensen wil, want het gedichtsel van des mensen hart is boos van zijn jeugd aan; en Ik zal voortaan niet meer al het levende slaan, gelijk als Ik gedaan heb.

Noach bedoelde niets anders te belijden, dan dat hij zijn leven en dat van de dieren aan de barmhartigheid Gods alleen had te danken. Deze vroomheid was als een goede en lieflijke reuk voor God, zoals men vindt in Psalm 116:12 en 13¹. Niet alleen wordt het vonnis geveld over de bedorven zeden, maar de slechtheid wordt gezegd aangeboren te zijn, zodat niets dan kwaad opwelt. Laten de mensen erkennen dat zij, zoals ze uit Adam worden geboren, een maaksel zijn vol boosheid, en dat zij daardoor alleen verkeerde gedachten vormen, totdat ze een nieuw werk van Christus worden, en door Zijn Geest tot een ander leven worden omgezet. Er is geen twijfel aan, of de Heere bedoelt dat het verstand van de mens zelf verkeerd en helemaal door het kwade besmet is, zodat alle gedachten die daaruit te voorschijn komen, slecht zijn.

22 Voortaan, al de dagen der aarde zullen zaaiing en oogst, en koude en hitte, en zomer en winter, en dag en nacht niet ophouden.

Genesis 9

Gods verbond met Noach

1 EN God zegende Noach en zijn zonen, en Hij zeide tot hen: Zijt vruchtbaar en vermenigvuldigt, en vervult de aarde;

2 En ulieder vrees en ulieder verschrikking zij over al het gedierte der aarde en over al het gevogelte des hemels, in al wat zich op den aardbodem roert en in alle vissen der zee; zij zijn in uw hand overgegeven.

Wij zien wel, dat woeste dieren mensen aanvallen en velen verscheuren en verslinden (en geen wonder, want als wij brutaal opstaan tegen God, waarom zouden de dieren niet tegen ons opstaan), maar als God hun woestheid niet wonderlijk in toom hield, zou het meteen gedaan geweest zijn met het menselijke geslacht. Vanwaar komt het dat slangen ons sparen, dan omdat Hij hun giftigheid bedwingt? Vanwaar komt het dat tijgers, olifanten, leeuwen, beren, wolven en ontelbare andere wilde dieren niet al wat mens is, verslinden, verscheuren en verteren, dan doordat zij door deze onderwerping als door een teugel worden tegengehouden? Dat wij dus ongedeerd blijven, hebben wij te danken aan die bijzondere bescherming en bewaring van God. Dat ossen gewoonlijk onder het juk gaan, dat de woestheid van paarden wordt bedwongen, zodat ze berijders toelaten, of gezadeld worden om lasten te dragen, dat koeien melk verschaffen en zich geduldig laten melken, dat schapen stil zijn onder de hand van de scheerder, vloeit voort uit die heerschappij, die (hoewel voor een groot deel vermindert) toch niet geheel is afgeschaft.

3 Al wat zich roert, dat levend is, zij u tot spijs; Ik heb het u alles gegeven, gelijk het groene kruid.

Wordt dit woord (1 Timotheüs 4:4 en 5²) opgeheven, dan zal niemand met een mondvul brood zijn lichaam voeden en verkwikken, zonder tegelijk zijn ziel te bezoedelen. Met dit woord spreekt Hij

¹ Wat zal ik den HEERE vergelden voor al Zijn weldaden, aan mij bewezen? Ik zal den beker der verlossingen opnemen, en den Naam des HEEREN aanroepen.

² Want alle schepsel Gods is goed, en er is niets verwerpelij, met dankzegging genomen zijnde; Want het wordt geheiligd door het Woord Gods en door het gebed.

alle nakomelingen van Noach aan, om Zijn gunst aan alle eeuwen te bewijzen. Waartoe dient dit anders dan opdat de gelovigen met kracht zouden opeisen wat zij weten dat van God als Gever hun toe komt?

4 Doch het vlees met zijn ziel, *dat is* zijn bloed, zult gij niet eten.

5 En voorwaar, Ik zal uw bloed, *het bloed* uwer zielen eisen; van de hand van alle gedierte zal Ik het eisen; ook van de hand des mensen, van de hand eens iegelijken zijns broeders zal Ik de ziel des mensen eisen.

Dit is een niet gering bewijs van de Goddelijke liefde jegens ons, dat Hij de bescherming van ons leven op Zich neemt, en verklaart dat Hij onze dood zal wreken.

6 Wie des mensen bloed vergiet, zijn bloed zal door den mens vergoten worden; want God heeft den mens naar *Zijn* beeld gemaakt.

Mensen zijn, als alleen met hen rekening wordt gehouden, niet waardig dat God voor hen zorgt, maar omdat zij het Beeld van God dragen, acht Hij Zichzelf in hun persoon geschonden. Niemand kan zijn broeders onrecht aandoen zonder God Zelf te beledigen. En als dit nauwkeurig in ons gemoed ingeprent was, zouden wij veel trager zijn in het aandoen van onrecht.

7 Maar gijlieden, weest vruchtbaar en vermenigvuldigt; teelt overvloediglijk voort op de aarde en vermenigvuldigt op dezelve.

8 Voorts zeide God tot Noach en tot zijn zonen met hem, zeggende:

9 Maar Ik, zie, Ik richt Mijn verbond op met u, en met uw zaad na u,

Als wij bedenken, hoe groot de geneigdheid van het menselijke geslacht is tot wantrouwen, zullen wij dit getuigenis niet overbodig achten. Omdat heden de goddeloosheid niet minder overloopt dan ten tijde van Noach, is het meer dan noodzakelijk dat door dit woord van God als door duizend sloten en grendels, de wateren worden tegengehouden, om niet tot ons verderf los te breken.

10 En met alle levende ziel die met u is, van het gevogelte, van het vee en van alle gedierte der aarde met u; van alle die uit de ark gegaan zijn, tot al het gedierte der aarde toe.

11 En Ik richt Mijn verbond op met u, dat niet meer alle vlees door de wateren des vloed zal worden uitgeroeid, en dat er geen vloed meer zijn zal om de aarde te verderven.

12 En God zeide: Dit is het teken des verbonds, dat Ik geef tussen Mij en tussen ulieden en tussen alle levende ziel die met u is, tot eeuwige geslachten.

Een teken wordt er bij gevoegd om de belofte te verzegelen, waarin de bewonderenswaardige toegevendheid van God schittert Die – om bij ons een vast geloof aan Zijn Woord staande te houden – er geen bezwaar tegen heeft zulke hulpmiddelen te gebruiken. Vanaf het begin is het aan de sacramenten eigen geweest dat ze strekken tot versterking van het geloof. Want in het verbond ligt immers de belofte opgesloten waaraan het geloof moet beantwoorden. Sommigen vinden het dwaas, dat het geloof door zulke hulpmiddelen wordt gesteund. Maar die zo spreken, overwegen niet hoe groot de onkunde en de stompzinnigheid van ons verstand is. Het is alleen Gods werk het geloof te verwekken en te volmaken, en in het bepalen van de middelen daartoe heeft Hij de vrije keus.

13 Mijn boog heb Ik gegeven in de wolken; die zal zijn tot een teken des verbonds tussen Mij en tussen de aarde.

14 En het zal geschieden als Ik wolken over de aarde breng, dat deze boog zal gezien worden in de wolken.

Dit is de zin van deze woorden “als Ik wolken over de aarde breng, zal deze boog gezien worden in de wolken”: “Zo dikwijls de regen u zal verschrikken, aanschouw dan Mijn boog. Want hoewel hij de regen schijnt te dwingen de wereld te verzwelgen, voor u zal hij het bewijs zijn van aanstaande droogte. Dan past het u vaster te vertrouwen dan bij een heldere en onbewolkte lucht.”

15 Dan zal Ik gedenken aan Mijn verbond, hetwelk is tussen Mij en tussen u en tussen alle levende ziel van alle vlees; en de wateren zullen niet meer wezen tot een vloed om alle vlees te verderven.

16 Als deze boog in de wolken zal zijn, zo zal Ik hem aanzien, om te gedenken aan het eeuwig verbond tussen God en tussen alle levende ziel, van alle vlees dat op de aarde is.

17 Zo zeide dan God tot Noach: Dit is het teken des verbonds, dat Ik opgericht heb tussen Mij en tussen alle vlees dat op de aarde is.

Noach en zijn zonen

18 En de zonen van Noach, die uit de ark gingen, waren Sem en Cham en Jafeth; en Cham, die is de vader van Kanaän.

19 Deze drie waren de zonen van Noach; en van dezen is de ganse aarde overspreid.

20 En Noach begon een akkerman te zijn, en hij plantte een wijngaard.

21 En hij dronk van dien wijn en werd dronken; en hij ontblootte zich in het midden zijner tent.

Uit Noachs dronkenschap hebben we te leren, wat voor slechte en afschuwelijke zaak dronkenschap is. De heilige aartsvader – een in het oog vallend voorbeeld van soberheid en matigheid – vergeet op een schandelijke en schaamteloze manier zichzelf en werpt zich naakt ter aarde, zodat hij tot een schouwspel voor allen strekt. Met hoe grote ijver hebben wij dus de matigheid te betrachten, opdat ons niets dergelijks of iets ergers overkomt!

22 En Cham, Kanaäns vader, zag zijns vaders naaktheid, en hij gaf het zijn beiden broederen daarbuiten te kennen.

Liefde jegens ouders, is de moeder van alle deugden. Acht zielen had God uitgekozen als een heilig en van alle smet gereinigd zaad, tot vernieuwing van Zijn kerk, maar Noachs zonde toont hoe nodig de mensen met een teugel door God moeten worden ingetoomd, hoezeer zij ook uitmunten in deugd. Chams goddeloosheid toont ons hoe diep de wortel van het kwaad in de mensen ligt, zodat ze voortdurend weer uitspruit, behalve waar de kracht van de Geest sterker is. Als nu in de heilige schuilplaats van God (de ark) onder zo weinigen een duivel is bewaard gebleven, laten wij er ons dan niet over verwonderen dat nu in de kerk (waar de schare van mensen veel groter is) de slechten met de goeden vermengd zijn. Onbeschaamde mensen grijpen gewoonlijk ergernissen (ergerlijke zonden in anderen) aan om daarmee (voor zichzelf) de vrijheid tot zondigen te verdedigen.

23 Toen namen Sem en Jafeth een kleed en zij legden het op hun beider schouders, en gingen achterwaarts en bedekten de naaktheid huns vaders; en hun aangezichten waren achterwaarts *gekeerd*, zodat zij de naaktheid huns vaders niet zagen.

Als de liefde jegens onze aardse vader zo'n uitnemende en lofwaardige deugd was, met hoeveel grotere liefdesijver moet dan de heilige Majesteit Gods worden geëerd?

24 En Noach ontwaakte van zijn wijn, en hij merkte wat zijn kleinste zoon hem gedaan had.

Hij had in stilte voor God zijn zonde moeten betreuren en ook door schaamte voor de mensen van zijn berouw getuigenis moeten afleggen. De Heere wilde ons vermanen dat de standvastigheid van het geloof bewaard moet worden, zelfs als wij hen zien bezwijken die met ons verbonden waren; en dat wij niet moeten bezwijken. Uit de zwaarte van de straf moet men opmaken hoe afschuwelijk voor God het verachten van onze ouders is, omdat dit de heilige orde van de natuur omkeert en Gods Majesteit en gezag aanrandt in de persoon van hen die Hij beval in Zijn plaats de leiding te hebben.

25 En hij zeide: Vervloekt zij Kanaän; een knecht der knechten zij hij zijn broederen.

Het is niet in overeenstemming met Gods rechtvaardigheid de misdaden van ouders op hun kinderen te leggen. Allen die Hij van Zijn Geest heeft beroofd, zijn aan Zijn toorn onderworpen. Laten wij bedenken dat Gods oordelen niet tevergeefs een diepe afgrond worden genoemd en dat het beneden Gods waardigheid is (aangezien wij allen eenmaal voor Zijn rechterstoel moeten staan) om aan onze oordelen of liever aan onze lichtzinnigheid onderworpen te zijn. Hij kiest uit wie Hij wil, om in hen een bewijs van genade en vriendelijkheid te geven; anderen bestemt Hij tot het tegenovergestelde doel, om bewijzen te zijn van Zijn toorn en strengheid. Hoewel het menselijke verstand hier niet kan indringen, moet ieder van ons (in het bewustzijn van zijn zwakheid) leren om liever aan God de lof van rechtvaardigheid toe te kennen, dan zich door dwaze overmoed in een diepe afgrond te stor-

ten. Door de woorden van de Schrift wordt aan God niet de wet voorgeschreven, die Hij niet mag overschrijden, als zou Hij niet vrij zijn in het straffen van misdaden aan meer dan vier geslachten. In het oog moet worden gehouden de verhouding tussen straffen en genade, waaruit wij leren dat God zó een rechtvaardige Wreker van misdaden is, dat Hij toch méér geneigd is tot goedertierenheid. Gods oordelen zijn niet altijd zichtbaar voor ons, en worden door het vleselijke verstand niet altijd verstaan.

26 Voorts zeide hij: Gezegend zij de HEERE, de God van Sem; en Kanaän zij hem een knecht.

27 God breide Jafeth uit, en hij wone in Sems tenten; en Kanaän zij hem een knecht.

Dit is een niet gewone steun voor ons geloof, dat de roeping der heidenen niet slechts in de eeuwige Raad van God is besloten, maar ook openlijk door de mond van de aartsvader is uitgesproken. De uitdrukking 'Jafeth zal wonen in Sems tenten' prijst ons de onderlinge gemeenschap aan, die er tussen gelovigen moet zijn en onderhouden moet worden.

28 En Noach leefde na den vloed driehonderd en vijftig jaar.

29 Zo waren al de dagen van Noach negenhonderd en vijftig jaar; en hij stierf.

Genesis 10

De nakomelingen van Jafeth

1 DIT nu zijn de geboorten van Noachs zonen, Sem, Cham en Jafeth; en hun werden zonen geboren na den vloed.

Vreselijk is de ondankbaarheid geweest van hen die – toen zij van hun vaders en grootvaders hoorden hoe wonderlijk in korte tijd de vernieuwing der wereld had plaats gevonden – toch zo maar de genade van God en de behoudenis zijn vergeten. Omdat de goddeloze vergeetachtigheid van de mensen Gods oordeel en barmhartigheid met een nevel bedekte, stond de deur open voor satans leugens. Wonderlijk heeft Gods goedheid gewedijverd met de slechtheid der mensen, dat aan zulke ondankbaren, woesten en onbeschaafden het leven nog werd verlengd. Het zou goed zijn om in de geschiedenis van die dingen die Noach niet dan met grote verwondering met zijn eigen ogen heeft gezien, God te aanschouwen, Zijn kracht te bewonderen, Zijn goedheid te prijzen en Zijn hand te erkennen, vol verborgenheden niet minder in het herstellen dan in het scheppen van de wereld! De kerk werd in een onaanzienlijk bedelaarskleed, als het ware over de grond kruipende, van Godswege gespaard, totdat Hij te zijner tijd het Hoofd openbaarde.

2 De zonen van Jafeth zijn: Gomer, en Magog, en Madái, en Javan, en Tubal, en Mesech en Tiras.

3 En de zonen van Gomer zijn: Askenaz, en Rifath en Togárma.

4 En de zonen van Javan zijn: Elísa en Tarsis; Chittim en Dodanim.

5 Van dezen zijn verdeeld de eilanden der volken in hun landschappen, elk naar zijn spraak, naar hun huisgezinnen, onder hun volken.

De nakomelingen van Cham

6 En Chams zonen zijn: Cusch en Mizráïm, en Put en Kanaän.

7 En de zonen van Cusch zijn: Seba, en Havíla, en Sabta, en Ráëma en Sábtecha. En de zonen van Ráëma zijn: Scheba en Dedan.

8 En Cusch gewon Nimrod; deze begon geweldig te zijn op aarde.

9 Hij was een geweldig jager voor het aangezicht des HEEREN; daarom wordt gezegd: Gelijk Nimrod, een geweldig jager voor het aangezicht des HEEREN.

10 En het beginsel zijns rijks was Babel, en Erech, en Accad en Kalné, in het land Sínear.

11 Uit ditzelve land is Assur uitgegaan, en heeft gebouwd Ninevé en Rehobôth, Ir en Kálach,

12 En Resen, tussen Ninevé en tussen Kálach; dat is die grote stad.

13 En Mizráïm gewon Ludim, en Ananim, en Lehabim, en Naftuchim,

14 En Pathrusim, en Kasluchim, vanwaar de Filistijnen uitgekomen zijn, en Kaftorim.

15 En Kanaän gewon Sidon, zijn eerstgeborene, en Heth,
 16 En den Jebusiet, en den Amoriet, en den Girgasiet,
 17 En den Heviet, en den Arkiet, en den Siniët,
 18 En den Arvadiet, en den Zemariet en den Hamathiet; en daarna zijn de huisgezinnen der Kanaänieten verspreid.
 19 En de landpale der Kanaänieten was van Sidon, waar gij gaat naar Gerar tot Gaza toe; waar gij gaat naar Sódóm en Gomórra, en Adama en Zebóim, tot Lasa toe.
 20 Dit zijn Chams zonen naar hun huisgezinnen, naar hun spraken, in hun landschappen, in hun volken.

De nakomelingen van Sem

21 Voorts zijn Sem *zonen* geboren; dezelve is ook de vader van alle zonen van Heber, broeder van Jafeth, de grootste.
 22 Sems zonen waren Elam, en Assur, en Arfachsad, en Lud en Aram.
 23 En Arams zonen waren Uz, en Hul, en Gether en Mas.
 24 En Arfachsad gewon Selah; en Selah gewon Heber.
 25 En Heber werden twee zonen geboren; des enen naam was Peleg, want in zijn dagen is de aarde verdeeld, en zijns broeders naam was Joktan.
 26 En Joktan gewon Almódad, en Selef, en Hazarmávet, en Jerah,
 27 En Hadóram, en Uzal, en Dikla,
 28 En Obal, en Abímaël, en Scheba,
 29 En Ofir, en Havíla en Jobab; deze allen waren zonen van Joktan.
 30 En hun woning was van Mescha af, waar gij gaat naar Sefar, het gebergte van het oosten.
 31 Dit zijn Sems zonen naar hun huisgezinnen, naar hun spraken, in hun landschappen, naar hun volken.
 32 Dit zijn de huisgezinnen der zonen van Noach naar hun geboorten, in hun volken; en van dezen zijn de volken op de aarde verdeeld na den vloed.

Genesis 11

De torenbouw van Babel

1 EN de ganse aarde was van enerlei spraak en enerlei woorden.
 2 Maar het geschiedde als zij tegen het oosten togen, dat zij een laagte vonden in het land Síne-ar; en zij woonden aldaar.
 3 En zij zeiden een ieder tot zijn naaste: Komaan, laat ons tichels strijken en weldoorbranden. En de tichel was hun voor steen en de lijm was hun voor leem.

Vaak houdt de moeilijkheid ons van noodzakelijke arbeid af; maar zij missen stenen en kalk en aarzelen toch niet een gebouw te beginnen dat boven de wolken uitsteekt. Wij leren uit dit voorbeeld, hoever de begeerte van mensen gaat, als zij eenmaal aan hun eierzucht toegeven.

4 En zij zeiden: Komaan, laat ons voor ons een stad bouwen en een toren, welks opperste in den hemel zij, en laat ons een naam voor ons maken; opdat wij niet misschien over de ganse aarde verstrooid worden.

Eierzucht is niet alleen onrecht voor mensen, maar ook dристheid tegen God. Zodra stervelingen zichzelf vergeten en zich hoger verheffen dan hun past, is het zeker, dat zij strijd voeren tegen God. Het kan niet anders, of elk die zijn perken overschrijdt, valt rechtstreeks God aan. De opeenvolging van strijd moet ons niet ontmoedigen. De eenheid van taal had onder hen samenstemming in de liefde moeten aankweken, maar nadat deze schare zich van de zuivere dienst van God en van de heilige vergadering der gelovigen vervreemde, groeit zij aan om oorlog tegen God te verwekken. Dit is de voortdurende razernij van de wereld, dat terwijl men de hemel veracht, men de onsterfelijkheid op aarde zoekt, waar alles bouwvallig en vergankelijk is. Uit dit voorbeeld leren wij hoezeer het ons past

nederig te leven en te sterven. Het getuigt niet van ware wijsheid, als midden in het leven de dood ons voor ogen moet komen om ons aan matigheid te gewennen. Als iemand verlangt groot te zijn op aarde, waar hij onder de mensen beledigend was, zal zijn onheilige overmoed eindelijk tegen God Zelf uitbreken, zodat hij de hemel gaat bestormen.

5 Toen kwam de HEERE neder om te bezien de stad en den toren, die de kinderen der mensen bouwden.

6 En de HEERE zeide: Zie, zij zijn enerlei volk en hebben allen enerlei spraak, en dit is het dat zij beginnen te maken; maar nu, zou hun niet afgesneden worden al wat zij bedacht hebben te maken?

Hij verwaarloost de menselijke zaken niet: niet alleen waakt Hij over het heil van de gelovigen, maar even goed let Hij op de slechtheid van de goddelozen.

7 Komaan, laat Ons nedervaren en laat Ons hun spraak aldaar verwarren, opdat een iegelijk de spraak zijns naasten niet hore.

Tenzij de zegen des Heeren met ons is, waardoor alleen een goede uitslag te verwachten is, moet al wat wij ondernemen noodzakelijk verdwijnen. Omdat God zegt, dat Hij zich altijd zal verzetten tegen de onmatige brutaliteit van mensen, zal alles, wat wij tegen Zijn wil ondernemen, slecht aflopen, ook al bieden alle schepselen van boven en van beneden ons om strijd hun hulp aan. Hoewel de wereld nog heden ten dage deze vervloeking draagt, toch blinkt te midden van straf en schrikwekkende blik van Gods toorn tegen de trotsheid van de mensen de wonderlijke goedheid van God uit, dat de volken over en weer, ondanks verschillende talen, met elkaar omgang kunnen hebben, vooral hierin, dat Hij het ene evangelie in alle talen heeft bekend gemaakt door de hele wereld, en de apostelen met de gave der talen heeft toegerust. Daardoor is het gekomen, dat zij, die tevoren jammerlijk verdeeld waren, in eenheid van geloof samensmolten. In deze zin zegt Jesaja (hoofdstuk 19:18) dat Kanaän onder Christus' regering een voor allen gemeenschappelijke taal zal bezitten, omdat, al verschillen zij in klank van de spraak, zij toch één en hetzelfde zeggen, wanneer zij roepen: "Abba, Vader".

8 Alzo verstrooide hen de HEERE vandaar over de ganse aarde; en zij hielden op de stad te bouwen.

9 Daarom noemde men haar naam Babel; want aldaar verwarde de HEERE de spraak der ganse aarde, en vandaar verstrooide hen de HEERE over de ganse aarde.

Van Sem tot Abram

10 Dit zijn de geboorten van Sem: Sem was honderd jaar oud en gewon Arfachsad, twee jaar na den vloed.

11 En Sem leefde, nadat hij Arfachsad gewonnen had, vijfhonderd jaar; en hij gewon zonen en dochters.

12 En Arfachsad leefde vijf en dertig jaar, en hij gewon Selah.

13 En Arfachsad leefde, nadat hij Selah gewonnen had, vierhonderd en drie jaar; en hij gewon zonen en dochters.

14 En Selah leefde dertig jaar, en hij gewon Heber.

15 En Selah leefde, nadat hij Heber gewonnen had, vierhonderd en drie jaar; en hij gewon zonen en dochters.

16 En Heber leefde vier en dertig jaar, en gewon Peleg.

17 En Heber leefde, nadat hij Peleg gewonnen had, vierhonderd en dertig jaar; en hij gewon zonen en dochters.

18 En Peleg leefde dertig jaar, en hij gewon Rehu.

19 En Peleg leefde, nadat hij Rehu gewonnen had, tweehonderd en negen jaar; en hij gewon zonen en dochters.

20 En Rehu leefde twee en dertig jaar, en hij gewon Serug.

- 21 En Rehu leefde, nadat hij Serug gewonnen had, tweehonderd en zeven jaar; en hij gewon zonen en dochters.
- 22 En Serug leefde dertig jaar, en gewon Nahor.
- 23 En Serug leefde, nadat hij Nahor gewonnen had, tweehonderd jaar; en hij gewon zonen en dochters.
- 24 En Nahor leefde negen en twintig jaar, en gewon Terah.
- 25 En Nahor leefde, nadat hij Terah gewonnen had, honderd en negentien jaar; en hij gewon zonen en dochters.
- 26 En Terah leefde zeventig jaar, en gewon Abram, Nahor en Haran.
- 27 En dit zijn de geboorten van Terah: Terah gewon Abram, Nahor en Haran; en Haran gewon Lot.
- 28 En Haran stierf voor het aangezicht zijns vaders Terah, in het land zijner geboorte, in Ur der Chaldeeën.
- 29 En Abram en Nahor namen zich vrouwen; de naam van Abrams huisvrouw was Sarai, en de naam van Nahors huisvrouw was Milka, een dochter van Haran, vader van Milka en vader van Jiska.
- 30 En Sarai was onvruchtbaar; zij had geen kind.
- 31 En Terah nam Abram, zijn zoon, en Lot, Harans zoon, zijns zoons zoon, en Sarai, zijn schoondochter, de huisvrouw van zijn zoon Abram; en zij togen met henlieden uit Ur der Chaldeeën, om te gaan naar het land Kanaän; en zij kwamen tot Haran en woonden aldaar.
- 32 En de dagen van Terah waren tweehonderd en vijf jaar; en Terah stierf te Haran.

Genesis 12

De roeping van Abram

1 DE HEERE nu had tot Abram gezegd: Ga gij uit uw land en uit uw maagschap en uit uws vaders huis, naar het land dat Ik u wijzen zal.

Deze roeping van Abram is een opmerkelijk voorbeeld van de genadige ontferming van God. Of was Abram door enige verdienste van goede werken God voorgekomen? Was hij tot Hem gegaan? Had hij Hem gunstig gestemd? God strekt uit eigen beweging de hand naar hem uit om de dwalende terug te brengen. Hij verwaardigt Zich Zijn heilige mond te openen, om de door satans listen bedroge de weg der zaligheid te openbaren. Het is wonderlijk dat de diep ellendige man boven zoveel heilige dienaren van God wordt voorgetrokken, zodat bij hem het verbond des levens bewaard zou blijven, in hem de kerk zou worden verlevendigd, en hij gesteld zou worden tot een vader van alle gelovigen. Dit is opzettelijk gebeurd, opdat in zijn persoon de genade van God te meer verheerlijkt zou worden. Hij is een voorbeeld van de roeping van ons allen: in hem zien wij dat de dingen die niet zijn, enkel door Gods barmhartigheid uit niets te voorschijn worden geroepen, opdat ze iets beginnen te zijn. Velen zien wij voor korte tijd ontvlammen, die later weer bekoelen. Hoe komt dit anders, dan doordat zij bouwen zonder fundament? Daarom wilde God nauwkeurig alle zinnen van Abram beproeven, opdat hij niet zo maar of ondoordacht iets zou ondernemen, en terstond met berouw het zeil zou laten zakken en zich zou terugtrekken. Als wij standvastig God willen volgen, past het ons, alle lasten die ons bijblijven, alle moeilijkheden en alle gevaren zorgvuldig te overwegen, opdat wij niet slechts uit een plotselinge opwelling bloesems voortbrengen, maar uit een diepe en vaste wortel vruchten van geloof gedurende ons hele leven voortbrengen. Waarom zou God niet meteen het land aanwijzen, dan omdat Hij, Zijn knecht in onzekerheid latend, hem des te beter zou toetsen of hij werkelijk gehecht was aan Zijn woord. Hij zegt als het ware: “Ik beveel je blindelings uit te gaan, en ik verbied je te vragen, waarheen Ik je zal leiden, totdat je – je vaderland verloochenend – je helemaal aan Mij zult hebben overgegeven.” Dit is het rechte bewijs van onze gehoorzaamheid, als wij niet eigenwijs zijn, maar ons aan de Heere toevertrouwen. Zo dikwijls Hij iets van ons eist, past het ons niet bekommerd te zijn over de uitslag, want dan doen vrees en zorg ons vertragen. Blindelings God als Leidsman te volgen is beter

dan, steunend op eigen wijsheid, rond te dwalen langs de kromme wegen die zij voor ons uitdenkt. Het is voldoende dat Abram zich metterdaad gehoorzaam aan God betoond heeft, toen hij zijn zorgen aan Gods voorzienigheid toevertrouwde, en als het ware, al wat hem kon doen dwalen, aan Zijn boezem ontlastte. Abram, Izak en Jacob zijn in dat land vreemdelingen geweest, en hebben door het geloof de Goddelijke belofte aangaande het bezit daarvan omhelsd.

2 En Ik zal u tot een groot volk maken, en u zegenen en uw naam groot maken; en wees een zegen.

Aangezien wij traag zijn om te gehoorzamen, zou God te vergeefs bevelen, tenzij Hij ons tegelijk aanmoedigde door het onderpand van Zijn genade en zegen er bij te voegen. Het geloof staat niet vast, als het niet gegrond is op Gods beloften. Alleen het geloof verwekt gehoorzaamheid. Opdat de harten geneigd worden om God te volgen, is het niet genoeg dat Hij eenvoudig beveelt wat Hij wil, tenzij Hij tegelijk Zijn zegen belooft. De belofte op zichzelf zou zonder uitwerking geweest zijn, als Abram niet geheel aan Gods lippen had gehangen. Opdat Abram niet zou wanhopen, stelt God hem Zijn zegen voor ogen, die door een wonder meer kan doen, dan men volgens de loop der natuur in anderen ziet gebeuren. “Mijn genade zal niet bij u alleen blijven dat u alleen die zult genieten, maar zij zal zich over alle volken uitstorten.”

3 En Ik zal zegenen die u zegenen, en vervloeken die u vloekt; en in u zullen alle geslachten des aardrijks gezegend worden.

Hier komt de wonderlijke goedheid van God te voorschijn, omdat Hij vriendschappelijk een overeenkomst aangaat met Abram, zoals mensen gewoonlijk aangaan met bondgenoten en huns gelijken. Dit is een onschatbaar bewijs van bijzondere liefde, dat God Zich om ons zo diep vernedert. Men kan dus besluiten tot de algemene leer dat God ons zo liefheeft, dat Hij onze vrienden zal zegenen en op onze vijanden wraak zal nemen. Hoezeer Gods kinderen ook vrede zoeken, toch zal het hun nooit aan vijanden ontbreken. Er is geen reden waarom de ondankbaarheid van de wereld ons zou ontmoedigen, als velen ons van zelf vijandig zijn, en (door geen enkel onrecht daartoe uitgelokt) ons proberen te benadelen. Laten wij met deze ene troost tevreden zijn, dat God gemeenschappelijk met ons de strijd aanvat. God spoort hier de Zijnen aan om trouw en menslievendheid te betonen aan alle goeden, en anderzijds, om zich van alle onrecht te onthouden. Dit is geen gewone prikkel om de gelovigen te steunen, als wij hun enige dienst bewijzen, dat God die vergoedt. Niet minder moet het ons afschrikken dat Hij ons de oorlog verklaart, als wij één van de Zijnen beledigen. Aangezien wij allen vervloekt geboren worden sinds de eerste mens van God is afgefallen, wordt ons hier een nieuw geneesmiddel aangeboden. Het genadeverbond, dat God met Abram sloot, is niet vast of hecht, dan alleen in Christus.

4 En Abram toog heen, gelijk de HEERE tot hem gesproken had, en Lot toog met hem; en Abram was vijf en zeventig jaar oud, toen hij uit Haran ging.

Hier wordt ons in één woord de regel voorgeschreven waarnaar wij ons hele leven hebben in te richten, namelijk dat wij niets beginnen, dan op Gods bevel. Ons leven zal eerst dan goed ingericht zijn, als wij ons door Gods Woord laten leiden, en niets ondernemen, dan op Zijn Woord. Abrams roeping is een algemeen voorbeeld van het leven van alle gelovigen. Wel krijgen wij niet allen het bevel om ons vaderland te verlaten, maar God wil dat allen gemeenschappelijk zich onder Zijn Woord zullen buigen en uit Zijn mond hun leefregel zullen ontvangen, opdat zij niet door hun eigen wil of menselijk welgevallen omgevoerd worden. Uit Abrams voorbeeld leren wij dus onze absolute zelfverloochening, opdat wij alleen voor God zouden leven en sterven.

5 En Abram nam Sarai, zijn huisvrouw, en Lot, zijns broeders zoon, en al hun have die zij verworven hadden, en de zielen die zij verkregen hadden in Haran; en zij togen uit om te gaan naar het land Kanaän, en zij kwamen in het land Kanaän.

Dit is zeker, dat door slavernij de orde van de natuur vreselijk geweld is aangedaan, omdat de mensen geschapen waren om onderling gemeenschap te onderhouden.

6 En Abram is doorgetogen in dat land, tot aan de plaats Sichem, tot aan het eikenbos Moré; en de Kanaänieten waren toentertijd in dat land.

7 Zo verscheen de HEERE aan Abram en zeide: Uw zaad zal Ik dit land geven. Toen bouwde hij aldaar een altaar den HEERE, Die hem verschenen was.

Op te merken is met welk soort van hulp God hem in zijn beproevingen te hulp komt. Hij schenkt hem alleen een woord, en wel zo'n woord dat Abram kon menen dat hij bespot werd. Hij spreekt uit, dat Hij aan zijn zaad dat land zou geven. Maar waar was dat zaad, of hoop op zaad, aangezien hij een kinderloze grijsaard was en een onvruchtbare vrouw had? Deze troost was dus voor het vlees ongenietbaar. Maar het geloof had een andere smaak, want het heeft de eigenschap om alle zinnen der vromen gevangen te leggen onder de gehoorzaamheid aan het Woord, opdat één belofte van God voldoende is. Laten wij leren dat in tegenspoed dit ene geneesmiddel ons genoeg moet zijn, dat God ons toespreekt door Zijn Woord, opdat ons verstand gevoelt dat Hij ons gunstig is, en dat aan de onbeschaamde wensen van ons vlees niet de vrije teugel mag worden gevierd. Vraagt iemand, of Abram niet zonder altaar God kon dienen, dan antwoord ik, dat de inwendige dienst van ons hart niet genoeg is, als niet de uitwendige belijdenis voor de mensen er bij komt. Wij zijn geschapen met dit doel, dat wij ziel en lichaam aan God aanbieden. God wilde dat het van het begin af voor het menselijke geslacht vast zou staan, dat men zonder offer niet tot Hem kan naderen. Wij weten dat God nooit door dierenbloed verzoend was. Daaruit volgt, dat Abrams geloof op Christus gericht was. Het bijgeloof stelt zich God voor, zoals het graag wil, maar Abrams vroomheid wordt geprezen, dat hij die God Die aan hem was geopenbaard, door het oprichten van een altaar diende.

8 En hij brak op vandaar naar het gebergte tegen het oosten van Bethel, en hij sloeg zijn tent op, zijnde Bethel tegen het westen en Ai tegen het oosten; en hij bouwde daar den HEERE een altaar en riep den Naam des HEEREN aan.

Wanneer Christus voor ons de hemel heeft geopend, en ons daarheen dagelijks openlijk tot Zich nodigt, moet het niet onbillijk worden geacht, als Hij wil dat wij vreemdelingen op de wereld zijn. Het is waarschijnlijk dat geen geringe haat tegen hem is ontstaan, omdat er niets is dat goddelozen meer kwelt dan een andere godsdienst, waardoor zij wegens blindheid geheel worden veroordeeld.

9 Daarna vertrok Abram, gaande en trekkende naar het zuiden.

Verblijf in Egypte

10 En er was honger in dat land; zo toog Abram af naar Egypte om daar als een vreemdeling te verkeren, dewijl de honger zwaar was in dat land.

Men moet in aanmerking nemen dat Chaldaea bovenmate vruchtbaar was. Gewend aan overvloed komt hij dus te Haran, waar men vermoedt dat hij goed heeft kunnen leven, omdat hij daar in slaven en vermogen is toegenomen. Nu wordt hij door hongersnood verdreven uit dat land waar hij, steunende op het woord van God, zich een leven had voorgesteld, gelukkig en vol van alle goeds. Wat moest hij daarvan wel denken, als hij niet goed gewapend was tegen satans aanslagen? Wel honderdmaal zou zijn geloof zijn uitgewist. Wij weten, zo dikwijls de zaken niet naar wens gelukken, dat plotseeling deze deun door het vlees ons wordt voorgepraat: "God heeft je bedrogen." Laten wij bedenken, omdat de staat van het tegenwoordige leven onstandvastig en aan ontelbare veranderingen onderhevig is, dat, al komen hongersnood en oorlogsgevaar en andere wisselvalligheden plotseling tegen onze verwachting op om ons in de engte te drijven, toch het rechte pad moeten worden gehouden, en dat, al worden onze lichamen her- en derwaarts geslingerd, toch het geloof onbewogen moet blijven staan.

11 En het geschiedde als hij naderde om in Egypte te komen, dat hij zeide tot Sarai, zijn huisvrouw: Zie toch, ik weet dat gij een vrouw zijt schoon van aanzicht.

Wanneer hij over zijn leven bekommerd was geweest, wat terecht zou zijn, had hij zijn zorg op God moeten wentelen. Ik stem toe dat Gods voorzienigheid voor de gelovigen geen verhindering is, om voor zichzelf te zorgen, maar dan moet dat zo gebeuren, dat zij de voorgescreven grenzen niet overschrijden. Door dit voorbeeld worden wij vermaand om in ingewikkelde en twijfelachtige zaken van de Heere de geest van verstand en wijsheid te vragen, en tegelijk om ons kalm te houden en niet lichtzinnig iets buiten Zijn Woord te ondernemen. Het dagelijks leven leert ons dat zij die niet tevreden zijn met een gewoon en middelmatig uiterlijk, vaak tot hun schade moeten voelen, hoe duur onmatige schoonheid hun te staan komt.

12 En het zal geschieden als u de Egyptenaars zullen zien, zo zullen zij zeggen: Dat is zijn huisvrouw; en zij zullen mij doden, en u in het leven behouden.

God beveelt ons zó ons te onthouden van kwade en ongunstige oordelen, dat Hij ons toch toestaat voor onbekende mensen op onze hoede te zijn.

13 Zeg toch: Gij zijt mijn zuster; opdat het mij welga om u, en mijn ziel om uwentwil leve.

14 En het geschiedde als Abram in Egypte kwam, dat de Egyptenaars deze vrouw zagen, dat zij zeer schoon was.

15 Ook zagen haar Farao's vorsten en prezen haar bij Farao; en de vrouw werd weggenomen naar Farao's huis.

Abram heeft gezondigd door al te zeer en ontijdig bezorgd te zijn, omdat hij zich aan Gods genade niet had overgegeven, noch de eerbaarheid van zijn vrouw aan Gods trouw en hoede had aanbevolen.

16 En hij deed Abram goed om harentwil; zodat hij had schapen en runderen en ezels, en knechten en maagden, en ezelinnen en kemels.

17 Maar de HEERE plaagde Farao met grote plagen, ook zijn huis, ter oorzaak van Sarai, Abrams huisvrouw.

Hier hebben wij een in het oog vallend bewijs, hoe trouw God zorgt voor Zijn knechten, omdat Hij de bescherming op Zich neemt van een verachte en onaanzienlijke vreemdeling tegen de machtigste koning. Laten wij, uit zulke voorbeelden geleerd, bedenken dat wij, al zijn wij om ons kleine aantal en zwakheid in minachting voor het oog van de wereld, toch dierbaar zijn voor God, zodat Hij om ons de oorlog verklaart aan koningen en de hele wereld. Laten wij bedenken dat wij door Zijn hulp worden beschermd, zodat de wellust en het geweld van hen die meer kunnen dan wij, ons niet kunnen onderdrukken. De daden der mensen moeten niet altijd afgemeten worden naar ons oordeel, maar moeten liever in de weegschaal van God worden gewogen. Het gebeurt vaak dat de Heere iets in ons vindt, dat terecht straf verdient, terwijl wij onszelf buiten gevaar achten, en onszelf van alle schuld vrijpleiten. Dat Hij Zijn knecht Abram spaarde, moet worden toegeschreven aan Zijn Vaderlijke toegewendheid.

18 Toen riep Farao Abram en zeide: Wat is dit, dat gij mij gedaan hebt? Waarom hebt gij mij niet te kennen gegeven, dat zij uw huisvrouw is?

19 Waarom hebt gij gezegd: Zij is mijn zuster; zodat ik haar mij tot een vrouw zou genomen hebben? En nu, zie, daar is uw huisvrouw; neem haar en ga heen.

20 En Farao gebod zijn mannen vanwege hem, en zij geleidden hem en zijn huisvrouw en alles wat hij had.

Genesis 13

Scheiding tussen Abram en Lot

1 ALZO toog Abram op uit Egypte naar het zuiden, hij en zijn huisvrouw en al wat hij had, en Lot met hem.

2 En Abram was zeer rijk, in vee, in zilver en in goud.

Wij weten hoezeer zelfs matige geldmiddelen velen verhinderen, het hoofd naar de hemel op te heffen. Veel fanatici sluiten de rijken uit van de hoop op de zaligheid, alsof armoede alleen de poort tot de hemel is. Maar zij brengt soms mensen in meer moeilijkheden dan rijkdom. Anderzijds moet men zich wachten voor een ander kwaad: dat de rijkdommen ons geen hinderpaal in de weg werpen, of ons verhinderen onbezorgd naar het koninkrijk der hemelen te staan.

3 En hij ging volgens zijn reizen, van het zuiden tot Bethel toe, tot aan de plaats waar zijn tent in den beginne geweest was, tussen Bethel en tussen Ai;

4 Tot de plaats des altaars, dat hij in het eerst daar gemaakt had; en Abram heeft aldaar den Naam des HEEREN aangeroepen.

5 En Lot, die met Abram toog, had ook schapen en runderen en tenten.

6 En het land droeg hen niet om tezamen te wonen; want hun have was veel, zodat zij tezamen niet konden wonen.

Het gevaar bestond dat Abram zich door zijn bezittingen te veel op zijn gemak zou voelen; zoals voorspoed de meeste mensen verblindt. God tempert dus de zoetheid van zijn schatten als door iets zuurs en Hij staat niet toe dat het gemoed van Zijn knecht door die zoetheid al te zeer wordt betoverd. Wanneer verkeerde gedachten ons aanzetten tot het najagen van overbodige schatten, omdat wij niet voelen hoeveel nadeel zij met zich brengen, moge de herinnering aan deze geschiedenis strekken om die onmatige liefde in ons te verminderen. Zo dikwijls rijken enige onaangenaamheid voelen door hun overvloed, laten zij dan leren hun gemoed door dit geneesmiddel (de herinnering aan deze geschiedenis) te zuiveren; opdat zij zich aan hun eigendommen niet al te zeer hechten. Laten we, als we in de engte worden gebracht, bedenken dat God door dit middel de verborgen kwalen van ons vlees geneest. Laten zij die overvloed hebben, bedenken dat zij door doornen worden omgeven, en laten zij oppassen dat zij niet worden gestoken. Laten zij van wie de middelen ingekrompen en zeer beperkt zijn, bedenken dat van Godswege voor hen wordt gezorgd dat zij niet in boze en schadelijke strikken verward raken.

7 En er was twist tussen de herders van Abrams vee en tussen de herders van Lots vee. Ook woonden toen de Kanaänieten en Ferezieten in dat land.

Als wij ook maar enigermate bekommerd zijn om het geluk van ons en van de broeders, moeten wij oppassen voor twisten, die satan macht geven om ons te verdueren.

8 En Abram zeide tot Lot: Laat toch geen twisting zijn tussen mij en tussen u, en tussen mijn herders en tussen uw herders; want wij zijn mannen broeders.

Als de vreze Gods niet zoveel invloed op ons heeft als wel behoort, is het nuttig andere hulpmiddelen bijeen te brengen om ons bij onze plicht te houden. Wanneer we nu allen met deze bepaling tot Gods kinderen zijn aangenomen, dat wij broeders onder elkaar zouden zijn, dan is deze heilige band bij ons geringer dan behoort, tenzij hij genoeg is om twisten te doen bedaren.

9 Is niet het ganse land voor uw aangezicht? Scheid u toch van mij; zo gij de linkerhand *kiest*, zo zal ik ter rechterhand gaan; en zo gij de rechterhand, zo zal ik ter linkerhand gaan.

Zoals de moeder van alle twisten eierzucht is, dat is de begeerte en zucht om te overwinnen, zo is het beste geneesmiddel om alle bitterheid weg te nemen, dat elk vredelievend en gematigd iets van zijn recht laat vallen.

10 En Lot hief zijn ogen op, en hij zag de ganse vlakte der Jordaan, dat zij die geheel bevochtigde; eer de HEERE Sódóm en Gomórra verdorven had, was zij als de hof des HEEREN, als Egypteland, als gij komt tot Zoar.

11 Zo koos Lot voor zich de ganse vlakte der Jordaan, en Lot trok tegen het oosten; en zij werden gescheiden, de een van den ander.

Het spreekt vanzelf, dat elk die te veel bedacht is op eigen voordeel, noodzakelijk onvriendelijk moet zijn tegenover anderen.

12 Abram *dan* woonde in het land Kanaän; en Lot woonde in de steden der vlakte, en sloeg tenten tot aan Sódóm toe.

13 En de mannen van Sódóm waren boos, en grote zondaars tegen den HEERE.

Als men rekent met de rechterstoel van God, moet alle mond gestopt worden, en ligt de hele wereld voor God verdoemelijk.

14 En de HEERE zeide tot Abram, nadat Lot van hem gescheiden was: Hef nu uw ogen op, en zie van de plaats waar gij zijt, noordwaarts en zuidwaarts en oostwaarts en westwaarts.

Het beste geneesmiddel om droefheid te verzachten of te genezen ligt in het Woord van God. God maakt op dit ogenblik Zijn belofte tot een geneesmiddel voor de aanwezige droefheid.

15 Want al dit land, dat gij ziet, dat zal Ik u geven, en uw zaad tot in eeuwigheid.

De verandering die Christus heeft aangebracht, was geen afschaffing van de oude beloften maar veeleer de bevestiging daarvan.

16 En Ik zal uw zaad stellen als het stof der aarde; zodat, indien iemand het stof der aarde zal kunnen tellen, zal ook uw zaad geteld worden.

We zien dat God hem steeds staande hield door Zijn woord en wilde, dat hij alleen van Hem zou afhangen. Dit recht eist de Heere voor Zich en wil Hij aan Zijn woord toegekend hebben, dat het ons alleen voldoende is.

17 Maak u op, wandel door dit land in zijn lengte en in zijn breedte; want Ik zal het u geven.

Dit schijnt nog belachelijker: dat God Abram beveelt om te zwerven, totdat hij het hele land heeft rond gereisd. Want waartoe diende dit anders, dan om beter te verstaan dat hij een bijwoner was, en opdat hij door onophoudelijke onrust tevergeefs uitgeput, aan een vast en bepaald bezit zou wanhopen? Hoe kan Abram zich ervan overtuigen dat hij de heer is van dat land waar hij amper water mag drinken, hoewel hij met grote moeite putten heeft gegraven? Dit zijn oefeningen van het geloof, dat hij in het Woord de dingen aanschouwt die nog ver zijn en voor de vleselijke waarneming verborgen zijn. Het geloof is het zien van dingen die afwezig zijn, en heeft het woord als een spiegel waarin het de genade Gods ziet besloten. Laten wij leren, zó de aarde te doorwandelen, dat wij van alle rust verstoken slechts een enige toevlucht overhouden in de wachttorens van het woord. Tegenwoordig is de toestand van de vromen niet anders; want al zijn zij door allen gehaat en gaan zij onder verachting en schande gebogen; al zwerven zij zonder vaste woonplaats rond, terwijl zij soms hierheen en daarheen worden gedreven en aan naaktheid en armoede lijden, toch horen zij de erfenis van de wereld, die hun beloofd is, aan te nemen.

18 En Abram sloeg tenten op, en kwam en woonde aan de eikenbossen van Mamre, die bij Hebron zijn; en hij bouwde aldaar den HEERE een altaar.

Genesis 14

Abrams veldtocht

De hoofdinhoud van deze geschiedenis biedt ons een verschrikkelijk schouwspel van menselijke hebzucht en trots. Als wij tegenwoordig leiders ongewone drukte zien maken en met hun geweld een land zien beroeren, moeten wij bedenken dat dit kwaad zeer oud is, want in alle tijden heeft de zucht om te heersen onder de mensen al te veel de overhand gehad.

1 EN het geschiedde in de dagen van Amrafel, den koning van Sínear, van Arioch, den koning van Ellasar, van Kedor-Laómer, den koning van Elam, en van Tídeal, den koning der volken;

2 Dat zij krijg voerden met Bera, koning van Sódom, en met Birsá, koning van Gomórra, Sinab, koning van Adama, en Seméber, koning van Zebóim, en den koning van Bela, dat is Zoar.

3 Deze allen voegden zich tezamen in het dal Siddim, dat is de Zoutzee.

4 Twaalf jaar hadden zij Kedor-Laómer gediend; maar in het dertiende jaar vielen zij af.

5 Zo kwam Kedor-Laómer in het veertiende jaar, en de koningen die met hem waren, en sloegen de Refäieten in Asteroth-Karnáim en de Zuzieten in Ham en de Emieten in Schave-Kirjatháim,

6 En de Horieten op hun gebergte Seir, tot aan het effen veld van Paran, hetwelk aan de woestijn is.

7 Daarna keerden zij weder en kwamen tot En-Mispat, dat is Kades, en sloegen al het land der Amalekieten, en ook den Amoriet, die te Házezón-Tamar woonde.

8 Toen toog de koning van Sódom uit, en de koning van Gomórra, en de koning van Adama, en de koning van Zebóim, en de koning van Bela, dat is Zoar; en zij stelden tegen hen slagorde in het dal Siddim,

9 Tegen Kedor-Laómer, den koning van Elam, en Tídeal, den koning der volken, en Amrafel, den koning van Sínear, en Arioch, den koning van Ellasar; vier koningen tegen vijf.

10 Het dal nu van Siddim was vol lijmputten; en de koning van Sódóm en *die van Gomórra* vluchtten en vielen aldaar; en de overgeblevenen vluchtten naar het gebergte.

11 En zij namen al de have van Sódóm en Gomórra en al hun spijze, en trokken weg.

12 Ook namen zij Lot, den zoon van Abrams broeder, en zijn have, en trokken weg; want hij woonde in Sódóm.

Hierin zien wij dat goeden en kwaden moeiten gemeenschappelijk hebben.

13 Toen kwam er een die ontkomen was, en boodschapte het Abram, den Hebreëër, die woonachtig was aan de eikenbossen van Mamre, den Amoriet, broeder van Eskol en broeder van Aner, dewelke Abrams bondgenoten waren.

14 Als Abram hoorde dat zijn broeder gevangen was, zo wapende hij zijn onderwezenen, de ingeborenen van zijn huis, driehonderd en achttien, en hij jaagde hen na tot Dan toe.

15 En hij verdeelde zich tegen hen des nachts, hij en zijn knechten, en sloeg hen; en hij jaagde hen na tot Hoba toe, hetwelk is ter linkerhand van Damascus.

16 En hij bracht alle have weder; en ook Lot, zijn broeder, en zijn have bracht hij weder, alsook de vrouwen en het volk.

17 En de koning van Sódóm toog uit hem tegemoet (nadat hij wedergekeerd was van het slaan van Kedor-Laómer en de koningen die met hem waren), tot het dal Schave, dat is het dal des konings.

Abram ontmoet Melchizédek

18 En Melchizédek, koning van Salem, bracht voort brood en wijn; en hij was een priester des allerhoogsten Gods.

In deze onbekende man schittert Gods wonderlijke genade bijzonder heerlijk, omdat hij te midden van het bederf der wereld, de enige was die in dat land de zuivere en oprechte verzorger en bewaker van vroomheid was. De slotsom is dat Christus zó de van God begunstigde Koning zou zijn, dat Hij ook tot Priester werd gezalfd en wel tot eeuwige Priester, welke wetenschap voor ons meer dan nuttig is, opdat wij zouden leren Christus' koninklijke macht te verbinden met Zijn Priesterlijke dienst. Dezelfde dus – Die alleen en eeuwig is aangewezen tot Priester om ons met God te verzoenen, en na volbrachte verzoening voor ons tussen te treden – heerst ook als Koning met grote kracht, om onze zaligheid te beschermen en ons door Zijn hulp te behoeden. Zo kunnen wij, steunend op Zijn voorpraak, ons voor Gods aangezicht stellen, wetend dat Hij ons genegen is. Ook kunnen wij, vertrouwend op Zijn onoverwonnen arm, veilig roemen tegen allerhande vijanden. Wij mogen, vertrouwend op Zijn (Christus') onoverwonnen arm, veilig roemen tegen allerhande vijanden. Omdat Christus door Zijn dood het priesterschap heeft vervuld, daarom volgt daar uit, dat door die ene offerande God eens en voor altijd verzoend is, zodat de verzoening niet elders hoeft te worden gezocht.

19 En hij zegende hem en zeide: Gezegend zij Abram Gode, den Allerhoogste, Die hemel en aarde bezit.

20 En gezegend zij de allerhoogste God, Die uw vijanden in uw hand geleverd heeft. En hij gaf hem de tiende van alles.

21 En de koning van Sódóm zeide tot Abram: Geef mij de zielen, maar neem de have voor u.

22 Doch Abram zeide tot den koning van Sódóm: Ik heb mijn hand opgeheven tot den HEE-RE, den allerhoogsten God, Die hemel en aarde bezit;

Dit staat vast, dat mensen nooit lichtzinnig zweren, of zij roepen Gods wraak over hun hoofd in, en maken Hem tot hun Vijand.

23 Zo ik van een draad af tot een schoenriem toe, ja, zo ik van alles wat uwe is, *iets* neme; opdat gij niet zegt: Ik heb Abram rijk gemaakt.

24 *Het zij* buiten mij; alleen wat de jongelingen verteerd hebben, en het deel dezer mannen, die met mij getogen zijn, Aner, Eskol en Mamre, laat die hun deel nemen.

Het is geen geringe deugd, zo te handelen dat u anderen niet dwingt te handelen naar uw voorbeeld, als een regel. Laat elk toezien wat zijn roeping meebrengt, en wat zijn plicht is, opdat niet de een de ander door zijn beslissing van te voren oordeelt. Het is een al te heerszuchtige eigenzinnigheid, als wij anderen net zo'n wet willen voorschrijven, wat wij zelf volgen als recht en overeenkomend met onze plicht.

Genesis 15

Belofte en geloof

1 NA deze dingen geschiedde het woord des HEEREN tot Abram in een gezicht, zeggende: Vrees niet, Abram, Ik ben u een Schild, uw Loon zeer groot.

Dikwijls vernedert de Heere de Zijnen, opdat zij in voorspoed zich niet verheffen. Als je Mij maar tot Vriend hebt, is er geen reden om te vrezen. Wees bij uw rondtrekken op de wereld met Mijn hulp tevreden en wees liever afhankelijk van de hemel, dan verkleefd aan de aarde. God vermaant Abram goedsmoeds te zijn, maar waarin anders is zulke gerustheid gegrond, dan daarin dat wij door het geloof Gods zorg voor ons leren verstaan, en op Zijn voorzienigheid leunen? Met de uitdrukking 'Schild' bedoelt Hij dat Abram onder Zijn bescherming altijd veilig zou zijn. Door Zich een Loon te noemen, vermaant Hij hem, dat hij aan Hem alleen genoeg moet hebben. God heeft eenmaal de bescherming van de gelovigen op Zich genomen, en daarom spreekt Hij hun dagelijks toe dat Hij zorg zal dragen om hen onder Zijn hand veilig te bewaren en met Zijn macht te beschermen. Omdat God de taak op Zich neemt van een schild tot verdediging van onze zaligheid, moet deze belofte voor ons zijn als een koperen muur, zodat wij in enig gevaar niet meer dan nodig is hoeven te vrezen. Door verschillende en ontelbare begeerlijkheden van het vlees rondgedreven worden mensen en heen en weer geslingerd. Mensen zijn al te zeer verkleefd aan het tegenwoordige leven, daarom volgt het tweede lid, waarin God de gelovigen betuigt dat alleen Hij aan alle punten van een gelukkig leven voldoet. 'Loon' betekent zoveel als erfenis of geluk. Als deze gedachte in ons gemoed goed was ingeprent, dat in God alleen de hoogste en algehele volkomenheid van alle goed voor ons is, zouden wij gemakkelijk paal en perk kunnen stellen aan de verkeerde begeerlijkheden, die ons jammerlijk verontrusten. Eerst dan zijn wij gelukkig, als wij God tot Vriend hebben. Hij overlaadt ons niet alleen met alle overvloed van weldaden, maar Hij geeft Zichzelf aan ons te genieten. Wat kunnen mensen nog meer verlangen, daar waar ze God genieten? De goddeloze ondankbaarheid van mensen is zo gruwelijk, dat God hun nooit genoeg geeft. Daarom noemt de Heere Zich niet maar eenvoudig 'Loon', maar 'zeer groot', waarmee het ons past meer dan tevreden te zijn. Dit is de overvloedigste stof tot vertrouwen en een hechte steun. Elk die gelooft dat zijn leven door Gods hand wordt beschermd, dat hij onder die bescherming nooit ongelukkig zal zijn en dat hij in al zijn zorgen en moeilijkheden naar die haven mag vluchten, die zal het beste medicijn vinden voor alle kwalen. Niet dat de gelovigen geheel vrij zijn van alle vrees en zorg, zolang zij door stormen van gevaren en moeilijkheden geslingerd worden. Maar de angst in hun gemoed wordt gestild. Zoals Gods hulp krachtiger is dan alle gevaren, zo overwint het geloof de vrees.

2 Toen zeide Abram: Heere HEERE, wat zult Gij mij geven, daar ik zonder kinderen heenga, en de bezorger van mijn huis is deze Damascener Eliëzer?

Wat is begeerlijker, dan opgenomen te worden in Gods bescherming, en in de genieting van Hem gelukkig te zijn? God laat ons toe, de zorgen waarmee wij gekweld worden en de zwarigheden waaronder wij gebukt gaan, in Zijn boezem uit te storten.

3 Voorts zeide Abram: Zie, mij hebt Gij geen zaad gegeven, en zie, de zoon van mijn huis zal mijn erfgenaam zijn.

4 En zie, het woord des HEEREN was tot hem, zeggende: Deze zal uw erfgenaam niet zijn; maar die uit uw lijf voortkomen zal, die zal uw erfgenaam zijn.

5 Toen leidde Hij hem uit naar buiten en zeide: Zie nu op naar den hemel en tel de sterren, indien gij ze tellen kunt; en Hij zeide tot hem: Zo zal uw zaad zijn.

Abrams geloof heeft door het aanschouwen van de sterren steun ontvangen. Om de Zijnen vaster aan Zich te verbinden en met meer kracht in hun verstand door te dringen, wekt de Heere, na-

dat Hij de oren heeft aangeroerd met Zijn woord, tegelijk ook de ogen op met uitwendige tekenen, om met de oren overeen te stemmen. De aanblik van de sterren was niet overbodig, maar met deze gedachte wilde God Abrams gemoed treffen: was Hij (Die alleen door Zijn woord, plotseling zo'n talrijk leger voortbracht, om daarmee de hemel te versieren, die tevoren leeg en woest was) niet in staat om zijn lege huis met nakomelingschap te vervullen?

6 En hij geloofde in den HEERE; en Hij rekende het hem *tot* gerechtigheid.

Satan heeft alle eeuwen op geen ding zich zozeer toegelegd, als op het uitdoven en verstikken van de leer van de rechtvaardiging door het geloof om niet, welke hier duidelijk geleerd wordt. In de eerste plaats wordt Abrams geloof geprezen, waarmee hij Gods belofte heeft omhelsd. In de tweede plaats wordt aan het geloof een lofrede toegevoegd, omdat Abram daardoor gerechtigheid heeft verkregen voor Gods aangezicht, en dat door toerekening. Om de kracht en de natuur of de aard van deze rechtvaardigheid duidelijk uiteen te zetten, voert Paulus ons mee naar Gods hemelse rechterstoel¹. Wie God tot zijn Erfdeel heeft, verheugt zich niet met een gebrekkige vreugde, maar, als in de hemel opgenomen, geniet hij de vaste vreugde van het eeuwige leven. Deze stelling moet worden vastgehouden, dat alle beloften van God die voor de gelovigen zijn bestemd, uit Gods vrije liefde voortvloeien, en bewijzen zijn van Zijn Vaderlijke liefde en vrijmachtige aanneming tot kinderen waarop hun zaligheid is gegrond. Abram is gerechtvaardigd, omdat hij God tot zijn Vader aannam. Om geen andere oorzaak rechtvaardigt het geloof ons, dan omdat het ons met God verzoent; en dat niet door zijn verdienstelijkheid, maar doordat wij de genade aannemen die ons in de beloften aangeboden wordt, en doordat wij – in de vaste overtuiging dat wij als kinderen door God worden bemind – niet twijfelen aan het eeuwige leven. Abram is hierom gerechtvaardigd omdat hij, leunende op Gods Vaderlijke liefde, heeft vertrouwd op Zijn goedheid alleen, en niet op zichzelf of op zijn eigen verdiensten. De heiligen worden door het geloof gerechtvaardigd zolang zij in de wereld zijn. Duidelijk blijkt, dat de heiligen uit genade gerechtvaardigd worden tot hun dood toe. Wat hier over één man gezegd wordt, wordt door Paulus op alle kinderen Gods overgebracht.

Het offer als teken

7 Voorts zeide Hij tot hem: Ik ben de HEERE, Die u uitgeleid heb uit Ur der Chaldeeën om u dit land te geven, om dat erfelijk te bezitten.

Het is voor ons van het grootste belang gedurende ons hele leven God tot Leidsman te hebben om te weten, dat wij niet zo maar de een of andere twijfelachtige weg zijn ingeslagen. Het is alsof Hij zei: van u verwacht Ik standvastige volharding en vast geloof van het begin tot het einde. Dit wordt gezegd, opdat hij Gods beloften die hij vanaf het begin van zijn geloof aanvaardde, tot één geheel zou vormen.

8 En hij zeide: Heere HEERE, waarbij zal ik weten, dat ik het erfelijk bezitten zal?

De Heere geeft nu en dan aan Zijn kinderen vrijheid om tegenwerpingen te maken die bij hen opkomen. Goddelozen stemmen de beloften op geen enkele manier toe, omdat hun gemoed met verkeerde gedachten vervuld is, maar vromen, die de veranderingen in hun vlees voelen, bestrijden deze opdat zij Gods Woord niet de weg versperren, en zij zoeken medicijnen voor de kwalen waarvan zij zich bewust zijn.

9 En Hij zeide tot hem: Neem Mij een driejarige vaars en een driejarige geit en een driejarigen ram, en een tortelduif en een jonge duif.

Dat Abram zonder tegenspraak aan Gods bevel gehoorzaamt, zonder de bedoeling daarvan te verstaan, is een bewijs van zijn geloofsgehoorzaamheid, en daaruit blijkt, dat hij geen andere bedoeling heeft gehad dan na wegneming van zijn bezwaar eerbiedig te berusten in het woord des Heeren, zoals hem betaamde. Laten wij leren de ondersteuning die God ons tot versterking van ons geloof aanbiedt, rustig aan te nemen, ook al beantwoorden ze niet aan onze verwachting, en schijnen ze met ons de spot te drijven.

---

¹ Romeinen 4 en Galaten 3

10 En hij bracht Hem al deze, en hij deelde ze middendoor, en hij legde elks deel tegenover het andere; maar het gevogelte deelde hij niet.

Abram verlangde zekerheid aangaande de beloofde erfenis van het land. Nu verneemt hij dat God beginnen zal met te doden, dat is: dat hij en de zijnen eerst moesten sterven, voordat zij de heerschappij van het land zouden genieten. God beveelt de geslachte dieren in delen te snijden, omdat de Heere Abrams geslacht heeft willen tonen, dat het niet slechts gelijk was aan een dood lichaam, maar ook aan een vaneengescheurd en uit elkander gesneden lichaam. Want de slavernij waarmee ze voor een tijd onderdrukt zijn, was zwaarder dan de dood. Maar omdat het offer aan God wordt gebracht, wordt de dood onmiddellijk in een nieuw leven veranderd. Dat Abram de delen tegenover elkaar legt, en onderling rangschikt, ziet hierop, dat Abrams geslacht uit de verstrooiing weer bijeen vergaderd zou worden. Hoe moeilijk de herstelling van de kerk is en met hoeveel bezwaren, toont de vrees waarmee Abram bevangen werd. Wij zien dat hem twee dingen aanschouwelijk zijn voorgesteld, de harde slavernij, waardoor Abrams kinderen onderdrukt zouden worden, totdat zij verminking en verscheuring nabij waren en vervolgens de verlossing, die een duidelijk onderpand was van hun aanneming tot kinderen van God. Ook wordt ons in hetzelfde gezicht de algemene toestand van de kerk vertoond, want het is Gods gewone handelwijze haar uit niet te scheppen en uit de dood op te halen.

11 En het wild gevogelte kwam neder op het aas, maar Abram joeg het weg.

Nadat de gelovigen in Gods bescherming zijn opgenomen, worden zij niet zo beschermd door Zijn hand, dat zij vrij zijn van aanvallen van alle kanten, want satan en wereld houden niet op het hen moeilijk te maken. Zal het offer dat wij God hebben aangeboden, niet worden geschonden, maar rein en ongeschonden blijven, dan moeten vijandige aanvallen niet zonder moeite en inspanning worden afgeweerd.

12 En het geschiedde als de zon was aan het ondergaan, zo viel een diepe slaap op Abram; en zie, een schrik *en* grote duisternis viel op hem.

13 Toen zeide Hij tot Abram: Weet voorzeker, dat uw zaad vreemd zal zijn in een land dat hunlieder niet is, en zij zullen hen dienen, en zij zullen hen verdrukken, vierhonderd jaar.

Bedacht moet worden, dat Abram voordat hij een zoon kreeg, hoorde, dat zijn zaad geruime tijd een gevangene en slaaf zou zijn. Want zo handelt de Heere met Zijn knechten: Hij begint altijd met de dood, om door het opwekken van doden Zijn kracht des te beter te tonen. Abrams geloof was van een bewonderenswaardig en bijzonder karakter, dat hij in zo'n droevige Godspraak berustte en daaruit besloot, dat God zijn Bevrijder zou zijn, nadat de ellenden tot de hoogste toppunt waren geklommen. Om het geduld van de Zijnen te oefenen, stelt de Heere (de vervulling van) Zijn belofte meer dan vier eeuwen uit.

14 Doch Ik zal het volk ook richten, hetwelk zij zullen dienen; en daarna zullen zij uittrekken met grote have.

Het heil van hen die Hij liefheeft, gaat Hem ter harte, en Hij zal niet dulden dat zij ongestraft worden gekweld door slechte en misdadige mensen. Zo dikwijls het ons ten deel valt, dat wij door tirannen onmenselijk worden behandeld (wat de kerk bijna altijd ten deel valt) hebben wij deze troost: nadat onze verdraagzaamheid genoeg door het kruis is beproefd, zal God – door Wiens goeddunken wij zo worden vernederd – als Rechter zitten om onze vijanden de rechtmatige vergelding te geven voor hun wreedheid, die zij nu uitoefenen. In de uitkomst zal blijken dat onze ellende gezegend is. Laten wij ons herinneren, dat aan Gods toorn plaats gegeven moet worden, zoals Paulus ons vermaant, opdat wij niet hals over kop wraak zoeken. Ook aan hoop moet plaats worden gegeven, opdat zij ons ondersteunt als wij onder de last van het kwaad gebogen gaan en zuchten.

15 En gij zult tot uw vaderen gaan met vrede; gij zult in goeden ouderdom begraven worden.

De dood in het bijzonder maakt onderscheid tussen verworpenen en Gods kinderen, al is in dit leven hun lot bijna hetzelfde en de situatie gelijk, behalve dat Gods kinderen het vele malen slechter hebben. Grijsaards worden door hun zwakheid aangespoord gedurig te bedenken dat zij moeten verhuizen; als niet de hoop op een beter leven hen opricht, blijft er voor hen niets over dan droevige verschrikkingen. De gelovigen bevelen hun zielen zonder vrees en droefheid in Gods hand. Abram ging

gewillig en blij sterven, toen hij in Izak het zekere onderpand van de Goddelijke zegen had, en wist dat een beter leven voor hem in de hemel was weggelegd.

16 En het vierde geslacht zal herwaarts wederkeren; want de ongerechtigheid der Amorieten is tot nog toe niet volkomen.

Als wij horen dat God in de hemel stil wacht, totdat de ongerechtigheden hun toppunt hebben bereikt, moeten wij bedenken dat dit voor ons allerminst een tijd is om stil te zitten, maar moet elk zich veeleer daarover bekommeren, hoe wij het oordeel van de hemel zullen afwenden. Dat Hij zo stilzit in de hemel neemt niet weg, dat Hij Rechter der wereld blijft, en voor geen ogenblik Zijn plicht vergeet.

17 En het geschiedde dat de zon onderging en het duister werd; en zie, er was een rokende oven en vurige fakkel, die tussen die stukken doorging.

Laten we zelfs in de dood goede hoop blijven koesteren op het leven, want ten laatste zal de Heere over ons het licht doen opgaan, als wij ons tenminste aan Hem ten offer wijden.

18 Te dienzelven dage maakte de HEERE een verbond met Abram, zeggende: Uw zaad heb Ik dit land gegeven, van de rivier van Egypte af tot aan de grote rivier, de rivier Frath:

Als de Heere dus door de sacramenten met ons een verbond sluit, besluiten wij daaruit, dat zij tekenen van Zijn genade zijn en waardebonnen van de geestelijke goederen die daaruit voortvloeien.

19 Den Keniet, en den Keniziet, en den Kadmoniet,

20 En den Hethiet, en den Fereziet, en de Refaïeten,

21 En den Amoriet, en den Kanaäniet, en den Girgasiet en den Jebusiet.

Genesis 16

Ismaël geboren

1 DOCH Sarai, Abrams huisvrouw, baarde hem niet; en zij had een Egyptische dienstmaagd, welker naam was Hagar.

2 Zo zeide Sarai tot Abram: Zie toch, de HEERE heeft mij toegesloten, dat ik niet bare; ga toch in tot mijn dienstmaagd, misschien zal ik uit haar gebouwd worden. En Abram hoorde naar de stem van Sarai.

Beider geloof ging mank, niet in het wezen, maar om zo te zeggen in het middel of in de manier van handelen, doordat zij het zoeken van nakomelingschap, dat van God moest worden verwacht, buiten de wettige ordening Gods zoeken te bespoedigen. Wij leren dat God niet te vergeefs de Zijnen beveelt te rusten en stil te wachten, zo vaak Hij hun wensen verschuift en uitstelt. Welke schuld vinden wij dus in Sarai? Dat zij deze zorg in Gods schoot had moeten werpen, en Zijn kracht niet had moeten binden aan de orde van de natuur, of die beperken tot haar eigen inzicht. Zodra mensen zich veroorloven wijzer te zijn dan billijk is, zijn zij geneigd om ongeoorloofde middelen uit te proberen. Dat Sarai, zo'n heilige vrouw, als oorblazer haar man aanzet om even als zij zelf van ongeduld te bruisen, daaruit kunnen wij leren hoe ijverig wij de wacht moeten houden, zal satan ons niet door heimelijk bedrog overvallen. Satan hitst niet alleen slechten en goddelozen op om met opzet ons geloof te bestrijden, maar om ons onvoorbereid te verpletteren valt hij ons nu en dan heimelijk en steelsgewijze aan, door goeden en eenvoudigen. Laat men aan alle zijden op zijn hoede zijn tegen satans hinderlagen, opdat hij ons niet langs de ene of andere kant door loopgraven besluip. Uit dit voorbeeld leren wij dat er geen reden is om de moed op te geven, als satan ons geloof schudt, als Gods waarheid maar niet wankelt in onze harten. Als wij zien dat Abram (die gedurende zoveel jaren als een onoverwonnen worstelaar krachtig had gestreden, en zulke moeilijke hindernissen had overwonnen) nu in één ogenblik voor de verzoeking bezwijkt, wie van ons zou dan niet vrezen voor een soortgelijk gevaar? Al hebben wij dus lang en standvastig in het geloof gestaan, toch moeten wij dagelijks God vragen dat Hij ons niet in verzoeking leidt.

3 Zo nam Sarai, Abrams huisvrouw, de Egyptische Hagar, haar dienstmaagd, ten einde van tien jaren dat Abram in het land Kanaän gewoond had, en zij gaf haar aan Abram, haar man, hem tot een vrouw.

Hetzelfde vindt plaats met alle verzinsels die aan Gods Woord worden aangehaakt. Want al worden zij ook door een eervol voorwendsel bedekt, het bederf schuilt er in, dat van de zuiverheid van het Woord afwijkt, en deze bezoedelt.

4 En hij ging in tot Hagar en zij ontving. Als zij nu zag dat zij ontvangen had, zo werd haar vrouwe veracht in haar ogen.

Omdat dit een zeer gewone hartstocht is, moeten de gelovigen zich gewennen aan verdraagzaamheid, als hun soms een zo onbillijk loon voor weldaden wordt vergolden.

5 Toen zeide Sarai tot Abram: Mijn ongelijk is op u; ik heb mijn dienstmaagd in uw schoot gegeven; nu zij ziet dat zij ontvangen heeft, zo ben ik veracht in haar ogen; de HEERE richte tussen mij en tussen u.

Zo blind is de woede van de toorn, dat zij lichtzinnig op deze of gene aanvalt en zonder onderzoek hen veroordeelt die geheel vrij van schuld zijn. Nu toont de Heere in de moeder der gelovigen eerst hoe geweldig de gloed van de toorn is en waartoe zij de mensen meesleept, vervolgens hoe blind zij zijn die zich de vrije teugel geven in eigen zaken; opdat wij zouden leren op onze hoede te zijn, zo dikwijls het gaat om ons eigen belang. De best ingerichte huisgezinnen zijn nu en dan niet zonder twist, ja, dit kwaad dringt tot in Gods kerk door.

6 En Abram zeide tot Sarai: Zie, uw dienstmaagd is in uw hand; doe haar wat goed is in uw ogen. En Sarai vernederde haar, en zij vluchtte van haar aangezicht.

Zo vaak wij iets beginnen tegen het Woord van God, wankelen onze gemoederen bij de eerste de beste aanleiding tot vrees, want de enige vastheid is God tot Leidsman te hebben. Zo stelt de Heere Zich tegen onze verkeerde plannen, en zo roept Hij ons bij zorgeloosheid tot bezinning.

7 En de Engel des HEEREN vond haar aan een waterfontein in de woestijn, aan de fontein op den weg van Sur.

8 En Hij zeide: Hagar, gij dienstmaagd van Sarai, vanwaar komt gij en waar zult gij heengaan? En zij zeide: Ik ben vluchtende van het aangezicht mijner vrouwe Sarai.

9 Toen zeide de Engel des HEEREN tot haar: Keer weder tot uw vrouwe, en verneder u onder haar handen.

Niets is beter dan door gehoorzaamheid en verdraagzaamheid de hardheid van hen die boven ons staan, te doen bedaren.

10 Voorts zeide de Engel des HEEREN tot haar: Ik zal uw zaad grotelijks vermenigvuldigen, zodat het vanwege de menigte niet zal geteld worden.

De Heere kon met het volste recht haar kortweg verplichten tot wat recht was, maar opdat Hagar des te liever zou doen, wat zij wist dat haar plicht was, lokt Hij haar als door zoete woorden tot gehoorzaamheid. Hierop doelen ook de beloften waarmee de Heere ons uitnodigt tot vrijwillige gehoorzaamheid. Want Hij wil ons niet slaafs trekken, zodat wij uit dwang doen wat ons is bevolen. Daarom mengt Hij vriendelijke en vaderlijke uitnodigingen daarmee, en handelt Hij met ons vrij en niet anders dan als met Zijn kinderen.

11 Ook zeide des HEEREN Engel tot haar: Zie, gij zijt zwanger en zult een zoon baren; en gij zult zijn naam Ismaël noemen, omdat de HEERE uw verdrukking aangehoord heeft.

Wij zien dat ten aanzien van het tegenwoordige leven, Zijn goedheid zich ook zal uitstrekken tot het vleselijke zaad van Abram. Als Hij wilde dat Ismaëls naam een eeuwig gedenkteken van Zijn tijdelijke zegen zou zijn, zal ónze ondankbaarheid des te minder te verdragen zijn, als wij niet tot onze dood toe Zijn hemelse en eeuwige genadegaven verheerlijken. Laten wij, gewaarschuwd door het gevoel van onze ellenden, Hem onmiddellijk zoeken. Hierin ligt een niet geringe versterking van het geloof, dat onze gebeden niet door de Heere veracht zullen worden. Hij komt nalatigen en dwazen voor

met Zijn hulp, en Hij is nabij hen die naar Hem niet vragen. Hoeveel te meer zal Hij dan de vrome wensen van de Zijnen gunstig zijn!

12 En hij zal een woudezel *van een* mens zijn; zijn hand zal tegen allen zijn en de hand van allen tegen hem; en hij zal wonen voor het aangezicht van al zijn broederen.

13 En zij noemde den Naam des HEEREN, Die tot haar sprak: Gij, God des aanziens; want zij zeide: Heb ik ook hier gezien naar Dien Die mij aanziet?

Elk die ervan overtuigd is dat hij door God wordt gezien, moet noodzakelijk als onder Zijn ogen leven. Hieruit besluiten wij hoe nuttig het is dat zij door kastijdingen bedwongen worden, die zich niet uit eigen beweging vernederen. Dit is ook zeker nodig voor ons, dat terwijl God ons kastijdt met Zijn hand, Hij ons ook door Zijn Geest tot zachtzinnigheid stemt.

14 Daarom noemde men dien put den put Lachai-Rói; zie, hij is tussen Kades en tussen Bered.

15 En Hagar baarde Abram een zoon; en Abram noemde den naam zijns zoons, dien Hagar gebaard had, Ismaël.

16 En Abram was zes en tachtig jaren oud, toen Hagar Ismaël aan Abram baarde.

Genesis 17

De naamsverandering van Abram

1 ALS nu Abram negen en negentig jaren oud was, zo verscheen de HEERE aan Abram en zeide tot hem: Ik ben God de Almachtige; wandel voor Mijn aangezicht en zijt oprecht.

Ons geloof staat anders nooit vast, tenzij wij – zeker overtuigd aan Gods bescherming alleen genoeg te hebben – veilig alles ter wereld gering achten wat onze zaligheid in de weg staat. God be-roemt Zich niet op Zijn macht, die Hij bij Zichzelf verborgen houdt, maar Hij verklaart die dus aan Zijn kinderen, opdat Abram daaruit stof tot vertrouwen zou putten. Zo ligt in deze woorden een be-lofte opgesloten. Niet te vergeefs heeft God uitgesproken, dat Hij de sterke God is, voorzien van kracht om de Zijnen te helpen. Abram moest van alle andere steunsels afgebracht worden om zich geheel aan God alleen toe te wijden. Niemand verbindt zich ooit aan God, behalve die, terwijl hij alle schepselen op de juiste plaats stelt, Hem alleen hoogacht. Gods macht moet, waar ze gekend werd, ons tot zo'n bewondering van Zijn wezen voeren, en de eerbied voor Hem moet zo ons verstand innemen, dat niets ons verhindert Hem te dienen. Als men met God te doen heeft, blijft er geen gelegenheid over tot huichelen. Met deze bepaling neemt God voor Zich kinderen aan, dat Hij op zijn beurt de plaats en de eer van een Vader zou krijgen. Zoals Hij nu Zelf niet liegt, zo eist Hij met recht wederkerig trouw van de Zijnen. Laten wij dus in het oog houden, dat God Zich daarom aan de gelovigen bekend maakt, opdat zij onder Zijn toezicht zouden leven, en Hem als Rechter niet slechts van hun daden maar ook van hun gedachten erkennen. En daaruit besluiten wij ook, dat er geen andere maatstaf is van een vroom en zuiver leven, dan dat wij van God afhankelijk zijn. Gods verbond met Abram is tweeledig: het eerste lid was getuigenis van Zijn genadige liefde, waaraan de belofte van het gelukzalige leven verbonden was. Maar het andere lid was een aanmaning tot het ijverig betrachten van rechtvaardigheid.

2 En Ik zal Mijn verbond stellen tussen Mij en tussen u, en Ik zal u gans zeer vermenigvuldigen.

Alsof God gezegd had: “Zie eens, hoe welwillend Ik voor u ben; want hoewel Ik dit rechtens kon doen, eis Ik van u toch niet op bevel oprechtheid, maar hoewel Ik niets verplicht ben, daal Ik uit vrije genade af tot een wederkerig verbond.”

3 Toen viel Abram op zijn aangezicht; en God sprak met hem, zeggende:

Het geloof, dat zich verlaat op Gods genade, niet kan gescheiden worden van een rein geweten. Wanneer Abram zich neerbuigt, verklaart hij beide gehoorzaam aan te nemen. Laten wij bedenken dat in één en dezelfde geloofsomhelzing, de genadige aanneming tot kinderen, waarin onze zaligheid met de nieuwheid van leven gelegen is, moet aanvaard worden.

4 Mij aangaande, zie, Mijn verbond is met u; en gij zult tot een vader van menigte der volken worden.

Omdat ons geloof niet anders dan in Zijn eeuwige waarheid geworteld kan zijn, daarom moet ons voor alles duidelijk zijn, dat uit Zijn heilige mond is voortgekomen, wat ons wordt voorgesteld. De heidenen zouden door het geloof worden ingelijfd in Abrams geslacht, hoewel zij niet uit hem zijn voortgekomen naar het vlees. Zodat van alle kanten volken, die anders van elkaar vervreemd en onderling verdeeld zijn, tot één huisgezin van Abram zouden samensmelten.

5 En uw naam zal niet meer genoemd worden Abram; maar uw naam zal wezen Abraham, want Ik heb u gesteld *tot* een vader van menigte der volken.

6 En Ik zal u gans zeer vruchtbaar maken, en Ik zal u tot volken stellen; en koningen zullen uit u voortkomen.

7 En Ik zal Mijn verbond oprichten tussen Mij en tussen u en tussen uw zaad na u in hun geslachten, tot een eeuwig verbond, om u te zijn tot een God en uw zaad na u.

Zij die menen dat alleen de uitverkorenen hier bedoeld worden, hebben het mis. Want de Schrift spreekt herhaaldelijk uit, dat Abrahams geslacht dat uit hem is voortgekomen, bijzonder door God tot Zijn eigendom is aangenomen. De leer van Paulus aangaande Abrahams natuurlijke kinderen is duidelijk: dat zij heilige takken zijn, omdat zij uit de heilige wortel zijn voortgekomen. Niets is zekerder dan dat God Zijn Verbond sluit met Abrahams kinderen die van nature uit hem zouden voortkomen. Niet zodra werd gezegd: “Ik zal uw God zijn en de God van uw zaad na u”, of de kerk werd van de overige volken afgescheiden. Toen is het volk Israël als de kudde van God in Zijn eigen schaapskooi opgenomen. Als Paulus de heidenvolken buiten God en het eeuwige leven stelt, omdat zij vreemdelingen van het verbond waren, volgt daaruit dat alle Israëlieten leden van de kerk en kinderen van God, en erfgenamen van het eeuwige leven geweest zijn. Voor alle Israëlieten gemeenschappelijk was de belofte waardoor de Heere hen tot kinderen had aangenomen. Het kan niet ontkend worden, of daarin was de eeuwige zaligheid aan allen aangeboden. Omdat het hele volk door een en hetzelfde woord tot de schaapskooi van God wordt geroepen, worden in dit opzicht allen zonder uitzondering als kinderen beschouwd, en slaat de naam van kerk op allen gemeenschappelijk. Paulus zegt dat niet allen die uit Abraham zijn, als wettige kinderen worden beschouwd, omdat zij geen kinderen van de beloften zijn maar alleen van het vlees (Romeinen 9:8¹). Want hier wordt de belofte niet in het algemeen genomen voor het uitwendige woord, waardoor God Zijn genade zowel aan verworpenen als aan uitverkorenen aanbiedt, maar ze moet beperkt worden tot de krachtadige roeping, die Hij inwendig bezegelt door Zijn Geest. Hier ontstaat een dubbele reeks van kinderen in de kerk. Ten opzichte van het verborgen heilgdom van God worden geen anderen als kinderen van God beschouwd, dan zij in wie de belofte door het geloof verwerkelijk is. Dit onderscheid vloeit voort uit de bron van de vrijmachtige uitverkiezing, waaruit ook het geloof zelf ontstaat.

8 En Ik zal u en uw zaad na u het land uwer vreemdelingschappen geven, het gehele land Kanaän, tot eeuwige bezitting; en Ik zal hun tot een God zijn.

De besnijdenis: teken des verbonds

9 Voorts zeide God tot Abraham: Gij nu zult Mijn verbond houden, gij en uw zaad na u, in hun geslachten.

10 Dit is Mijn verbond, dat gijlieden houden zult tussen Mij en tussen u en tussen uw zaad na u: dat al wat mannelijk is u besneden worde.

Dit hebben alle sacramenten gemeen, dat zij met het Woord van God verbonden zijn, waarin Hij betuigt dat Hij ons gunstig is, en ons uitnodigt tot hoop op de zaligheid. Een sacrament is niets anders dan een zichtbaar woord, of een graveersel en beeld van Gods genade, dat Zijn Woord meer verduidelijkt. Als er tussen het woord en het geloof een onderlinge betrekking bestaat, volgt daaruit,

---

¹ Dat is, niet de kinderen des vleses, die zijn kinderen Gods; maar de kinderen der belofte worden voor het zaad gerekend.

dat dit doel en dit gebruik aan de sacramenten is opgelegd, dat zij het geloof helpen, bevorderen en versterken. Óf God biedt Zich (in het sacrament) uit spot en bedrieglijk aan als Borg, óf het geloof vindt daar steun om zich daarop te verlaten, en daaruit zijn zekerheid te putten.

11 En gij zult het vlees uwer voorhuid besnijden; en *dat* zal tot een teken zijn des verbonds tussen Mij en tussen u.

Om twee redenen is het waarschijnlijk dat God bevolen heeft de voorhuid te besnijden: toch om te tonen dat alles wat uit de mens wordt verwekt, onrein is, vervolgens dat de zaligheid uit het gezegende zaad van Abraham zou voortkomen. Allereerst heeft God in de besnijdenis alles veroordeeld wat de mensen uit hun voortbrenging aankleeft, opdat Hij – nu het bederf der natuur openbaar is geworden – hen zou leiden tot doding van het vlees. Tegelijk echter werd daarin de zegen die beloofd was in het zaad van Abraham, aangeduid en bezegeld. In dit teken werd de verzoening van God en mensen die in Christus werd geopenbaard, aangewezen.

12 Een zoontje dan van acht dagen zal u besneden worden, al wat mannelijk is in uw geslachten: de ingeborene des huizes, en de gekochte met geld van allen vreemde, dewelke niet is van uw zaad;

God heeft in dit teken de vernietiging van de oude mens zó voorgesteld, dat Hij toch aantoonde dat Hij de mensen tot het leven herstelt. Wij weten dat vroeger slaven ter nauwernood onder het getal der mensen gerekend zijn. Maar toch neemt God hen uit genegenheid tot Zijn knecht als Zijn kinderen aan. De trots van het vlees wordt neergeworpen, omdat God zonder aanzien des persoons, vrijen en slaven bij de kudde voegt. In Abrahams persoon heeft Hij aan al Zijn knechten deze wet voorgeschreven, om ernaar te streven wie ze ook maar onder zich hadden, te leiden tot dezelfde geloofs-gemeenschap. Huisgezinnen van godzaligen moeten even zovele kerken zijn. Als wij onze vroomheid wensen te bewijzen, moeten wij moeite doen, om elk van ons zijn huisgezin in de gehoorzaamheid aan God geordend te hebben.

13 De ingeborene van uw huis en de gekochte met uw geld zal zekerlijk besneden worden; en Mijn verbond zal zijn in ulieder vlees tot een eeuwig verbond.

Door Christus' komst werd de besnijdenis pas bekrachtigd, opdat ze altijd zou voortduren, en opdat dit verbond vast zou zijn, dat God eenmaal sloot. Al is het gebruik van de besnijdenis opgehouden, toch houdt ze niet op een eeuwig of blijvend verbond te zijn, als slechts Christus als middelpunt wordt gesteld, Die met verandering van het teken de waarheid ervan heeft bevestigd.

14 En wat mannelijk is, de voorhuid hebbende, wiens voorhuids vlees niet zal besneden worden, dezelve ziel zal uit haar volken uitgeroeid worden: hij heeft Mijn verbond gebroken.

Als God zo'n liefdevol onderpand aanbiedt van Zijn liefde en van het eeuwige leven, waartoe anders voegt Hij dan bedreigingen daaraan toe, dan om hen die snel moesten komen toelopen, uit traagheid op te wekken? Omdat het de mensen niet vrij staat te scheiden wat God heeft samengevoegd, kan niemand het teken verachten of verwaarlozen, zonder het woord te verwerpen, en zich van de daarin aangeboden zegen te beroven. Dezelfde regel nu geldt tegenwoordig in de doop. Al wie met verachting van de doop waant aan de belofte alleen genoeg te hebben, versmaadt zoveel hij maar kan Christus' bloed, of laat althans niet toe dat het vloeit tot reiniging van zijn kinderen. Op de verachting van het teken volgt de rechtmatige straf, het missen van de genade, omdat door de goddeloze mishandeling, of liever verscheuring van teken en woord, Gods verbond wordt ontheiligd. Gods Verbond wordt bekrachtigd, waar wij door het geloof omhelzen wat Hij belooft.

15 Nog zeide God tot Abraham: Gij zult den naam van uw huisvrouw Sarai niet Sarai noemen; maar haar naam zal zijn Sara.

16 Want Ik zal haar zegenen, en u ook uit haar een zoon geven; ja, Ik zal haar zegenen, zodat zij tot volken worden zal; koningen der volken zullen uit haar worden.

Daarin straalt des te helderder Gods vrije goedheid uit, dat Hij, al verhinderen de mensen door hun struikelblokken Zijn komst, toch tot hen komt.

17 Toen viel Abraham op zijn aangezicht en hij lachte; en hij zeide in zijn hart: Zal een die honderd jaar oud is, *een kind* geboren worden; en zal Sara, die negentig jaar oud is, baren?

18 En Abraham zeide tot God: Och, dat Ismaël mocht leven voor Uw aangezicht!

19 En God zeide: Voorwaar, Sara, uw huisvrouw, zal u een zoon baren, en gij zult zijn naam noemen Izak; en Ik zal Mijn verbond met hem oprichten, tot een eeuwig verbond zijn zade na hem.

20 En aangaande Ismaël heb Ik u verhoord; zie, Ik heb hem gezegend en zal hem vruchtbaar maken en hem gans zeer vermenigvuldigen; twaalf vorsten zal hij gewinnen, en Ik zal hem tot een groot volk stellen.

21 Maar Mijn verbond zal Ik met Izak oprichten, dien u Sara op dezen gezetten tijd in het andere jaar baren zal.

Al hebben wij nu overvloed van alle genot en goed, toch is ons geluk vergankelijk, tenzij wij in geloof doordringen tot het hemelse rijk van God, waarin een grotere en hogere zegen voor ons is weggelegd.

22 En Hij eindigde met hem te spreken; en God voer op van Abraham.

23 Toen nam Abraham zijn zoon Ismaël en al de ingeborenen van zijn huis en alle gekochten met zijn geld, al wat mannelijk was onder de lieden van het huis van Abraham; en hij besneed het vlees hunner voorhuid, even ten zelve dage, gelijk als God met hem gesproken had.

24 En Abraham was oud negen en negentig jaar, als hem het vlees zijner voorhuid besneden werd.

25 En Ismaël, zijn zoon, was dertien jaar oud, als hem het vlees zijner voorhuid besneden werd.

26 Even op dezen zelve dag werd Abraham besneden, en Ismaël, zijn zoon.

27 En alle mannen van zijn huis, de ingeborene des huizes, en de gekochte met geld, van den vreemde af, werden met hem besneden.

God schijnt heden een onmogelijk uitvoerbare zaak te bevelen, als Hij wil dat overal in de hele wereld Zijn evangelie gepredikt zal worden, om haar van de dood tot het leven terug te brengen. We zien hoe groot de hardnekkigheid is van bijna allen, hoe vele en hoe krachtige aanslagen satan [tegen de prediking van het evangelie] in het werk stelt, zodat zelfs bij het begin alle wegen zijn afgesloten. Toch past het elk deze dienst te volbrengen, en niet voor de belemmeringen uit de weg te gaan.

Genesis 18

God belooft Abraham opnieuw een zoon

1 DAARNA verscheen hem de HEERE aan de eikenbossen van Mamre, als hij in de deur der tent zat, toen de dag heet werd.

2 En hij hief zijn ogen op en zag, en zie, er stonden drie mannen tegenover hem; als hij hen zag, zo liep hij hun tegemoet van de deur der tent, en boog zich ter aarde.

Het natuurlijke gevoel zelf schrijft ons voor, dat vreemdelingen het meest geholpen moeten worden. Want er zijn geen mensen die meer medeliden en hulp verdienen, dan diegenen die wij be-roofd zien van vrienden en van huiselijk comfort. Het is vreselijke wreedheid, hen trots te verachten die, van gewone hulpmiddelen verstoken, tot onze bijstand de toevlucht nemen. Laten wij uit Abrahams voorbeeld vaststellen, dat zo dikwijls broeders ons tegemoet komen, die onze hulp behoeven, deze van Godswege ons worden aangeboden.

3 En hij zeide: Heere, heb ik nu genade gevonden in Uw ogen, zo ga toch niet van Uw knecht voorbij.

4 Dat toch een weinig water gebracht worde, en wast uw voeten, en leunt onder dezen boom.

5 En ik zal een bete broods langen, dat gij uw hart sterkt; daarna zult gij voortgaan, daarom omdat gij tot uw knecht overgekomen zijt. En zij zeiden: Doe zoals gij gesproken hebt.

6 En Abraham haastte zich naar de tent tot Sara; en hij zeide: Haast u, kneed drie maten meelbloem en maak koeken.

7 En Abraham liep tot de runderen, en hij nam een kalf, teder en goed, en hij gaf het aan den knecht, die haastte om dat toe te maken.

8 En hij nam boter en melk, en het kalf dat hij toegemaakt had, en hij zette het hun voor, en stond bij hen onder dien boom, en zij aten.

9 Toen zeiden zij tot hem: Waar is Sara, uw huisvrouw? En hij zeide: Zie, in de tent.

10 En Hij zeide: Ik zal voorzeker weder tot u komen omtrent dezen tijd des levens; en zie, Sara, uw huisvrouw, zal een zoon hebben. En Sara hoorde het aan de deur der tent, dewelke achter Hem was.

11 Abraham nu en Sara waren oud *en* welbedaagd; het had Sara opgehouden te gaan naar de wijze der vrouwen.

12 Zo lachte Sara bij zichzelf, zeggende: Zal ik wellust hebben, nadat ik oud geworden ben en mijn heer oud is?

Zo dikwijls wij Gods beloften en werken naar eigen gevoel en naar de natuurwetten afmeten, beledigen wij Hem. Wij kunnen Hem niet anders de verschuldigde eer bewijzen, dan door ons aan Zijn Woord te onderwerpen, welke hindernissen zich in hemel en op aarde daartegen ook verzetten.

13 En de HEERE zeide tot Abraham: Waarom heeft Sara gelachen, zeggende: Zou ik ook waarlijk baren, nu ik oud geworden ben?

14 Zou iets voor den HEERE te wonderlijk zijn? Te gezetter tijd zal Ik tot u wederkomen, omtrent dezen tijd des levens, en Sara zal een zoon hebben.

Gods mogelijkheid moet niet naar menselijk begrip afgemeten worden. God wordt door ons beroofd van Zijn kracht, zo dikwijls wij Zijn woorden wantrouwen. Wie niet méér van God verwacht dan de maat van zijn zinnen kan bevatten, doet God het grootste onrecht aan.

15 En Sara loochende het, zeggende: Ik heb niet gelachen; want zij vreesde. En Hij zeide: Neen, maar gij hebt gelachen.

Het is niet genoeg dat Gods oordeel wordt geëerbiedigd, tenzij wij ook onze zonden onomwonden en zonder terughouding belijden. Oprecht moet de belijdenis worden gedaan, opdat wij, na openlijk veroordeeld te zijn, Zijn genade mogen invoeren.

Abrahams voorbede

16 Toen stonden die mannen op vandaar en zagen naar Sódóm toe; en Abraham ging met hen om hen te geleiden.

17 En de HEERE zeide: Zal Ik voor Abraham verbergen wat Ik doe?

God gaat steeds voort Zijn weldaden aan de gelovigen te bewijzen, ja Hij vermeerdert die en overlaadt ons steeds met vroegere en nieuwe weldaden. En op die wijze handelt Hij dagelijks met ons. Wat anders is de reden dat Hij ons onophoudelijk met ontelbare gunstbewijzen overlaadt, dan dat Hij ons eenmaal Zijn Vaderlijke liefde heeft geschonken en nu Zichzelf niet kan verloochenen? Laten wij bedenken, dat God, zodra Hij welwillend jegens ons begint te zijn, nooit moe wordt, voordat Hij door de ene weldaad op de andere te laten volgen, ons heil heeft volmaakt. Nadat Hij ons eenmaal heeft aangenomen en ons verstand door Zijn Woord heeft verlicht, houdt Hij ons tegelijk de brandende fakkel van datzelfde Woord voor ogen, opdat wij de oordelen en straffen op de misdaden door het geloof zouden beschouwen. Hoewel de Heere luid verkondigt, dat tegenspoed een geseling is van Zijn toorn, luistert bijna niemand, omdat wij door verkeerde inbeeldingen van ons vlees de oorzaken ergens anders zoeken.

18 Dewijl Abraham gewisselijk tot een groot en machtig volk worden zal, en alle volken der aarde in hem gezegend zullen worden?

19 Want Ik heb hem gekend, opdat hij zijn kinderen en zijn huis na hem zou bevelen, en zij den weg des HEEREN houden, om te doen gerechtigheid en gericht; opdat de HEERE over Abraham brenge hetgeen Hij over hem gesproken heeft.

Gewis niet daartoe openbaart God ons Zijn wil, opdat de kennis daarvan met ons verloren zou gaan, maar opdat wij Zijn getuigen zouden zijn voor de nakomelingen, en dat zij deze [kennis] – van ons ontvangen hebbende van mond tot mond (om zo te zeggen) – weer aan de kleinkinderen zouden overleveren. Vaders moeten zich er met zorg op toelagen, om dat wat ze van de Heere geleerd hebben, ook aan hun kinderen bekend te maken. Door ons moet Gods waarheid worden verbreid, opdat niet maar elk bij zichzelf afzonderlijk wijs zou zijn, maar dat de een de ander in overeenstemming met zijn roeping en maat van het geloof zou opbouwen. Het lijkt geen twijfel, of de grove onwetendheid die op de wereld heerst, is de rechtmatige straf voor de traagheid van de mensen. Het zijn dwaze en verkeerde uitleggers die beweren dat het geloof te gronde wordt gericht als de gewetens verschrikt worden. Aangezien niets nadeliger is voor het geloof dan verachting en ongevoeligheid, stemt die leer het best overeen met de prediking der genade die de mensen dringt tot de vreze Gods, opdat ze verslagen en uitgehongerd zich tot Christus haasten. Met deze woorden geeft Mozes te kennen, dat Gods gericht wordt voorgesteld niet alleen opdat zij verschrikken die in onverschilligheid in hun ondeugden voortleven, en zo, in de engte gebracht, tot Christus de toevlucht nemen, maar ook opdat de gelovigen zelf, die reeds met de vreze Gods begiftigd zijn, meer en meer toenemen in het beoefenen van de godzaligheid. Wie in dit punt nalatig zijn, verwerpen of onderdrukken Gods genade zoveel zij kunnen.

20 Voorts zeide de HEERE: Dewijl het geroep van Sódóm en Gomórra groot is, en dewijl haar zonde zeer zwaar is,

Hieruit ontstaat de vrees voor de zonde, dat wij gevoelen dat Gods toorn door 's mensen schuld wordt uitgelokt. Deze uitdrukking betekent, dat al onze daden waarvan wij denken dat de herinnering reeds begraven is, voor Gods rechterstoel worden gebracht, en vanzelf straf eisen, ook al is er niemand die aanklaagt.

21 Zal Ik nu afgaan, en bezien of zij naar haar geroep, dat tot Mij gekomen is, het uiterste gedaan hebben; en zo niet, Ik zal het weten.

Terwijl Hij met een bewonderenswaardige verdraagzaamheid wacht, totdat wij tot de hoogste trap van goddeloosheid zijn gekomen, en onze verkeerdheid zo kwaadaardig is, dat ze niet meer gespaard kan worden, klagen wij toch nog over Zijn al te grote haast in het optreden met gestrengheid. Als God soms Zijn oordelen uitstelt, moeten wij niet menen, dat het nu goed met ons er voor staat, maar laten we, voordat het geroep van onze misdaden Gods oor heeft vermoeid, ons door Zijn bedreigingen opgeschrikt, bijtijds haasten om met Hem in verzoende betrekking te treden.

22 Toen keerden die mannen het aangezicht vandaar en gingen naar Sódóm; maar Abraham, die bleef nog staande voor het aangezicht des HEEREN.

23 En Abraham trad toe en zeide: Zult Gij ook den rechtvaardige met den goddeloze ombrengen?

24 Misschien zijn er vijftig rechtvaardigen in de stad; zult Gij hen ook ombrengen, en de plaats niet sparen om de vijftig rechtvaardigen die binnen haar zijn?

25 Het zij verre van U zulk een ding te doen, te doden den rechtvaardige met den goddeloze, dat de rechtvaardige zij gelijk de goddeloze; verre zij het van U; zou de Rechter der ganse aarde geen recht doen?

God kan evenmin van het recht worden afgeleid, als Hij Zichzelf kan verloochenen dat Hij geen God zou zijn.

26 Toen zeide de HEERE: Zo Ik te Sódóm binnen de stad vijftig rechtvaardigen zal vinden, zo zal Ik de ganse plaats sparen om hunnentwil.

27 En Abraham antwoordde en zeide: Zie toch, ik heb mij onderwonden te spreken tot den Heere, hoewel ik stof en as ben;

Opgemerkt moet worden, dat Abraham, hoe dichter hij tot God nadert, des te beter gevoelt, hoe ellendig en verwerpelijk de staat van de mens is. Het is alleen de glans van Gods heerlijkheid, die de mensen – ontdaan van hun dwaas en verwaand vertrouwen – met schaamte verplettert en volkomen vernedert. Wie bij zichzelf schijnt iets te zijn, laat die de ogen opslaan tot God, en meteen zal hij

bekennen dat hij niets is. Dat de Heere gedurig zo vriendelijk Abraham antwoordt, moet ons doen inzien, dat hij niet onbeschaamd of lastig is.

28 Misschien zullen aan de vijftig rechtvaardigen vijf ontbreken; zult Gij dan om vijf de ganse stad verderven? En Hij zeide: Ik zal haar niet verderven, zo Ik er vijf en veertig zal vinden.

29 En hij voer voort nog tot Hem te spreken en zeide: Misschien zullen aldaar veertig gevonden worden. En Hij zeide: Ik zal het niet doen om der veertigen wil.

30 Voorts zeide hij: Dat toch de Heere niet ontsteke, dat ik spreke; misschien zullen aldaar dertig gevonden worden. En Hij zeide: Ik zal het niet doen, zo Ik aldaar dertig zal vinden.

31 En hij zeide: Zie toch, ik heb mij onderwonden te spreken tot den Heere; misschien zullen er twintig gevonden worden. En Hij zeide: Ik zal haar niet verderven om der twintigen wil.

32 Nog zeide hij: Dat toch de Heere niet ontsteke, dat ik alleenlijk ditmaal spreke; misschien zullen er tien gevonden worden. En Hij zeide: Ik zal haar niet verderven om der tien wil.

Waar Abraham biddend voor de Sodomieten tot de zesde bede toe gunstig werd verhoord, zal de Heere veel minder iemands beden afwijzen, die voor de kerk en de huisgenoten des geloofs worden uitgestort.

33 Toen ging de HEERE weg, als Hij geëindigd had tot Abraham te spreken; en Abraham keerde weder naar zijn plaats.

Niets is gevaarlijker dan te wonen waar de vrijheid van misdaden openlijk regeert.

Genesis 19

Sódom en Gomórra verwoest

1 EN die twee engelen kwamen te Sódom in den avond; en Lot zat in de poort te Sódom; en als Lot hen zag, stond hij op hun tegemoet, en boog zich met het aangezicht ter aarde.

2 En hij zeide: Zie nu, mijn heren, keert toch in ten huize van uw knecht, en vernacht en wast uw voeten; en gij zult vroeg opstaan en gaan uws wegs. En zij zeiden: Neen, maar wij zullen op de straat vernachten.

3 En hij hield bij hen zeer aan, zodat zij tot hem inkeerden en kwamen in zijn huis; en hij maakte hun een maaltijd en bakte ongezuurde koekjes, en zij aten.

4 Eer zij zich te slapen legden, zo hebben de mannen dier stad, de mannen van Sódom, van den jongste tot den oudste toe, dat huis omsingeld; het ganse volk, van het uiterste einde af.

5 En zij riepen Lot toe en zeiden tot hem: Waar zijn die mannen, die dezen nacht tot u gekomen zijn? Breng hen uit tot ons, opdat wij hen bekennen.

God straft de goddeloosheid van de mensen, als Hij hen tot zo grote blindheid overgeeft, dat zij in zondige wellusten gaan leven, en hun lichamen schande aandoen. Onze goddeloosheid is des te minder te verontschuldigen, naarmate Gods waarheid des te helderder aan ons is geopenbaard.

6 Toen ging Lot uit tot hen aan de deur, en hij sloot de deur achter zich toe.

Het is werkelijk een bijzondere deugd om het heil en de eer van gasten te stellen boven zijn leven. Deze zielegrootheid wordt geëist van Gods kinderen, dat ze zich niet ontzien, als het gaat over plicht en geloof.

7 En hij zeide: Mijn broeders, doet toch geen kwaad.

8 Zie toch, ik heb twee dochters, die geen man bekend hebben; ik zal haar nu tot u uitbrengen, en doet haar zoals het goed is in uw ogen; alleenlijk doet dezen mannen niets, want daarom zijn zij onder de schaduw mijns daks ingegaan.

Zo zijn gewoonlijk de daden van de heiligen: niets komt zo volkomen tot stand dat het niet ergens enigszins kreupel gaat. Door dit voorbeeld worden wij vermaand, om als de Heere ons met de geest van onoverwinnelijke kracht heeft toegerust, ook te vragen dat Hij ons bestuurt door de geest van voorzichtigheid. Laat ons hieruit leren, als wij in de uiterste engte worden gedreven, de Heere te bidden, de een of andere uitweg te openen.

9 Toen zeiden zij: Kom verder aan. Voorts zeiden zij: Deze ene is gekomen om als een vreemdeling *hier* te wonen, en zou hij alleszins rechter zijn? Nu zullen wij u meer kwaad doen dan hun. En zij drongen zeer op den man, op Lot, en zij traden toe om de deur open te breken.

10 Doch die mannen staken hun hand uit en deden Lot tot zich inkomen in het huis, en sloten de deur toe.

Hier onderwijst Mozes dat de Heere, al doet Hij zich voor een tijd ook anders voor terwijl de gelovigen in gevaar verkeren, hen toch nooit in de steek laat, maar Zijn hand (om zo te zeggen) op het beslissende tijdstip uitstrekt. Laten wij met een kalm gemoed ruimte geven aan Zijn voorzienigheid, en onverschrokken onze roeping uitoefenen en doen wat Hij beveelt. Al laat Hij ook toe dat wij gevaar lopen, toch zal Hij tonen, dat Hij ons nooit vergeten is.

11 En zij sloegen de mannen, die aan de deur van het huis waren, met verblindheden, van den kleinste tot aan den grootste, zodat zij moede werden om de deur te vinden.

12 Toen zeiden die mannen tot Lot: Wien hebt gij hier nog meer? Een schoonzoon, of uw zonen, of uw dochters, en allen die gij hebt in deze stad, breng *hen* uit deze plaats;

God weet heel goed, dat maar weinigen in het volle bezit zullen zijn van de zaligheid, die Hij beveelt aan allen zonder onderscheid aan te bieden.

13 Want wij gaan deze plaats verderven, omdat haar geroep groot geworden is voor het aangezicht des HEEREN, en de HEERE ons uitgezonden heeft om haar te verderven.

Zo is de traagheid van ons vlees dat wij altijd eerst langzaam en moeilijk te bewegen zijn om Gods oordeel te ontvluchten, tenzij wij door ernstige vrees ervoor worden aangespoord.

14 Toen ging Lot uit en sprak tot zijn schoonzonen, die zijn dochters nemen zouden, en zeide: Maakt u op, gaat uit deze plaats, want de HEERE gaat deze stad verderven. Maar hij was in de ogen zijner schoonzonen als jokkende.

Als eerbied en vreze Gods niet aanwezig zijn, verdwijnt alles wat over straf van zonden wordt gezegd, als ijdelheid en scherts. Hieruit zien wij, wat voor verderfelijk kwaad valse gerustheid is, die het verstand van goddelozen zo dronken maakt, ja betovert, dat zij menen dat God niet meer als Rechter in de hemel zit. En zo worden zij verhard in hun kwaad, totdat zij door een plotselinge ondergang worden getroffen, terwijl zij roepen: "Vrede en geen gevaar."

15 En als de dageraad opging, drongen de engelen Lot aan, zeggende: Maak u op, neem uw huisvrouw, en uw twee dochters, die voorhanden zijn, opdat gij in de ongerechtigheid dezer stad niet omkomt.

In de persoon van Lot stelt de Geest des Heeren ons een toonbeeld voor ogen van onze traagheid, opdat wij alle gevoelloosheid van ons zouden afwerpen, en zodra het hemelse woord in onze oren weerklinkt, zouden leren ons tot stipte gehoorzaamheid aan te gorden.

16 Maar hij vertoefde; zo grepen dan die mannen zijn hand en de hand zijner vrouw en de hand zijner twee dochters, om de verschoning des HEEREN over hem; en zij brachten hem uit en stelden hem buiten de stad.

Van dit kwaad van traagheid is elk bij ervaring getuige, en daarom past het de gelovigen met des te grotere ijver zich gereed te maken om God te volgen, en ook er op hun hoede voor te zijn, om zich niet als het ware doof te houden voor Zijn bedreigingen.

17 En het geschiedde als zij hen uitgebracht hadden naar buiten, zo zeide Hij: Behoud u om uws levens wil; zie niet achter u om en sta niet op deze ganse vlakte; behoud u naar het gebergte heen, opdat gij niet omkomt.

18 En Lot zeide tot hen: Neen toch, Heere;

Deze stelregel moet men vasthouden, dat onze gebeden zondig zijn, als zij niet op het Woord zijn gegrond.

19 Zie toch, Uw knecht heeft genade gevonden in Uw ogen, en Gij hebt Uw weldadigheid groot gemaakt, die Gij aan mij gedaan hebt om mijn ziel te behouden bij het leven; maar ik zal

niet kunnen behouden worden naar het gebergte heen, opdat mij niet misschien dat kwaad aankleve en ik sterve.

Omdat Gods goedheid door het schenken nooit wordt uitgeput of vermoeid, behoren wij, hoe inschikkelijker wij Hem bevonden hebben, naar die mate ook des te meer genegen te zijn om goede verwachtingen van Hem te koesteren. Dit is het eigene van het geloof, dat uit vroegere ondervonden genade de zekerheid ontstaat voor de toekomst. Laten wij, vertrouwend op Gods barmhartigheid, er niet aan twifelen dat Hij ons toestaat alles van Hem te verwachten, en te vragen, maar wat Hij Zelf beloofd heeft. Dit is waarlijk des mensen aard, dat zij liever hun behoudenis in de hel willen zoeken dan in de hemel, zo dikwijls zij hun eigen zin volgen.

20 Zie toch, deze stad is nabij om derwaarts te vluchten, en zij is klein; laat mij toch derwaarts behouden worden (is zij niet klein?), opdat mijn ziel leve.

21 En Hij zeide tot hem: Zie, Ik heb uw aangezicht opgenomen ook in deze zaak, dat Ik deze stad niet omkere, waarvan gij gesproken hebt.

Het is niets nieuws, dat soms uit toegevendheid door de Heere wordt toegestaan, wat Hij toch niet goedkeurt. Als God zo welwillend en vriendelijk de verkeerde wensen van de Zijnen inwilligt, wat zal er dan wel gebeuren als onze gebeden naar het zuivere richtsnoer van Zijn Geest zijn ingericht, en uit Zijn Woord geput?

22 Haast, behoud u derwaarts; want Ik zal niets kunnen doen, totdat gij daarheen ingekomen zijt. Daarom noemde men den naam dezer stad Zoar.

Hoewel de uitdrukking ogenschijnlijk wat kras is, heeft het toch niets ongerijmds, dat God de kwaden niet kan verdelgen, zonder dat Hij Zijn uitverkorenen redt. Laten wij in het oog houden, dat Gods macht door een heilige band verbonden is met Zijn genade en trouw aan de beloften. Men kan naar waarheid en terecht zeggen, dat God niets kan dan wat Hij wil en heeft beloofd.

23 De zon ging op boven de aarde, als Lot te Zoar inkwam.

24 Toen deed de HEERE zwavel en vuur over Sódom en over Gomórra regenen, van den HEERE, uit den hemel.

In Gods hand is het menselijke geslacht, zodat Hij kan overgeven ten verderve die Hij wil, en met barmhartigheid behandelen wie Hij wil. Al wat wij met de maat van ons oordeel niet kunnen meten, moet aan Gods verborgen oordeel worden onderworpen.

25 En Hij keerde dezelve steden om, en die ganse vlakte, en alle inwoners dezer steden, ook het gewas des lands.

26 En zijn huisvrouw zag om van achter hem; en zij werd een zoutpilaar.

Geen groter onrecht kan God worden aangedaan, dan dat aan Zijn Woord geloof wordt ontzegd. Wij weten waartoe Christus ons beveelt te denken aan de vrouw van Lot, namelijk opdat de verleidingen van de wereld ons niet afhouden van het bedenken van het hemelse leven. Hoewel men over haar eeuwig heil niets zekers kan zeggen, is het toch waarschijnlijk dat God met het opleggen van tijdelijke straf, haar ziel heeft gespaard. Dikwijls kastijdt God de Zijnen in hun vlees, opdat de ziel behouden zou worden van het eeuwig verderf. Als de zwaarte van de straf ons afschrikt, laten wij dan bedenken dat zij tegenwoordig niet lichter zondigen, die (terwijl zij niet uit Sodom, maar uit de hel zelf gered zijn) ergens anders heenzien, dan naar de voorgestelde palm (overwinning) van de hemelse roeping.

27 En Abraham maakte zich deszelven morgens vroeg op, naar de plaats waar hij voor het aangezicht des HEEREN gestaan had.

28 En hij zag naar Sódom en Gomórra toe en naar het ganse land van die vlakte; en hij zag, en zie, er ging een rook van het land op, gelijk de rook eens ovens.

29 En het geschiedde toen God de steden dezer vlakte verdierf, dat God aan Abraham gedacht, en Hij leidde Lot uit het midden dezer omkering, in het omkeren dier steden, in dewelke Lot gewoond had.

Men moet vasthouden dat alles wat de Heere uit genade, zonder enige andere drijfveer dan Zijn goedheid, doet, daarom wordt toegeschreven aan de vroomheid of gebeden van de mensen, opdat wij aangezet zouden worden tot het dienen van God en tot het gebed. Als nu de Heere de genade, waarmee Hij Zijn knecht Abraham heeft verwaardigd, tot zijn neef uitstrekt, die reeds als een vreemde buiten zijn huisgezin stond, hoeveel te meer moet dan een ieder van de gelovigen hopen, dat diezelfde genade aan zijn huisgenoten zeker niet onthouden zal worden? Als de Heere, waar Hij ons begunstigt, ook anderen die met ons zijn verbonden, om wille van ons goed doet, hoeveel te meer zal Hij dan met ons rekening houden?

Lots dochters

30 En Lot toog op uit Zoar en woonde op den berg, en zijn twee dochters met hem; want hij vreesde binnen Zoar te wonen. En hij woonde in een spelonk, hij en zijn twee dochters.

31 Toen zeide de eerstgeborene tot de jongste: Onze vader is oud, en er is geen man in dit land om tot ons in te gaan, naar de wijze der ganse aarde.

32 Kom, laat ons onzen vader wijn te drinken geven en bij hem liggen, opdat wij van onzen vader zaad in het leven behouden.

Hieruit blijkt, waartoe mensen worden meegesleept als zij hun eigen wil volgen; niets kan namelijk zo ongerijmd of zo dierlijk zijn, dat wij er ons niet in storten, waar wij de teugel vieren aan ons vlees. Laat dit het begin van al onze wensen zijn, te onderzoeken wat de Heere toestaat, opdat ons niet in de geest zou komen iets te verlangen, dan wat Hij volgens Zijn Woord toestaat.

33 En zij gaven dien nacht haar vader wijn te drinken; en de eerstgeborene kwam en lag bij haar vader; en hij werd het niet gewaar in haar nederliggen, noch in haar opstaan.

34 En het geschiedde des anderen daags, dat de eerstgeborene zeide tot de jongste: Zie, ik heb gisternacht bij mijn vader gelegen; laat ons ook dezen nacht hem wijn te drinken geven; ga dan in, lig bij hem, opdat wij van onzen vader zaad in het leven behouden.

35 En zij gaven haar vader ook dien nacht wijn te drinken; en de jongste stond op en lag bij hem; en hij werd het niet gewaar in haar nederliggen noch in haar opstaan.

Voor prikkels tot het kwaad moet men op zijn hoede zijn niet anders dan voor dodelijke onheilen, en elke vleiende uitlokking tot zondigen moet men vrezen niet anders dan iets vergiftigs. Door dit voorbeeld wilde de Geest ons aansporen tot waakzaamheid, omdat – als wij het allerminst daaraan denken – door een onzichtbare vijand netten voor ons worden gespannen. Als wij op ons zelf acht geven, zal die waakzaamheid ons tegen alle listen van onze vijand op onze hoede doen zijn. Er is niemand, die niet tot zijn eigen misleiding duizenden verleidingen van satan met zich omdraagt.

36 En de twee dochters van Lot werden bevrucht van haar vader.

37 En de eerstgeborene baarde een zoon, en noemde zijn naam Moab; deze is de vader der Moabieten, tot op dezen dag.

38 En de jongste, die baarde ook een zoon, en noemde zijn naam Ben-Ammi; deze is de vader der kinderen Ammons, tot op dezen dag.

Genesis 20

Abraham te Gerar

1 EN Abraham reisde vandaar naar het land van het zuiden en woonde tussen Kades en tussen Sur; en hij verkeerde als vreemdeling te Gerar.

Het is voor vromen nuttig geen vaste woonplaats te hebben op aarde, opdat zij niet – terwijl zij hun hart hechten aan een gelegen en rustige woonplaats – de erfenis des hemels uit het oog verliezen.

2 Als nu Abraham van Sara, zijn huisvrouw, gezegd had: Zij is mijn zuster, zo zond Abimélech, de koning van Gerar, en nam Sara weg.

In deze geschiedenis stelt de Heilige Geest ons een heldere spiegel voor ogen, van zowel de menselijke zwakheid als de Goddelijke genade. Omdat Abraham het grote gevaar had vergeten dat

hem in Egypte was overkomen, stoot hij zich hier weer aan dezelfde steen. In het voorbeeld van de heilige aartsvader zien wij hoe gemakkelijk de vergeetachtigheid zowel van straffen als van Gods goedheid ons overrompelt. Als wij ons zeer nauw doorzoeken, zal er bijna niemand worden gevonden die ontkent dat hij meermalen op dezelfde manier zich heeft misgaan. Als wij nauwkeurig alles overwegen, zondigde Abraham door ongelooft, omdat hij minder eer gaf aan Gods voorzienigheid dan hij behoorde. Daarin ligt ook voor ons de vermaning, hoe veilig het is, om niet op eigen plannen te vertrouwen.

3 Maar God kwam tot Abimélech in een droom des nachts, en Hij zeide tot hem: Zie, gij zijt dood om der vrouwe wil, die gij weggenomen hebt; want zij is met een man getrouwd.

God betoont Zich dagelijks matig tegenover ons, als Hij ons zo met Zijn roede tuchtigt, dat toch Zijn barmhartigheid en goedheid Zijn strengheid ver overtreffen. Ook dit moet vlijtig worden opgemerkt, dat – hoezeer wij ook door de wereld worden veracht – wij toch voor Hem kostbaar zijn, om wier wil Hij ook koningen berispt. Echtbrekers, hoewel zij voor een korte tijd ongestraft ronddartelen, zullen toch eindelijk gevoelen, dat God een Wreker is, omdat Hij de echtverbintenissen beschermt. Wij zien wanneer de Heere Zijn hulp uitstelt, zodat Hij eerst op het laatste ogenblik naar de gelovigen Zijn hand tot redding uitstrekt, Hij daardoor duidelijker toont, hoe bewonderenswaardig Zijn voorzienigheid is.

4 Doch Abimélech was tot haar niet genaderd; daarom zeide hij: Heere, zult Gij dan ook een rechtvaardig volk doden?

5 Heeft hij zelf mij niet gezegd: Zij is mijn zuster? En zij ook heeft gezegd: Hij is mijn broeder. In oprechtheid mijns harten en in reinheid mijner handen heb ik dit gedaan.

6 En God zeide tot hem in den droom: Ik heb ook geweten, dat gij dit in oprechtheid uws harten gedaan hebt, en Ik heb u ook belet van tegen Mij te zondigen; daarom heb Ik u niet toegelaten haar aan te roeren.

Er is geen reden, waarom elk zich in zijn eigen oordeel zou vrijpleiten, maar veel meer moeten wij leren onze daden aan Gods oordeel te toetsen. Als nu zij die zich van geen kwaad bewust zijn, de straf niet ontvluchten, wat zal dan met ons gebeuren, als wij door ons eigen geweten van binnen worden gearresteerd. God betoont Zich dagelijks voor de Zijnen een trouwe Wachter, opdat zij niet van kleine misstappen tot misdaden vervallen.

7 Zo geef dan nu de huisvrouw van dezen man weder; want hij is een profeet, en hij zal voor u bidden, opdat gij leeft; maar zo gij haar niet wedergeeft, weet dat gij voorzeker sterven zult, gij en al wat uwe is.

In alle bedreigingen is de oproep tot bekering besloten. Als Hij ons uitnodigt tot bekering, volgt daaruit dat er hoop op vergiffenis overblijft, als wij ons maar bekeren.

8 Toen stond Abimélech des morgens vroeg op, en riep al zijn knechten en sprak al deze woorden voor hun oren; en die mannen vreesden zeer.

Dit voorbeeld van zo'n stipte gehoorzaamheid, dat ons in een goddeloos koning wordt getoond, beneemt onze traagheid alle verontschuldiging, als bij ons Gods bedreigingen zo weinig uitwerken.

9 En Abimélech riep Abraham en zeide tot hem: Wat hebt gij ons gedaan, en wat heb ik aan u gezondigd, dat gij over mij en over mijn koninkrijk een grote zonde gebracht hebt? Gij hebt daden met mij gedaan, die niet zouden gedaan worden.

Opgemerkt moet worden, dat echtbreuk hier een grote zonde wordt genoemd, die niet slechts één enkele man, maar het hele volk als het ware aan misdaad schuldig maakt. Zo kon Gerars koning niet spreken, indien hij de heiligheid van het huwelijksrecht niet kende.

10 Voorts zeide Abimélech tot Abraham: Wat hebt gij gezien, dat gij deze zaak gedaan hebt?

Laten wij uit Abimelechs voorbeeld leren, wanneer ons enig onrecht is aangedaan, zó met onze broeders te twisten, dat wij hun de gelegenheid geven om zich vrij te kunnen verantwoorden.

11 En Abraham zeide: Want ik dacht: alleen is de vreze Gods in deze plaats niet, zodat zij mij om mijner huisvrouw wil zullen doden.

Alleen de vreze Gods is het die onderlinge menslievendheid verplicht, bewaart bij de zedigheid, en wreedheid intoomt, zodat wij niet net als monsters elkaar verscheuren. De deur voor allerlei onrecht staat open, als de liefde en vreze Gods is verdwenen. Van deze zaak hebben wij tegenwoordig¹ een maar al te duidelijk bewijs in de verschrikkelijke storm van misdaden, die bijna de hele wereld overdekt. Waarvandaan zou zo'n grote veelsoortige verscheidenheid van misleiding en bedrog komen, zo'n trouweloosheid en wreedheid, dan alleen doordat met God wordt gespot en alle billijkheid wordt onderdrukt? Zo dikwijls wij een moeilijke strijd hebben te voeren met het bederf van onze eeuw, moet Abrahams tijd ons voor de geest komen, die hoe vol ook van goddeloosheid en andere misdaden toch de heilige man niet wegtrok van zijn plicht.

12 En ook is zij waarlijk mijn zuster; zij is mijns vaders dochter, maar niet mijner moeder dochter; en zij is mij ter vrouw geworden.

13 En het is geschied, als mij God uit mijns vaders huis deed dwalen, zo sprak ik tot haar: Dit zij uw weldadigheid, die gij bij mij doen zult, aan alle plaats waar wij komen zullen, zeg van mij: Hij is mijn broeder.

14 Toen nam Abimélech schapen en runderen, ook dienstknechten en dienstmaagden, en gaf ze Abraham; en hij gaf hem Sara, zijn huisvrouw, weder.

15 En Abimélech zeide: Zie, mijn land is voor uw aangezicht; woon waar het goed is in uw ogen.

16 En tot Sara zeide hij: Zie, ik heb uw broeder duizend zilverlingen gegeven; zie, hij zij u een deksel der ogen, allen die met u zijn, ja, bij allen, en wees geleerd.

17 En Abraham bad tot God; en God genas Abimélech, en zijn huisvrouw en zijn dienstmaagden, zodat zij baarden.

18 Want de HEERE had al de baarmoeders van het huis van Abimélech ganselijk toegesloten, ter oorzake van Sara, Abrahams huisvrouw.

Genesis 21

Izak geboren

1 EN de HEERE bezocht Sara gelijk als Hij gezegd had; en de HEERE deed Sara gelijk als Hij gesproken had.

Het is van het grootste belang, dat wij weten dat Gods vrije goedheid, zowel in de oorsprong als in de voortgang van de kerk, heerschappij voert, en dat uit niets anders kinderen Gods worden geboren, dan enkel uit Zijn barmhartigheid. Mozes roemt de trouw van God, alsof hij zei dat God nooit met ijdele beloften de mensen lokt, en dat Hij niet minder waarachtig is in het geven van wat Hij heeft beloofd, dan Hij in het beloven mild en vrijgevig is.

2 En Sara werd bevrucht, en baarde Abraham een zoon in zijn ouderdom, ter gezetter tijd, dien hem God gezegd had.

3 En Abraham noemde den naam zijns zoons die hem geboren was, dien hem Sara gebaard had, Izak.

4 En Abraham besneed zijn zoon Izak, zijnde acht dagen oud, gelijk als hem God geboden had.

Er is niets hoger dan het eenvoudige Woord van God tot regel te hebben en niet wijzer te zijn dan geoorloofd is.

5 En Abraham was honderd jaar oud, als hem Izak, zijn zoon, geboren werd.

6 En Sara zeide: God heeft mij een lachen gemaakt; al wie het hoort, zal met mij lachen.

7 Voorts zeide zij: Wie zou Abraham gezegd hebben: Sara heeft zonen gezoogd? Want ik heb een zoon gebaard in zijn ouderdom.

---

¹ 1550

Hagar en Ismaël uitgedreven

8 En het kind werd groot, en werd gespeend; toen maakte Abraham een groten maaltijd op den dag als Izak gespeend werd.

Niets verhindert, dat heilige mensen hun vrienden uitnodigen tot gemeenschappelijke blijdschap, om gezamenlijk God te danken en vrolijker dan gewoonlijk te eten. Wel moet altijd ingetogenheid en matigheid in acht worden genomen. God handelt niet zo streng met ons, dat het niet geoorloofd is om nu en dan zijn vrienden gul te onthalen, hetzij als er een bruiloft gevierd moet worden, hetzij als voor ons kinderen worden geboren.

9 En Sara zag den zoon van Hagar, de Egyptische, dien zij Abraham gebaard had, spottende.

Niets is bitterder voor het heilig hart, dan Gods genade aan spot te zien blootgesteld.

10 En zij zeide tot Abraham: Drijf deze dienstmaagd en haar zoon uit; want de zoon dezer dienstmaagd zal met mijn zoon, met Izak, niet erven.

11 En dit woord was zeer kwaad in Abrahams ogen, ter oorzake van zijn zoon.

12 Maar God zeide tot Abraham: Laat het niet kwaad zijn in uw ogen, over den jongen en over uw dienstmaagd; al wat Sara tot u zal zeggen, hoor naar haar stem, want in Izak zal uw zaad genoemd worden.

13 Doch Ik zal ook den zoon dezer dienstmaagd tot een volk stellen, omdat hij uw zaad is.

14 Toen stond Abraham des morgens vroeg op en nam brood en een fles water, en gaf ze Hagar, die leggende op haar schouder; ook gaf hij haar het kind en zond haar weg. En zij ging voort, en dwaalde in de woestijn Berséba.

Dit is het ware bewijs van geloof en vroomheid, als de gelovigen worden gedwongen, om zich zover te verloochen, dat zij ook de hoogste drang der oorspronkelijke natuur, die op zichzelf beschouwd niet slecht noch zondig is, onderwerpen aan Gods wil.

15 Als nu het water van de fles uit was, zo wierp zij het kind onder een van de struiken.

16 En zij ging en zette zich tegenover, afgaande zover als die met den boog schieten; want zij zeide: Dat ik het kind niet zie sterven; en zij zat tegenover en hief haar stem op en weende.

17 En God hoorde de stem van den jongen; en de Engel Gods riep Hagar toe uit den hemel en zeide tot haar: Wat is u, Hagar? Vrees niet, want God heeft naar des jongens stem gehoord, ter plaatse waar hij is.

18 Sta op, hef den jongen op en houd hem vast met uw hand; want Ik zal hem tot een groot volk stellen.

19 En God opende haar ogen, dat zij een waterput zag; en zij ging en vulde de fles met water en gaf den jongen te drinken.

Als God ons van Zijn besturing berooft, en Hij Zijn genade van ons wegneemt, dan worden ook alle hulpmiddelen, ook die voor de hand liggen, ons onttroefd, alsof zij ver verwijderd waren. Daarom moet men niet slechts vragen, dat Hij ons rijkelijk geeft wat ons tot nut is, maar tegelijk, dat Hij ons de wijsheid schenkt om die te gebruiken, anders overkomt het ons, dat wij midden tussen de bronnen met gesloten ogen wegwijnen.

20 En God was met den jongen, en hij werd groot; en hij woonde in de woestijn en werd een boogschutter.

21 En hij woonde in de woestijn Paran; en zijn moeder nam hem een vrouw uit Egypteland.

Omdat het huwelijk een voornaam deel is van het menselijke leven, past het kinderen in het sluiten daarvan aan de ouders onderworpen te zijn, en hun raad te volgen.

Verbond met Abimélech

22 Voorts geschiedde het terzelfder tijd, dat Abimélech, mitsgaders Pichol, zijn krijgsoverste, tot Abraham sprak, zeggende: God is met u in alles wat gij doet.

23 Zo zweer mij nu hier bij God: Zo gij mij of mijn zoon of mijn neef liegen zult! Naar de weldadigheid die ik bij u gedaan heb, zult gij doen bij mij en bij het land waarin gij als vreemdeling verkeert.

24 En Abraham zeide: Ik zal zweren.

Omdat het kinderen van God past tot iedere mogelijke dienst bereid te zijn, daarom is er niets ongerijmder dan zich lastig of traag te bewijzen, waar men van ons eist wat billijk is.

25 Doch Abraham berispte Abimélech ter oorzaak van een waterput, dien Abimélechs knechten met geweld genomen hadden.

26 Toen zeide Abimélech: Ik heb niet geweten wie dit stuk gedaan heeft; en ook hebt gij het mij niet aangezegd, en ik heb er ook niet van gehoord dan heden.

27 En Abraham nam schapen en runderen en gaf ze Abimélech; en die beiden maakten een verbond.

28 Doch Abraham stelde zeven oilammeren der kudde bijzonder.

29 Zo zeide Abimélech tot Abraham: Wat zullen hier deze zeven oilammeren, die gij bijzonder gesteld hebt?

30 En hij zeide: Dat gij de zeven oilammeren van mijn hand nemen zult, opdat het mij tot een getuigenis zij, dat ik dezen put gegraven heb.

31 Daarom noemde men die plaats Berséba, omdat die beiden daar gezworen hadden.

32 Alzo maakten zij een verbond te Berséba. Daarna stond Abimélech op en Pichol, zijn krijgsoverste, en zij keerden weder naar der Filistijnen land.

33 En hij plantte een bos in Berséba, en riep aldaar den Naam des HEEREN, des eeuwigen Gods, aan.

Abraham zegt dat hij niet was overgegaan tot het vertrouwen op een aards koning, noch trouwde op het pas gesloten verbond, wat een afwijking zou geweest zijn van de eeuwige God.

34 En Abraham woonde als vreemdeling vele dagen in der Filistijnen land.

Genesis 22

Abrahams geloof beproefd

1 EN het geschiedde na deze dingen, dat God Abraham verzocht; en Hij zeide tot hem: Abraham. En hij zeide: Zie, *hier* ben ik.

Als Jacobus (Hoofdstuk 1:13¹) ontkent dat iemand door God wordt verzocht, weerlegt hij de goddeloze lasteringen van hen die om de schuld van hun kwaad van zich af te schuiven, God proberen in plaats van zichzelf de schuld te geven. Terecht leert Jacobus niet op een ander te moeten schuiven de zonden waarvan wij de wortel in onze begeerlijkheden hebben. Al druppelt Satan zijn vergif in ons hart, en al prikkelt hij door zijn inblazingen de verkeerde begeerlijkheden in ons, toch worden wij niet door aandrang van buiten tot zondigen gedreven, maar ons eigen vlees zet ons aan, en uit eigen beweging gehoorzamen wij aan zijn verlokken. Dit is de enige manier om standvastigheid van geloof te voeden, dat wij al onze zinnen samentrekken op het Woord van God. Welke verzoeken ons ook worden opgedrongen, toch weten wij dat de overwinning in onze hand is, zolang als wij zijn toegerust met een vast geloof, anders zijn wij werkelijk volstrekt niet in staat weerstand te bieden. Dit is pas de ware onderworpenheid, als wij, voordat Gods wil ons bekend is, bereid zijn die te doen. Wij zien dat allen zich beroemen op dezelfde gehoorzaamheid als Abraham, maar waar het op de daad aankomt, ontvluchten zij het juk van God.

2 En Hij zeide: Neem nu uw zoon, uw enige, dien gij liefhebt, Izak, en ga heen naar het land Moría; en offer hem aldaar tot een brandoffer op een van de bergen, dien Ik u zeggen zal.

¹ Niemand, als hij verzocht wordt, zegge: Ik word van God verzocht. Want God kan niet verzocht worden met het kwade, en Hij Zelf verzoekt niemand.

Alle genade die hij van God verwachten kon, lag in deze ene belofte opgesloten: “In Izak zal u het zaad genoemd worden.” Hieruit moest hij noodzakelijk afleiden, dat de zaligheid van hem en van het hele menselijke geslacht verloren zou gaan, tenzij Izak ongedeerd bleef. Dit woord had hem grondig onderricht, dat God zonder Middelaar de mensen niet genadig zou zijn. Want al was dit van Paulus nog niet geschreven, dat ‘alle beloften van God in Christus Ja en Amen zijn’, (2 Korintheërs 1:20¹) toch was het in Abrahams hart gegrift. Hem werd niet alleen de dood van zijn zoon aangekondigd, maar hem werd ook bevolen om hem met eigen hand te doden. Hij moest dus het bewijsstuk van zijn zaligheid niet alleen wegwerpen maar ook zelf verscheuren of in 't vuur werpen, zodat hem niets meer overbleef dan dood en hel. Gevraagd wordt hoe hij toch door het geloof geleid kon overgaan tot tot het uiterste, namelijk het offeren van zijn zoon, waar wat hem was voorgesteld strijdig was met het woord van God, waarop het geloof noodzakelijk moet steunen. Zijn geest moet hevig geslingerd en geweldig geschokt zijn geweest, toen Gods bevel en belofte in zijn hart met elkaar botsten. Maar nu hij zeker wist, met God te doen te hebben, Die hem niet vijandig kon zijn, heeft hij, hoewel hij niet meteen een manier vond om de tegenstrijdigheid weg te nemen, toch door zijn geloofsverwachting het bevel met de belofte in overeenstemming gebracht, omdat hij, in de ontwijfelbare overtuiging dat God getrouw was, aan Zijn voorzienigheid de uitkomst overliet, waarvan hij niets wist. Om aan God te gehoorzamen, was het noodzakelijk met hand en tand de belofte vast te houden. Het past niet dat het geloof, dat kostbaarder is dan goud en zilver, zonder beproeving zomaar rustig blijft liggen; en de ondervinding leert, dat elk naar de maat van zijn geloof door God beproefd wordt. God beproeft Zijn knechten, niet alleen als Hij de lusten van het vlees ten onder brengt, maar ook als Hij al hun verstand tot niets brengt, om hen tot volle zelfverloochening te leiden. Door hem zijn ‘enige’ te noemen, rijt God de pas geslagen wond, door de onterving van de andere (zoon) teweeggebracht, weer open. Elk woord dat volgt, wordt met nadruk gezegd, om de smart te verzwaren. Hij zegt: “Dood die u uniek liefhebt.” Niet alleen zijn vaderlijke liefde bedoelt Hij, maar die uit het geloof ontstond. Abraham beminde zijn zoon niet slechts uit kracht der natuur, zoals vaders gewoonlijk in zonen vermaak scheppen, maar omdat hij in hem de Vaderlijke liefde van God aanschouwde. Daarom schijnt God niet zozeer Zijn aanval te richten op de vaderlijke liefde van Abraham, als wel Zijne eigen goedwilligheid jegens hem met voeten te treden. Door deze omstandigheid werd de bitterheid van de smart niet weinig vermeerderd. God wil niet dat hij op staande voet het slachten van zijn zoon verricht, maar dwingt hem drie dagen lang deze foltering in het hart te koesteren, opdat hij door zich voor te bereiden tot het slachten van zijn zoon, zijn gevoel des te zwaarder zou folteren. Tot niets zijn wij meer geneigd dan boven de maat wijs te zijn. Opdat God ons dus werkelijk leerzaam en gehoorzaam voor Zich zou maken, is het nuttig dat wij van eigen overleg verstoken zijn en er niets overblijft dan dat wij ons aan de leiding van Zijn wil overgeven.

3 Toen stond Abraham des morgens vroeg op, en zadelde zijn ezel, en nam twee van zijn jongens met zich, en Izak, zijn zoon; en hij kloofde hout tot het brandoffer, en maakte zich op en ging naar de plaats die hem God gezegd had.

4 Aan den derden dag, toen hief Abraham zijn ogen op en zag die plaats van verre.

5 En Abraham zeide tot zijn jongens: Blijft gij hier met den ezel, en ik en de jongen zullen heengaan tot daar; als wij aanbeden zullen hebben, dan zullen wij tot u wederkeren.

6 En Abraham nam het hout des brandoffers en legde het op Izak, zijn zoon; en hij nam het vuur en het mes in zijn hand, en zij beiden gingen tezamen.

7 Toen sprak Izak tot Abraham, zijn vader, en zeide: Mijn vader. En hij zeide: Zie, *hier* ben ik, mijn zoon. En hij zeide: Zie, het vuur en het hout, maar waar is het lam tot het brandoffer?

Het is niet twijfelachtig, of God heeft Izaks tong met opzet niet alleen geneigd tot die vriendelijke benaming, maar ook tot deze vraag geleid, opdat er niets meer zou ontbreken aan de hoogste mate van smart. Ook deze aanval doorstaat de heilige man met een onoverwinlijk gemoed, en zozeer

---

¹ Want zovele beloften Gods als er zijn, die zijn in Hem ja, en zijn in Hem amen, Gode tot heerlijkheid door ons.

blijft hij volharden in de voorgestelde loopbaan, dat hij toont geheel aan God verbonden te zijn, en niets toe te laten, dat óf zijn vertrouwen zou schokken óf zijn gehoorzaamheid verhinderen.

8 En Abraham zeide: God zal Zichzelf een lam ten brandoffer voorzien, mijn zoon. Zo gingen zij beiden tezamen.

Het is de moeite waard om op te merken hoe hij die knoop, die niet los te maken was, ontwart: hij vlucht namelijk in de schuilplaats van de Goddelijke voorzienigheid in de gedachte: “God zal voor Zich voorzien.” Dit voorbeeld wordt ons ter navolging voorgesteld: zo dikwijls de Heere iets voorschrijft, komen er plotseling vele dingen opdagen die ons aan het wankelen brengen: de middelen ontbreken ons, van overleg zijn wij verstoken, alle uitwegen schijnen voor ons gesloten te zijn. In zulke engten is het enige middel, om niet te gaan wanhopen, dat wij de afloop aan God overlaten, dat Hij door onbegaanbare streken een weg zal banen. Evenals wij God onrecht aandoen, wanneer wij niets van Hem verwachten dan wat ons verstand kan bevatten, zo wordt Hem door ons geen geringe eer betoond, als wij in verwarde zaken toch in Zijn voorzienigheid berusten.

9 En zij kwamen ter plaatse die hem God gezegd had, en Abraham bouwde aldaar een altaar; en hij schikte het hout, en bond zijn zoon Izak en legde hem op het altaar boven op het hout.

10 En Abraham strekte zijn hand uit en nam het mes, om zijn zoon te slachten.

Laten wij uit zijn voorbeeld leren, allerminst af te gaan op dat wat ons vleselijk gevoel ons voorschrijft als waarschijnlijk, maar laat God door Zijn wenk alleen ons de manier voorschrijven van ons doen en laten. Zoals Abraham toont dat hij God vreest, door zijn eigen en eniggeboren zoon niet te sparen, zo wordt van alle gelovigen gemeenschappelijk het bewijs van diezelfde vreze geëist in de verloochening van zichzelf.

11 Maar de Engel des HEEREN riep tot hem van den hemel en zeide: Abraham, Abraham. En hij zeide: Zie, *hier* ben ik.

12 Toen zeide Hij: Strek uw hand niet uit aan den jongen en doe hem niets; want nu weet Ik, dat gij godvrezende zijt, en uw zoon, uw enige, van Mij niet hebt onthouden.

13 Toen hief Abraham zijn ogen op en zag om; en zie, achter was een ram in de verwarde struiken vast met zijn hoornen; en Abraham ging en nam dien ram en offerde hem ten brandoffer in zijns zoons plaats.

Dat de ram in de plaats van Izak werd gesteld, daarin toont God ons als een spiegel wat het doel is van onze *mortificatio*¹, namelijk dat wij, door de kracht van Gods Geest in ons, dood voor onszelf, toch levende offeranden zouden zijn.

14 En Abraham noemde den naam van die plaats: De HEERE zal het voorzien. Waarom heden ten dage gezegd wordt: Op den berg des HEEREN zal het voorzien worden.

In de uiterste angst had hij de toevlucht genomen tot Gods voorzienigheid. Hij betuigt dat hij dit niet tevergeefs heeft gedaan; want hij erkent dat de ram maar niet toevallig daar heeft gedwaald, maar van Godswege was gezonden.

15 Toen riep de Engel des HEEREN tot Abraham ten tweeden male van den hemel;

16 En zeide: Ik zweer bij Mijzelf, spreekt de HEERE; daarom dat gij deze zaak gedaan hebt, en uw zoon, uw enige, niet onthouden hebt,

17 Voorzeker zal Ik u grotelijks zegenen en uw zaad zeer vermenigvuldigen, als de sterren des hemels en als het zand dat aan den oever der zee is; en uw zaad zal de poort zijner vijanden erfelijk bezitten.

Wat vrijwillig wordt geschonken, wordt loon der werken genoemd om de Zijnen te bezielen tot liefde om recht te handelen, als zij verstaan dat hun diensten Hem zozeer behagen, dat Hij ze zelfs met loon verwaardigt. Dubbel mild toont de Heere Zich, wanneer Hij, omdat Hij ons wil aansporen tot vroom leven, op onze werken overdraagt wat enkel aan goedheid te danken is. Onterecht verdraaien

¹ het geestelijk doden van ons zondige ik

de roomsen die welwillende uitnodigingen van God, waarmee Hij onze verslapping wil verhelpen, tot het tegenovergestelde doel, dat de mens aan zijn verdiensten zou mogen toekennen, wat enkel een geschenk is van Goddelijke mildheid.

18 En in uw Zaad zullen gezegend worden alle volken der aarde, naardien gij Mijn stem gehoorzaam geweest zijt.

19 Toen keerde Abraham weder tot zijn jongens, en zij maakten zich op en zij gingen tezamen naar Berséba; en Abraham woonde te Berséba.

De zonen van Nahor

20 En het geschiedde na deze dingen, dat men Abraham boodschapte, zeggende: Zie, Milka, die heeft ook Nahor, uw broeder, zonen gebaard:

21 Uz, zijn eerstgeborene, en Buz, zijn broeder, en Kemúël, den vader van Aram,

22 En Chésed, en Hazo, en Pildas, en Jidlaf, en Béthuël;

23 En Béthuël gewon Rebekka. Deze acht baarde Milka aan Nahor, den broeder van Abraham.

Genesis 23

Sara sterft

1 EN het leven van Sara was honderd zeven en twintig jaar; dit waren de jaren des levens van Sara.

2 En Sara stierf te Kirjath-Arba, dat is Hebron, in het land Kanaän; en Abraham kwam om Sara te beklagen en haar te bewenen.

3 Daarna stond Abraham op van het aangezicht van zijn dode; en hij sprak tot de zonen van Heth, zeggende:

Ambrosius overweegt zeer verstandig dat wij door dit voorbeeld onderricht worden, dat zij verkeerd doen die zich te veel bezig houden met het treuren over de doden. Als Abraham toen reeds een einde heeft gemaakt aan zijn smart, en zich heeft ingetoomd, toen de opstanding nog een duistere zaak was, verdienen zij niet de minste verontschuldiging, die heden aan hun ongeduld de vrije teugel vieren, nu ons in de opstanding van Christus zo'n ruime troost ter beschikking staat.

4 Ik ben een vreemdeling en inwoner bij u; geeft mij een erfbegravenis bij u, opdat ik mijn dode van voor mijn aangezicht begrave.

Het begraven der doden was een gemeenschappelijk gebruik van allen, opdat zij zelf bij zichzelf getuigen zouden zijn van het toekomstige leven. Men kan niet ontkennen, dat godsdienst zorg voor het begraven meebrengt. Zeker was het vanaf het begin van Godswege bij alle volken ingeprent om de doden te begraven. Ik stem toe dat het niet altijd in de geest is opgekomen bij goddeloze mensen, dat zielen na de dood voortleven, en er hoop overblijft op de opstanding ook voor de lichamen, en dat zij zich niet met zulke vrome overwegingen hebben bezig gehouden, zo dikwijls zij hun doden in graven verborgen maar hun onnadenkendheid neemt niet weg, dat het beeld van het toekomstige leven hun voor ogen stond, zodat zij onverontschuldigbaar zijn. Abraham heeft, omdat hij de hoop der opstanding diep in het hart had ingegrift, het zichtbare teken daarvan, zoals behoorde, ijverig geëerd. Hiertoe kocht Abraham de spelonk, om voor zich en de zijnen een heilige en reine begraafplaats te hebben. Om een voet aarde te hebben voor het plaatsen van een tent, daarvoor zorgde hij niet, maar wel zorgde hij voor een graf. Vooral wilde Abraham een bijzondere en eigen begraafplaats hebben in dat land, dat hem tot een erfenis beloofd was, om een getuigenis af te leggen voor de nakomelingen, dat noch door zijn dood, noch door de dood van de zijnen, de belofte Gods te niet werd gedaan, ja zelfs toen meer van kracht werd. De doden die ontbloomd waren van het licht van de zon en van de gemeenschappelijke levensgeest, bleven toch altijd in het bezit van de beloofde erfenis. Terwijl zij zelf zwegen en stom bleven, verkondigde hun graf alom, dat de dood voor hen geen hinderpaal was om in het bezit van de beloofde erfenis te geraken. Deze gedachte nu kon niet postvatten, tenzij Abraham door het geloof had opgezien naar de hemel. Steeds had Abraham al zijn aandacht gericht op God, zodat hij Zijn naakte belofte veel hoger schatte, dan het tegenwoordige bezit van het land.

5 En de zonen van Heth antwoordden Abraham, hem zeggende:

6 Hoor ons, mijn heer; gij zijt een vorst Gods in het midden van ons; begraaf uw dode in de keur onzer graven; niemand van ons zal zijn graf voor u weren, dat gij uw dode niet zoudt begraven.

7 Toen stond Abraham op en boog zich neder voor het volk des lands, voor de zonen van Heth;

8 En hij sprak met hen, zeggende: Is het met uw wil, dat ik mijn dode begrave van voor mijn aangezicht; zo hoort mij en spreekt voor mij bij Efron, den zoon van Zohar,

9 Dat hij mij geve de spelonk van Machpéla, die hij heeft, die in het einde van zijn akker is; dat hij ze mij om het volle geld geve, tot een erfbegravenis in het midden van u.

Hoe weinigen zullen er gevonden worden die bij inkopen en andere zaken, niet hun voordeel zullen zoeken uit het verlies van een ander? Want als de verkoper iets tweemaal zo hoog dan het waard is, laat voorkomen, om de koper maar zoveel mogelijk af te zetten, en de koper van zijn kant door draaierij de verkoper tot een lage prijs zoekt te laten afdalen, komt er geen einde aan het bieden. Hoe prachtige schijn de hebzucht ook heeft, toch maakt ze dat zij die elkaar bekorten, de rechtschapenheid en het recht vergeten.

10 Efron nu zat in het midden van de zonen van Heth; en Efron, de Hethiet, antwoordde Abraham voor de oren der zonen van Heth, van al degenen die ter poorte zijner stad ingingen, zeggende:

11 Neen, mijn heer, hoor mij; den akker geef ik u; ook de spelonk die daarin is, die geef ik u; voor de ogen van de zonen mijns volks geef ik u die; begraaf uw dode.

12 Toen boog zich Abraham neder voor het aangezicht van het volk des lands;

13 En hij sprak tot Efron voor de oren van het volk des lands, zeggende: Trouwens, zijt gij het? Lieve, hoor mij; ik zal het geld des akkers geven; neem het van mij, zo zal ik mijn dode aldaar begraven.

14 En Efron antwoordde Abraham, zeggende tot hem:

15 Mijn heer, hoor mij; een land van vierhonderd sikkelen zilver, wat is dat tussen mij en tussen u? Begraaf slechts uw dode.

16 En Abraham luisterde naar Efron; en Abraham woog Efron het geld waarvan hij gesproken had voor de oren van de zonen van Heth, vierhonderd sikkelen zilver, onder den koopman gangbaar.

17 Alzo werd de akker van Efron, die in Machpéla was, dat tegenover Mamre *lag*, de akker en de spelonk die daarin was, en al het geboomte dat op den akker *stond*, dat rondom in zijn ganse landpale was, gevestigd

18 Aan Abraham tot een bezitting, voor de ogen van de zonen van Heth, bij allen die tot zijn stadspoort ingingen.

19 En daarna begroef Abraham zijn huisvrouw Sara in de spelonk des akkers van Machpéla, tegenover Mamre, hetwelk is Hebron, in het land Kanaän.

20 Alzo werd die akker en de spelonk die daarin was, aan Abraham gevestigd tot een erfbegravenis, van de zonen van Heth.

Genesis 24

Izak trouwt Rebekka

1 ABRAHAM nu was oud *en* welbedaagd; en de HEERE had Abraham in alles gezegend.

De ouderdom zelf, die meestal niet ver van de dood af staat, moet er ons toe leiden om de toestand van ons huisgezin te regelen, opdat, wanneer wij dood zijn, een goede vrede onder de nakomelingen bewaard blijft, en de vreze des Heeren en de goede orde van kracht blijven. Omdat mensen amper geloven dat Gods voorzienigheid zich uitstrekt tot over huwelijken, staat Mozes des te uitvoeri-

ger bij dit punt stil. Dit voorbeeld moet ons tot een algemene regel zijn, dat het aan zonen van een gezin niet vrij staat een huwelijk te sluiten, dan met toestemming van de ouders. Dit schrijft ook zeker het recht der natuur voor, dat in zo'n belangrijke zaak kinderen van de wil van hun ouders afhankelijk zijn. De vrijheid van jonge mensen moet beteugeld worden, dat ze niet zonder hun vaders te raadplegen, lichtzinnig overgaan tot een huwelijk.

2 Zo sprak Abraham tot zijn knecht, den oudste van zijn huis, regerende over alles wat hij had: Leg toch uw hand onder mijn heup,

3 Opdat ik u doe zweren bij den HEERE, den God des hemels en den God der aarde, dat gij voor mijn zoon geen vrouw nemen zult van de dochteren der Kanaänieten, in het midden van dewelke ik woon;

4 Maar dat gij naar mijn land en naar mijn maagschap trekken, en voor mijn zoon Izak een vrouw nemen zult.

5 En de knecht zeide tot hem: Misschien zal die vrouw mij niet willen volgen in dit land; zal ik dan uw zoon moeten wederbrengen in het land waar gij uitgetogen zijt?

6 En Abraham zeide tot hem: Wacht u, dat gij mijn zoon niet weder daarheen brengt.

Wij zien dat het hart van de heilige man door geen beweging van zorgen in moeilijke en verwarde zaken zich van Gods bevel heeft laten afleiden. En wij worden door zijn voorbeeld vermaand, om ondanks alle beletselen God te volgen.

7 De HEERE, de God des hemels, Die mij uit mijns vaders huis en uit het land mijner maagschap genomen heeft, en Die tot mij gesproken heeft, en Die mij gezworen heeft, zeggende: Uw zaad zal Ik dit land geven; Diezelve zal Zijn engel voor uw aangezicht zenden, dat gij voor mijn zoon vandaar een vrouw neemt.

8 Maar indien de vrouw u niet volgen wil, zo zult gij rein zijn van dezen mijn eed; alleenlijk breng mijn zoon daar niet weder heen.

9 Toen legde de knecht zijn hand onder de heup van Abraham, zijn heer, en hij zwoer hem over deze zaak.

10 En die knecht nam tien kemels van zijns heren kemels en toog heen; en al het goed zijns heren was in zijn hand; en hij maakte zich op en toog heen naar Mesopotamië, naar de stad van Nahor.

11 En hij deed de kemels nederknielen buiten de stad, bij een waterput, des avondtijds, ten tijde als de putsters uitkwamen.

12 En hij zeide: HEERE, God van mijn heer Abraham, doe *haar* mij toch heden ontmoeten, en doe weldadigheid bij Abraham, mijn heer.

Wij weten dat niemand naar behoren bidt, behalve die zijn wensen aan God onderwerpt. Daarom is niets minder ongepast, dan met onze willekeur iets aan God voor te schrijven. Door Gods beleid en hand worden de zaken der mensen zo beschikt, dat er geen toevalligheden zijn.

13 Zie, ik sta bij de waterfontein, en de dochteren der mannen dezer stad zijn uitgaande om water te putten;

14 Zo geschiede, dat die jongedochter, tot dewelke ik zal zeggen: Neig toch uw kruik, dat ik drinke; en zij zal zeggen: Drink, en ik zal ook uw kemels drenken; diezelve *zij*, die Gij Uw knecht Izak toegewezen hebt, en dat ik daaraan bekenne, dat Gij weldadigheid bij mijn heer gedaan hebt.

15 En het geschiedde eer hij geëindigd had te spreken, zie, zo kwam Rebekka uit, dewelke aan Béthuël geboren was, den zoon van Milka, huisvrouw van Nahor, den broeder van Abraham; en zij had haar kruik op haar schouder.

Nu en dan stelt Hij (het verhoren van) onze wensen wat langer uit (dan bij Abrahams knecht), zodat wij schijnen, terwijl wij ons afmatten met bidden, vergeefse moeite te doen. Al 'antwoordt' het resultaat niet terstond, toch zijn de beden van de Zijnen nooit vergeefs.

16 En die jongedochter was zeer schoon van aangezicht, een maagd, en geen man had haar bekend; en zij ging af naar de fontein, en vulde haar kruik en ging op.

17 Toen liep de knecht haar tegemoet en hij zeide: Laat mij toch een weinig water uit uw kruik drinken.

18 En zij zeide: Drink, mijn heer. En zij haastte en liet haar kruik neder op haar hand en gaf hem te drinken.

19 Als zij nu voleind had van hem drinken te geven, zeide zij: Ik zal ook voor uw kemels putten, totdat zij voleind hebben te drinken.

20 En zij haastte en goot haar kruik uit in den drinkbak, en liep weder naar den put om te putten, en zij putte voor al zijn kemels.

21 En de man ontzette zich over haar, stilzwijgende, om te merken of de HEERE zijn weg voorspoedig gemaakt had of niet.

Nooit is het geloof in de heiligen zo in alle delen volkomen, of er rijzen vele twijfelingen op. Hoewel het geloof het gemoed van de vromen bedaard en rustig maakt, zodat ze geduldig op God wachten, schudt het toch niet alle zorg van hen af.

22 En het geschiedde als de kemels voleind hadden te drinken, dat die man een gouden voorhoofdsiersel nam, welks gewicht was een halve sikkal, en twee armringen aan haar handen, welker gewicht was tien *sikkelen* goud.

Men vraagt of zulke versierselen door God worden goedgekeurd, die niet zozeer tot versiering als wel tot weelde dienden. Ik antwoord, dat niet altijd in de Schriften wordt verhaald, wat geschikt is te worden nagevolgd. Wat de Heere in het algemeen voorschrijft, moet voor een onwrikbare regel worden gehouden. Op bijzondere voorbeelden te steunen, is gevaarlijk. Om de innerlijke hebzucht van het hart te verdrijven, veroordeelt Hij onmatige en overtollige schittering, die de verlokkingen tot vele zonden in zich bevat. Wel is het onze taak niet uitdrukkelijk alle sieraad te verbieden, maar toch, omdat alles wat boven een matig gebruik gaat, door de een of andere verkeerde ijdelheid is bedorven, moet niet slechts middelmatigheid in acht worden genomen, maar ook onthouding, zover als dat kan. Zij misleiden zichzelf die menen dat de voorbeelden van de heiligen hun steun kunnen verlenen tegen de algemene wet van God.

23 Want hij had gezegd: Wiens dochter zijt gij? Geef het mij toch te kennen; is er ook ten huize uws vaders plaats voor ons om te vernachten?

24 En zij had tot hem gezegd: Ik ben de dochter van Béthuël, den zoon van Milka, dien zij Nahor gebaard heeft.

25 Voorts had zij tot hem gezegd: Ook is er stro en veel voeder bij ons, ook plaats om te vernachten.

26 Toen neigde die man zijn hoofd en aanbad den HEERE;

Deze dankbetuiging leert ons dat wij steeds Gods voorzienigheid voor ogen hebben te houden, om aan Hem toe te schrijven, wat ons voorspoedig gelukt.

27 En hij zeide: Geloofd zij de HEERE, de God van mijn heer Abraham, Die Zijn weldadigheid en waarheid niet nagelaten heeft van mijn heer; aangaande mij, de HEERE heeft mij op dezen weg geleid, ten huize van mijns heren broederen.

28 En die jongedochter liep en gaf ten huize harer moeder te kennen, gelijk deze zaken waren.

29 En Rebekka had een broeder, wiens naam was Laban; en Laban liep tot dien man naar buiten tot de fontein.

30 En het geschiedde als hij dat voorhoofdsiersel gezien had en de armringen aan de handen zijner zuster, en als hij gehoord had de woorden zijner zuster Rebekka, zeggende: Alzo heeft die man tot mij gesproken; zo kwam hij tot dien man, en zie, hij stond bij de kemels, bij de fontein.

31 En hij zeide: Kom in, gij gezegende des HEEREN, waarom zoudt gij buiten staan? Want ik heb het huis bereid en de plaats voor de kemels.

32 Toen kwam die man naar het huis toe, en men ontgordde de kemels, en men gaf den kemels stro en voeder; en water om zijn voeten te wassen en de voeten der mannen die bij hem waren.

33 Daarna werd hem te eten voorgezet; maar hij zeide: Ik zal niet eten, totdat ik mijn woorden gesproken heb. En hij zeide: Spreek.

34 Toen zeide hij: Ik ben Abrahams knecht.

35 En de HEERE heeft mijn heer zeer gezegend, zodat hij groot geworden is; en Hij heeft hem gegeven schapen en runderen, en zilver en goud, en knechten en maagden, en kemels en ezels.

36 En Sara, de huisvrouw van mijn heer, heeft mijn heer een zoon gebaard, nadat zij oud geworden was; en hij heeft hem gegeven alles wat hij heeft.

37 En mijn heer heeft mij doen zweren, zeggende: Gij zult voor mijn zoon geen vrouw nemen van de dochteren der Kanaänieten, in welker land ik woon;

38 Maar gij zult trekken naar mijns vaders huis en naar mijn geslacht, en zult voor mijn zoon een vrouw nemen.

39 Toen zeide ik tot mijn heer: Misschien zal mij die vrouw niet volgen.

40 En hij zeide tot mij: De HEERE, voor Wiens aangezicht ik gewandeld heb, zal Zijn engel met u zenden, en Hij zal uw weg voorspoedig maken, dat gij voor mijn zoon een vrouw neemt uit mijn geslacht en uit mijns vaders huis.

41 Dan zult gij van mijn eed rein zijn, wanneer gij tot mijn geslacht zult gegaan zijn; en indien zij haar u niet geven, zo zult gij rein zijn van mijn eed.

42 En ik kwam heden aan de fontein, en ik zeide: O HEERE, God van mijn heer Abraham, zo Gij nu mijn weg voorspoedig maken zult, op denwelken ik ga;

43 Zie, ik sta bij de waterfontein; zo geschiede, dat de maagd die uitkomen zal om te putten, en tot dewelke ik zeggen zal: Geef mij toch een weinig water te drinken uit uw kruik;

44 En zij tot mij zal zeggen: Drink gij ook, en ik zal ook voor uw kemels putten; dat deze die vrouw zij, die de HEERE aan den zoon van mijn heer heeft toegewezen.

45 Eer ik geëindigd had te spreken in mijn hart, zie, zo kwam Rebekka uit en had haar kruik op haar schouder, en zij kwam af tot de fontein en putte; en ik zeide tot haar: Geef mij toch te drinken.

46 Zo haastte zij en liet haar kruik van zich neder en zeide: Drink gij, en ik zal ook uw kemels drenken; en ik dronk, en zij drenkte ook de kemels.

47 Toen vraagde ik haar en zeide: Wiens dochter zijt gij? En zij zeide: De dochter van Béthuël, den zoon van Nahor, welken Milka hem gebaard heeft. Zo legde ik het voorhoofdsiersel op haar aangezicht, en de armringen aan haar handen;

48 En ik neigde mijn hoofd en aanbad den HEERE; en ik loofde den HEERE, den God van mijn heer Abraham, Die mij op den rechten weg geleid had om de dochter van den broeder van mijn heer voor zijn zoon te nemen.

Dat nu Abrahams knecht, overtuigd dat de engel van God hem tot leidsman zou zijn op zijn tocht, zijn beden noch zijn dankzegging tot hem richt, daaruit leren wij dat de engelen niet om die reden ons tot dienaren van Gods zegen zijn gesteld, dat ze door ons zouden worden aangeroepen of de dienst van God tot zich zouden overbrengen.

49 Nu dan, zo gijlieden weldadigheid en trouw aan mijn heer doen zult, geeft *het* mij te kennen; en zo niet, geeft *het* mij *ook* te kennen, opdat ik mij ter rechter- of ter linkerhand wende.

50 Toen antwoordde Laban, en Béthuël, en zeiden: Van den HEERE is deze zaak voortgekomen; wij kunnen kwaad noch goed tot u spreken.

Zodra Gods wil ons duidelijk is gebleken, moeten niet alleen de tongen stilzwijgen, maar ook alle gevoelens stil zijn, omdat het een onheilige brutaliteit is, ook maar één gedachte toe te laten die daartegen strijdt.

51 Zie, Rebekka is voor uw aangezicht; neem haar en trek heen; zij zij de vrouw van den zoon uws heren, gelijk de HEERE gesproken heeft.

52 En het geschiedde als Abrahams knecht hun woorden hoorde, zo boog hij zich ter aarde voor den HEERE.

De erkenning van Gods weldaden is het offer van de lieflijkste geur, ja, de boven alle offeranden uitmuntende dienst van God. Door ontelbare weldaden worden de mensen onophoudelijk door God overladen. Daarom is ondankbaarheid volstrekt onverdraaglijk, als zij zich niet oefenen in het vermelden daarvan.

53 En de knecht langde voort zilveren kleinodiën en gouden kleinodiën en klederen, en hij gaf ze Rebekka; hij gaf ook haar broeder en haar moeder kostelikheden.

54 Toen aten en dronken zij, hij en de mannen die bij hem waren, en zij vernachtten; en zij stonden des morgens op, en hij zeide: Laat mij trekken tot mijn heer.

55 Toen zeide haar broeder en haar moeder: Laat de jongedochter *enige* dagen of tien bij ons blijven; daarna zult gij gaan.

56 Maar hij zeide tot hen: Houdt mij niet op, dewijl de HEERE mijn weg voorspoedig gemaakt heeft; laat mij trekken, dat ik tot mijn heer ga.

57 Toen zeiden zij: Laat ons de jongedochter roepen en haar mond vragen.

58 En zij riepen Rebekka en zeiden tot haar: Zult gij met dezen man trekken? En zij antwoordde: Ik zal trekken.

59 Toen lieten zij Rebekka, hun zuster, en haar voedster trekken, mitsgaders Abrahams knecht en zijn mannen.

60 En zij zegenden Rebekka en zeiden tot haar: O, onze zuster, word gij tot duizenden miljoenen, en uw zaad bezitte de poort zijner haters.

61 En Rebekka maakte zich op met haar jongedochters, en zij reden op kemels en volgden den man; en die knecht nam Rebekka en toog heen.

62 Izak nu kwam vanwaar men komt tot den put Lachai-Róï; en hij woonde in het zuiderland.

63 En Izak was uitgegaan om te bidden in het veld, tegen het naken van den avond; en hij hief zijn ogen op en zag toe, en zie, de kemels kwamen.

64 Rebekka hief ook haar ogen op en zij zag Izak; en zij viel van den kemel af.

65 En zij zeide tot den knecht: Wie is die man, die ons in het veld tegemoet wandelt? En de knecht zeide: Dat is mijn heer. Toen nam zij den sluier en bedekte zich.

Daarom is de losbandigheid van onze eeuw des te schandelijker en te minder te verontschuldigen, nu de kleding van de bruiden met opzet wordt gericht op het wegnemen van alle schaamtegevoel.

66 En de knecht vertelde Izak al de zaken die hij gedaan had.

67 En Izak bracht haar in de tent van zijn moeder Sara; en hij nam Rebekka en zij werd hem ter vrouw, en hij had haar lief. Alzo werd Izak getroost na zijner moeders *dood*.

Genesis 25

Verder nageslacht van Abraham

1 EN Abraham voer voort en nam een vrouw, wier naam was Ketûra.

2 En zij baarde hem Zimran en Joksan, en Medan en Midian, en Jisbak en Suah.

3 En Joksan gewon Scheba en Dedan; en de zonen van Dedan waren Assurim en Letusim en Leümmim.

4 En de zonen van Midian waren Efa en Efer, en Henoch en Abída en Eldáä. Deze allen waren zonen van Ketûra.

5 Doch Abraham gaf Izak al wat hij had.

6 Maar den zonen der bijwijven, die Abraham had, gaf Abraham geschenken; en zond hen weg van zijn zoon Izak, terwijl hij nog leefde, oostwaarts, naar het land van het oosten.

Abraham sterft

7 Dit nu zijn de dagen der jaren des levens van Abraham, dewelke hij geleefd heeft: honderd vijf en zeventig jaren.

Hij verdient de lof van wonderlijke en onvergelykelijke verdraagzaamheid, dat hij gedurende honderd jaren ronddwalende, terwijl de Heere hem langs verschillende wegen rondleidde, tevreden was enkel met Gods belofte, zowel in het leven als in het sterven. Als alleen het zien van God hem gedurende zijn hele leven ondersteunde, opdat hij niet zou omkomen te midden van de zwaarste stormen, te midden van vele bittere smarten, te midden van kwellende zorgen, kortom een onmetelijke opeenhoping van kwalen, moeten ook wij leren, (opdat we nooit moe worden) om ons op deze steunpilaar te verlaten, dat de Heere ons een gelukkig levenseinde heeft beloofd, en wel veel duidelijker dan aan onze vader Abraham.

8 En Abraham gaf den geest en stierf in goeden ouderdom, oud en *des levens* zat; en hij werd tot zijn volken verzameld.

Mozes bedoelt dat de vader der gelovigen geen uitzondering heeft gemaakt op het gemeenschappelijke lot, opdat onze harten niet zouden treuren, dat onze uitwendige mens verdorven wordt, maar dat wij zouden denken aan die vernieuwing die verborgen is in de hoop, en met een kalm gemoed deze bouwvallige tent zouden laten instorten. Er bestaat geen reden, waarom ons zwak en kwijnend lichaam, onze doffe ogen, onze bevende handen, het verval van al onze ledematen ons de moed zouden ontnemen om op het voorbeeld van onze vader blij en opgeruimd de dood tegemoet te snellen. Wij zien hoevelen de begeerlijkheid van het leven verstrikt, ja dat bijna de hele wereld kwijnt tussen walging van het tegenwoordige leven en een onverzadigbare dorst daarnaar. De verzadiging van het leven is een bijzonder genade van God, opdat wij bereid zijn om eruit te verhuizen.

9 En Izak en Ismaël, zijn zonen, begroeven hem in de spelonk van Machpéla, in den akker van Efron, den zoon van Zohar, den Hethiet, dewelke tegenover Mamre is;

10 In den akker dien Abraham van de zonen van Heth gekocht had; daar is Abraham begraven en Sara, zijn huisvrouw.

11 En het geschiedde na Abrahams dood, dat God Izak, zijn zoon, zegende; en Izak woonde bij den put Lachai-Róï.

De zonen van Ismaël

12 Dit nu zijn de geboorten van Ismaël, den zoon van Abraham, dien Hagar, de Egyptische dienstmaagd van Sara, Abraham gebaard heeft.

13 En dit zijn de namen der zonen van Ismaël, met hun namen naar hun geboorten: de eerstgeborene van Ismaël Nebajoth; daarna Kedar, en Adbeël, en Mibsam,

14 En Misma, en Duma, en Massa,

15 Hadar en Thema, Jetur, Nafis en Kedma.

16 Dit zijn de zonen van Ismaël, en dit zijn hun namen, in hun dorpen en paleizen, twaalf vorstten naar hun volken.

17 En dit zijn de jaren des levens van Ismaël: honderd zeven en dertig jaren; en hij gaf den geest en stierf, en hij werd verzameld tot zijn volken.

18 En zij woonden van Havíla tot Sur toe, hetwelk tegenover Egypte is, waar gij gaat naar Assur; hij heeft zich nedergeslagen voor het aangezicht van al zijn broederen.

Ezau en Jakob

19 Dit nu zijn de geboorten van Izak, den zoon van Abraham: Abraham gewon Izak.

20 En Izak was veertig jaar oud, als hij Rebekka, de dochter van Béthuël den Syriër, uit Paddan-Aram, de zuster van Laban den Syriër, zich ter vrouw nam.

21 En Izak bad den HEERE zeer, in de tegenwoordigheid van zijn huisvrouw, want zij was onvruchtbaar; en de HEERE liet Zich van hem verbidden, zodat Rebekka, zijn huisvrouw, zwanger werd.

De kerk wordt geboren en groeit door hemelse kracht en genade, en niet door alleen maar natuurlijke middelen. De kerk komt niet uit menselijke vlijt voort, maar vloeit alleen vanuit Gods genade. Zoals Izak ons door zijn voorbeeld aanzet tot volharding in het bidden, zo toont ook God, dat Zijn oren nooit doof zijn voor de gebeden van de gelovigen, al stelt Hij ze lange tijd uit.

22 En de kinderen stieten zich tezamen in haar lijf. Toen zeide zij: Is het zo? Waarom ben ik dus? En zij ging om den HEERE te vragen.

Zij schrijft door haar voorbeeld ons voor toe te zien dat wij in droevige zaken niet al te zeer toegeven aan onze droefheid, of, door ondoorgrondelijke kwellingen van binnen te voeden, onze harten verteren.

23 En de HEERE zeide tot haar: Twee volken zijn in uw buik, en twee natiën zullen zich uit uw ingewand vaneenscheiden; en het ene volk zal sterker zijn dan het andere volk, en de meerdere zal den mindere dienen.

Waarom anders keert Hij de door Hem gestelde orde met opzet zó om, dan opdat wij zouden weten, dat met voorbijzien van alle waardigheid, Jakob uit genade is verkoren, om erfgenaam te zijn van de beloofde zegen? God verkiest het hele zaad van Jakob zonder uitzondering, zoals de Schrift op onderscheidene plaatsen getuigt, omdat Hij allen op gelijke wijze met dezelfde bewijzen van Zijn genade heeft verwaardigd, namelijk met het Woord en de sacramenten. Maar steeds was een andere, bijzondere uitverkiezing van kracht, die in een zeker en beperkt getal mensen wordt samengevat, zodat God, in de algemene ondergang, bewaarde die Hij wilde. Ezau en Jakob zijn gelijkelijk deelgenoten geweest van de uitwendige roeping. Hieruit blijkt dat zij door Gods verborgen besluit worden gescheiden, voor wie er een gemeenschappelijke roeping was. Laat dit leerstuk vast blijven, dat sommigen van de mensen verloren gaan en anderen de zaligheid verkrijgen, en dat de oorzaak afhangt van Gods verborgen welbehagen. Als Gods uitverkiezing de eerste oorsprong van heiligheid is, zoekt men te vergeefs in de mensen de grond van de onderscheiding. Zij berust alleen in Gods wil.

24 Als nu haar dagen vervuld waren om te baren, zie, zo waren tweelingen in haar buik.

25 En de eerste kwam uit, ros; hij was geheel als een haren kleed; daarom noemden zij zijn naam Ezau.

26 En daarna kwam zijn broeder uit, wiens hand Ezaus verzenen hield; daarom noemde men zijn naam Jakob. En Izak was zestig jaar oud, als hij hen gewon.

27 Als nu deze jongens groot werden, werd Ezau een man, verstandig op de jacht, een veldman; maar Jakob werd een oprecht man, wonende in tenten.

28 En Izak had Ezau lief, want het wildbraad was naar zijn mond; maar Rebekka had Jakob lief.

Er is geen heiliger band van onderlinge overeenstemming dan het huwelijk.

29 En Jakob had een kooksel gekookt; en Ezau kwam uit het veld en was moede.

Jacob had uit eigen beweging zijn uitgehongerde broer te hulp moeten komen. Omdat het menselijke geslacht, van zijn oorsprong af, verloren en aan het verderf is overgegeven, worden zij die behouden worden, alleen door vrije genade Gods van de ondergang bevrijd. Daarom worden niet sommigen boven anderen gesteld door eigen verdienste, maar omdat allen gelijkelijk de genade onwaardig zijn, worden zij behouden die God naar Zijn wil heeft uitverkoren. Dit (woord) van Paulus moet steeds vastgehouden worden, dat niemand boven een ander uitmunt door zijn vlijt of deugd, maar alleen door Gods genade. Laten wij hieruit leren, dat allen die God niet verwaardigt met de genade van Zijn Geest, dierlijk en redeloos zijn, en zo gehecht aan het bouwvallige leven, dat zij aan het geestelijk koninkrijk van God niet denken. Alle verworpenen blijven ondergedompeld in de bederfseken van het vlees, maar de uitverkorenen worden door de Heilige Geest vernieuwd, om een maaksel Gods te zijn, geschapen tot goede werken. Er blijft niets anders over, dan dat alle vlees zwijgt voor het aangezicht des Heeren, en de hele wereld zich met deemoedige schuldbelijdenis vernedert voor Zijn oordeel.

30 En Ezau zeide tot Jakob: Laat mij toch slorpen van dat rode, dat rode daar, want ik ben moede; daarom heeft men zijn naam genoemd Edom.

Een aardsgezinde geest hebben wij allen, en als wij onze natuur als leider volgen, zullen wij gemakkelijk afstand doen van de hemelse erfenis. Laat dus onmiddellijk de aansporing van de apostel ons voor de geest komen: „Laten wij geen onheiligen zijn, zoals Ezau.”

31 Toen zeide Jakob: Verkoop mij op dezen dag uw eerstgeboorte.

32 En Ezau zeide: Zie, ik ga sterven; en waartoe mij dan de eerstgeboorte?

33 Toen zeide Jakob: Zweer mij op dezen dag, en hij zwoer hem; en hij verkocht Jakob zijn eerstgeboorte.

34 En Jakob gaf Ezau brood en het linzenkooksel; en hij at en dronk, en hij stond op en ging heen; also verachtte Ezau de eerstgeboorte.

Goddelozen, vervreemd van het hemelse leven, gevoelen niet dat hun schade wordt aangedaan, totdat God van de hemel bliksemt. Zolang zij de wensen van het vlees vervuld zien, verachten zij Gods toorn, en zo komt het, dat ze gevoelloos naar hun verderf verdergaan. Laten wij leren, als wij soms, bedrogen door de verloksele der wereld, van de rechte weg zijn afgeweken, snel ons zelf wakker te schudden.

Genesis 26

Izak te Gerar

1 EN er was honger in dat land, behalve de eerste honger, die in de dagen van Abraham geweest was; daarom toog Izak tot Abimélech, den koning der Filistijnen, naar Gerar.

Moeilijk en hard was die staat, dat de Heere wilde, dat de Zijnen in het land, dat Hij hun beloofd had te zullen geven, gasten zouden zijn, die gedurig naar nieuwe woonplaatsen moesten verhuizen. Dit schijnt nog minder te verdragen, dat Hij zelfs niet toeliet daar als vreemdeling te verkeren, en (om zo te zeggen) een onstandvastig en bewegelijk leven te leiden, maar dat Hij ze bijna van honger deed omkomen. Wie zou niet zeggen, dat de Heere het Zijne was vergeten, waar Hij Zijn kinderen, die Hij in Zijn trouwe zorg opnam, zelfs niet schaars en armoedig van levensmiddelen voorzag? Zo oefende God de heilige vaders, opdat wij, onderricht door hun voorbeeld, in beproevingen niet al te week en te zacht zouden zijn.

2 En de HEERE verscheen hem en zeide: Trek niet af naar Egypte; woon in het land dat Ik u aanzeggen zal;

Omdat Hij met die maat de Zijnen bestuurt, dat Hij niet meteen al hun ondeugden verbetert en volkomen reinigt, komt Hij hun zwakheden tegemoet, en voorkomt Hij door gepaste middelen het kwaad waarin ze verstrikt zouden kunnen worden. Zoals vast moet worden gehouden, dat welke harde en zware beproevingen ons drukken, nooit Gods hulp ons zal ontbreken om kracht te verschaffen, zo moeten wij op onze beurt op onze hoede zijn en ons niet lichtzinnig in gevaar storten. Maar zijn zwakheid moet hem waarschuwen om zich zorgvuldig en voorzichtig in acht te nemen. Hij wil dat deze eer aan Zijn woord zou worden bewezen, dat Izaäk te midden van uitwendige verontrusting van binnen kalm bleef. Nooit zullen we op een betere grond steunen, dan wanneer wij ons maar afhankelijk voelen van Gods Woord, en met terzijdestelling van de tegenwoordige omstandigheden, door het geloof Zijn zegen aannemen die nog niet zichtbaar is. Hij bevestigt weer Zijn vroeger gegeven belofte, opdat Izaäk vlijtiger tot gehoorzamen zou worden. De Heere is gewoon de Zijnen uit traagheid wakker te schudden, opdat zij met inspanning van alle krachten voor Hem strijden, terwijl Hij hen gedurig verzekert dat hun arbeid niet ijdel zal zijn. Hoewel Hij van ons een vrije en passende gehoorzaamheid eist, zoals een vader van zijn kinderen, daalt Hij toch zo laag af tot onze bevatting, dat Hij ons een beloning voorhoudt, om ons te lokken en aan te moedigen.

3 Woon als vreemdeling in dit land, en Ik zal met u zijn en zal u zegenen; want u en uw zaad zal Ik al deze landen geven, en Ik zal den eed bevestigen, dien Ik Abraham, uw vader, gezworen heb.

4 En Ik zal uw zaad vermenigvuldigen als de sterren des hemels, en zal uw zaad al deze landen geven; en in uw Zaad zullen gezegend worden alle volken der aarde,

5 Daarom dat Abraham Mijn stem gehoorzaam geweest is, en heeft onderhouden Mijn bevel, Mijn geboden, Mijn inzettingen en Mijn wetten.

Hij prijst Abrahams gehoorzaamheid, om Izak tot zijn navolging te prikkelen. De zin is dat Abraham, door zijn leven geheel naar Gods wil te richten, had gewandeld in de zuivere dienst van God.

6 Alzo woonde Izak te Gerar.

7 En als de mannen van die plaats hem vraagden van zijn huisvrouw, zeide hij: Zij is mijn zuster; want hij vreesde te zeggen: Mijn huisvrouw; opdat mij misschien, *zeide hij*, de mannen dezer plaats niet doden om Rebekka; want zij was schoon van aangezicht.

Hieruit blijkt hoe groot de neiging van onze natuur is tot wantrouwen, en hoe licht wij in ingewikkelde zaken verstoken zijn van inzicht. Omdat zoveel gevaren aan alle kanten ons omringen, moeten wij de Heere vragen, dat Hij ons versterkt met Zijn Geest, opdat ons verstand niet door vrees en aarzeling vergaat en vervliegt. Anders zal het gedurig gebeuren, dat wij iets verkeerd proberen, waarvan wij onmiddellijk, en toch te laat, berouw zullen hebben.

8 En het geschiedde als hij een langen tijd daar geweest was, dat Abimélech, de koning der Filistijnen, ten venster uitkeek; en hij zag, dat, zie, Izak was jokkende met Rebekka, zijn huisvrouw.

God stelt zo'n toonbeeld van Zijn welwillendheid ons voor ogen, dat de gelovigen, als ze eens gevallen zijn, vertrouwen dat Hij barmhartig en gunstig is voor hen. Door dit voorbeeld worden wij onderwezen dat in het hele leven gerechtigheid moet worden beoefend, opdat de mensen ons niet van misdadige of schandelijke dingen kunnen verdenken. Er is niets, dat ons beter beschermt tegen elk spoor van schande, dan het leiden van een eerbaar en matig leven. Mozes spreekt niet over echtelijke gemeenschap, maar over een of ander te vrij gebaar, dat het bewijs was óf van ongebonden dartelheid óf van huwelijksliefde. Tegenwoordig baant de bandeloosheid zich met zo'n geweld een weg, dat echtgenoten gedwongen worden om buitensporig spel van hun vrouwen met anderen stilzwijgend toe te laten.

9 Toen riep Abimélech Izak en zeide: Voorwaar, zie, zij is uw huisvrouw; hoe hebt gij dan gezegd: Zij is mijn zuster? En Izak zeide tot hem: Want ik zeide: Dat ik niet misschien om harentwil sterve.

10 En Abimélech zeide: Wat is dit, *dat* gij ons gedaan hebt? Lichtelijk had een van dit volk bij uw huisvrouw gelegen, zodat gij een schuld over ons zoudt gebracht hebben.

Wij moeten ons herinneren dat wij in het licht moeten wandelen, dat God voor ons heeft ontstoken, opdat niet de ongelovigen zelf, die door de duisternis van onwetendheid omgeven zijn, ons van dwaasheid beschuldigen. Deze eigenschap heeft het geloof, dat het ons binnen de door God voorgeschreven perken houdt, zodat wij niets ondernemen dan op Zijn bevel of met Zijn toelating. Als God ook ongelovigen voor Zijn rechterstoel daagt, en hen de rechtmatige veroordeling niet laat ontgaan, wat een verschrikkelijke straf staat dan ons te wachten, als wij de kennis die God in ons geweten heeft gegrift, door onze slechtheid proberen te vernietigen.

11 En Abimélech gebod het ganse volk, zeggende: Zo wie dezen man of zijn huisvrouw aanroert, zal voorzeker gedood worden.

12 En Izak zaaide in datzelfde land en hij vond in datzelfde jaar honderd maten; want de HEE-RE zegende hem.

13 En die man werd groot, ja, hij werd doorgaans groter, totdat hij zeer groot geworden was.

14 En hij had bezitting van schapen en bezitting van runderen en groot gezinde; zodat hem de Filistijnen benijdden.

Laten wij allen leren, niet al te begerig naar grote rijkdom te staan. Het is geen gewoon goed, zonder afgunst, onrust en twist te leven. Alle moeiten waardoor God de Zijnen oefent, zijn geen enkel beletsel om bij alle weldaden die Hij rijkelijk schenkt, het genot van Zijn Vaderlijke liefde vast te hou-

den. Zo matigt Hij de gunst die Hij in deze wereld aan Zijn kinderen laat blijken, opdat Hij hen in die tussentijd door scherpe prikkels zou aanzetten tot het bedenken van het hemelse leven.

15 En al de putten die de knechten van zijn vader in de dagen van zijn vader Abraham gegraven hadden, die stopten de Filistijnen en vulden ze met aarde.

16 Ook zeide Abimélech tot Izak: Trek van ons, want gij zijt veel machtiger geworden dan wij.

17 Toen toog Izak vandaar; en hij legerde zich in het dal van Gerar, en woonde aldaar.

18 Als nu Izak wedergekeerd was, groef hij die waterputten op, die zij ten tijde van Abraham, zijn vader, gegraven, en die de Filistijnen na Abrahams dood toegestopt hadden; en hij noemde hun namen naar de namen waarmee zijn vader die genoemd had.

19 De knechten van Izak dan groeven in dat dal, en zij vonden aldaar een put van levend water.

20 En de herders van Gerar twistten met Izaks herders, zeggende: Dit water hoort ons toe. Daarom noemde hij den naam van dien put Esek, omdat zij met hem gekeven hadden.

21 Toen groeven zij een anderen put, en daar twistten zij ook over; daarom noemde hij zijn naam Sitna.

22 En hij brak op vandaar en groef een anderen put, en zij twistten over dien niet; daarom noemde hij zijn naam Rehobôth, en zeide: Want nu heeft ons de HEERE ruimte gemaakt, en wij zijn gewassen in dit land.

23 Daarna toog hij vandaar op naar Berséba.

Bij de gelovigen heeft één woord van God meer gewicht, dan alle goede dingen bij elkaar.

24 En de HEERE verscheen hem in denzelfden nacht en zeide: Ik ben de God van Abraham, uw vader; vrees niet, want Ik ben met u; en Ik zal u zegenen en uw zaad vermenigvuldigen om Abrahams, Mijns knechts wil.

Izak heeft deze Godspraak met grotere blijdschap ontvangen, dan wanneer duizend rivieren met nectar hadden gestroomd. Mozes prijst met opzet deze genade dat de Heere hem heeft opgericht met Zijn woord, opdat wij daaruit zouden leren, aan de andere weldaden van God zodanig de hun toekomende eer te bewijzen, dat het getuigenis van Vaderlijke liefde dat Hij ons geeft in Zijn Woord, altijd de erepalm behoudt. Levensonderhoud, kleding, goede gezondheid, vrede en opeenvolging van andere gelukkige omstandigheden doen ons de Goddelijke goedheid smaken, maar wanneer Hij ons vertrouwelijk aanspreekt, en ronduit verklaart, dat Hij onze Vader is, dan is dit waarlijk iets dat ons tot verzadiging toe geheel en al verkwikt. Mensen moeten in Gods tegenwoordigheid vanwege hun zwakheid niet alleen vergaan, maar zelfs geheel tot niets worden teruggebracht. Zo dikwijls God bij de gelovigen een nieuw bewijs van Zijn genade gaf, ondersteunde Hij hun geloof wel met nieuwe versterkingen, maar toch wilde Hij, dat het gegrond zou blijven op het eerste verbond, waarin Hij hen voor Zich had aangenomen. En deze manier van doen moeten wij in het oog houden, opdat wij Gods beloften, zoals ze ten nauwste samenhangen, leren verzamelen. En dit is altijd het beginsel dat zich voordoet, dat God ons zo welwillend genade belooft, omdat Hij ons genadig heeft aangenomen. Ten eerste moet worden opgemerkt, dat God tot de gelovigen spreekt met als doel om hun gemoed gerust te stellen. Als Zijn Woord is weggenomen, moeten zij wel of helemaal verbijsterd verlamd worden, of door onrust gekweld worden. Van geen andere kant kan er vrede tot ons komen, dan uit de mond van de Heere, wanneer Hij Zich maar betoont de Beschermers te zijn van ons heil. Niet dat wij vrij zijn van alle vrees, maar omdat de gerustheid van het geloof krachtig is om de verwarringen te doen bedaren. De inwendige aanroeping van God heeft geen altaar nodig. Het is zeker dat de heiligen overal, waar zij ook leefden, God hebben vereerd. Omdat de vroomheid bij de mensen een bewijs moet tonen, verklaart Izak, door een altaar op te richten en te wijden, openlijk dat hij de ware en enige God vereert, en op die manier scheidt hij zich af van de bedorven heilige verrichtingen der heidenen.

25 Toen bouwde hij daar een altaar en riep den Naam des HEEREN aan, en hij sloeg aldaar zijn tent op; en Izaks knechten groeven daar een put.

Alle geloofsoefeningen die gelovigen verrichten, moeten tot dat doel zijn gericht, dat God wordt gediend en aangeroepen. Door deze voorbeelden moeten de gelovigen zich gewennen aan ver-

draagzaamheid, en als hun soms voedsel en overige levensbehoeften ontbreken, moeten zij het oog richten op Izak, die erg dorstig in de hem van Godswege beloofde erfenis rond dwaalt.

Verbond met Abimélech

26 En Abimélech trok tot hem van Gerar, met Ahuzzat, zijn vriend, en Pichol, zijn krijgsoverste.

Laten wij leren dat de harten der mensen in Gods hand zijn, zodat Hij ze niet alleen ombuigt tot volgzzaamheid die tevoren vol woede waren, maar ook door vrees vernedert, zo dikwijls het Hem behaagt.

27 En Izak zeide tot hen: Waarom zijt gij tot mij gekomen, daar gij mij haat en hebt mij van u weggezonden?

Deze plaats leert ons, dat het de gelovigen geoorloofd is over hun tegenstanders te klagen om hen, als het mogelijk is, terug te roepen van hun lust om kwaad te doen, en hun geweld, hun bedrog en onrecht te verhinderen. God eist niet van de Zijnen, dat ze alle onrecht hun aangedaan zwijgend zullen opnemen, maar alleen, dat zij hun gemoed en hun handen afhouden van wraakoefening. Als toch hun gemoed rein en gehoorzaam is, zullen ook hun tongen niet venijnig zijn, om van misdrijven een verwijt te maken, maar dit alleen zullen zij voor ogen hebben te houden, om slechten, door schaamtegevoel, van het kwade af te houden. Als uit klagen geen goede verwachting is voortgekomen, is het beter met zwijgen de vrede aan te kweken, opdat ze soms niet als hen die in kwaad doen zichzelf behagen, onverontschuldigbaar worden.

28 En zij zeiden: Wij hebben merkkelijk gezien dat de HEERE met u is; daarom hebben wij gezegd: Laat toch een eed tussen ons zijn, tussen ons en tussen u, en laat ons een verbond met u maken:

Als niet-godvrezende mensen iemand aan wie alles goed lukt, de gezegende des Heeren noemen, getuigen zij dat God de enige Oorsprong van alle goede dingen is, van Wie alleen alle voorspoed afdaalt.

29 Zo gij bij ons kwaad doet, gelijk als wij u niet aangeroord hebben, en gelijk als wij bij u alleenlijk goedgedaan hebben, en hebben u in vrede laten vertrekken! Gij zijt nu de gezegende des HEEREN.

Zij handelen naar de gewone handelwijze van mensen, wanneer zij hun misdaden zo kunstig en prachtig als het maar kan verbloemen. Als wij een zonde hebben gedaan, past het veel meer openhartig onze schuld te bekennen, dan door te ontkennen, het hart der beledigden nog meer te verwonden. Als ons bevolen wordt de vrede na te jagen, ook als ze ons schijnt te ontvluchten, past het ons veel minder om afstotend te zijn, als vijanden zich eigener beweging met ons verzoenen, voornamelijk als er in de toekomst hoop bestaat op enige verbetering, ook al komt de ware bekering nog niet te voorschijn.

30 Toen maakte hij hun een maaltijd, en zij aten en dronken.

31 En zij stonden des morgens vroeg op en zwoeren de een den ander; daarna liet Izak hen gaan, en zij togen van hem in vrede.

Dit is de wettige manier van eedzweren, als mensen zich onderling verplichten tot het bewaren van vrede.

32 En het geschiedde ten zelven dage, dat Izaks knechten kwamen en boodschappen hem van de zaak des puts dien zij gegraven hadden; en zij zeiden hem: Wij hebben water gevonden.

33 En hij noemde denzelven Séba; daarom is de naam dier stad Berséba, tot op dezen zelven dag.

34 Als nu Ezau veertig jaar oud was, nam hij tot een vrouw Judith, de dochter van Beëri den Hethiet, en Basmath, de dochter van Elon den Hethiet.

35 En dezen waren voor Izak en Rebekka een bitterheid des geestes.

Genesis 27

De eerstgeboortezegen

1 EN het geschiedde als Izak oud geworden was en zijn ogen donker geworden waren, dat hij niet zien kon; toen riep hij Ezau, zijn grootsten zoon, en zeide tot hem: Mijn zoon. En hij zeide tot hem: Zie, *hier* ben ik.

2 En hij zeide: Zie nu, ik ben oud geworden; ik weet den dag mijns doods niet.

Elk draagt in de kracht van het leven duizend doden met zich om, ja de dood eist zelfs de vrucht op die nog in de moederschoot is ingesloten, en vergezelt het door de afzonderlijke levensstijden. Maar hoe dichter de dood de ouderen nadert, hoe meer zij hem zich gedurig voor ogen moeten stellen, en zij mogen niet anders op de wereld verkeren, dan alsof ze reeds het ene been in het graf hadden.

3 Nu dan, neem toch uw gereedschap, uw pijlkoker en uw boog, en ga uit in het veld en jaag mij een wildbraad;

4 En maak mij smakelijke spijzen, zoals ik ze gaarne heb, en breng ze mij, dat ik ete; opdat mijn ziel u zegene, eer ik sterve.

5 Rebekka nu hoorde toe, als Izak tot zijn zoon Ezau sprak; en Ezau ging in het veld om een wildbraad te jagen, dat hij het inbracht.

6 Toen sprak Rebekka tot Jakob, haar zoon, zeggende: Zie, ik heb uw vader tot Ezau, uw broeder, horen spreken, zeggende:

Laten we beseffen dat niet altijd een zuivere en heldere kennis in de ziel der vromen schijnt, zodat ze in alle daden door de Heilige Geest worden bestuurd. Maar het geringe licht dat hun de weg wijst, is gehuld in tal van nevels van onwetendheid en dwalingen, zodat zij – terwijl zij de rechte gang houden en op het doel aansturen – toch herhaaldelijk wankelen. Steunend op Gods bevel, gaan wij onbevreesd, waarheen Hij ook roept. Uit dit voorbeeld leren wij weer, dat het geloof niet altijd wordt uitgeblust door een bijzondere zonde. Uit dit voorbeeld leren wij dat elk bedaard en voorzichtig moet blijven binnen de perken van zijn roeping, en niet verder mag gaan, dan de Heere in Zijn Woord toelaat. Hij had liever moeten wachten, totdat God van de hemel een middel aanwees, door het hart van zijn vader Izak te veranderen en zijn tong te besturen, dan iets ongeoorloofds te ondernemen.

7 Breng mij een wildbraad en maak mij smakelijke spijzen toe, dat ik ete; en ik zal u zegenen voor het aangezicht des HEEREN, vóór mijn dood.

8 Nu dan, mijn zoon, hoor mijn stem in hetgeen dat ik u gebied.

9 Ga nu heen tot de kudde en haal mij vandaar twee goede geitenbokjes; en ik zal ze voor uw vader maken tot smakelijke spijzen, gelijk als hij gaarne heeft.

10 En gij zult ze uw vader brengen, en hij zal eten; opdat hij u zegene vóór zijn dood.

11 Toen zeide Jakob tot Rebekka, zijn moeder: Zie, mijn broeder Ezau is een harig man, en ik ben een glad man.

12 Misschien zal mij mijn vader betasten, en ik zal in zijn ogen zijn als een bedrieger; zo zou ik een vloek over mij halen en niet een zegen.

13 En zijn moeder zeide tot hem: Uw vloek zij op mij, mijn zoon; hoor alleen naar mijn stem en ga, haal ze mij.

14 Toen ging hij en hij haalde ze en bracht ze zijn moeder; en zijn moeder maakte smakelijke spijzen, gelijk als zijn vader gaarne had.

15 Daarna nam Rebekka de kostelijke klederen van Ezau, haar grootsten zoon, die zij bij zich in huis had; en zij trok ze Jakob, haar kleinsten zoon, aan.

16 En de vellen van de geitenbokjes trok zij over zijn handen en over de gladdigheid van zijn hals.

17 En zij gaf de smakelijke spijzen en het brood, dewelke zij toegemaakt had, in de hand van Jakob, haar zoon.

18 En hij kwam tot zijn vader en zeide: Mijn vader. En hij zeide: Zie, *hier* ben ik; wie zijt gij, mijn zoon?

19 En Jakob zeide tot zijn vader: Ik ben Ezau, uw eerstgeborene; ik heb gedaan gelijk als gij tot mij gesproken hadt; sta toch op, zit en eet van mijn wildbraad, opdat uw ziel mij zegene.

Hoewel in de hoofdzaak het geloof van de heilige Jakob uitblonk, staat hij toch in dit opzicht schuldig aan roekeloosheid, dat hij Gods voorzienigheid wantrouwend, door bedrog tot het bezit van de zegen van zijn vader wilde geraken. Uit dit voorbeeld leren wij, dat als iemand eenmaal de wettige grenzen van zijn plicht heeft overschreden, er geen grens is aan de bandeloosheid. En daarom is er niets beters, dan dat elk zich houdt binnen de van Godswegen gestelde perken en niet door meer te ondernemen dan geoorloofd is, de deur openzet voor Satan.

20 Toen zeide Izak tot zijn zoon: Hoe is dit, *dat* gij het zo haast gevonden hebt, mijn zoon? En hij zeide: Omdat de HEERE uw God *dat* heeft doen ontmoeten voor mijn aangezicht.

21 En Izak zeide tot Jakob: Nader toch, dat ik u betaste, mijn zoon, of gij mijn zoon Ezau zelf zijt of niet.

22 Toen kwam Jakob bij, tot zijn vader Izak, die hem betastte; en hij zeide: De stem is Jakobs stem, maar de handen zijn Ezaus handen.

23 Doch hij kende hem niet, omdat zijn handen harig waren, gelijk zijns broeders Ezaus handen; en hij zegende hem.

24 En hij zeide: Zijt gij mijn zoon Ezau zelf? En hij zeide: Ik ben het.

25 Toen zeide hij: Stel het nabij mij, dat ik van het wildbraad mijns zoons etc, opdat mijn ziel u zegene. En hij stelde het nabij hem, en hij at; hij bracht hem ook wijn, en hij dronk.

26 En zijn vader Izak zeide tot hem: Kom toch bij en kus mij, mijn zoon.

27 En hij kwam bij en hij kustte hem; toen rook hij den reuk zijner klederen en zegende hem; en hij zeide: Zie, de reuk mijns zoons is als de reuk des velds, hetwelk de HEERE gezegend heeft.

De beeldspraak die Ambrosius op deze plaats bijbrengt, mishaaft mij niet. Jacob, de jongste in jaren, wordt onder het masker van zijn eerstgeboren broer gezegend; de kleding die hij van zijn broer heeft genomen, verspreidt een aangename en zoete geur voor zijn vader. Op die manier, zegt Ambrosius, worden ook wij gezegend, als wij in Christus' Naam voor het aangezicht van onze hemelse Vader verschijnen, en het kleed van de gerechtigheid, dat ons met zijn reuk aangenaam maakt, van Hem krijgen; daarna worden wij daar in Zijn plaats gesteld. De heilige man wenst, dat God hem gunstig zou zijn, in Wiens Vaderlijke gunst een onwrikbaar en eeuwig geluk voor ons vast ligt. Dit is de belofte: wanneer God de gelovigen in Zijn bescherming opneemt, belooft Hij een vijand te zullen zijn van hun vijanden.

28 Zo geve u dan God van den dauw des hemels en de vettigheden der aarde, en menigte van tarwe en most.

29 Volken zullen u dienen en natiën zullen zich voor u nederbuigen; wees heer over uw broeders, en de zonen uwer moeder zullen zich voor u nederbuigen. Vervloekt moet hij zijn, zo wie u vervloekt; en zo wie u zegent, zij gezegend.

30 En het geschiedde als Izak voleind had Jakob te zegenen, zo geschiedde het, toen Jakob maar even van het aangezicht van zijn vader Izak uitgegaan was, dat Ezau, zijn broeder, van zijn jacht kwam.

31 Hij nu ook maakte smakelijke spijzen toe en bracht ze tot zijn vader; en hij zeide tot zijn vader: Mijn vader sta op en ete van het wildbraad zijns zoons, opdat uw ziel mij zegene.

32 En Izak, zijn vader, zeide tot hem: Wie zijt gij? En hij zeide: Ik ben uw zoon, uw eerstgeborene, Ezau.

33 Toen verschrikte Izak met zeer grote verschrikking gans zeer en zeide: Wie is hij dan die het wildbraad gejaagd en tot mij gebracht heeft? En ik heb van alles gegeten, eer gij kwaamt, en heb hem gezegend; ook zal hij gezegend wezen.

Het nut van deze leer strekt zich uit tot heel de kerk: dat wij zeker weten dat alles wat de herauten van het evangelie ons op Gods bevel beloven, krachtig en vast zal zijn, omdat zij niet spreken als privé personen, maar als op Gods eigen bevel. De zwakheid van de dienaar verhindert niet dat voor Gods Woord zijn waarheid, kracht en uitwerking vaststaat. Hij die zich aanbiedt als borg van eeuwige zegen en leven, is aan de algemene ellende en de dood onderworpen, maar toch is de belofte van kracht. Hij die ons vrijspreekt van zonden, is een zondaar, maar omdat dit ambt hem van Godswege is opgelegd, wankelt de vastheid van deze genade die in God is geworteld, nooit.

34 Als Ezau de woorden zijns vaders hoorde, zo schreeuwde hij met een groten en bitteren schreeuw gans zeer; en hij zeide tot zijn vader: Zegen mij, ook mij, mijn vader.

Ezau bereikt niets, omdat hij niet de deur van het geloof ingaat. Ook de ware godsvrucht perst er bij Gods kinderen gewezen en groot geschreeuw uit. Zij die nalaten God te volgen wanneer Hij roept, roepen Hem daarna tevergeefs aan, wanneer Hij hun de rug heeft toegekeerd. Zolang God ons toespreekt en uitnodigt, is de deur van het Koninkrijk der hemelen enigermate geopend, en die gelegenheid moeten we te baat nemen, als we willen ingaan. Paulus omschrijft de welaangename tijd en de dag der zaligheid als ons door het evangelie genade wordt voorgesteld. Wij moeten vrezen, als wij ons doof houden voor Gods stem als die tegenwoordig is, Hij Zelf Zich op Zijn beurt doof zal houden voor ons geroep. Maar men vraagt, hoe met deze weigering de belofte is te rijmen: “Wanneer een zondaar zich bekeert van al zijn zonden die hij gedaan heeft, en al Mijn inzettingen onderhoudt, en doet recht en gerechtigheid, dan zal hij gewis leven, hij zal niet sterven.” Vervolgens schijnt het niet met Gods barmhartigheden overeen te komen, het zuchten te verwerpen van hen die verslagen over hun ellende, tot Zijn genade de toevlucht nemen. Berouw, als het maar waar en oprecht is, zal nooit te laat komen, en de zondaar, als hij zichzelf hartelijk mishaat, zal vergiffenis ontvangen. Omdat Ezau zonder geloof en berouw (in tranen) uitbreekt om de zegen te begeren, is het geen wonder, dat hij afgewezen wordt. Het begin van bekering is, dat men smart krijgt over zijn zonde en zichzelf mishaat.

35 En hij zeide: Uw broeder is gekomen met bedrog, en heeft uw zegen weggenomen.

36 Toen zeide hij: Is het niet omdat men zijn naam noemt Jakob, dat hij mij nu twee reizen heeft bedrogen? Mijn eerstgeboorte heeft hij genomen, en zie, nu heeft hij mijn zegen genomen. Voorts zeide hij: Hebt gij dan geen zegen voor mij uitbehouden?

37 Toen antwoordde Izak en zeide tot Ezau: Zie, ik heb hem *tot* een heer over u gezet, en al zijn broeders heb ik hem tot knechten gegeven; en ik heb hem met koren en most ondersteund; wat zal ik u dan nu doen, mijn zoon?

God wil, dat de gelovigen zó van Hem afhankelijk zullen zijn, dat zij zich veilig verlaten op het woord dat hun door 's mensen tong, op Zijn bevel, wordt aangekondigd. Zo zegt men dat zij die slechts bidden en tolken zijn van de genadige vergiffenis, de zonden vergeven.

38 En Ezau zeide tot zijn vader: Hebt gij *maar* dezen énen zegen, mijn vader? Zegen mij, ook mij, mijn vader. En Ezau hief zijn stem op en weende.

Ongelovigen betreuren als straf hen kwelt, het geluk dat zij missen, maar ondertussen houden zij niet op om in hun ondeugden behagen te scheppen. Ja, zo weinig verlangen zij van harte naar de gerechtigheid Gods, dat ze liever hebben dat Zijn Naam wordt verdelgd. Van die aard is het gekners der tanden en het gewezen in de hel zelf, dat het de verworpenen niet aanzet om God te zoeken, maar hen alleen verteert door verborgen kwellingen. Intussen blijft de geestelijke zegen ongeschonden in Jacobs bezit, en omdat Ezau weigert zich bij hem te voegen, sluit hij zich uit eigen beweging uit van het Koninkrijk Gods. Elk die uit vrees en schaamte voor de mensen zich onthoudt van het kwaad is nog niet ver gevorderd.

39 Toen antwoordde zijn vader Izak en zeide tot hem: Zie, de vettigheden der aarde zullen uw woningen zijn, en van den dauw des hemels van bovenaf *zult gij gezegend zijn*.

40 En op uw zwaard zult gij leven, en zult uw broeder dienen; doch het zal geschieden, als gij heersen zult, dan zult gij zijn juk van uw hals afrukken.

Ezau haat Jakob

41 En Ezau haatte Jakob om dien zegen, waarmede zijn vader hem gezegend had; en Ezau zeide in zijn hart: De dagen van den rouw mijns vaders naderen, en ik zal mijn broeder Jakob doden.

42 Toen aan Rebekka deze woorden van Ezau, haar grootsten zoon, geboodschapt werden, zo zond zij heen en ontbood Jakob, haar kleinsten zoon, en zeide tot hem: Zie, uw broeder Ezau troost zich over u, dat hij u doden zal.

43 Nu dan, mijn zoon, hoor naar mijn stem, en maak u op, vlied gij naar Haran, tot Laban, mijn broeder;

Wij leren uit dit voorbeeld, om geduldig te verdragen als de hoop op een beter leven het kruis tot metgezel heeft, zelfs als de Heere ons met deze bepaling als erfgenamen van Zijn Koninkrijk aanneemt, dat wij op de wereld als vreemdeling onzeker zwerven. Wij moeten op onze hoede zijn, dat geen gemakzucht van het vlees of verleiding van de wereld ons wegvoeren van de koers van onze roeping.

44 En blijf bij hem enige dagen, totdat de hittige gramschap uws broeders kere;

45 Totdat de toorn uws broeders van u afkere, en hij vergeten hebbe hetgeen gij hem gedaan hebt; dan zal ik zenden en u vandaar nemen; waarom zou ik ook van u beiden beroofd worden op één dag?

46 En Rebekka zeide tot Izak: Ik heb verdriet aan mijn leven vanwege de dochteren Heths; indien Jakob een vrouw neemt van de dochteren Heths, gelijk dezen zijn, van de dochteren dezes lands, waartoe zal mij het leven zijn?

Genesis 28**Jakob vlucht**

1 EN Izak riep Jakob en zegende hem; en gebod hem en zeide hem: Neem geen vrouw van de dochteren van Kanaän.

Hoewel de zegen op zich zelf krachtig was, had toch Jakobs geloof steun nodig. Zo doet de Heere, als Hij gedurig dezelfde beloften herhaalt, Zichzelf en Zijn Woord niets tekort, maar veeleer prijst Hij bij Zijn knechten de zekerheid daarvan aan, opdat die in hun harten wegens de zwakheid van het vlees niet soms zou wankelen.

2 Maak u op, ga naar Paddan-Aram, ten huize van Béthuël, den vader uwer moeder; en neem u vandaar een vrouw van de dochters van Laban, uwer moeders broeder.

3 En God almachtig zegene u, en make u vruchtbaar en vermenigvuldige u, dat gij tot een hoop volken wordt.

4 En Hij geve u den zegen van Abraham, u en uw zaad met u; opdat gij erfelijk bezit het land uwer vreemdelingschappen, hetwelk God Abraham gegeven heeft.

Wij zien hierin, met wat voor standvastig geloof de heilige vaders op het Woord van God vertrouwden. Het was toch geen kleine verzoeking, om als gasten en vreemdelingen rond te zwerven in een land, waarvan het bezit reeds voor honderd jaren hun van Godswege was toegezegd. Dit is het ware kenmerk van het geloof, dat wij, steunend op Gods Woord alleen, hoezeer wij verontrust worden te midden van de maalstroom van de wereld, even standvastig blijven staan, alsof reeds onze woonplaats in de hemelen was gevestigd. Met deze woorden geeft hij hem te kennen, dat het kan zijn dat hij heel zijn leven moet zwerven, maar dat dit niet de kracht van Gods belofte verhindert, opdat hij met dit ene tevreden, geduldig de tijd van de openbaring afwacht. Omdat deze kwaal ingeworteld is aan het menselijk geslacht, dat elk graag met het een of ander voorwendsel God probeert te bedriegen, moeten wij bedenken, dat wij niets verrichten, zolang wij ons niet beijveren de zonde bij de wortel uit te trekken, en ons geheel aan God te wijden.

5 Alzo zond Izak Jakob weg, dat hij toog naar Paddan-Aram, tot Laban, den zoon van Béthuël, den Syriër, den broeder van Rebekka, Jakobs en Ezaus moeder.

6 Als nu Ezau zag, dat Izak Jakob gezegend en hem naar Paddan-Aram weggezonden had om zich vandaar een vrouw te nemen; *en* als hij hem zegende, dat hij hem geboden had, zeggende: Neem geen vrouw van de dochteren van Kanaän;

7 En dat Jakob zijn vader en zijn moeder gehoorzaam geweest was, en naar Paddan-Aram getrokken was;

8 En dat Ezau zag, dat de dochteren van Kanaän kwaad waren in de ogen van Izak, zijn vader;

9 Zo ging Ezau tot Ismaël, en nam zich tot een vrouw boven zijn vrouwen, Máhalath, de dochter van Ismaël, den zoon van Abraham, de zuster van Nebajoth.

Bethel

10 Jakob dan toog uit van Berséba, en ging naar Haran.

11 En hij geraakte op een plaats waar hij vernachtte, want de zon was ondergegaan; en hij nam van de stenen dier plaats, en maakte zijn hoofdpeluw, en legde zich te slapen te dierzelver plaats.

Als we soms vinden dat wij nogal ruw behandeld worden, laat dan het voorbeeld van deze heilige man ons voor de geest komen, zodat dit ons van onze gemakzucht geneest.

12 En hij droomde; en zie, een ladder was gesteld op de aarde, welker opperste aan den hemel raakte; en zie, de engelen Gods klommen daarbij op en neder.

Omdat mensen door de zonde van God zijn vervreemd, wordt (al vervult Hij Zelf alles met Zijn kracht en onderhoudt Hij alles) toch door ons niets bemerkt van deze mededeling waardoor Hij ons op zijn beurt tot Zich wil trekken. Christus alleen is het dus, Die hemel en aarde verbindt. Hij is de enige Middelaar, Die van de hemel tot de aarde reikt. Hij is het ook, door Wie de volheid van alle hemelse goederen van boven tot ons neerdaalt, en door Wie wij anderzijds tot God opklimmen. Wij, die niet slechts aan de aarde gebonden waren, maar in de afgrond der vervloeking en in de hel zelf waren neergedaald, klimmen op tot God. Het is geen hinderpaal, dat Christus' lichaam begrensd is, zodat Hij hemel en aarde in het geheel niet zou kunnen vervullen, want Zijn genade en kracht is overal verspreid. Gods Majesteit, die zich hier zo helder vertoont, moet vrees inboezemen, zodat alle knie zich buigt voor Christus, en dat alle schepselen hoog tegen Hem opzien en aanbidden, en dat voor Zijn aangezicht alle vlees zwijgt. Maar ook wordt er een vriendelijk en liefelijk beeld van Hem geschilderd, opdat wij zouden weten, dat door Zijn afdalen de hemel voor ons is geopend en dat de engelen met ons bevriend zijn geworden.

13 En zie, de HEERE stond op dezelve en zeide: Ik ben de HEERE, de God van uw vader Abraham en de God van Izak; dit land, waarop gij ligt te slapen, zal Ik u geven en uw zaad.

Verschijningen waarbij geen woord wordt gesproken, laten koud. Het Woord des Heeren is dus als het ware de ziel, die ze levend maakt. De gedaante van de ladder was een aanhangsel van geringere betekenis bij deze belofte. Zo illustreert en versiert God met uitwendige tekenen Zijn Woord, om nu eens daaraan grotere helderheid en dan weer meer gezag te geven. Laten wij opmerken, dat God, zo dikwijls Hij Zich aan de vaders vertoont, heeft gesproken, zodat geen zwijgende verschijning hen in twijfel zou laten. Met de naam Jehovah duidt God aan, dat Hij de Enige Maker van de wereld is, opdat Jakob geen andere goden voor zichzelf zou zoeken. Terwijl Hij Zich naar Zijn oneindige goedheid schikt naar onze bevassing, laat Hij niets weg wat nuttig is tot onze zaligheid. Doordat God Zich de God van Abraham en Izak noemt, roept Hij Zijn knecht Jakob terug tot de ware oorsprong van het geloof en bewaart Hij hem bij het eeuwige verbond. Dit is de heilige band van godsvrucht, waardoor al Gods kinderen onderling samen verbonden zijn, dat zij van het begin tot het einde dezelfde heilsbelofte vernemen, en samen stemmen in één hoop. Wij lezen, dat het land aan zijn nakomelingen is gegeven. Zelf echter is hij niet alleen tot zijn dood daarin een gast geweest, maar ook kon hij er niet eens sterven. Daaruit besluiten wij, dat met het land als garantie en waarborg, hem iets beters en heerlijkers was gegeven. Abraham was de geestelijke bezitter van het land en had – tevreden met alleen de aanschouwing daarvan – voornamelijk het oog op de hemel. Zodra Jakobs kinderen in het land Kanaän

zijn ingegaan, bleef de erfenis voortdurend in hun bezit tot op Christus, met Wiens komst de wereld is vernieuwd. Intussen moest de heilige man, steunende op dit getuigenis van God, op hoop tegen hoop leven. Want hoewel deze belofte rijk en heerlijk was, toch kon toen, waarheen Jacob zich ook wendde, niet de minste goede verwachting hem tegenblinken. Hij zag, dat hij als mens eenzaam en verlaten was, er bleef voor hem niets beters over dan ballingschap, de terugkeer was onzeker en vol van gevaar. Maar het was nuttig, dat hij zo van alle middelen verstoken zou zijn, opdat hij zou leren alleen van Gods Woord afhankelijk te zijn. Zo schijnt God ook heden, al belooft Hij ons alles in ruime mate, toch geheel met lege handen tot ons te komen, maar het past ons deze eer en hulde aan Zijn Woord toe te brengen, dat wij door het geloof als rijk en met goederen vervuld leven. Uit dit voorbeeld leren wij, dat de Heere Zijn gelovigen volstrekt niet teleurstelt, al stelt Hij de vervulling van de goederen die Hij belooft, uit tot na hun dood.

14 En uw zaad zal wezen als het stof der aarde, en gij zult uitbreken *in menigte*, westwaarts en oostwaarts, en noordwaarts en zuidwaarts; en in u en in uw Zaad zullen alle geslachten des aardbodems gezegend worden.

In Jacob en zijn Zaad is de zegen te herwinnen, waarvan het hele menselijke geslacht in de eerste stamvader was uitgevallen.

15 En zie, Ik ben met u, en Ik zal u behoeden overal waar gij heentrekken zult, en Ik zal u wederbrengen in ditzelve land; want Ik zal u niet verlaten, totdat Ik zal gedaan hebben hetgeen Ik tot u gesproken heb.

Deze belofte had een dubbel voordeel. Zij behield zijn gemoed bij het geloof aan het Goddelijk verbond. Voorts diende zij om hem te doen weten, dat het niet goed met hem was, tenzij hij in het volle bezit was van de beloofde erfenis.

16 Toen nu Jakob van zijn slaap ontwaakte, zeide hij: Gewisselijk is de HEERE aan deze plaats, en ik heb het niet geweten.

Laten wij ons, zo dikwijls de Heere ons voorkomt en meer geeft dan ons verstand bevatte, verwonderen dat God ons nabij is geweest.

17 En hij vreesde en zeide: Hoe vreselijk is deze plaats! Dit is niet dan een huis Gods, en dit is de poort des hemels.

Hoewel God Zijn knechten verblijdt, boezemt Hij hun ook vrees in, opdat zij leren met ware nederigheid en met afzien van zichzelf Zijn genade te omhelzen.

18 Toen stond Jakob des morgens vroeg op en hij nam dien steen, dien hij tot zijn hoofdpeluw gelegd had, en zette hem tot een opgericht teken, en goot daar olie bovenop.

19 En hij noemde den naam derzelver plaats Bethel; daar toch de naam dier stad tevoren was Luz.

In deze zin wordt de prediking van het evangelie genoemd het 'Koninkrijk der hemelen', en kunnen de sacramenten genoemd worden 'poorten des hemels', omdat zij ons toegang geven tot het aanschouwen van God. Door een gedenkteken op te richten, en de plaats een naam te geven, geeft hij te kennen, dat zo'n buitengewone weldaad van God waardig is om alle eeuwen door te worden geprezen. Daarom beveelt de Schrift de gelovigen niet slechts onder huns gelijken Gods lof te bezingen, maar verplicht deze hen ook hun kinderen in de plichten der vroomheid op te voeden, en de dienst van God voort te planten bij hun nakomelingen.

20 En Jakob beloofde een gelofte, zeggende: Wanneer God met mij geweest zal zijn en mij behoed zal hebben op dezen weg, dien ik reis, en mij gegeven zal hebben brood om te eten en klederen om aan te trekken;

Als de lichtzinnigheid van hen verkeerd is die zonder onderscheid geloften uitgieten, moeten wij toezien, dat wij niet aan hen gelijk worden in een ander uiterste, door alle geloften op te heffen. Opdat een gelofte wettig zou zijn en God zou behagen, is het in de eerste plaats noodzakelijk, dat ze zich richt op het juiste doel; vervolgens, dat mensen niet iets beloven, dan wat op zich door God wordt goedgekeurd, en wat Hij hun ter beschikking gesteld heeft.

21 En ik ten huize mijns vaders in vrede zal wedergekeerd zijn, zo zal de HEERE mij tot een God zijn,

22 En deze steen, dien ik tot een opgericht teken gezet heb, zal een huis Gods wezen; en alles wat Gij mij geven zult, daarvan zal ik U voorzeker de tienden geven.

Genesis 29

Jakob komt bij Laban

1 TOEN hief Jakob zijn voeten op, en ging naar het land der kinderen van het oosten.

Zo vaak als wij in verwarde omstandigheden onzeker omzwerven, moet met het oog des geloofs worden gelet op Gods verborgen voorzienigheid, die ons en onze belangen bestuurt, en zo tot onverwachte uitkomsten leidt.

2 En hij zag toe, en zie, er was een put in het veld; en zie, er waren drie kudde schapen nevens dien nederliggende, want uit dienzelfen put drenkten zij de kudde; en er was een grote steen op den mond van dien put.

3 En derwaarts werden al de kudde verzameld, en zij wentelden den steen van den mond des puts en drenkten de schapen, en legden den steen weder op den mond van dien put, op zijn plaats.

4 Toen zeide Jakob tot hen: Mijn broeders, vanwaar zijt gij? En zij zeiden: Wij zijn van Haran.

5 En hij zeide tot hen: Kent gij Laban, den zoon van Nahor? En zij zeiden: Wij kennen hem.

6 Voorts zeide hij tot hen: Is het wel met hem? En zij zeiden: Het is wel; en zie, Rachel, zijn dochter, die komt met de schapen.

7 En hij zeide: Zie, het is nog hoog dag, het is geen tijd dat het vee verzameld worde; drenkt de schapen en gaat heen, weidt ze .

8 Toen zeiden zij: Wij kunnen niet, totdat al de kudde tezamen zullen verzameld zijn, en dat men den steen van den mond des puts afwentele, opdat wij de schapen drenken.

9 Als hij nog met hen sprak, zo kwam Rachel met de schapen die haar vader toebehoorden; want zij was een herderin.

10 En het geschiedde als Jakob Rachel zag, de dochter van Laban, zijner moeders broeder, en de schapen van Laban, zijner moeders broeder, dat Jakob toetrad en wentelde den steen van den mond des puts en drenkte de schapen van Laban, zijner moeders broeder.

11 En Jakob kuste Rachel; en hij hief zijn stem op en weende.

12 En Jakob gaf Rachel te kennen, dat hij haars vaders broeder was en dat hij de zoon van Rebekka was. Toen liep zij heen en gaf het haar vader te kennen.

13 En het geschiedde als Laban die tijding hoorde van Jakob, zijner zusters zoon, zo liep hij hem tegemoet en omhelsde hem en kuste hem, en bracht hem tot zijn huis. En hij vertelde Laban al deze dingen.

14 Toen zeide hem Laban: Voorwaar, gij zijt mijn gebeente en mijn vlees. En hij bleef bij hem een volle maand.

Onze welwillendheid moet zich juist verder uitstrekken, zodat zij zich verbreidt over heel het menselijke geslacht.

Rachel en Lea

15 Daarna zeide Laban tot Jakob: Omdat gij mijn broeder zijt, zoudt gij mij deswege om niet dienen? Verklaar mij, wat zal uw loon zijn?

God heeft het oordeel over billijkheid in 's mensen natuur ingegrift. Zelden dwalen mensen in algemene beginselen, en daarom geven ze als uit één mond toe, dat men ieder het zijne moet geven. Zodra zij echter aan hun eigenbelang toekomen, verblindt een verkeerde zelfliefde hen, zodat zij naar de tegenovergestelde kant worden meegevoerd. Laten wij leren onszelf te beteugelen, opdat niet ei-

genbelang ons zó beheerst, dat wij gerechtigheid onderdrukken. Men moet God vragen, dat Hij onze hartstochten door de geest van een rechtvaardig oordeel matigt en beteugelt.

16 En Laban had twee dochters: de naam der grootste was Lea, en de naam der kleinste was Rachel.

17 Doch Lea had tedere ogen; maar Rachel was schoon van gedaante en schoon van aangezicht.

18 En Jakob had Rachel lief; en hij zeide: Ik zal u zeven jaren dienen om Rachel, uw kleinste dochter.

19 Toen zeide Laban: Het is beter dat ik haar aan u geve dan dat ik haar aan een anderen man geve; blijf bij mij.

20 Alzo diende Jakob om Rachel zeven jaren; en die waren in zijn ogen als enige dagen, omdat hij haar liefhad.

21 Toen zeide Jakob tot Laban: Geef mijn huisvrouw, want mijn dagen zijn vervuld, dat ik tot haar inga.

22 Zo verzamelde Laban al de mannen dier plaats, en maakte een maaltijd.

23 En het geschiedde des avonds, dat hij zijn dochter Lea nam en bracht haar tot hem; en hij ging tot haar in.

24 En Laban gaf haar Zilpa, zijn dienstmaagd, aan Lea, zijn dochter, *tot* een dienstmaagd.

25 En het geschiedde des morgens, en zie, het was Lea. Daarom zeide hij tot Laban: Wat is dit, *dat* gij mij gedaan hebt? Heb ik niet bij u gediend om Rachel? Waarom hebt gij mij dan bedrogen?

26 En Laban zeide: Men doet alzo niet te dezer onzer plaatse, dat men de kleinste uitgeeft vóór de eerstgeborene.

27 Vervul de week van deze; dan zullen wij u ook die geven voor den dienst dien gij nog andere zeven jaren bij mij dienen zult.

Als een echtgenote door haar echtgenoot op de één of andere manier niet wordt hooggeacht, verdient het de voorkeur van haar te scheiden, dan een andere binnen te brengen, en haar als het ware gevangen te houden, en van droefheid te gronde te richten.

28 En Jakob deed alzo; en hij vervulde de week van deze. Toen gaf hij hem Rachel, zijn dochter, hem tot een vrouw.

29 En Laban gaf aan zijn dochter Rachel zijn dienstmaagd Bilha, haar tot een dienstmaagd.

30 En hij ging ook in tot Rachel, en had ook Rachel liever dan Lea; en hij diende bij hem nog andere zeven jaren.

Er is geen twijfel aan, of Mozes wilde Jakobs zonden ons overleveren, opdat wij zouden leren op onze hoede te zijn, en al onze handelingen naar de enige regel van Gods Woord te richten. Als de heilige aartsvader zo is uitgegleden, wie van ons zal dan veilig zijn voor een dergelijke misstap, tenzij hij door Gods bescherming bewaard wordt?

31 Toen nu de HEERE zag dat Lea gehaat was, opende Hij haar baarmoeder; maar Rachel was onvruchtbaar.

De Heilige Geest verklaart, dat zij gehaat worden die niet genoeg bemind worden. Daarom zal niemand voor God onschuldig zijn aan de misdaad van haat, dan die zijn naasten liefheeft. Niet alleen wordt een verborgen vete als haat beschouwd, maar ook het verwaarlozen van broeders en de lauwheid in de liefde, die overal op de wereld heerst. Niet alleen wordt een verborgen vete als haat beschouwd, maar ook het verwaarlozen van broeders en de lauwheid in de liefde, die overal op de wereld heerst. Naar dat elk nauwer aan de ander verbonden is, moet men zich beijveren, om door een heilige band van liefde onderling samen te stemmen. Bovendien is onder echtgenoten, ook al twisten zij niet openlijk, wanneer zij elkaar met minder liefde dienen, afkeer niet ver van haat verwijderd.

32 En Lea werd bevrucht en baarde een zoon, en zij noemde zijn naam Ruben; want zij zeide: Omdat de HEERE mijn verdrukking heeft aangezien, daarom zal mijn man mij nu liefhebben.

Toen werden over het algemeen Gods weldaden beter afgewogen dan tegenwoordig. Want een goddeloze ongevoeligheid neemt bijna van allen de geesten in beslag, zodat ze net als varkens, de bewijzen die God op welke manier ook geeft van Zijn goedheid, inslokken. Diegenen worden door de Heere aangezien, die onrechtvaardig door de mensen worden veracht. Dus geeft het de gelovigen een zeer nuttige troost, van wie de ervaring toont dat ze het meest veracht zijn op de wereld. Zo dikwijls de gelovigen hard en smadelijk worden behandeld, moeten zij tot deze vrijplaats de toevlucht nemen dat God om deze reden ze te meer gunstig gezind is.

33 En zij werd weder bevrucht en baarde een zoon, en zeide: Dewijl de HEERE gehoord heeft dat ik gehaat was, zo heeft Hij mij ook dezen gegeven. En zij noemde zijn naam Simeon.

34 En zij werd nog bevrucht en baarde een zoon, en zeide: Nu zal zich ditmaal mijn man bij mij voegen, dewijl ik hem drie zonen gebaard heb. Daarom noemde hij zijn naam Levi.

35 En zij werd weder bevrucht en baarde een zoon, en zeide: Ditmaal zal ik den HEERE loven. Daarom noemde zij zijn naam Juda. En zij hield op van baren.

Genesis 30

Rachel benijdt Lea

1 ALS nu Rachel zag dat zij Jakob niet baarde, zo benijdde Rachel haar zuster; en zij zeide tot Jakob: Geef mij kinderen, of indien niet, zo ben ik dood.

Door deze kwaal (van jaloersheid) in Rachel te tonen, herinnert Mozes ons eraan, dat deze allen is ingeprent, opdat elk van ons zich geheel eraan wijdt die radicaal uit te roeien om zich daarvan te reinigen. Om van afgunst te genezen, moeten wij trots en liefde tot onszelf wegdoen.

2 Toen ontstak Jakobs toorn tegen Rachel, en hij zeide: Ben ik dan in plaats van God, Die de vrucht des buiks van u geweerd heeft?

Jacob wordt toornig, omdat zijn vrouw niets toekende aan Gods voorzienigheid, en dat ze – zich verbeeldende dat kinderen door toeval geboren zijn – Hem de zorg en het bestuur over het menselijke geslacht ontnemt. Dit was een heilige verontwaardiging, omdat Jakob aan God de rechtmatige eer toekent.

3 En zij zeide: Zie, daar is mijn dienstmaagd Bilha, ga tot haar in; dat zij op mijn knieën bare, en ik ook uit haar gebouwd worde.

Hieruit besluiten wij, dat er geen eind is aan het zondigen, waar eenmaal Gods inzetting is verwaarloosd.

4 Zo gaf zij hem haar dienstmaagd Bilha tot een vrouw; en Jakob ging tot haar in.

5 En Bilha werd zwanger en baarde Jakob een zoon.

God wedijvert door weldaden met de slechtheid van de mensen en begeleidt onwaardigen met Zijn genade.

6 Toen zeide Rachel: God heeft mij gericht, en ook mijn stem verhoord, en heeft mij een zoon gegeven. Daarom noemde zij zijn naam Dan.

Rachel verheerlijkt niet zozeer Gods goedheid, maar juicht zichzelf toe. Laten daarom gelovigen, door haar voorbeeld geleerd, zich ervan onthouden om Gods heilige Naam door geveinsdheid te ontheiligen.

7 En Bilha, Rachels dienstmaagd, werd weder bevrucht en baarde Jakob den tweeden zoon.

8 Toen zeide Rachel: Ik heb worstelingen Gods met mijn zuster geworsteld, ook heb ik de overhand gehad. En zij noemde zijn naam Naftali.

In Rachel wordt ons de trots van onze menselijke natuur uitgetekend, want meestal verheffen zij die God met Zijn weldaden heeft vereerd, zich zo, om smadelijk tegen hun naasten op te staan. Als God soms onze straffen verlicht, moeten wij des te meer op onze hoede zijn om niet – door Zijn goedheid opgezwollen – te vergaan.

9 Toen nu Lea zag dat zij ophield van baren, nam zij ook haar dienstmaagd Zilpa, en gaf die aan Jakob tot een vrouw.

Wij weten, dat allen die zich op de Heere verlaten, kalm en rustig van gemoed zijn, zodat zij geduldig verwachten, wat Hij zal geven. Het is een rechtmatige straf voor ons ongelooft, als iemand door al te grote haast zich stoot. En daarom moeten wij des te meer op onze hoede zijn tegen de aandrang van het vlees, als wij de rechte weg begeren te houden.

10 En Zilpa, Lea's dienstmaagd, baarde Jakob een zoon.

11 Toen zeide Lea: Er komt een hoop. En zij noemde zijn naam Gad.

12 Daarna baarde Zilpa, Lea's dienstmaagd, Jakob den tweeden zoon.

13 Toen zeide Lea: Tot mijn geluk, want de dochters zullen mij gelukkig achten. En zij noemde zijn naam Aser.

14 En Ruben ging in de dagen van den tarweoogst, en hij vond dûdaïm in het veld, en hij bracht ze tot zijn moeder Lea. Toen zeide Rachel tot Lea: Geef mij toch van uws zoons dûdaïm.

De Geest vertoont hier niet een prachtig schouwspel, waarmee de Joden zouden kunnen pralen, maar hen vernederend verheft Hij Gods genade, dat Hij Zijn Kerk uit niet heeft te voorschijn roepen.

15 En zij zeide tot haar: Is het weinig dat gij mijn man genomen hebt, dat gij ook mijns zoons dûdaïm nemen zult? Toen zeide Rachel: Daarom zal hij dezen nacht voor uws zoons dûdaïm bij u liggen.

16 Als nu Jakob des avonds uit het veld kwam, ging Lea uit hem tegemoet en zeide: Gij zult tot mij inkomen; want ik heb u om loon zekerlijk gehuurd voor mijns zoons dûdaïm; en hij lag denzelfden nacht bij haar.

17 En God verhoorde Lea; en zij werd bevrucht en baarde Jakob den vijfden zoon.

18 Toen zeide Lea: God heeft mijn loon gegeven, nadat ik mijn dienstmaagd aan mijn man gegeven heb. En zij noemde zijn naam Issaschar.

19 En Lea werd wederom bevrucht en zij baarde Jakob den zesden zoon.

20 En Lea zeide: God heeft mij, mij heeft Hij begiftigd met een goede gift; ditmaal zal mijn man mij bijwonen, want ik heb hem zes zonen gebaard. En zij noemde zijn naam Zebulon.

21 En zij baarde daarna een dochter; en zij noemde haar naam Dina.

22 God dacht ook aan Rachel; en God verhoorde haar en opende haar baarmoeder.

23 En zij werd bevrucht en baarde een zoon; en zij zeide: God heeft mijn smaadheid weggenomen.

24 En zij noemde zijn naam Jozef, zeggende: De HEERE voege mij een anderen zoon daartoe.

Jakobs kudde

25 En het geschiedde als Rachel Jozef gebaard had, dat Jakob tot Laban zeide: Laat mij vertrekken, dat ik ga tot mijn plaats en naar mijn land.

26 Geef mijn vrouwen en mijn kinderen, om dewelke ik u gediend heb, dat ik vertrek; want gij weet mijn dienst, dien ik u gediend heb.

27 Toen zeide Laban tot hem: Zo ik nu genade gevonden heb in uw ogen; ik heb waargenomen, dat de HEERE mij om uwentwil gezegend heeft.

28 Hij zeide dan: Noem mij uitdrukkelijk uw loon, dat ik geven zal.

Hoe groter de verdraagzaamheid van de heilige man was, hoe meer willekeur Laban tegenover hem gebruikte. Zo misbruikt de wereld de inschikkelijkheid der vromen; en hoe meer zij zich vredelievend gedragen, des te driester de wereld hen aanvalt. Hoezeer wij ook, in deze wereld, als schapen aan het geweld en het onrecht der wolven zijn blootgesteld, toch hebben wij niet te vrezen, dat zij ons zullen verscheuren of inslikken, omdat toch de hemelse Herder ons beschermt met Zijn hoede.

29 Toen zeide hij tot hem: Gij weet hoe ik u gediend heb, en hoe uw vee bij mij geweest is.

30 Want het weinige dat gij vóór mij gehad hebt, dat is tot een menigte uitgebroken; en de HEERE heeft u gezegend bij mijn voet; nu dan, wanneer zal ik ook werken voor mijn huis?

Al leggen mensen zich met goed vertrouwen toe op hun taak, toch hangt het resultaat alleen af van Gods genade. Tweeledig is het nut van deze leer. Want wat ik ook begin, of op welk werk ik mij ook toeleg, het is mijn plicht, van de Heere te vragen, dat Hij mijn arbeid zegent, opdat die niet vergeefs en vruchteloos is. Vervolgens, als ik iets heb verkregen is het mijn tweede (plicht), God lof toe te brengen, zonder Wiens hulp de mensen vergeefs vroeg opstaan, en zich de hele dag aftobben, en laat ter ruste gaan.

31 En hij zeide: Wat zal ik u geven? Toen zeide Jakob: Gij zult mij niet met al geven, indien gij mij deze zaak doen zult; ik zal wederom uw kudde weiden *en* bewaren.

32 Ik zal heden door uw ganse kudde gaan, daarvan afzonderende al het gespikkelde en geplekte vee, en al het bruine vee onder de lammeren, en het geplekte en gespikkelde onder de geiten; en zulks zal mijn loon zijn.

33 Zo zal mijn gerechtigheid op den dag van morgen met mij betuigen, als gij komen zult over mijn loon, voor uw aangezicht; al wat niet gespikkeld en geplekt is onder de geiten en bruin onder de lammeren, dat zij bij mij gestolen.

Jakob verwacht alleen van zijn geloof en zijn oprechtheid een gunstige gevolg. Vaak laat de Heere het toe dat slechten door kwade middelen rijk worden, en staat Hij hun een overvloedige winst toe, terwijl ze door te bedriegen het goed van anderen tot zich trekken. Toch verhindert dit niet, dat Zijn zegen de gewone gezet is van goed geloof en billijkheid.

34 Toen zeide Laban: Zie, och ja, het zij naar uw woord.

35 En hij zonderde af ten zelve dage de gesprenkelde en geplekte bokken en al de gespikkelde en geplekte geiten, alles waar wit aan was, en al het bruine onder de lammeren; en hij gaf ze in de hand zijner zonen.

36 En hij stelde een weg van drie dagen tussen zich en tussen Jakob; en Jakob weidde de overige kudde van Laban.

De goddelozen zijn gewoon anderen bij zichzelf af te meten, en vandaar komt het, dat ze altijd wantrouwig en bang zijn.

37 Toen nam zich Jakob roeden van groen populierenhout en van hazelaar en van kastanje; en hij schildte daarin witte strepen, ontblotende het wit hetwelk aan die roeden was.

Al worden wij onjuist behandeld, toch mogen we niet (terug)vechten met gelijke slechtheid.

38 En hij legde deze roeden die hij geschild had, in de goten *en* in de drinkbakken van het water, waar de kudde kwam drinken, tegenover de kudde; en zij werden verhit, als zij kwamen om te drinken.

39 Als dan de kudde verhit werd bij de roeden, zo lammerde de kudde gesprenkelde, gespikkelde en geplekte.

40 Toen scheidde Jakob de lammeren, en hij wendde het gezicht der kudde op het gesprenkelde en al het bruine onder Labans kudde; en hij stelde zijn kudden alleen, en hij zette ze niet bij de kudde van Laban.

41 En het geschiedde, telkens als de kudde der vroegelingen verhit werd, zo stelde Jakob de roeden voor de ogen der kudde in de goten, opdat zij hittig werden bij de roeden.

42 Maar als de kudde spade hittig werd, zo stelde hij ze niet; zodat de spadelingen Laban en de vroegelingen Jakob toekwamen.

43 En die man brak gans zeer uit *in menigte*, en hij had vele kudden en dienstmaagden en dienstknechten en kemels en ezels.

Niets is Hem meer eigen, en meer in overeenstemming met Zijn gerechtigheid dan Zich als Beschermmer / Wreker tussen te plaatsen, waar enig onrecht is geschied.

Genesis 31

Jakob moet terug naar Kanaän

1 TOEN hoorde hij de woorden der zonen van Laban, zeggende: Jakob heeft genomen alles wat van onzen vader was; en van hetgeen dat van onzen vader was, heeft hij al deze heerlijkheid gemaakt.

2 Jakob zag ook het aangezicht van Laban aan; en zie, dat was jegens hem niet als gisteren *en* eergisteren.

3 En de HEERE zeide tot Jakob: Keer weder tot het land uwer vaderen en tot uw maagschap, en Ik zal met u zijn.

Het gebeurt dikwijls, dat de gelovigen, terwijl ze tot God gaan, zich niet zo haasten, als behoort. Als de loomheid van het vlees ons ophoudt, moeten wij onze ijver door de aanblazing van de Geest leren aanwakkeren. De Heere zorgt dikwijls beter voor het heil van de Zijnen, als Hij hen onderwerpt aan de haat, de afgunst en kwaadwilligheid van goddelozen, dan wanneer Hij hen door vleierijen laat strelen. Het was veel nuttiger voor de heilige Jakob, dat hij zijn schoonvader en diens zonen tegen zich had, dan dat zij vriendelijk tegemoet kwamen aan zijn wensen, want hun gunst zou hem van Gods zegen hebben beroofd. Ook wij ervaren maar al te zeer, welke kracht de verlokkingen der wereld hebben en hoe gemakkelijk die ons, wanneer die overvloeien, door een vergeten van de hemelse goederen besluipen en overvallen. Wij moeten het niet onaangenaam vinden, door de Heere te worden wakker geschud wanneer wij aan tegenspoed worden blootgesteld, of de wereld ons minder genegen is. Hatelijkheden, bedreigingen, verwijten, vernederingen / onderwaardering brengen ons dikwijls meer nut aan, dan als allen van alle kanten ons zouden toejuichen.

4 Toen zond Jakob heen en riep Rachel en Lea, op het veld tot zijn kudde;

5 En hij zeide tot haar: Ik zie het aangezicht uws vaders, dat het jegens mij niet is als gisteren *en* eergisteren; doch de God mijns vaders is bij mij geweest.

6 En gijlieden weet, dat ik met al mijn macht uw vader gediend heb.

7 Maar uw vader heeft bedrieglijk met mij gehandeld en heeft mijn loon tien malen veranderd; doch God heeft hem niet toegelaten om aan mij kwaad te doen.

8 Wanneer hij aldus zeide: De gespikkelde zullen uw loon zijn, zo lammerden al de kudden gespikkelde; en wanneer hij also zeide: De gesprenkelde zullen uw loon zijn, zo lammerden al de kudden gesprenkelde.

9 Also heeft God uw vader het vee ontruikt, en aan mij gegeven.

10 En het geschiedde ten tijde als de kudde hittig werd, dat ik mijn ogen ophief, en ik zag in den droom; en zie, de bokken die de kudde beklommen, waren gesprenkeld, gespikkeld en hagevlekkig.

11 En de Engel Gods zeide tot mij in den droom: Jakob. En ik zeide: Zie, *hier* ben ik.

12 En Hij zeide: Hef toch uw ogen op en zie, alle bokken die de kudde beklommen, zijn gesprenkeld, gespikkeld en hagevlekkig; want Ik heb gezien alles wat Laban u doet.

13 Ik ben die God van Bethel, alwaar gij het opgerichte teken gezalfd hebt, waar gij Mij een gelofte beloofd hebt; nu, maak u op, vertrek uit dit land en keer weder in het land uwer maagschap.

Niet daarom noemt Hij Zich de God van Bethel, omdat Hij opgesloten is in de beperkte ruimte van één plaats, maar om Zijn knecht opnieuw aan Zijn belofte te herinneren. Weinig licht van de leer heerste er toen, en nog gehuld in vele donkere schaduwen. Bijna heel de wereld was tot goden van eigen bedenksel vervallen; die streek, ja het huis van zijn schoonvader was zelfs overvol van afgodisch bijgeloof. Temidden van zoveel hinderpalen was niets moeilijker voor hem, dan zijn geloof aan de ene ware God verbonden en geboeid te houden. Jakobs zuivere godsdienst wordt geprezen, dat hij temidden van de wanordelijke dwalingen van de wereld, zich houdt bij de gehoorzaamheid en verering van die God, Die hij eenmaal had leren kennen. Met deze godsspraak wordt verklaard dat de Heere altijd de vromen gedachtig is, ook terwijl zij schijnen weggeworpen en verlaten te zijn.

14 Toen antwoordde Rachel en Lea en zeiden tot hem: Is er nog voor ons een deel of erfenis in het huis onzes vaders?

15 Zijn wij niet vreemden van hem geacht? Want hij heeft ons verkocht; en hij heeft ook steeds ons geld verteerd.

16 Want al de rijkdom dien God onzen vader heeft ontrukkt, die is van ons en onze zonen; nu dan, doe alles wat God tot u gezegd heeft.

17 Toen maakte zich Jakob op, en laadde zijn zonen en zijn vrouwen op kemels.

18 En hij voerde al zijn vee weg, en al zijn have die hij verworven had, het vee dat hij bezat, hetwelk hij in Paddan-Aram verworven had; om te komen tot Izak, zijn vader, naar het land Kanaän.

19 Laban nu was gegaan om zijn schapen te scheren; zo stal Rachel de terafim die haar vader had.

Van deze kwaal is de wortel, dat de mensen, omdat ze vleselijk zijn, zich ook God vleselijk voorstellen.

20 En Jakob ontstal zich aan het hart van Laban, den Syriër, overmits hij hem niet te kennen gaf dat hij vlood.

21 En hij vlood en al wat zijne was, en hij maakte zich op en voer over de rivier; en hij zette zijn aangezicht naar het gebergte van Gilead.

Laban jaagt Jakob na

22 En ten derden dage werd Laban geboodschapt, dat Jakob gevloden was.

23 Toen nam hij zijn broeders met zich en jaagde hem achterna een weg van zeven dagen; en hij kreeg hem op het gebergte van Gilead.

Hierdoor worden wij onderwezen dat de beproevingen die ons voor een tijd lastig vallen, toch tot onze zaligheid strekken, als wij ons slechts gehoorzaam aan Gods wil onderwerpen, Die met opzet ons zo oefent om hierdoor beter te tonen hoe goed Hij voor ons zorgt.

24 Doch God kwam tot Laban, den Syriër, in een droom des nachts; en Hij zeide tot hem: Wacht u dat gij met Jakob spreekt noch goed noch kwaad.

25 En Laban achterhaalde Jakob; Jakob nu had zijn tent geslagen op dat gebergte; ook sloeg Laban met zijn broederen *de zijne* op het gebergte van Gilead.

26 Toen zeide Laban tot Jakob: Wat hebt gij gedaan, dat gij u aan mijn hart ontstolen hebt, en mijn dochters ontvoerd hebt als gevangenen met het zwaard?

27 Waarom zijt gij heimelijk gevloden en hebt u aan mij ontstolen? En hebt het mij niet aangezegd, dat ik u geleid had met vreugde en met gezangen, met trommel en met harp?

28 Ook hebt gij mij niet toegelaten mijn zonen en mijn dochters te kussen; nu, gij hebt dwase-lijk gedaan *zo* doende.

29 Het ware in de macht mijner hand aan ulieden kwaad te doen; maar de God van ulieder vader heeft tot mij gisternacht gesproken, zeggende: Wacht u van met Jakob te spreken of goed of kwaad.

Ongeloof gaat altijd gepaard met trots, zodat ongelovigen, hoewel verpletterd, toch niet ophouden brutaal zich te verheffen tegen God. Als God Zich aan ons heeft bekendgemaakt, moeten wij tegelijk van de hemel de geest van zachtmoedigheid begeren, die ons tot gehoorzaamheid aan Hem overbuigt en dringt.

30 En nu, gij hebt immers willen vertrekken, omdat gij zozeer begerig waart naar uws vaders huis; waarom hebt gij mijn goden gestolen?

Zo dikwijls dit [van slechtheid te worden beschuldigd] ons ten deel valt, moet deze heerlijke belofte van God ons ondersteunen, dat de Heere op zijn tijd onze onschuld als het morgenlicht te voorschijn zal doen komen.

31 Toen antwoordde Jakob en zeide tot Laban: Omdat ik vreesde; want ik zeide: Opdat gij niet misschien uw dochters mij ontweldigdet.

32 Bij denwelken gij uw goden vinden zult, laat hem niet leven; onderken gij voor onze broederen, wat bij mij is, en neem het tot u. Want Jakob wist niet dat Rachel ze gestolen had.

33 Toen ging Laban in de tent van Jakob en in de tent van Lea en in de tent van de beide dienstmaagden, en hij vond niets; en als hij uit de tent van Lea gegaan was, kwam hij in de tent van Rachel.

34 Maar Rachel had de terafim genomen, en zij had ze in eens kemels zadeltuig gelegd, en zij zat op dezelve. En Laban betastte die ganse tent en hij vond niets.

35 En zij zeide tot haar vader: Dat *de toorn* niet ontsteke in mijns heren ogen, omdat ik voor uw aangezicht niet kan opstaan, want *het gaat* mij naar der vrouwen wijze; en hij doorzocht, maar hij vond de terafim niet.

36 Toen ontstak Jakob en twistte met Laban; en Jakob antwoordde en zeide tot Laban: Wat is mijn overtreding, wat is mijn zonde, dat gij mij zo hittiglijk hebt nagejaagd?

37 Als gij al mijn huisraad betast hebt, wat hebt gij gevonden van al het huisraad uws huizes? Leg het hier voor mijn broederen en uw broederen; en laat hen richten tussen ons beiden.

38 Deze twintig jaren ben ik bij u geweest; uw ooien en uw geiten hebben niet misdragen, en de rammen uwer kudde heb ik niet gegeten.

39 Het verscheurde heb ik tot u niet gebracht, ik heb het geboet; gij hebt het van mijn hand geëist, het ware des daags gestolen of des nachts gestolen.

40 Ik ben geweest, dat mij bij dag de hitte verteerde en bij nacht de vorst, en dat mijn slaap van mijn ogen week.

41 Ik ben nu twintig jaren in uw huis geweest; ik heb u veertien jaren gediend om uw beide dochters en zes jaren om uw kudde; en gij hebt mijn loon tien malen veranderd.

42 Tenware dat de God mijns vaders, de God Abrahams en de Vreze Izaks bij mij geweest ware, zekerlijk, gij zoudt mij nu ledig weggezonden hebben. God heeft mijn ellende en den arbeid mijner handen aangezien, en heeft u gisternacht bestraft.

De vromen vrezen God zo, dat zij volstrekt niet schrikken voor Zijn aanblik, zoals de verworpenen, maar bevend voor Zijn oordeel, wandelen zij voorzichtig voor Hem. Opdat God ons met Zijn gunst ondersteunt, laten wij leren onze taak tenvolle te verrichten, ons niet aan onze wettige arbeid te onttrekken, en niet te weigeren om ook met veel moeilijkheden vrede te kopen. Als zij van wie wij het goede zouden verdienen, ons hard en onbillijk behandelen, moeten wij in hoop en stilte ons kruis dragen, totdat de Heere ons te hulp komt, want Hij zal ons niet tot het uiterste in de steek laten, zoals zo dikwijls in de Schrift wordt uitgedrukt. Slechte en onbillijke zaken te begunstigen is strijdig met Gods natuur.

Verbond met Laban

43 Toen antwoordde Laban en zeide tot Jakob: Deze dochters zijn mijn dochters en deze zonen zijn mijn zonen en deze kudde is mijn kudde, ja, al wat gij ziet, dat is mijne; en wat zou ik aan deze mijn dochters heden doen? Of aan haar zonen, die zij gebaard hebben?

Uit deze plaats besluiten wij, al is het dat gierigheid en andere verkeerde hartstochten het oordeel en het gezond verstand wegnemen, toch blijft in het gemoed / de geest van de mensen de kennis van de waarheid ingegrift.

44 Nu dan, kom, laat ons een verbond maken, ik en gij; dat het tot een getuigenis zij tussen mij en tussen u.

Het past Gods kinderen om de vrede niet alleen vurig te omhelzen, maar die zelfs begerig te zoeken, zoals ons bevolen wordt in Psalm 34:15¹.

¹ *Wijk af van het kwade en doe het goede; zoek den vrede en jaag hem na.*

45 Toen nam Jakob een steen, en hij verhoogde hem *tot* een opgericht teken.

46 En Jakob zeide tot zijn broederen: Vergadert stenen. En zij namen stenen en maakten een hoop; en zij aten aldaar op dien hoop.

47 En Laban noemde hem Jegar-Sahadûtha; maar Jakob noemde denzelven Gilead.

48 Toen zeide Laban: Deze hoop zij heden een getuige tussen mij en tussen u. Daarom noemde men zijn naam Gilead,

Deze regel moet gelden voor de sacramenten: als het woord waarmee God Zich aan ons heeft verpand er uit wordt weggenomen, blijven er maar onnutte en dode zinnebeelden over.

49 En Mizpa; omdat hij zeide: Dat de HEERE opzicht neme tussen mij en tussen u, wanneer wij de een van den ander zullen verborgen zijn.

Als er enige godsdienst in ons bloeit, zal Gods aanwezigheid ons veel meer bewegen, dan de aanblik van alle mensen. Als het algemeen natuurlijk besef dit aan Laban heeft voorgezegd, dat de bedriegerijen die voor de wereld verborgen zijn, in Gods gericht zullen komen, moet het ons, die verkeren onder het licht van het evangelie, met schaamte vervullen om ijverig schuilplaatsen te zoeken voor onze bedriegerijen.

50 Zo gij mijn dochters beledigt, en zo gij vrouwen neemt boven mijn dochters, niemand is bij ons; zie toe, God zal Getuige zijn tussen mij en tussen u.

Waar de huwelijksband, het heiligste dat er onder de mensen is, wordt verbroken, wordt heel de menselijke samenleving tot wankelen gebracht. Die krankzinnige mensen die heden ten dage zo graag de veelwijverij (polygamie) verdedigen, hebben geen andere rechter nodig dan Laban.

51 Laban zeide voorts tot Jakob: Zie, daar is deze zelve hoop, en zie, daar is dit opgericht teken, hetwelk ik opgeworpen heb tussen mij en tussen u;

52 Deze zelve hoop zij getuige, en dit opgericht teken zij getuige, dat ik tot u voorbij dezen hoop niet komen zal, en dat gij tot mij voorbij dezen hoop en dit opgericht teken niet komen zult ten kwade.

53 De God Abrahams en de god Nahors, de god huns vaders richte tussen ons. En Jakob zwoer bij de Vreze van zijn vader Izak.

54 Toen slachtte Jakob een slachting op dat gebergte en hij nodigde zijn broederen om brood te eten; en zij aten brood en vernachtten op dat gebergte.

55 En Laban stond des morgens vroeg op en kuste zijn zonen en zijn dochters en zegende hen; en Laban trok heen en keerde weder tot zijn plaats.

Hieruit leren wij, dat er voor goddelozen geen verontschuldiging overblijft van onwetendheid, omdat enige beginselen van godskennis blijven in hun harten. Het gebruik van zegenen komt daarvan, dat de mensen vast overtuigd zijn, dat God de enige Bron is van alle goed. Hoezeer ze ook trots zich alles aanmatigen, waar ze tot zichzelf komen, worden ze gewillig of onwillig gedwongen te beseffen, dat alle goed slechts van God alleen afkomstig is.

Genesis 32

Jakob vreest Ezau

1 JAKOB toog ook zijns weegs; en de engelen Gods ontmoetten hem.

Deze leer moet tot ons allen worden uitgebreid, om te leren in de duidelijke blijken van Gods genade, Zijn onzichtbare aanwezigheid te beschouwen.

2 En Jakob zeide, met dat hij hen zag: Dit is een heirleger Gods. En hij noemde den naam derzelve plaats Mahanâim.

Het getal versterkt niet weinig het vertrouwen, want hoewel het genoeg is, als ons elk een afzonderlijke bewaker wordt geschonken, handelt de Heere toch met ons milder. Daarom verkleinen zij Gods genade boosaardig, die menen, dat elk van ons maar door één engel wordt beschermd. Zonder twijfel heeft de duivel met deze list ons geloof enigszins proberen te verzwakken.

3 En Jakob zond boden uit voor zijn aangezicht tot Ezau, zijn broeder, naar het land Seïr, de landstreek van Edom.

4 En hij gebood hun, zeggende: Zo zult gij zeggen tot mijn heer, tot Ezau: Zo zegt Jakob, uw knecht: Ik heb als vreemdeling gewoond bij Laban en heb er tot nu toe vertoefd.

5 En ik heb ossen en ezels, schapen en knechten en maagden; en ik heb gezonden om mijn heer aan te zeggen, opdat ik genade vinde in uw ogen.

Dit voorbeeld leert ons, hoe wij vrede moeten zoeken met slechte mensen. De Heere belet ons immers niet, om ons recht te verdedigen, voor zover de tegenstanders ons dat toestaan, maar wij moeten eerder van ons recht afstand doen, dan dat er door onze schuld strijd ontstaat.

6 En de boden kwamen weder tot Jakob, zeggende: Wij zijn gekomen tot uw broeder, tot Ezau; en ook trekt hij u tegemoet, en vierhonderd mannen met hem.

7 Toen vreesde Jakob zeer en hem was bange; en hij verdeelde het volk dat met hem was, en de schapen en de runderen en de kemels, in twee heiren;

De Heere wilde, dat het gemoed van Zijn knecht door zodanige vrees, al was die ook ongegrond, voor een tijd benauwd zou worden, om daardoor zijn gebedsijver te meer aan te vuren. Wij weten immers, wat voor koelheid in dit opzicht ontstaat door vleselijke gerustheid. Opdat dus het geloof niet uit gemis van enige prikkel in ons zou verstijven, laat de Heere dikwijls ons voor vele dingen bang zijn, die niet gevreesd hoeven te worden. Zij die zich verbeelden, dat het geloof vrij is van alle vrees, hebben nooit iets geproefd wat het ware geloof is. Niet daartoe belooft de Heere ons nabij te zijn, om ons te bevrijden van alle besef van gevaar, maar opdat de vrees niet de overhand zou krijgen en ons door wanhoop zou overstelpen.

8 Want hij zeide: Indien Ezau op het ene heir komt en slaat het, zo zal het overgebleven heir ontkomen.

9 Voorts zeide Jakob: O God van mijn vader Abraham en God van mijn vader Izak; o HEE-RE, Die tot mij gezegd hebt: Keer weder tot uw land, en tot uw maagschap, en Ik zal wel bij u doen.

Omdat mensen te ver van God verwijderd zijn, dan dat ze in eigen kracht tot Zijne Majesteit zouden kunnen opklimmen, daalt Hij Zelf tot de gelovigen neer. En zo nodigt God, door Zich de God van Abraham en van Izaak te noemen, hun zoon Jakob vriendelijk tot Zich. Immers omdat God de God van zijn (ouderlijk) huis was, kon de toegang tot Hem voor de heilige man niet moeilijk vallen. Door de God van zijn vaders met name aan te roepen, stelt Jakob zich dus de beloften, hem in hun personen geschonken, voor ogen, opdat hij niet met een weifelend gemoed zou bidden maar zich veilig zou kunnen verlaten op die steun, dat hij als erfgenaam van de beloofde zegeningen God gunstig vóór zich zou hebben. De gezonde regel van het gebed hebben wij in het Woord te zoeken, opdat wij niet zomaar tot God trachten te gaan, maar tot Hem komen op die manier, als Hij Zich aan ons openbaart. Zeker is dit de wettige manier van bidden, dat de gelovigen antwoorden op de roepende God. Zo toch onstaat er tussen Zijn Woord en hun wensen onderlinge overeenstemming; zoals geen zoetere en grotere samenstemming kan worden uitgedacht. Dit is een heilige aanmatiging, wanneer wij, onze plicht gedaan hebbend, volgens Gods roepstem vertrouwelijk van Hem vragen, al wat Hij heeft beloofd, omdat Hij, door Zich vrijwillig aan ons te verbinden, als het ware uit eigen beweging onze Schuldenaar is geworden. Elk die, zonder te steunen op Gods bevel of belofte, zijn wensen uitspreekt, doet niets dan lege woorden de lucht in schieten.

10 Ik ben geringer dan al deze weldadigheden en dan al deze trouw, die Gij aan Uw knecht gedaan hebt; want ik ben met mijn staf over deze Jordaan gegaan, en nu ben ik tot twee heiren geworden.

Men moet satans list in het oog houden. Want om ons door het besef van de (aan het gebed) eigen waardigheid af te schrikken van het bidden, brengt hij ons op deze gedachte: wie ben je, dat je voor Gods aangezicht durft verschijnen? Deze verzoeking snijdt Jacob bijtijds de pas af, door te zeggen, dat hij de vorige weldaden van God onwaardig was. Hij erkent, dat God niet gelijk is aan mensen, dat hij nooit moe wordt onophoudelijk weldaden te geven en te vermeerderen. Jakob put hieruit stof

voor zijn geloofsvertrouwen, omdat hij Gods weldoende hand al zo vaak ondervonden had. Deze verbinding van barmhartigheid en trouw komt overal in de Schrift voor, opdat wij zouden weten, dat al het goede ons toevloeit uit Gods vrije gunst, maar dat wij vatbaar daarvoor worden, als wij Zijn beloften door het geloof omhelzen.

11 Ruk mij toch uit mijns broeders hand, uit Ezaus hand; want ik vrees hem, dat hij niet misschien kome en mij sla, de moeder met de zonen.

12 Gij hebt immers gezegd: Ik zal gewisselijk bij u weldoen en Ik zal uw zaad stellen als het zand der zee, dat vanwege de menigte niet geteld kan worden.

Deze zonde is onder de mensen maar al te algemeen, dat zij eerst tot God bidden en dan nog in een kring ronddraaien om voor zichzelf ijdele steun bedenken, terwijl dit de voornaamste vrucht van het gebed is, om in stilheid en kalmte de Heere te verwachten.

13 En hij vernachtte aldaar dienzelfen nacht; en hij nam van hetgeen dat hem in zijn hand kwam, een geschenk voor Ezau, zijn broeder:

Hoewel wij biddend onze zorgen op God terugwerpen, om ons gemoed tot vrede en rust te brengen, toch mag die gerustheid ons niet traag maken. De Heere wil, dat alle hulpmiddelen die Hij ons maar aanreikt, gebruikt zullen worden. De vromen verwachten de gunstige uitslag van hun inspanning van niets anders dan van Gods barmhartigheid, en doen alleen daarom moeite om hulpmiddelen te zoeken, opdat zij Gods genadegaven door hun traagheid niet verduisteren. Hebben ze hun plicht gedaan, dan blijven ze afhankelijk van dezelfde genade van God; zijn ze van hulpmiddelen verstoken, dan blijven ze toch rustig.

14 Tweehonderd geiten en twintig bokken, tweehonderd ooien en twintig rammen;

15 Dertig zogende kemelinnen met haar veulens, veertig koeien en tien varren, twintig ezelen en tien jonge ezels.

16 En hij gaf ze in de hand zijner knechten, elke kudde bijzonder; en hij zeide tot zijn knechten: Gaat gijlieden door, voor mijn aangezicht, en stelt ruimte tussen kudde en tussen kudde.

17 En hij gebod den eerste, zeggende: Wanneer Ezau, mijn broeder, u ontmoeten zal en u vragen, zeggende: Wiens zijt gij, en waarheen gaat gij, en wiens zijn deze voor uw aangezicht?

18 Zo zult gij zeggen: Dat is een geschenk van uw knecht Jakob, gezonden tot mijn heer, tot Ezau; en zie, hij zelf is ook achter ons.

19 En hij gebod ook den tweede, ook den derde, ook allen die de kudden nagingen, zeggende: Naar ditzelve woord zult gij spreken tot Ezau, als gij hem vinden zult.

20 En gij zult ook zeggen: Zie, uw knecht Jakob is achter ons. Want hij zeide: Ik zal zijn aangezicht verzoenen met dit geschenk dat voor mijn aangezicht gaat, en daarna zal ik zijn aangezicht zien; misschien zal hij mijn aangezicht aannemen.

21 Alzo ging dat geschenk heen voor zijn aangezicht; doch hij zelf vernachtte dienzelfen nacht in het leger.

22 En hij stond op in dienzelfen nacht, en hij nam zijn twee vrouwen en zijn twee dienstmaagden en zijn elf kinderen, en hij toog over het veer van de Jabbok.

Door dit voorbeeld worden de gelovigen onderwezen, om telkens als er zich een of ander gevaarlijke situatie voordoet, deze volgorde aan te houden: in de eerste plaats dat zij rechtstreeks tot God vluchten, vervolgens dat zij alle middelen ten dienste van het ogenblik gebruiken, die zich voordoen, ten derde dat zij op elke uitkomst voorbereid zijn, en ongeschokt verder gaan, waarheen de Heere ook beveelt.

23 En hij nam hen en deed hen over die beek trekken; en hij deed overtrekken hetgeen hij had.

Pniël

24 Doch Jakob bleef alleen over; en een Man worstelde met hem totdat de dageraad opging.

Deze verschijning was voor Jakob persoonlijk bijzonder nuttig, opdat hij vooruit zou weten, dat hem nog veel strijd te wachten stond, en opdat hij zeker zou weten, dat hij uit die allemaal als overwinnaar te voorschijn zou treden. Er is niet de minste twijfel, of de Heere heeft aan al de Zijnen ge-

meenschappelijk in zijn persoon een toonbeeld gesteld van de verzoeken die er voor hen blijven, en die zij in dit bouwvallige leven moeten ondergaan. Het hoort als het doel van de verschijning te worden gehouden, dat alle knechten van God op deze wereld net als worstelaars zijn, omdat de Heere hen door onderscheidene soorten van worstelingen oefent. Er wordt gezegd, dat God Zelf met Jakob heeft geworsteld, opdat wij zouden weten, dat ons geloof door Hem Zelf wordt beproefd, en dat wij, zo vaak als wij beproefd worden, werkelijk met Hem te maken hebben. Zoals alle voorspoed voortvloeit uit Zijn genade, zo is tegenspoed óf een gesel waarmee hij onze zonden kastijdt, óf een test van geloof en geduld. Wat eenmaal onder zichtbare gestalte aan onze vader Jakob werd vertoond, wordt nog dagelijks in de leden van de kerk afzonderlijk vervuld, dat zij in beproevingen met God hebben te worstelen. Omdat Hij de enige Oorzaak is van kruis en smart, en Hij alleen (Jesaja 45:7¹) licht en duisternis schept, wordt Hij gezegd ons te beproeven, voor zover Hij ons geloof op de proef stelt. Wij krijgen in zijn persoon een les, dat wij gedurende onze hele levensloop oorlog moeten voeren, opdat niemand soms op rust rekenend zichzelf uit eigen beweging zou misleiden.

25 En toen Hij zag dat Hij hem niet overmocht, roerde Hij het gewricht zijner heup aan, zodat het gewricht van Jakobs heup verwrongen werd, als Hij met hem worstelde.

Wij weten, dat Gods kracht in onze zwakheid wordt volbracht, opdat onze roem voor Hem met ootmoed gepaard zou gaan. Als onze krachten ongeschonden bleven, en geen letsel of verzwiking uit de strijd was, zou ons vlees meteen overmoedig worden en zouden wij vergeten, dat wij door Gods hulp hadden overwonnen.

26 En Hij zeide: Laat Mij gaan, want de dageraad is opgegaan. Maar hij zeide: Ik zal U niet laten gaan, tenzij dat Gij mij zegent.

Het is voor Gods kinderen veel beter om verminkt en half gebroken door God gezegend te worden, dan te verlangen naar een vrede waarin zij gevoelloos worden.

27 En Hij zeide tot hem: Hoe is uw naam? En hij zeide: Jakob.

28 Toen zeide Hij: Uw naam zal voortaan niet Jakob heten, maar Israël; want gij hebt u vorstelijk gedragen met God en met de mensen, en hebt overmocht.

29 En Jakob vraagde en zeide: Geef toch Uw Naam te kennen. En Hij zeide: Waarom is het dat gij naar Mijn Naam vraagt? En Hij zegende hem aldaar.

30 En Jakob noemde den naam dier plaats Pniël: Want, *zeide hij*, ik heb God gezien *van* aangezicht tot aangezicht, en mijn ziel is gered geweest.

Als voor Gods gezicht de aarde begint te beven, de bergen smelten, de hemel door nevelen wordt bedekt, wat moet dan wel met ellendige mensen gebeuren? Waar Gods oneindige Majesteit zelfs niet door de engelen kan worden bevat, zonder hen te verteren, moeten wij noodzakelijk, zodra ons Zijn heerlijkheid toestraalt, geheel verdwijnen en in het niet verzinken, als Hij Zelf ons niet ondersteunt en beschermt. De gelovigen gevoelen, als God Zich aan hen vertoont, dat zij nietiger zijn dan rook, kortom dat het noodzakelijk is om tot God te komen om de trots van het vlees te verbreken en toch als (deze verschijning) wordt vergeleken met de heerlijkheid van het evangelie, ja met die van de wet, dan is ze nog maar gelijk aan een vonkje of een eerste lichtstraal in de duisternis. Als nu Jakob reeds zo blij is, en zich geluk wenst met die beperkte mate van kennis, wat moeten wij dan tegenwoordig wel doen, aan wie Christus, het levende Beeld van God, door de spiegel van het evangelie keer op keer voor ogen wordt gesteld?

31 En de zon rees hem op, als hij door Pnuël gegaan was; en hij was hinkende aan zijn heup.

32 Daarom eten de kinderen Israëls de verrukte zenuw niet, die op het gewricht der heup is, tot op dezen dag, omdat Hij het gewricht van Jakobs heup aangerood had aan de verrukte zenuw.

---

¹ Ik formeer het licht en schep de duisternis, Ik maak den vrede en schep het kwaad; Ik, de HEERE, doe al deze dingen.

Genesis 33

Ontmoeting met Ezau

1 EN Jakob hief zijn ogen op en zag, en zie, Ezau kwam, en vierhonderd mannen met hem. Toen verdeelde hij de kinderen onder Lea en onder Rachel en onder de twee dienstmaagden.

2 En hij stelde de dienstmaagden en haar kinderen vooraan, en Lea en haar kinderen meer achterwaarts, maar Rachel en Jozef de achterste.

3 En hij ging voorbij hun aangezicht heen; en hij boog zich zeven malen ter aarde, totdat hij bij zijn broeder kwam.

Elk van ons moet zich des te meer in acht nemen, en niet dáárom menen dat hij in alle opzichten rein is, omdat hij van plan is recht te handelen. Want plotseling vermengt zich het vlees met ons heilig voornemen en vele zonden en bederfselen overvallen ons ongemerkt. God handelt goedertieren met ons, als Hij ons dergelijke zonden niet toerekent.

4 Toen liep Ezau hem tegemoet, en nam hem in den arm en viel hem aan den hals en kustte hem; en zij weenden.

Dat Ezau boven alle verwachting, welwillend en vriendelijk zijn broer tegemoet snelt, is door Gods bijzondere genade gekomen. De Heere heeft op deze manier getoond, dat Hij de harten van de mensen in Zijn hand heeft, en hun hardheid naar Zijn welgevallen verzacht, en hun woestheid beteugelt. Als ooit de bedreigingen van vijanden ons verschrikken, laten wij dan leren tot dit heilige anker te vluchten. Weinigen worden beheerst door de geest der aanneming tot kinderen, zodat zij als broeders de onderlinge liefde onder elkaar trouw beoefenen.

5 Daarna hief hij zijn ogen op en zag die vrouwen en die kinderen, en zeide: Wie zijn dezen bij u? En hij zeide: De kinderen die God uw knecht genadiglijk verleend heeft.

Wanneer hij antwoordt, dat hem zo'n talrijk nageslacht door God gegeven is, erkent en belijdt hij, dat kinderen niet op die manier natuurlijkerwijze geboren worden, of dit is altijd waar, dat de vrucht van de buik een beloning of een geschenk van God is. Het past ons, zolang wij op aarde rondwandelen, afhankelijk te zijn van het Woord des Heeren, opdat het ons niet te zwaar valt opgesloten te worden gehouden onder de schaduw van de dood, totdat ons leven geopenbaard zal worden. Hoewel voor het uiterlijke onze toestand ellendig en vervloekt is, zegen de Heere ons toch door Zijn Woord, en in dit ene woord spreekt Hij ons zalig: dat Hij ons houdt voor Zijn kinderen.

6 Toen traden de dienstmaagden toe, zij en haar kinderen, en zij bogen zich neder.

Laten wij het geduldig verdragen, dat ook in onze tijd de heerlijkheid van de kerk door een morsig kleed is bedekt, en ten spot verstrekt aan ongelovigen.

7 En Lea trad ook toe met haar kinderen, en zij bogen zich neder; en daarna trad Jozef toe, en Rachel, en bogen zich neder.

8 En hij zeide: *Voor* wien is u al dit heir dat ik ontmoet heb? En hij zeide: Om genade te vinden in de ogen mijns heren.

9 Maar Ezau zeide: Ik heb veel; mijn broeder, het zij uwe wat gij hebt.

10 Toen zeide Jakob: Och neen, indien ik nu genade in uw ogen gevonden heb, zo neem mijn geschenk van mijn hand; daarom, omdat ik uw aangezicht gezien heb, als had ik Gods aangezicht gezien, en gij welgevallen aan mij genomen hebt.

11 Neem toch mijn zegen, die u toegebracht is, dewijl het God mij genadiglijk verleend heeft, en dewijl ik alles heb; en hij hield bij hem aan, zodat hij het nam.

Nauwelijks heeft één procent 'de overtuiging, dat al zijn bezit voortvloeit uit Gods vrije gunst, en toch is dit besef ons door de natuur ingebeiteld, maar wij verwoesten het door onze ondankbaarheid.

12 En hij zeide: Laat ons reizen en voorttrekken; en ik zal voor u trekken.

13 Maar hij zeide tot hem: Mijn heer weet dat deze kinderen teder zijn, en dat ik zogende schapen en koeien bij mij heb; indien men ze maar één dag afdrijft, zo zal de gehele kudde sterven.

Laten wij door dit voorbeeld leren onze zorgen te beteugelen, opdat wij niet, waar God voor ons zorgt, beangst zijn als in twijfelachtige omstandigheden.

14 Mijn heer trekke toch voorbij, voor het aangezicht van zijn knecht; en ik zal mij op mijn gemak als leidsman voegen naar den gang van het werk, hetwelk voor mijn aangezicht is, en naar den gang dezer kinderen, totdat ik bij mijn heer te Seïr kome.

De waarheid is voor God te kostbaar, dan dat Hij ons zou toestaan, om zelfs zonder schade te liegen of te bedriegen. Daarom moet men op zijn hoede zijn, om – waar enige vrees voor gevaar ons gemoed in beslag neemt – niet tot dergelijke uitvluchten de toevlucht te nemen.

15 En Ezau zeide: Laat mij toch van dit volk dat met mij is, u bijstellen. En hij zeide: Waartoe dat? Laat mij genade vinden in mijns heren ogen.

16 Alzo keerde Ezau dien dag weder zijns weegs naar Seïr toe.

17 Maar Jakob reisde naar Sukkoth en bouwde een huis voor zich, en maakte hutten voor zijn vee; daarom noemde hij den naam dier plaats Sukkoth.

18 En Jakob kwam behouden *tot* de stad Sichem, welke is in het land Kanaän, als hij kwam van Paddan-Aram; en hij legerde zich in het gezicht der stad.

19 En hij kocht een deel des velds waarop hij zijn tent gespannen had, van de hand der zonen van Hemor, den vader van Sichem, voor honderd stukken geld.

20 En hij richtte aldaar een altaar op, en noemde het: De God Israëls *is* God.

Hij had als doel, dat het hele gezin in éénzelfde zienswijze van het geloof God zou dienen. Want het paste hem als een vrome vader van het gezin ijverig zorg te dragen, dat hij geen goddeloos huis had, maar integendeel dat God daar heerste als in een heiligdom.

Genesis 34

Dina en de Sichemieten

1 EN Dina, de dochter van Lea, die zij Jakob gebaard had, ging uit om de dochteren van dat land te bezien.

2 Sichem nu, de zoon van Hemor, den Heviet, den landsvorst, zag haar; en hij nam haar en lag bij haar en verkrachtte haar.

Dina wordt geroofd tot ontucht, omdat zij haar vaderlijk huis verliet, en vrijer dan behoorde rondzwierf. Zij had stil thuis moeten blijven, zoals ook de apostel leert in Titus 2 vers 5 (...om de jonge vrouwen te leren kuis te zijn, het huis te bewaren); en de natuur zelf voorschrijft. Immers past meisjes die deugd, die een algemeen spreekwoord aan vrouwen heeft toegekend: dat zij huisbewaardsters zijn. Vaders van gezinnen krijgen de les, om hun dochters onder strenge tucht te houden, als zij verlangen ze van alle onkuisheid vrij te houden. Als ijdele nieuwsgierigheid in de dochter van de heilige Jakob zo zwaar wordt gestraft, hangt tegenwoordig geen minder gevaar de zwakke maagden boven het hoofd, als zij zich in het openbaar al te vermetel en te graag vertonen, en de lust der jonge mannen uitlokken. Ongetwijfeld legt Mozes de schuld voor een deel bij Dina zelf, wanneer hij zegt, dat zij is uitgegaan om de dochters van de landstreek te zien, omdat ze onder de ogen van haar moeder in de tent geborgen had moeten blijven.

3 En zijn ziel kleefde aan Dina, Jakobs dochter; en hij had de jongedochter lief en sprak naar het hart van de jongedochter.

4 Sichem sprak ook tot zijn vader Hemor, zeggende: Neem mij deze dochter tot een vrouw.

Zijn prijzenswaardige bescheidenheid wordt aangetoond, wanneer hij zijn vader het gezag toekent; want op eigen gezag begint hij niets wat betreft het sluiten van een huwelijk, maar dit laat hij over aan de macht van zijn vader. Jongelingen moeten des te meer op hun hoede zijn, dat op die gevaarlijke leeftijd niet de wellust van het vlees hen tot tal van schanddaden aanzet. Wij besluiten hieruit dat dit recht, dat de ouders over de kinderen hebben, onschendbaar is, zodat zij die dit proberen te ontwrichten, hemel en aarde vermengen.

5 Toen Jakob hoorde dat hij zijn dochter Dina verontreinigd had, zo waren zijn zonen met het vee in het veld; en Jakob zweeg, totdat zij kwamen.

6 En Hemor, Sichems vader, ging uit tot Jakob, om met hem te spreken.

7 En de zonen van Jakob kwamen van het veld, als zij dit hoorden; en het smartte dezen mannen en zij ontstaken zeer, omdat hij dwaasheid in Israël gedaan had, Jakobs dochter beslapende, hetwelk also niet zou gedaan worden.

Vooraf hebben wij te letten op Gods barmhartigheid, waardoor het genadeverbond gebleven is bij Jakobs nakomelingen. Want wat is minder gepast, dan dat (met achterstelling van de hele wereld) enkele mensen in wie zo'n oorlogszuchtige woede en onverzoenlijke doortraptheid heerst, tot Gods volk en kinderen worden gerekend? Wij zien tenminste dat het niet aan hen te danken is geweest, dat zij niet totaal van Gods Koninkrijk zijn afgesneden. Hieruit blijkt, dat Gods gunst waarmee de Heere hen heeft verwaardigd, vrijwillig is geweest, en niet gegrond op hun verdiensten. Met dezelfde toegewendheid moeten wij ook behandeld worden, omdat wij gedurig uitvallen, tenzij God onze zonden vergeeft. Wij moeten op onze hoede zijn, om niet, nadat wij in het veroordelen van de misdaden van anderen als strenge rechters optraden, ondoordacht voortstormen. Hieruit hebben wij te leren, om zó over de zonden van anderen te toornen, dat wij toch niets ondernemen boven onze plicht.

8 Toen sprak Hemor met hen, zeggende: Mijns zoons Sichems ziel is verliefd op ulieder dochter; geeft haar aan hem toch tot een vrouw.

9 En verzwagert u met ons; geeft ons uw dochters en neemt voor u onze dochters;

10 En woont met ons; en het land zal voor uw aangezicht zijn; woont en handelt daarin, en stelt u tot bezitters daarin.

11 En Sichem zeide tot haar vader en tot haar broederen: Laat mij genade vinden in uw ogen; en wat gij tot mij zeggen zult, zal ik geven.

12 Vergroot zeer over mij den bruidsschat en het geschenk, en ik zal geven gelijk als gij tot mij zult zeggen; geeft mij slechts de jongedochter tot een vrouw.

13 Toen antwoordden Jakobs zonen aan Sichem en Hemor, zijn vader, bedrieglijk, en spraken (overmits dat hij Dina, hun zuster, verontreinigd had);

14 En zij zeiden tot hen: Wij zullen deze zaak niet kunnen doen, dat wij onze zuster aan een man geven zouden die de voorhuid heeft; want dat ware ons een schande.

15 Doch hierin zullen wij u ter wille zijn: zo gij wordt gelijk als wij, dat onder u besneden worde al wat mannelijk is,

16 Dan zullen wij u onze dochters geven en uw dochters zullen wij ons nemen, en wij zullen met u wonen en wij zullen tot één volk zijn.

17 Maar zo gij naar ons niet zult horen om besneden te worden, zo zullen wij onze dochter nemen en wegtrekken.

18 En hun woorden waren goed in de ogen van Hemor, en in de ogen van Sichem, Hemors zoon.

19 En de jongeling vertoog niet deze zaak te doen, want hij had lust in Jakobs dochter; en hij was geëerd boven al zijns vaders huis.

20 Zo kwam Hemor en Sichem, zijn zoon, tot hunner stadspoort; en zij spraken tot de mannen hunner stad, zeggende:

21 Deze mannen zijn vreedzaam met ons; daarom, laat hen in dit land wonen en daarin handelen, en het land (zie, het is wijd van ruimte) voor hun aangezicht zijn; wij zullen ons hun dochters tot vrouwen nemen en wij zullen onze dochters aan hen geven.

22 Doch hierin zullen deze mannen ons ter wille zijn, dat zij met ons wonen om tot één volk te zijn: als al wat mannelijk is onder ons besneden wordt, gelijk als zij besneden zijn.

23 Hun vee en hun bezitting en al hun beesten, zullen die niet onze zijn? Alleen laat ons hun ter wille zijn, en zij zullen met ons wonen.

24 En zij hoorden naar Hemor en naar Sichem, zijn zoon, allen die te zijner stadspoort uitgingen; en zij werden besneden, al wat mannelijk was, allen die te zijner stadspoort uitgingen.

Dat zij zo onbekommerd van godsdienst veranderen, openbaart bij hen een diepe minachting van God. Zij die oprecht God dienen, zouden nooit hun bijgelovigheden zo plotseling wegwerpen, dan alleen na overtuigd te zijn door gezond onderwijs en door argumenten.

25 En het geschiedde ten derden dage, toen zij in de smart waren, zo namen de twee zonen van Jakob, Simeon en Levi, broeders van Dina, een iegelijk zijn zwaard en kwamen stoutelijk in de stad, en doodden al wat mannelijk was.

Hieruit zien wij hoe goedertieren God met dat volk heeft gehandeld, door uit de nakomelingen van een bloeddorstig man (Levi), en zo'n schandelijke rover, Zich priesters te verkiezen. Hieruit merken wij dat Mozes niet heeft gesproken uit vleeselijk gevoel, maar dat hij het instrument is van de Heilige Geest, een heraut van de hemelse Rechter. Hij is immers een Leviet, toch spaart hij zijn stam niet: zonder aarzelen brandmerkt hij zijn stamvader voor altijd. Als Hij het schenden van één meisje heeft gestraft met de verschrikkelijke ondergang van een hele stad, dan zal Hij niet oogluikend toezien of werkeloos blijven (geen oogje dichtknijpen), als ontucht legaal wordt verklaard, en wij elkaars slechtheid door de vingers zien. Natuurlijk zaten Jakobs zonen fout, maar we moeten bedenken dat het in dit geval wel Gods straf was op de hoererij.

26 Zij sloegen ook Hemor en zijn zoon Sichem dood met de scherpte des zwaards; en zij namen Dina uit Sichems huis en gingen vandaar.

27 De zonen van Jakob kwamen over de verslagenen en plunderden de stad, omdat zij hun zuster verontreinigd hadden.

Dit zijn de gewone vruchten van de onmatigheid van de mensen, dat wie zich eenmaal de vrije teugel viert in het plegen van één misdaad, spoedig tot een andere komt. Zo worden de zonen van Jacob van moordenaars ook rovers en voegt zich aan de wreedheid hebzucht. Daarom moeten wij ons met des te meer zorg toeleggen op het beteugelen van onze begeerlijkheden, opdat niet de ene begeerte de andere opwekt, en eindelijk doordat de een de ander aansteekt, een vreselijke brand ontstaat.

28 Hun schapen en hun runderen en hun ezels, en hetgeen dat in de stad en hetgeen dat in het veld was, namen zij.

29 En al hun vermogen, en al hun kleine kinderen en hun vrouwen voerden zij gevangelijk weg en plunderden hen, en al wat binnenshuis was.

30 Toen zeide Jakob tot Simeon en tot Levi: Gij hebt mij beroerd, mits mij stinkende te maken onder de inwoners dezes lands, onder de Kanaänieten en onder de Ferezieten; en ik ben weinig volk in getal; zo zij zich tegen mij verzamelen, zo zullen zij mij slaan, en ik zal verdelgd worden, ik en mijn huis.

Wij weten dat mensen zelden en met moeite zich laten bewegen tot berouw, dan door vrees voor straf.

31 En zij zeiden: Zou hij dan *met* onze zuster als *met* een hoer doen?

Zo wordt ons geleerd, hoezeer onmatige toorn mensen van hun verstand berooft.

Genesis 35

Jakob komt terug te Bethel

1 DAARNA zeide God tot Jakob: Maak u op, trek op naar Bethel en woon aldaar; en maak daar een altaar voor dien God Die u verscheen, toen gij vluchtet voor het aangezicht van uw broeder Ezau.

Mozes verhaalt ons, dat toen Jakob in de uiterste engte was gebracht, God hem ter rechtertijd en als het ware op het beslissende ogenblik nabij is geweest. Zo bewijst hij in de geschiedenis van één persoon, dat God Zijn kerk, die Hij eenmaal in liefde omhelsde, nooit heeft verlaten, maar altijd voor haar behoud heeft gezorgd. De gang van zaken moeten wij in het oog houden. Want niet terstond verscheen God aan Zijn knecht, want Hij liet hem eerst gekweld worden door droefheid en ontzaglijk

grote zorgen, om hem geduld te leren, en stelde Zijn hulp uit tot de uiterste nood. God liet het toe, dat de heilige man in die maalstroom van zorgen heen en weer werd geslingerd, en door kwellingen werd benauwd, totdat Hij hem opwekte en uit zijn halfdode toestand genas. Zo dikwijls als wij deze en dergelijke plaatsen lezen, moet ons dus te binnen komen, dat Gods voorzienigheid, ook wanneer ze het meest schijnt te slapen, toch waakt voor ons heil. Hieruit leren wij, waar de beste vertroosting in onze rampen is te halen. En tegelijk ook, dat dit de voornaamste oefening van ons leven is, om afhankelijk te zijn van het Woord des Heeren, zodat wij vast overtuigd zijn, zodra God ons behoud heeft beloofd, dat Hij het beste met ons handelt, en wij niet aarzelen midden door doodsgerevaren voort te gaan. Omdat wij loom en traag zijn, is de ervaring alleen lang niet voldoende, om Gods genade te bewijzen, tenzij geloof uit het Woord erbij komt. Wanneer Hij hem herinnert, dat Hij dezelfde God is, Die vroeger hem verschenen was, toen hij vol angst vluchtte, in die woorden is een belofte opgesloten. Wanneer God Zijn knecht aanspoort tot dankbaarheid, leert Hij hem, dat Hij met dat doel de gelovigen goed doet, dat zij van hun kant erkennen, dat zij alles verschuldigd zijn aan de genade, en dat zij zich oefenen in het verheerlijken daarvan.

2 Toen zeide Jakob tot zijn huisgezin en tot allen die bij hem waren: Doet weg de vreemde goden die in het midden van u zijn, en reinigt u en verandert uw klederen;

Als wij verlangen, dat de Heere ons gunstig zal zijn, moeten alle hindernissen worden weggenomen, die Hem ook maar enigszins van ons scheiden. Het is nodig, dat overal waar de kennis van de ware God uitstraalt, alles wat de mensen boven Zijn zuivere kennis fabriceren, ver weggedaan moet worden. Als ooit verdoving en verwaarlozing ons hebben bevangen, dan moeten Gods Vaderlijke kastijdingen ons verlevendigen en prikkelen, zodat we ons ijverig reinigen van alle zonde die door onze nalatigheid is opgehoopt. De oneindige goedheid van God straalt hier door, Die Jakobs huis, verontreinigd door afgoden, toch tot heilgdom wilde hebben. Nauwelijks krijgt de waarheid van God ooit zo'n vaste voet onder de mensen (al doen vrome leraren nog zozeer hun best in het bevestigen daarvan), of er blijft in een deel van het volk enig bijgeloof hangen.

3 En laat ons ons opmaken en optrekken naar Bethel; en ik zal daar een altaar maken voor dien God Die mij antwoordt ten dage mijner benauwdheid, en met mij geweest is op den weg dien ik gewandeld heb.

4 Toen gaven zij Jakob al de vreemde goden die in hun hand waren, en de oorsierselen die aan hun oren waren; en Jakob verborg ze onder den eikenboom die bij Sichem is.

5 En zij reisden heen; en Gods verschrikking was over de steden die rondom hen waren, zodat zij de zonen van Jakob niet achternajaagden.

Hieruit moeten wij leren, dat de harten van de mensen in de hand van God zijn, zodat Hij sterkte verschaft hen die in zichzelf zwak zijn; en andersom, zo vaak het Hem goeddunkt, een ijzeren hardheid buigzaam maakt. Zo dikwijls wij de goddelozen in woede zien uitbreken tot ons verderf, moet – opdat wij niet van vrees bezwijken, en onze harten niet door wanhoop worden gebroken – deze verschrikking van God ons in herinnering komen, waardoor de woestheid van de hele wereld, al is ze nog zo heftig, gemakkelijk wordt gebroken.

6 Alzo kwam Jakob te Luz, hetwelk is in het land Kanaän (dat is Bethel), hij en al het volk dat bij hem was.

7 En hij bouwde aldaar een altaar en noemde die plaats El Bethel; want God was hem aldaar geopenbaard geweest, als hij voor zijns broeders aangezicht vluchtte.

De nederigheid van het geloof is loffelijk, want het verlangt niet wijs te zijn boven wat de Heere toelaat. Dit is de ware wijsheid, dat wij God zo liefhebben, al naar gelang Hij Zich schikt naar onze bevattingsvermogen.

8 En Debóra, de voedster van Rebekka, stierf en zij werd begraven onder aan Bethel, onder dien eik welks naam hij noemde Allon-Báchuth.

9 En God verscheen Jakob wederom, als hij van Paddan-Aram gekomen was; en Hij zegende hem.

10 En God zeide tot hem: Uw naam is Jakob; uw naam zal voortaan niet Jakob genoemd worden, maar Israël zal uw naam zijn; en Hij noemde zijn naam Israël.

11 Voorts zeide God tot hem: Ik ben God de Almachtige; zijt vruchtbaar en vermenigvuldig; een volk, ja, een hoop der volken zal uit u worden, en koningen zullen uit uw lendenen voortkomen.

Op deze plaats vermeldt de Heere, zoals elders, Zijn kracht, opdat Jakob des te zekerder op Zijn trouw zou steunen.

12 En dit land, dat Ik Abraham en Izak gegeven heb, dat zal Ik u geven; en uw zaad na u zal Ik dit land geven.

13 Toen voer God van hem op, in die plaats waar Hij met hem gesproken had.

Door deze trant van spreken verhoogt God voor ons de waarde van Zijn Woord, omdat Hij hierdoor als met een bewijs van Zijn genade ons nabij is. Want omdat er tussen ons en Zijn hemelse glorie een grote afstand is, daalt Hij door het Woord tot ons af.

14 En Jakob stelde een opgericht teken op, in die plaats waar Hij met hem gesproken had, een stenen opgericht teken; en hij stortte daarop drankoffer en goot olie daarover.

15 En Jakob noemde den naam dier plaats, alwaar God met hem gesproken had, Bethel.

Rachel sterft

16 En zij reisden van Bethel; en er was nog een kleine streek lands om tot Efrath te komen; en Rachel baarde, en zij had het hard in haar baren.

17 En het geschiedde als zij het hard had in haar baren, zo zeide de vroedvrouw tot haar: Vrees niet, want dezen zoon zult gij ook hebben.

18 En het geschiedde als haar ziel uitging (want zij stierf), dat zij zijn naam noemde Ben-oni; maar zijn vader noemde hem Benjamin.

19 Alzo stierf Rachel; en zij werd begraven aan den weg naar Efrath, dat is Bethlehem.

De Heere berooft vaak de gelovigen van Zijn gaven, om hen voor het verkeerd gebruik te kastijden. Wie dus die Gods gaven lang wenst te gebruiken, moet leren ze niet te misbruiken, maar ze zuiver en matig te genieten. Droefheid is niet zonder ondankbaarheid, als zij in tegenspoed onze zinnen zo benevelt, dat de weldaden van God ons niet vrolijker stemmen; of tenminste iets van zoetheid sprenkelen tot het verzachten van de smart. Vervolgens wordt hieraan toegevoegd haar begrafenis. Dit gebruik kon bij de heilige vaders niet zo hoog staan, als het niet was vanwege de hoop op een toekomstige opstanding. Het begraven was geen toneel, maar een levend symbool van de toekomstige opstanding. Hij zorgde voor de oprichting van een grafteken, dat door alle eeuwen heen zou getuigen, dat hij meer gehecht was aan het volgende leven.

20 En Jakob richtte een gedenkteken op boven haar graf; dat is het gedenkteken van Rachels graf tot op dezen dag.

21 Toen verreisde Israël, en hij spande zijn tent op gene zijde van Migdal-Eder.

22 En het geschiedde als Israël in dat land woonde, dat Ruben heenging en lag bij Bilha, zijns vaders bijwif; en Israël hoorde het. En de zonen van Jakob waren twaalf.

Deze wandaad is zozeer in strijd met de natuur, dat ze zelfs onder de heidenen nooit werd geduld. En zeker door een wonderlijke list van satan drong zo'n ontucht door in het heilig huisgezin, zodat Gods uitverkiezing kon schijnen vergeefs te zijn. Op alle mogelijke manieren probeert satan Gods genade in de uitverkorenen te vernietigen, en als hij dit niet gedaan kan krijgen, schandvlekt hij haar of probeert ze tenminste te verduisteren. Hierdoor komt het, dat dikwijls droevige voorbeelden in de kerk binnensluipen. De Heere laat ook toe dat de Zijnen zo vernederd worden, opdat zij des te nauwlettender op hun hoede zijn, en ijveriger waken in gebeden, en leren van Zijn barmhartigheid totaal afhankelijk te blijven. Hierdoor kwam Gods genadige uitverkiezing nog heerlijker uit, omdat Hij Jakobs zonen niet om hun waardigheid boven heel de wereld stelde. Toen zij zo schandelijk gevallen waren, bleef Zijn genade niettemin haar stand en kracht behouden. Door zulke voorbeelden gewaarschuwd moeten wij leren, om ons te versterken tegen de verschrikkelijke ergernissen waardoor satan

ons probeert in verwarring te brengen. Ook moet elk dit aanwenden als een bijzondere troost voor zijn geloof. Want zo komen ook soms goeden tot een val, waardoor het schijnt dat zij van de genade zijn uitgevallen. Noodzakelijk toch moest op zulke verwoestingen onmiddellijk wanhoop volgen, als niet de Heere aan de andere kant hoop op genadige vergiffenis aan de dag legde. Toch moeten we steeds onder de hoede van vrees en waakzaamheid blijven, opdat de verzoeking ons niet onvoorziens overvalt, en satans listen ons zo omsingelen.

23 De zonen van Lea waren: Ruben, Jakobs eerstgeborene, daarna Simeon, en Levi, en Juda, en Issaschar en Zebulon.

24 De zonen van Rachel: Jozef en Benjamin.

25 En de zonen van Bilha, Rachels dienstmaagd: Dan en Naftali.

26 En de zonen van Zilpa, Lea's dienstmaagd: Gad en Aser. Dat zijn Jakobs zonen, die hem geboren zijn in Paddan-Aram.

Izak sterft

27 En Jakob kwam tot Izak, zijn vader, in Mamre te Kirjath-Arba, hetwelk is Hebron, waar Abraham als vreemdeling had verkeerd, en Izak.

28 En de dagen van Izak waren honderd jaar en tachtig jaar.

29 En Izak gaf den geest en stierf, en werd verzameld tot zijn volken, oud en zat van dagen; en zijn zonen Ezau en Jakob begroeven hem.

Genesis 36

Het nageslacht van Ezau

1 DIT nu zijn de geboorten van Ezau, welke is Edom.

Hoewel Ezau met zijn nakomelingen uitmunt boven anderen, toch is deze waardigheid gelijk aan een zeepbel, omdat zij onder de gedaante van de wereld hoort, die snel vergaat.

2 Ezau nam zijn vrouwen uit de dochteren van Kanaän: Ada, de dochter van Elon den Hethiet, en Aholibáma, de dochter van Ana, de dochter van Zibeon den Heviet;

3 En Basmath, de dochter van Ismaël, zuster van Nebajoth.

4 Ada nu baarde aan Ezau Elifaz, en Basmath baarde Rehuël.

5 En Aholibáma baarde Jehus, en Jáëlam en Korach. Dit zijn de zonen van Ezau, die hem geboren zijn in het land Kanaän.

6 Ezau nu had genomen zijn vrouwen en zijn zonen en zijn dochters en al de zielen zijns huis, en zijn vee en al zijn beesten en al zijn bezitting, die hij in het land Kanaän verworven had, en was vertrokken naar een *ander* land, van het aangezicht van zijn broeder Jakob.

Zo gebeurt het vaak, dat goddelozen tegen hun bedoeling de uitverkoren kinderen van God van nut zijn. Laten wij daarom uit deze plaats leren, om in zogenaamd toevallige zaken, zowel als in verkeerde plannen van mensen, met ogen van geloof Gods verborgen voorzienigheid te zien, die alle uitkomsten tot het door Hem bepaalde doel bestuurt.

7 Want hun have was te veel om tezamen te wonen; en het land hunner vreemdelingschappen kon hen niet dragen vanwege hun vee.

8 Derhalve woonde Ezau op het gebergte Seir; Ezau is Edom.

9 Dit nu zijn de geboorten van Ezau, den vader der Edomieten, op het gebergte Seir.

10 Dit zijn de namen der zonen van Ezau: Elifaz, de zoon van Ada, Ezaus huisvrouw; Rehuël, de zoon van Basmath, Ezaus huisvrouw.

11 En de zonen van Elifaz waren: Theman, Omar, Zefo, en Gáëtam en Kenaz.

12 En Timna was een bijwif van Elifaz, den zoon van Ezau, en zij baarde aan Elifaz Amalek; dit zijn de zonen van Ada, Ezaus huisvrouw.

13 En dit zijn de zonen van Rehuël: Nahath en Zerah, Samma en Mizza; dat zijn geweest de zonen van Basmath, Ezaus huisvrouw.

14 En dit zijn geweest de zonen van Aholibáma, dochter van Ana, dochter van Zibeon, Ezaus huisvrouw; en zij baarde aan Ezau Jehus, en Jáëlam en Korach.

15 Dit zijn de vorsten der zonen van Ezau: de zonen van Elifaz, den eerstgeborene van Ezau, waren: de vorst Theman, de vorst Omar, de vorst Zefo, de vorst Kenaz,

16 De vorst Korach, de vorst Gáëtam, de vorst Amalek; dat zijn de vorsten van Elifaz in het land Edom; dat zijn de zonen van Ada.

17 En dit zijn de zonen van Rehuël, den zoon van Ezau: de vorst Nahath, de vorst Zerah, de vorst Samma, de vorst Mizza; dat zijn de vorsten van Rehuël in het land van Edom; dat zijn de zonen van Basmath, de huisvrouw van Ezau.

18 En dit zijn de zonen van Aholibáma, de huisvrouw van Ezau: de vorst Jehus, de vorst Jáëlam, de vorst Korach; dat zijn de vorsten van Aholibáma, de dochter van Ana, de huisvrouw van Ezau.

19 Dat zijn de zonen van Ezau, en dat zijn hunlieder vorsten; die is Edom.

De zonen van Seïr

20 Dit zijn de zonen van Seïr, den Horiet, inwoners van dat land: Lotan, en Sobal, en Zibeon, en Ana,

21 En Dison, en Ezer, en Disan; dat zijn de vorsten der Horieten, zonen van Seïr, in het land van Edom.

22 En de zonen van Lotan waren Hori en Hemam; en Lotans zuster was Timna.

23 En dit zijn de zonen van Sobal: Alvan en Manáhath en Ebal, en Sefo en Onam.

24 En dit zijn de zonen van Zibeon: Aja en Ana; hij is die Ana, die de muil dieren in de woestijn gevonden heeft, toen hij de ezels van zijn vader Zibeon weidde.

25 En dit zijn de zonen van Ana: Dison; en Aholibáma was de dochter van Ana.

26 En dit zijn de zonen van Disan: Hemdan, en Esban, en Jithran en Cheran.

27 Dit zijn de zonen van Ezer: Bilhan, en Záävan en Akan.

28 Dit zijn de zonen van Disan: Uz en Aran.

29 Dit zijn de vorsten der Horieten: de vorst Lotan, de vorst Sobal, de vorst Zibeon, de vorst Ana,

30 De vorst Dison, de vorst Ezer, de vorst Disan; dit zijn de vorsten der Horieten, naar hun vorsten in het land Seïr.

De koningen van Edom

31 En dit zijn de koningen die geregeerd hebben in het land Edom, eer een koning regeerde over de kinderen Israëls.

Aan beide zonen van Izak was deze waardigheid beloofd, dat uit hen koningen zouden voortkomen. Nu beginnen de Idumaërs het eerst te regeren, zo schijnt de toestand van Israël de slechtste te zijn. Maar ten slotte heeft het verloop van de tijd geleerd, hoeveel te beter het is, om langs de grond kruipend diepe wortels te maken, dan een verkeerde voortreffelijkheid in een ogenblik te verkrijgen, die meteen verdwijnt. De gelovigen hebben geen reden om de kinderen van de wereld te benijden om hun snelle vorderingen in blijdschap, terwijl zij zelf langzaam voortgaan. Veel groter is het standvastige geluk, dat de Heere hun belooft, zoals men leest in Psalm 102 vers 29: "De zonen van uw zonen zullen wonen, en hun erfenis zal eeuwigdurend zijn."

32 Bela dan, de zoon van Beor, regeerde in Edom; en de naam zijner stad was Dinhába.

33 En Bela stierf; en Jobab, de zoon van Zerah, van Bozra, regeerde in zijn plaats.

34 En Jobab stierf; en Husam, uit der Themanieten land, regeerde in zijn plaats.

35 En Husam stierf; en in zijn plaats regeerde Hadad, de zoon van Bedad, die Midian versloeg in het veld van Moab; en de naam zijner stad was Avith.

36 En Hadad stierf; en Samla, van Masréka, regeerde in zijn plaats.

37 En Samla stierf; en Saul van Rehobôth, aan de rivier, regeerde in zijn plaats.

38 En Saul stierf; en Baäl-Hánan, de zoon van Achbor, regeerde in zijn plaats.

39 En Baäl-Hánan, de zoon van Achbor, stierf, en Hadar regeerde in zijn plaats; en de naam zijner stad was Pahu; en de naam zijner huisvrouw was Mehetábeël, een dochter van Matred, de dochter van Mezahab.

40 En dit zijn de namen der vorsten van Ezau naar hun geslachten, naar hun plaatsen, met hun namen: de vorst Timna, de vorst Alva, de vorst Jetheth,

41 De vorst Aholibáma, de vorst Ela, de vorst Pinon,

42 De vorst Kenaz, de vorst Theman, de vorst Mibzar,

43 De vorst Magdiël, de vorst Iram; dit zijn de vorsten van Edom, naar hun woningen in het land hunner bezitting; hij is Ezau, de vader van Edom.

Genesis 37

Jozef en zijn broeders

Wij zullen in deze geschiedenis een prachtig voorbeeld van de Goddelijke voorzienigheid vinden. Er komen twee andere dingen bij, die in het bijzonder opmerking verdienen. In de eerste plaats, dat de Heere op wonderlijke en ongewone manier Zijn werk volvoert. In de tweede plaats, dat Hij het heil van Zijn kerk niet uit schitterende heerlijkheid, maar uit dood en graf te voorschijn brengt. Ja zelfs wordt in Jozefs persoon een levende afbeelding van Christus vertoond, zoals nog meer uit de samenhang zal blijken.

1 EN Jakob woonde in het land der vreemdelingschappen zijns vaders, in het land Kanaän.

2 Dit zijn Jakobs geschiedenissen: Jozef, zijnde een zoon van zeventien jaar, weidde de kudde met zijn broeders (en hij was een jongeling), met de zonen van Bilha en de zonen van Zilpa, zijns vaders vrouwen; en Jozef bracht hun kwaad gerucht tot hun vader.

3 En Israël had Jozef lief boven al zijn zonen, want hij was hem een zoon des ouderdoms; en hij maakte hem een veelervigen rok.

4 Als nu zijn broeders zagen, dat hun vader hem boven al zijn broederen liefhad, haatten zij hem, en konden hem niet vredelijk toespreken.

5 Ook droomde Jozef een droom, dien hij zijn broederen vertelde; dies haatten zij hem nog te meer.

6 En hij zeide tot hen: Hoort toch dezen droom dien ik gedroomd heb.

7 En zie, wij waren schoven bindende in het midden des velds; en zie, mijn schoof stond op en bleef ook staande; en zie, uw schoven kwamen rondom en bogen zich neder voor mijn schoof.

8 Toen zeiden zijn broeders tot hem: Zult gij dan ganselijk over ons regeren? Zult gij dan ganselijk over ons heersen? Zo haatten zij hem nog te meer om zijn dromen en om zijn woorden.

9 En hij droomde nog een anderen droom, en verhaalde dien aan zijn broederen; en hij zeide: Zie, ik heb nog een droom gedroomd; en zie, de zon, en de maan en elf sterren bogen zich voor mij neder.

10 En als hij het aan zijn vader en aan zijn broederen verhaalde, bestrafte hem zijn vader en zeide tot hem: Wat is dit voor een droom dien gij gedroomd hebt? Zullen wij dan ganselijk komen, ik en uw moeder en uw broeders, om ons voor u ter aarde te buigen?

11 Zijn broeders dan benijdden hem; doch zijn vader bewaarde deze zaak.

Als wij tegenwoordig velen weerbarstig zien, die weigeren het evangelie aan te nemen, maar brutaal daartegen opstaan, moeten wij niet ontsteld zijn als over iets nieuws, omdat het hele menselijke geslacht lijdt aan de kwaal van trots.

Jozef verkocht naar Egypte

12 En zijn broeders gingen heen, om de kudde van hun vader te weiden bij Sichem.

13 Zo zeide Israël tot Jozef: Weiden uw broeders niet bij Sichem? Kom, dat ik u tot hen zende. En hij zeide tot hem: Zie, *hier* ben ik.

14 En hij zeide tot hem: Ga toch heen; zie naar den welstand van uw broederen en naar den welstand van de kudde, en breng mij een woord wederom. Zo zond hij hem uit het dal van Hebron, en hij kwam te Sichem.

15 En een man vond hem (want zie, hij was dwalende in het veld); zo vroegde hem deze man, zeggende: Wat zoekt gij?

16 En hij zeide: Ik zoek mijn broederen; geef mij toch te kennen waar zij weiden.

17 Zo zeide die man: Zij zijn vanhier gereisd; want ik hoorde hen zeggen: Laat ons naar Dothan gaan. Jozef dan ging zijn broederen na en vond hen te Dothan.

18 En zij zagen hem van verre; en eer hij tot hen naderde, sloegen zij tegen hem een listigen raad om hem te doden.

19 En zij zeiden de een tot den ander: Zie, daar komt deze meesterdromer aan.

Gods belofte die hem tot de hemelen toe had verhoogd, brengt hem bijna in het graf. Hetzelfde ondervinden ook wij die door de genadige adoptie tot Gods kind in vele zorgen komen. Want sinds Christus ons tot Zijn kudde samenbracht, laat God ons op allerlei manieren uitwerpen, zodat wij dichter bij de hel dan bij de hemel zijn. Daarom moet het voorbeeld van Jozef in onze harten post vatten, opdat wij niet verschrikt worden, als uit Gods genade velerlei kruis voortkomt. In Jozef werd afgeschaduwd, wat later vollediger werd vertoond in Christus, het Hoofd van de kerk, opdat elk lid zich op navolging zou toeleggen.

20 Nu komt dan, en laat ons hem doodslaan en hem in een dezer kuilen werpen; en wij zullen zeggen: Een boos dier heeft hem opgegeten; zo zullen wij zien wat van zijn dromen worden zal.

Als ongelovigen ons kwellen met hun spot, en zich er trots op beroemen dat ons geloof ons niet zal baten, moet hun onbeschaamdheid ons niet ontmoedigen of verhinderen rustig voorwaarts te gaan.

21 Ruben hoorde dat en verlostte hem uit hun hand; en hij zeide: Laat ons hem niet aan het leven slaan.

Misschien heeft God door dit bewijs van berouw zijn vroegere schande enigszins willen verminderen. Daaruit leren wij, dat wij de mensen, al zijn ze nog zo gruwelijk, niet uit één zonde mogen beoordelen, en daardoor gaan wanhopen aan hun behoud.

22 Ook zeide Ruben tot hen: Vergiet geen bloed; werpt hem in dezen kuil, die in de woestijn is, en legt de hand niet aan hem; opdat hij hem uit hun hand verlost, om hem tot zijn vader weder te brengen.

23 En het geschiedde als Jozef tot zijn broederen kwam, zo togen zij Jozef zijn rok uit, den veelervigen rok, dien hij aanhad.

24 En zij namen hem en wierpen hem in den kuil; doch de kuil was ledig, er was geen water in.

25 Daarna zaten zij neder om brood te eten, en hieven hun ogen op en zagen, en zie, een reisgezelschap van Ismaëlieten kwam uit Gilead; en hun kemels droegen specerijen en balsem en mirre, reizende om dat af te brengen naar Egypte.

Als de aartsvaders tot zo'n gevoelloosheid zijn gekomen, laten wij dan uit hun voorbeeld leren, te vrezen, opdat niet door Gods terechte straf hetzelfde slaapgevoel over ons komt.

26 Toen zeide Juda tot zijn broederen: Wat gewin zal het zijn, dat wij onzen broeder doodslaan en zijn bloed verbergen?

27 Komt en laat ons hem aan deze Ismaëlieten verkopen, en onze hand zij niet aan hem, want hij is onze broeder, ons vlees. En zijn broeders hoorden hem.

28 Als nu de Midianitische kooplieden voorbijtogen, zo trokken en hieven zij Jozef op uit den kuil en verkochten Jozef aan deze Ismaëlieten voor twintig zilverlingen; die brachten Jozef naar Egypte.

29 Als nu Ruben tot den kuil wederkeerde, zie, zo was Jozef niet in den kuil; toen scheurde hij zijn klederen.

30 En hij keerde weder tot zijn broederen en zeide: De jongeling is er niet; en ik, waar zal ik heengaan?

31 Toen namen zij Jozefs rok, en zij slachtten een geitenbok en zij doopten den rok in het bloed.

32 En zij zonden den veelervigen rok en deden hem tot hun vader brengen en zeiden: Dezen hebben wij gevonden; beken toch, of deze uws zoons rok is of niet.

Dit is de geest van verkeerdheid en gevoelloosheid, om zich alleen door schaamte voor de mensen te laten weerhouden, en de vrees voor het Goddelijke oordeel met voeten tredend te durven wat men maar wil.

33 En hij bekende hem en zeide: Het is mijns zoons rok; een boos dier heeft hem opgegeten; voorzeker is Jozef verscheurd.

34 Toen scheurde Jakob zijn klederen en legde een zak om zijn lendenen; en hij bedreef rouw over zijn zoon vele dagen.

Waar is die onoverwinnelijke kracht, waardoor hij zelfs tegen de Engel had overwonnen? Waar zijn die talrijke lessen van geduld, waardoor God hem herhaaldelijk had geoefend, opdat hij nooit zou bezwijken? Deze uitwerking van droefheid leert ons, dat niemand met zo'n heldenkracht is toegerust, waarin niet zwakheid van het vlees achterblijft.

35 En al zijn zonen en al zijn dochters maakten zich op om hem te troosten; maar hij weigerde zich te laten troosten en zeide: Want ik zal rouw bedrijvende tot mijn zoon in het graf nederdalen. Alzo beweende hem zijn vader.

De voornaamste tempering van droefheid is de troost van het toekomstige leven, en elk die zich daarop richt, hoeft niet bang te zijn, dat hij door overmaat van smart verteerd zal worden.

36 En de Medanieten verkochten hem in Egypte, aan Pótifar, Farao's hoveling, overste der trawanten.

Genesis 38

Juda en Thamar

1 EN het geschiedde terzelfder tijd, dat Juda van zijn broederen aftoog; en hij keerde in tot een man van Adullam, wiens naam was Hira.

Hier wordt geen roemrijke afkomst verheerlijkt, maar ook van dit geslacht wordt het meest ontorende meegedeeld. Mozes verhaalt niets wat Juda's zonen hoogmoedig kan maken, maar veeleer wat hen van schaamte doet blozen. Het schijnt op het eerste gezicht dat door zulke schandvlekken, de waardigheid van Christus enigszins bevlekt wordt. Omdat hier echter ook aanschouwd wordt die ontleding, waarover Paulus (Filippensen 2:7)¹ melding maakt, komt dit veeleer Zijn glorie overvloedig ten goede, dan dat het ook maar het minste daarvan onttrekt. Ten eerste zijn wij tegenover Christus onrechtvaardig, als Hij alleen ons niet genoeg is, tot het uitwissen van schandvlekken waaruit de ongelovigen ergernis putten. Vervolgens weten wij, dat daarin het allermeeest de rijkdom van God doorstraalt, dat Christus ons vlees aannemend, tot niets gereduceerd wilde worden. Ten slotte, Zijn voorgeslacht behoorde door schande berucht te zijn, opdat wij met Hem alleen tevreden, niets buiten Hem zoeken, ja, opdat wij zelfs in Hem geen aardse glans zoeken, zoals vleeselijke eierzucht altijd op haar beurt al te zeer overhelt. Laten wij bedenken, dat Christus niet de minste heerlijkheid heeft ontleend

¹ Maar heeft Zichzelven vernietigd, ...

Grieks: verijdeld of leeg gemaakt; dat is, heeft het gebruik van Zijn Goddelijke heerlijkheid voor een tijd (om het werk van onze verlossing in de staat van nederigheid te volbrengen) als het ware afgelegd, en Zich daarvan als het ware leeg gemaakt, en in Zijn menselijke natuur verborgen gehouden, alleen enige klein stralen daarvan door Zijn wonderen latende schijnen.

aan Zijn voorouders, ja, in het vlees gerekend, niet de minste glorie bezat, waarover Hij vooral aan het kruis het schitterendst heeft getriomfeerd.

2 En Juda zag aldaar de dochter van een Kanaänitisch man, wiens naam was Sua; en hij nam haar en ging tot haar in.

3 En zij werd bevrucht en baarde een zoon; en hij noemde zijn naam Er.

4 Daarna werd zij weder bevrucht en baarde een zoon; en zij noemde zijn naam Onan.

5 En zij voer nog voort en baarde een zoon en noemde zijn naam Sela; doch hij was te Chezib, toen zij hem baarde.

6 Juda nu nam een vrouw voor Er, zijn eerstgeborene, en haar naam was Thamar.

7 Maar Er, de eerstgeborene van Juda, was kwaad in des HEEREN ogen; daarom doodde hem de HEERE.

Wij weten, dat een lang leven gerekend wordt te behoren tot de gaven van God, en dat terecht. Want omdat onze schepping naar Gods Beeld een volstrekt niet te versmaden eer is, is het zeker, dat naar mate iemand langer op de wereld onderhouden wordt, om dagelijks Gods Vaderlijke zorg jegens zich te ervaren, hij daarin des te rijker door de Heere bedeed wordt. Te midden van zoveel ellenden, waarvan het leven vol is, blinkt toch deze goedheid van God uit, dat God ons tot Zich nodigt, en in Zijn kennis oefent. Laten wij leren, zolang God ons op de wereld laat, Zijn weldaden te overdenken, opdat elk voor zich des te ijveriger het leven, van Hem ontvangen, tot Zijn lof besteedt. Nu de eerstelingen van de opstanding in Christus zich voordoen, is de staat van hen die spoedig uit het leven worden weggenomen daar niets minder om, omdat Christus Zelf hun Winst is, zowel om te leven als om te sterven.

8 Toen zeide Juda tot Onan: Ga in tot uws broeders huisvrouw, en trouw haar in uws broeders naam, en verwek uw broeder zaad.

9 Doch Onan wetende dat dit zaad voor hem niet zou zijn, zo geschiedde het, als hij tot zijns broeders huisvrouw inging, dat hij het verdierf tegen de aarde, om zijn broeder geen zaad te geven.

Een afschuwelijke zaak is het, om vrijwillig zaad uit te storten buiten de gemeenschap van man en vrouw. Aan de geslachtsgemeenschap zich met opzet te onttrekken, zodat het zaad op de aarde valt, is dubbel afschuwelijk.

10 En het was kwaad in des HEEREN ogen, wat hij deed; daarom doodde Hij hem ook.

11 Toen zeide Juda tot Thamar, zijn schoondochter: Blijf weduwe in uws vaders huis, totdat mijn zoon Sela groot wordt; want hij zeide: Dat niet misschien deze ook sterve, gelijk zijn broeders. Zo ging Thamar heen en bleef in haars vaders huis.

Uit dit voorbeeld nu hebben wij te leren, om zo vaak ons enige tegenslag overkomt, niet aan een ander de schuld toe te schrijven, noch overal vandaan twijfelachtige vermoedens er bij te slepen, maar onze eigen zonden na te speuren.

12 Als nu vele dagen verlopen waren, stierf de dochter van Sua, huisvrouw van Juda; daarna troostte zich Juda en ging op tot zijn schaapscheerders naar Timna toe, hij en Hira, zijn vriend, de Adullamiet.

13 En men gaf Thamar te kennen, zeggende: Zie, uw schoonvader gaat op naar Timna om zijn schapen te scheren.

14 Toen legde zij de klederen van haar weduwschap van zich af, en zij bedekte zich met een sluier en bewond zich en zette zich aan den ingang der twee fonteinen, die op den weg naar Timna is; want zij zag dat Sela groot geworden was, en zij hem niet ter vrouw was gegeven.

Wat Mozes aanroert over het weduwenkleed, hoort tot de wet van de eerbaarheid. Want aan weduwen past geen smakvolle kleding die de ogen van mannen aantrekt. En daarom staat Paulus aan getrouwde vrouwen meer toe dan aan weduwen.

15 Als Juda haar zag, zo hield hij haar voor een hoer, overmits zij haar aangezicht bedekt had.

16 En hij week tot haar naar den weg en zeide: Kom toch, laat mij tot u ingaan; want hij wist niet dat zij zijn schoondochter was. En zij zeide: Wat zult gij mij geven, dat gij tot mij ingaat?

Juda wordt hij ons tot een voorbeeld gesteld, opdat wij zouden leren, hoe gemakkelijk de wellust van het vlees uitspat, tenzij de Heere die bedwingt. In het bewustzijn van onze zwakheid moeten wij de geest van ingetogenheid en matigheid van de Heere vragen.

17 En hij zeide: Ik zal u een geitenbok van de kudde zenden. En zij zeide: Zo gij pand zult geven, totdat gij het zendt.

18 Toen zeide hij: Wat pand is het, dat ik u geven zal? En zij zeide: Uw zegelring en uw snoer en uw staf, die in uw hand is; hetwelk hij haar gaf, en ging tot haar in, en zij ontving bij hem.

19 En zij maakte zich op en ging heen, en legde haar sluier van zich af; en zij trok aan de klederen van haar weduwschap.

20 En Juda zond den geitenbok door de hand van zijn vriend, den Adullamiet, om het pand uit de hand der vrouw te nemen; maar hij vond haar niet.

21 En hij vraagde aan de lieden van haar plaats, zeggende: Waar is de hoer, die bij deze twee fonteinen aan den weg was? En zij zeiden: Hier is geen hoer geweest.

22 En hij keerde weder tot Juda en zeide: Ik heb haar niet gevonden; en ook zeiden de lieden van die plaats: Hier is geen hoer geweest.

23 Toen zeide Juda: Zij neme het voor zich, opdat wij misschien niet tot verachting worden; zie, ik heb dezen bok gezonden, maar gij hebt haar niet gevonden.

Wij zien, dat mensen die zich niet door Gods Geest laten leiden, altijd meer bezorgd zijn voor de publieke opinie dan voor het oordeel van God.

24 En het geschiedde omtrent na drie maanden, dat men Juda te kennen gaf, zeggende: Thamar, uw schoondochter, heeft gehoereerd, en ook, zie, zij is zwanger van hoererij. Toen zeide Juda: Breng haar hervor, dat zij verbrand worde.

25 Als zij voorgebracht werd, schikte zij tot haar schoonvader, om te zeggen: Bij den man wiens deze dingen zijn, ben ik zwanger; en zij zeide: Beken toch, wiens deze zegelring en deze snoeren en deze staf zijn.

26 En Juda kende ze en zeide: Zij is rechtvaardiger dan ik, daarom, omdat ik haar aan mijn zoon Sela niet gegeven heb. En hij bekende haar voortaan niet meer.

Hierin verdient hij onze navolging, om zonder beul en foltertuig de waarheid haar volle recht te laten wedervaren, zodat wij ons niet schamen, de zonden waarop God ons wijst, te bekennen. Deze geschiedenis getuigt, van hoeveel belang het is, om niemand te veroordelen, tenzij hij eerst gehoord is. Omdat het niet alleen beter is dat schuldigen vrijgesproken worden, dan dat de een of andere onschuldige omkomt, maar ook omdat de verdediging vele dingen aan het licht brengt die soms dwingen tot verandering van de vorm van proces.

27 En het geschiedde ten tijde als zij baren zou, zie, zo waren tweelingen in haar buik.

28 En het geschiedde als zij baarde, dat *een* de hand uitgaf; en de vroedvrouw nam die, en zij bond een scharlaken *draad* om zijn hand, zeggende: Deze komt eerst uit.

29 Maar het geschiedde als hij zijn hand weder intoog, zie, zo kwam zijn broeder uit; en zij zeide: Hoe zijt gij doorgebroken? Op u is de breuk. En men noemde zijn naam Perez.

30 En daarna kwam zijn broeder uit, om wiens hand de scharlaken *draad* was; en men noemde zijn naam Zerah.

Genesis 39

Jozef bij Pótifar verzocht

1 JOZEF nu werd naar Egypte afgevoerd; en Pótifar, Farao's hoveling, een overste der trawanten, een Egyptisch man, kocht hem uit de hand der Ismaëlieten, die hem derwaarts afgevoerd hadden.

2 En de HEERE was met Jozef, zodat hij een voorspoedig man was; en hij was in het huis van zijn heer, den Egyptenaar.

Ook goddelozen, op wie Hij met recht vertoornd is, verwaardigt Hij dáárom voor een tijd met Zijn zegeningen, om hen vriendelijk uit te nodigen tot berouw. Laten wij leren, ook te midden van onze ellenden Gods genade te beseffen en laat het ons voldoende zijn, als er iets hard gedragen moet worden, dat dit enigszins wordt besprenkeld met zoetheid, opdat wij God niet ondankbaar zijn, Die op deze manier te kennen geeft, dat Hij ons nabij is.

3 Als nu zijn heer zag, dat de HEERE met hem was, en dat de HEERE al wat hij deed door zijn hand voorspoedig maakte,

4 Zo vond Jozef genade in zijn ogen en diende hem; en hij stelde hem over zijn huis, en al wat hij had, gaf hij in zijn hand.

5 En het geschiedde van toen af dat hij hem over zijn huis en over al wat zijne was gesteld had, dat de HEERE des Egyptenaars huis zegende, om Jozefs wil; ja, de zegen des HEEREN was in alles wat hij had, in het huis en in het veld.

6 En hij liet alles wat hij had in Jozefs hand, zodat hij met hem van geen ding kennis had, behalve van het brood dat hij at. En Jozef was schoon van gedaante en schoon van aangezicht.

Satan maakt van Gods gaven gewoonlijk strikken om zielen te vangen. En daarom hebben wij God ernstig te bidden, dat Hij, ons te midden van zoveel gevaren leidende door Zijn Geest, de gaven waarmee Hij ons toerust, vrij houdt van alle smet.

7 En het geschiedde na deze dingen, dat de huisvrouw zijns heren haar ogen op Jozef wierp; en zij zeide: Lig bij mij.

En daarom hebben wij God ernstig te bidden, dat Hij, ons te midden van zoveel gevaren leidende door Zijn Geest, de gaven waarmee Hij ons toerust, vrij houdt van alle smet. Uit dit voorbeeld leren wij, dat niets gemakkelijker plaats vindt, dan dat al onze zinnen het hart met verkeerde begeerlijkheden vergiftigt, tenzij wij sterk op onze hoede zijn. Satan laat niet na, om voortdurend ons iets voor ogen te stellen, om daarmee ons tot zondigen te prikkelen. Onze zinnen nemen niet alleen de aangeboden gelegenheid tot zondigen spoedig in zich op, maar ook brengen zij die graag en snel over naar het hart. En daarom moet elk zich oprecht beijveren om zijn ogen en oren en overige lichaamsdelen te beheersen, opdat niet, zovaak hij aan satan de deur wil openen voor onze inwendige hartstochten (voornamelijk als het waarnemen van de ogen het sterkst is), ongewone voorzichtigheid aangewend moet worden om deze te beteugelen.

8 Maar hij weigerde het en zeide tot de huisvrouw zijns heren: Zie, mijn heer heeft geen kennis met mij wat er in het huis is; en al wat hij heeft, dat heeft hij in mijn hand gegeven.

In Jozefs persoon wordt ons een zeer helder schouwspel van geloof en zelfbeheersing voor ogen gesteld.

9 Niemand is groter in dit huis dan ik, en hij heeft voor mij niets onthouden dan u, daarin dat gij zijn huisvrouw zijt; hoe zou ik dan dit een zo groot kwaad doen en zondigen tegen God?

Om de verzoeking te overwinnen is er niets sterker geweest dan de vreze Gods.

10 En het geschiedde als zij Jozef dag op dag aansprak, en hij naar haar niet hoorde om bij haar te liggen en bij haar te zijn,

Hier wordt Jozefs standvastigheid geprezen, waaruit blijkt, dat in zijn gemoed de ware vreze Gods heeft geheerst. Omdat wij hieruit zien waartoe mensen uitbreken, waar door onmatigheid van het vlees alle fatsoen is verstikt, moeten wij de Heere bidden, dat Hij niet toelaat, dat het licht van Zijn Geest op deze manier wordt verduisterd. Op die leeftijd waaraan gewoonlijk verontschuldiging wordt gegeven, als ze wat al te zeer de perken der matigheid te buiten gaat, had hij zich meer ingehouden dan alle grijsaards. Als Gods Geest ons nu in deze jongeman zo'n voorbeeld voor ogen stelt..., welke verontschuldiging blijft er dan over voor mannen en vrouwen van rijpere leeftijd, als ze uit eigen beweging zich vernederen of voor geringe aandrang bezwijken? Het past ons dus te zorgen, dat ontzag voor God alleen sterk genoeg is, om alle lusten van het vlees te beteugelen, ja dat een oprecht en zuiver ge-

weten voor God bij ons hoger staat, dan de toejuiching van de hele wereld. Niemand toont dat hij de deugd met zijn hele hart betracht, dan hij die – tevreden met God alleen als Getuige – niet aarzelt welke schande ook te ondergaan, liever dan van zijn roeping af te wijken. Laten de gelovigen, zoveel in hen is, ervoor zorgen, dat zij de naasten stichten door het voorbeeld van een deugdzzaam leven.

11 Zo gebeurde het op zulk een dag, dat hij in het huis kwam om zijn werk te doen; en niemand van de lieden des huizes was daar binnenshuis.

12 En zij greep hem bij zijn kleed, zeggende: Lig bij mij. En hij liet zijn kleed in haar hand en vluchtte, en ging uit naar buiten.

13 En het geschiedde als zij zag dat hij zijn kleed in haar hand gelaten had, en naar buiten gevlucht was,

14 Zo riep zij de lieden van haar huis en sprak tot hen, zeggende: Ziet, hij heeft ons den Hebreuwsen man ingebracht om met ons te spotten; hij is tot mij gekomen om bij mij te liggen, en ik heb geroepen met luider stem;

15 En het geschiedde als hij hoorde dat ik mijn stem verhief en riep, zo liet hij zijn kleed bij mij en vluchtte en ging uit naar buiten.

16 En zij legde zijn kleed bij zich, totdat zijn heer in zijn huis kwam.

17 Toen sprak zij tot hem naar diezelfde woorden, zeggende: De Hebreeuwse knecht, dien gij ons hebt ingebracht, is tot mij gekomen om met mij te spotten.

18 En het is geschied, als ik mijn stem verhief en riep, dat hij zijn kleed bij mij liet en vluchtte naar buiten.

19 En het geschiedde als zijn heer de woorden zijner huisvrouw hoorde, die zij tot hem sprak, zeggende: Naar deze zelve woorden heeft mij uw knecht gedaan, zo ontstak zijn toorn.

20 En Jozefs heer nam hem en leverde hem in het gevangenhuis, ter plaatse waar des konings gevangenen gevangen waren; also was hij daar in het gevangenhuis.

Zich te verlaten op Goddelijke hulp is de enige steunpilaar die ons in rampen het hoofd boven water houdt. Ook is onze wapenrusting die ons onoverwinnelijk maakt dit: tot God de toevlucht nemen.

21 Doch de HEERE was met Jozef en wendde *Zijn* goedertierenheid tot hem, en gaf hem genade in de ogen van den overste van het gevangenhuis.

De Heere liet met opzet hem tot het uiterste gebracht worden, opdat Hij hem als uit het graf zou opvoeren. Zoals het licht van de zon in duisternis helderder wordt aanschouwd, zo schittert Gods genade in de nevel van ellenden heerlijker, wanneer zij boven verwachting ons te hulp komt. Mozes zegt, dat God met Zijn knecht Jozef is geweest, omdat Hij Zijn barmhartigheid tot hem neigde. Opdat wij weten, ook wanneer God ons van onrechtmatig geweld bevrijdt, of wanneer Hij ons helpt in een goede zaak, dat Hij toch door Zijn eigen goedheid er toe geleid wordt dat Hij dit doet. Wij zijn onwaardig, dat Hij ons Zijn hulp verleent, tenzij Hij redenen neemt uit Zichzelf omdat Hij barmhartig is.

22 En de overste van het gevangenhuis gaf al de gevangenen die in het gevangenhuis waren, in Jozefs hand; en al wat zij daar deden, deed hij.

23 De overste van het gevangenhuis zag gans op geen ding dat in zijn hand was, overmits dat de HEERE met hem was; en wat hij deed, dat deed de HEERE welgedijen.

Genesis 40

De schenker en de bakker dromen

Hoewel Hij de vrome man langs een rechte weg uit de gevangenis kon uitrukken, wilde de Heere hem langs kronkelende paden omvoeren, om daardoor des te beter zijn lijdzaamheid te beproeven, en door de uitkomst te tonen, dat Hij wonderlijke en voor ons verborgen wegen hield. Opdat wij leren het heil dat Hij aan ons beloofd heeft, niet naar ons eigen gevoel af te meten, maar dat wij toestaan door Zijn hand hierheen en daarheen te worden geleid, totdat Hij Zijn werk voltooit.

- 1 EN het geschiedde na deze dingen, dat de schenker des konings van Egypte en de bakker zondigden tegen hun heer, tegen den koning van Egypte,
 2 Zodat Farao zeer toornig werd op zijn twee hovelingen, op den overste der schenkers en op den overste der bakkers.
 3 En hij leverde hen in bewaring ten huize van den overste der trawanten, in het gevangenhuis, ter plaatse waar Jozef gevangen was.
 4 En de overste der trawanten bestelde Jozef bij hen, dat hij hen diende; en zij waren *sommige* dagen in bewaring.
 5 Zij droomden nu beiden een droom, elk zijn droom, in één nacht, elk naar de uitlegging zijns drooms, de schenker en de bakker, die van den koning van Egypte waren, die gevangen waren in het gevangenhuis.
 6 En Jozef kwam des morgens tot hen, en hij zag hen aan, en zie, zij waren ontsteld.
 7 Toen vraagde hij aan de hovelingen van Farao, die bij hem waren in hechtenis van het huis zijns heren, zeggende: Waarom zijn uw aangezichten heden kwalijk gesteld?
 8 En zij zeiden tot hem: Wij hebben een droom gedroomd, en er is niemand die hem uitlegge. En Jozef zeide tot hen: Zijn de uitleggingen niet Godes? Vertelt ze mij toch.

Hij matigt zich dus niet aan, wat hij belijdt dat aan God toekomt, maar naar de mate van zijn roeping biedt hij hun zijn diensten aan. Dit moet daarom worden opgemerkt, opdat niemand zich toevallig meer aanmatigt, dan hij weet, dat hem door God is vergund. Paulus vermaant zo nauwkeurig, dat de gaven van de Geest onderscheidenlijk worden uitgedeeld (1 Korintheërs 12:14¹) en aan elk deelt hij een bijzondere positie toe, opdat niemand zich uit begerigheid opdringt, of een verkeerd ambt op zich neemt, maar allen zich strikt binnen de perken van hun roeping houden. Als deze bescheidenheid niet in acht wordt genomen, moet alles noodzakelijk verward worden. Hij beroemt zich dus niet op zijn scherpzinnigheid of op zijn helderziendheid, maar wil slechts als dienaar Gods erkend worden. Deze regel moeten volgen zij die uitmunten, opdat ze niet door zichzelf méér toe te kennen, dan hun toekomt (wat meestal gebeurt) Gods genade verduisteren. Zo worden mensen door rampen getemperd, dat zij andere ongelukkigen niet verachten. Zozeer verwekt gemeenschappelijk lijden sympathie. Daarom is het volstrekt geen wonder, dat de Heere ons door tal van zorgen oefent, omdat toch niets ons méér past, dan vriendelijkheid jegens broeders, die overstelpt door smarten zijn blootgesteld aan verachting. Dit te leren door ondervinding is noodzakelijk, omdat de ons aangeboren bandeloosheid door voorspoed meer en meer wordt versterkt.

- 9 Toen vertelde de overste der schenkers Jozef zijn droom, en zeide tot hem: In mijn droom, zie, zo was een wijnstok voor mijn aangezicht;
 10 En aan den wijnstok waren drie ranken; en hij was als bottende, zijn bloeisel ging op, zijn trossen brachten rijpe druiven voort.
 11 En Farao's beker was in mijn hand; en ik nam die druiven en drukte ze uit in Farao's beker en ik gaf den beker op Farao's hand.
 12 Toen zeide Jozef tot hem: Dit is zijn uitlegging: de drie ranken zijn drie dagen;
 13 Binnen nog drie dagen zal Farao uw hoofd verheffen en zal u in uw staat herstellen; en gij zult Farao's beker in zijn hand geven, naar de vorige wijze, toen gij zijn schenker waart.
 14 Doch gedenk mijner bij uzelf, wanneer het u welgaan zal, en doe toch weldadigheid aan mij, en doe van mij melding bij Farao en maak dat ik uit dit huis kom.
 15 Want ik ben diefelijk ontstolen uit het land der Hebreëen; en ook heb ik hier niets gedaan, dat zij mij in dezen kuil gezet hebben.
 16 Toen de overste der bakkers zag, dat hij een goede uitlegging gedaan had, zo zeide hij tot Jozef: Ik was ook in mijn droom, en zie, drie getraliede korven waren op mijn hoofd;

¹ Want ook het lichaam is niet één lid, maar vele leden.

17 En in den oppersten korf was van alle spijs van Farao, die bakkerswerk is; en het gevogelte at dezelve uit den korf van boven mijn hoofd.

18 Toen antwoordde Jozef en zeide: Dit is zijn uitlegging: de drie korven zijn drie dagen;

19 Binnen nog drie dagen zal Farao uw hoofd verheffen van boven u en hij zal u aan een hout hangen, en het gevogelte zal uw vlees van boven u eten.

Hoewel de uitleg van de droom onaangenaam en hard zou zijn, toch volvoert Jozef in goede trouw de hem van God opgelegde taak, door zonder opsmuk te verklaren, wat hem geopenbaard was. Deze vrijheid moeten profeten en leraars hoog houden, om zonder aarzelen met hun leer diegenen te wonden, aan wie God de dood aankondigt.

20 En het geschiedde ten derden dage, ten dage van Farao's geboorte, dat hij voor al zijn knechten een maaltijd maakte; en hij verhief het hoofd van den overste der schenkers en het hoofd van den overste der bakkers in het midden zijner knechten.

21 En hij deed den overste der schenkers wederkeren tot zijn schenkambt, zodat hij den beker op Farao's hand gaf.

22 Maar den overste der bakkers hing hij op; gelijk Jozef hun uitgelegd had.

23 Doch de overste der schenkers gedacht aan Jozef niet, maar vergat hem.

Doordat hij twee jaren lang in onzekerheid bleef, verdween niet alleen de hoop, maar drukte een grotere wanhoop dan vroeger op hem. In zijn persoon worden wij dus allen onderwezen, dat niets verkeerder is, dan aan God de tijd voor te schrijven voor Zijn hulp, Die met opzet de Zijnen lang in gespannen verwachting houdt, opdat zij bij ondervinding zouden leren verstaan, wat het is te hopen.

Genesis 41

Farao droomt

1 EN het geschiedde ten einde van twee volle jaren, dat Farao droomde, en zie, hij stond aan de rivier.

2 En zie, er kwamen op uit die rivier zeven koeien, schoon van aanzien en vet van vlees, en zij weidden in het gras.

3 En zie, zeven *andere* koeien kwamen na die op uit de rivier, lelijk van aanzien en dun van vlees; en zij stonden bij de andere koeien aan den oever van de rivier.

4 En die koeien, lelijk van aanzien en dun van vlees, aten op die zeven koeien, schoon van aanzien en vet. Toen ontwaakte Farao.

5 Daarna sliep hij en droomde andermaal; en zie, zeven aren rezen op in één halm, vet en goed.

6 En zie, zeven dunne en van den oostenwind verzengde aren schoten na dezelve uit.

7 En de dunne aren verslonden de zeven vette en volle aren. Toen ontwaakte Farao, en zie, het was een droom.

8 En het geschiedde in den morgenstond, dat zijn geest verslagen was, en hij zond heen en riep al de tovenaars van Egypte en al de wijzen die daarin waren; en Farao vertelde hun zijn droom, maar er was niemand die ze Farao uitlegde.

Uit dit voorbeeld worden wij onderwezen, hoe uitnemend voor ons gezorgd wordt, wanneer de Heere ons, die bedrogen willen worden, de gelegenheden tot dwalingen ontnemt.

9 Toen sprak de overste der schenkers tot Farao, zeggende: Ik gedenk heden aan mijn zonden.

10 Farao was zeer vertoornd op zijn dienaars, en leverde mij in bewaring ten huize van den overste der trawanten, mij en den overste der bakkers.

11 En in één nacht droomden wij een droom, ik en hij; wij droomden, elk naar de uitlegging zijns drooms.

12 En aldaar was bij ons een Hebreeuws jongeling, een knecht van den overste der trawanten; en wij vertelden ze hem, en hij legde ons onze dromen uit; een ieder legde hij ze uit naar zijn droom.

13 En gelijk hij ons uitlegde, alzo is het geschied; mij heeft hij hersteld in mijn staat, en hem gehangen.

14 Toen zond Farao en riep Jozef, en zij deden hem haastelijk uit den kuil komen; en men schoor hem en men veranderde zijn klederen, en hij kwam tot Farao.

Farao's trots moest eerst bedwongen worden. Dezelfde voorbereiding hebben de uitverkorenen ook nodig, omdat zij nooit werkelijk leerzaam zijn, als niet de trots van het vlees ten onder wordt gebracht.

15 En Farao sprak tot Jozef: Ik heb een droom gedroomd, en er is niemand die hem uitlegge; maar ik heb van u horen zeggen, *als* gij een droom hoort, dat gij hem uitlegt.

16 En Jozef antwoordde Farao, zeggende: Het is buiten mij; God zal Farao's welstand aanzeggen.

Laten wij uit het voorbeeld van Jozef leren, om zelfs bij ongelovigen Gods genade te verheerlijken, Dit is de eerste trap van wijsheid: zich niets aanmatigen, maar bescheiden te erkennen, dat wat lofwaardig is, voortvloeit uit de bron van Gods genade. Dit is vooral opmerkenswaardig, dat aan wie de geest van kennis van de hemel is gegeven, zal een geschikt en trouw uitlegger van God zijn.

17 Toen sprak Farao tot Jozef: Zie, in mijn droom stond ik aan den oever der rivier;

18 En zie, er kwamen op uit de rivier zeven koeien, vet van vlees en schoon van gedaante, en zij weidden in het gras.

19 En zie, zeven andere koeien kwamen op na deze, mager en zeer lelijk van gedaante, rank van vlees; ik heb diergelijke van lelijkheid niet gezien in het ganse Egypteland.

20 En die ranke en lelijke koeien aten die eerste zeven vette koeien op,

21 Dewelke in haar buik inkwamen, maar men merkte niet dat ze in haar buik ingekomen waren; want haar aanzien was lelijk gelijk als in het begin. Toen ontwaakte ik.

22 Daarna zag ik in mijn droom, en zie, zeven aren rezen op in één halm, vol en goed.

23 En zie, zeven dorre, dunne *en* van den oostenwind verzengde aren schoten na dezelve uit;

24 En de zeven dunne aren verslonden die zeven goede aren. En ik heb het den tovenaars gezegd, maar er was niemand die het mij verklaarde.

25 Toen zeide Jozef tot Farao: Farao's droom, die is één; hetgeen God is doende, heeft Hij Farao te kennen gegeven.

Hieruit besluiten wij dat God geen ledig Aanschouwer is van de toevallige loop der dingen, zoals de meeste wijsgeren leuteren, maar dat Hij door Zijn wil bepaalt, wat gebeuren zal. Het is dienstig te bedenken, zo dikwijls de aarde onvruchtbaar is, hetzij door vorst, hetzij door brandkoren, hetzij door hagel, hetzij iets anders de oorzaak is, dat dit alles door Gods Raad wordt bestuurd.

26 Die zeven schone koeien zijn zeven jaren; die zeven schone aren zijn ook zeven jaren; de droom, die is één.

27 En die zeven ranke en lelijke koeien, die na gene opkwamen, zijn zeven jaren; en die zeven ranke van den oostenwind verzengde aren zullen zeven jaren des hongers wezen.

28 Dit is het woord, hetwelk ik tot Farao gesproken heb: hetgeen dat God is doende, heeft Hij Farao vertoond.

29 Zie, de zeven aankomende jaren zal er grote overvloed in het ganse land van Egypte zijn

30 Maar na dezelve zullen er opstaan zeven jaren des hongers; dan zal in het land van Egypte al die overvloed vergeten worden; en de honger zal het land verteren.

31 Ook zal de overvloed in het land niet gemerkt worden vanwege dienzelfen honger, die daarna wezen zal; want hij zal zeer zwaar zijn.

32 En aangaande dat die droom aan Farao ten tweeden male is herhaald, is omdat de zaak van God vast besloten is, en dat God haast om dezelve te doen.

Jozef bedoelt niet, dat iets veranderlijk zou zijn wat God slechts eenmaal heeft geopenbaard, maar dat in Farao's geest het geloof aan de geopenbaarde zaak niet zou wankelen. Omdat Hij niets verkondigt, dan uit Zijn vastbepaalde Raad, is het voldoende als Hij eenmaal spreekt. Onze traagheid

en onstandvastigheid dringt Hem, om meermalen hetzelfde te herhalen, opdat zich in onze harten zou wortelen, wat zeker bij Hem besloten is.

33 Zo zie nu Farao naar een verstandigen en wijzen man, en zette hem over het land van Egypte.

34 Farao doe zo, en bestelle opzieners over het land; en neme het vijfde deel des lands van Egypte in de zeven jaren des overvloeds.

Wij weten, dat de ware en wettige profeten van God niet maar eenvoudig voorspellen wat toekomstig is, maar ook de redmiddelen aanwijzen tegen dreigende rampen.

35 En dat zij alle spijs van deze aankomende goede jaren verzamelen, en koren opleggen onder de hand van Farao, tot spijs in de steden, en het bewaren.

36 Zo zal de spijs zijn tot voorraad voor het land voor zeven jaren des hongers, die in Egypteland wezen zullen; opdat het land van honger niet verga.

Jozef wordt onderkoning

37 En dit woord was goed in de ogen van Farao, en in de ogen van al zijn knechten.

38 Zo zeide Farao tot zijn knechten: Zouden wij wel een man vinden als dezen, in denwelken Gods Geest is?

Nooit laat God de mensen zozeer verdierlijken, of zij kunnen in het duister Zijn kracht nog tasten. Hoezeer een goddeloze afval hen doet afdwalen, toch blijft het besef van een godheid over.

39 Daarna zeide Farao tot Jozef: Naardien God u dit alles heeft bekendgemaakt, zo is er niemand zo verstandig en wijs als gij.

40 Gij zult over mijn huis zijn, en op uw bevel zal al mijn volk *de hand* kussen; alleen dezen troon zal ik groter zijn dan gij.

41 Voorts sprak Farao tot Jozef: Zie, ik heb u over gans Egypteland gesteld.

42 En Farao nam zijn ring van zijn hand af en deed hem aan Jozefs hand, en liet hem fijne linnen klederen aantrekken, en legde een gouden keten aan zijn hals.

Als aan Gods knechten de keuze wordt gelaten, is niets veiliger dan alle mogelijke weelderigheid te vermijden.

43 En hij deed hem rijden op den tweeden wagen dien hij had; en zij riepen voor zijn aangezicht: Knielt. Alzo stelde hij hem over gans Egypteland.

44 En Farao zeide tot Jozef: Ik ben Farao; doch zonder u zal niemand zijn hand of zijn voet opheffen in gans Egypteland.

45 En Farao noemde Jozefs naam Zafnath Paänéah, en gaf hem Asnath, de dochter van Potiféra, overste van On, tot een vrouw; en Jozef toog uit door het land van Egypte.

46 Jozef nu was dertig jaar oud als hij stond voor het aangezicht van Farao, koning van Egypte; en Jozef ging uit van Farao's aangezicht en hij toog door gans Egypteland.

47 En het land bracht voort in de zeven jaren des overvloeds, bij handvullen.

48 En hij vergaderde alle spijs der zeven jaren, die in Egypteland was, en deed de spijs in de steden; de spijs van het veld van elke stad, hetwelk rondom haar was, deed hij daarbinnen.

49 Alzo bracht Jozef bijeen zeer veel koren, als het zand der zee, totdat men ophield te tellen; want daarvan was geen getal.

50 En Jozef werden twee zonen geboren, eer er een jaar des hongers aankwam, die Asnath, de dochter van Potiféra, overste van On, hem baarde.

51 En Jozef noemde den naam des eerstgeborenen Manasse; want, *zeide hij*, God heeft mij doen vergeten al mijn moeite en het ganse huis mijns vaders.

Men hoeft zich niet druk te maken met het verontschuldigen van Jozefs zonde. Veeleer meen ik, dat wij er op gewezen worden, hoezeer men zich moet wachten voor de verlokkingen van de wereld, dat deze niet meer dan behoorlijk onze zinnen strelen. Immers, zie naar Jozef: hoe zuiver hij ook God dient, toch is zijn geest verduisterd, doordat de zoetheit van de eer hem bekoorde, zodat hij zon-

der te denken aan zijn vaderlijk huis, zich naar zijn genoegen in Egypte bevindt. Dit stond bijna gelijk met zich af te scheiden van Gods kudde. Wel is dit een lofwaardige bescheidenheid, dat hij uit begeerte om de Goddelijke goedheid jegens hem te verkondigen, zich niet schaamt in de namen van zijn zonen een gedenkteken op te richten van zijn droevig lot.

52 En den naam des tweeden noemde hij Efraïm; want, *zeide hij*, God heeft mij doen wassen in het land mijner verdrukking.

53 Toen eindigden de zeven jaren des overvloeds, die in Egypte geweest was.

54 En de zeven jaren des hongers begonnen aan te komen, gelijk als Jozef gezegd had. En er was honger in al de landen, maar in gans Egypteland was brood.

55 Als nu gans Egypteland hongerde, riep het volk tot Farao om brood; en Farao zeide tot alle Egyptenaars: Gaat tot Jozef, doet wat hij u zegt.

56 Als dan honger over het ganse land was, zo opende Jozef alles waarin *iets* was, en verkocht aan de Egyptenaars; want de honger werd sterk in Egypteland.

57 En alle landen kwamen in Egypte tot Jozef om te kopen; want de honger was sterk in alle landen.

Genesis 42

Jozef broeders gaan naar Egypte

1 TOEN Jakob zag dat er koren in Egypte was, zo zeide Jakob tot zijn zonen: Waarom ziet gij op elkander?

Gods voorzienigheid is op zichzelf beschouwd een doolhof. Zodra wij echter de uitkomst van de dingen met het begin verbinden, straalt ons die verwonderlijke manier van doen schitterend tegen. Onze eigen traagheid verhindert ons, om met de ogen van het geloof te zien, dat God de wereld bestuurt. Omdat er haast geen duidelijker schilderij van de Goddelijke voorzienigheid bestaat dan deze geschiedenis, moeten godvruchtige lezers zich in de overdenking daarvan trouw oefenen, om te weten dat schijnbaar toevallige dingen door Gods hand worden bestuurd.

2 Voorts zeide hij: Zie, ik heb gehoord dat er koren in Egypte is; trekt daarheen af en koopt ons *koren* vandaar, opdat wij leven en niet sterven.

3 Toen togen Jozefs tien broederen af, om koren uit Egypte te kopen.

4 Doch Benjamin, Jozefs broeder, zond Jakob niet met zijn broederen; want hij zeide: Opdat hem niet misschien het verderf ontmoete.

5 Alzo kwamen Israëls zonen om te kopen, onder degenen die daar kwamen; want de honger was in het land Kanaän.

6 Jozef nu was regent over dat land; hij verkocht aan al het volk des lands; en Jozefs broederen kwamen en bogen zich voor hem *met* de aangezichten ter aarde.

7 Als Jozef zijn broederen zag, zo kende hij hen; maar hij hield zich vreemd jegens hen en sprak hard met hen, en zeide tot hen: Vanwaar komt gij? En zij zeiden: Uit het land Kanaän, om spijze te kopen.

Men vraagt of zijn 'doen alsof' niet zondig is, die gepaard ging met leugen. Wij weten immers, hoezeer oprechtheid God behaagt, en hoe streng Hij de Zijnen weerhoudt van valse schijn en bedriegerij. Soms doen ook de gelovigen enkele dingen godvruchtig die men toch niet tot voorbeeld mag stellen. En volgens een algemeen bevel van God, moet door ons de oprechtheid in praktijk worden gebracht. Ik acht, dat men niet veel Zeer hoeft te zweten, om Jozef te verontschuldigen, omdat het waarschijnlijker is, dat er iets menselijks in zijn gevoel was, dat God hem heeft vergeven.

8 Jozef dan kende zijn broederen, maar zij kenden hem niet.

9 Toen gedacht Jozef aan de dromen die hij van hen gedroomd had; en hij zeide tot hen: Gij zijt verspieders, gij zijt gekomen om te bezichtigen waar het land bloot is.

Al heeft Gods Woord een plaats in onze harten, toch gebeurt het gedurig, dat het zó wordt onderdrukt, dat het als uitgedoofd schijnt, voornamelijk als het geloof door een nevel van rampen wordt onderdrukt.

10 En zij zeiden tot hem: Neen, mijn heer, maar uw knechten zijn gekomen om spijze te kopen.

11 Wij allen zijn ééns mans zonen; wij zijn vroom; uw knechten zijn geen verspieders.

12 En hij zeide tot hen: Neen, maar gij zijt gekomen om te bezichtigen waar het land bloot is.

13 En zij zeiden: Wij, uw knechten, waren twaalf gebroeders, ééns mans zonen in het land Kanaän; en zie, de kleinste is heden bij onzen vader, doch de één, die is niet *meer*.

14 Toen zeide Jozef tot hen: Dat is het, wat ik tot u gesproken heb, zeggende: Gij zijt verspieders.

15 Hierin zult gij beproefd worden: *zo waarlijk* als Farao leeft, indien gij vanhier zult uitgaan, tenzij dan wanneer uw kleinste broeder herwaarts zal gekomen zijn.

De natuur schrijft voor, dat men deze eer aan God alleen mag toekennen, zodat de mensen Hem het oordeel toekennen, en Hem als de hoogste Scheidsrechter en Getuige voor trouw en waarheid houden. Wie bij God zweert, wil dat Hij tussenbeiden komt, om meinedigen te straffen. Wanneer Mozes hemel en aarde tot getuige roept (Deuteronomium 32:1¹), verklaart hij dat er geen oord der wereld zou zijn, dat niet bij Gods troon zou getuigen van de ondankbaarheid van het volk, als het de leer van de zaligheid versmaadde.

16 Zendt één uit u, die uw broeder hale; maar weest gijlieden gevangen, en uw woorden zullen beproefd worden, of de waarheid bij u is; en indien niet, *zo waarlijk* als Farao leeft, zo zijt gij verspieders.

Ook toont de herhaling (van Jozelfs woorden), dat als iemand eenmaal aan het kwade gewoon is, niets gemakkelijker is, dan herhaaldelijk te zondigen. Daarom moet des te grotere voorzichtigheid in acht worden genomen, dat niet een dergelijke toegevendheid ons in een kwade gewoonte verhardt.

17 En hij zette hen tezamen drie dagen in bewaring.

Uit zijn manier van doen, mag men geen regel afleiden om streng en hard te handelen, omdat het twijfelachtig is of hij goed heeft gehandeld of niet. Het staat te vrezen, dat zij die van zijn voorbeeld een voorwendsel maken, ver af zijn van zijn zachtmoedigheid, zodat zij niet zozeer ware navolgers zullen zijn als wel na-apers.

18 En ten derden dage zeide Jozef tot hen: Doet dit, zo zult gij leven; ik vrees God.

De bron van een goed en zuiver geweten, zodat wij tegenover de mensen trouw en billijkheid bewaren, is de vrees voor God. Daarom moeten wij ons moeite geven, als wij graag van trouweloosheid, list, wreedheid en alle slechte lust tot kwaaddoen rein blijven, om onder elkaar de godsdienst te bewaren. Zo vaak wij onderling minder oprecht of vriendschappelijk handelen, komt de goddeloosheid openlijk te voorschijn.

19 Zo gij vroom zijt, zo zij één uwer broederen gebonden in het huis uwer bewaring; en gaat gij heen, brengt het koren voor den honger uwer huizen.

20 En brengt uw kleinsten broeder tot mij, zo zullen uw woorden waargemaakt worden en gij zult niet sterven. En zij deden alzo.

21 Toen zeiden zij de een tot den ander: Voorwaar, wij zijn schuldig aan onzen broeder, wiens benauwdheid der ziel wij zagen, toen hij ons om genade bad, maar wij hoorden niet; daarom komt deze benauwdheid over ons.

Nog niet had Christus met Zijn mond deze mening uitgesproken: “Met welke maat gij meet, zullen anderen u meten” (Mattheüs 7:2) maar natuurlijk stond het vast, dat zij die wreed zijn geweest, medelijden onwaardig zijn. Vreselijk is die uitspraak, dat hij die zijn oor verhardde voor het geroep van

¹ NEIG de oren, gij hemel, en ik zal spreken; en de aarde hore de redenen mijns monds.

de arme, op zijn beurt zelf zal roepen, en niet verhoord zal worden. (Spreuken 21:13). Laten wij leren vriendelijk te zijn, meelijden met ellendigen, en naar smekelingen onze hand tot hulp uit te strekken. Als het ons soms overkomt, dat wij wat al te hard door de mensen behandeld worden en onze beden trots versmaad worden, laat dan ons tenminste te binnen komen als wij te weinig barmhartig gehandeld hebben. Hoewel het beter is, voor de tijd wijs te wezen, is er toch enig voordeel aan verbonden, om zo vaak anderen ons trots verachten, te overwegen, of niet zij met wie wij te doen hadden, niet van ons dezelfde hardheid hebben ervaren. Met deze woorden verklaren zij, dat de harten van mensen door God worden bestuurd, zodat zij óf tot billijkheid geneigd worden, óf tot onbuigzame hardheid verharden. Gods goedheid is over hemel en aarde verspreid, en Zijn weldadigheid verzadigt niet alleen de mensen, maar wordt ook aan het redeloze dier betoond, daarom strijdt niets méér tegen Zijn natuur, dan hen die onze hulp inroepen, trots af te stoten.

22 En Ruben antwoordde hun, zeggende: Heb ik het tot u niet gezegd, toen ik zeide: Zondigt niet aan dezen jongeling? Maar gij hoordet niet; en ook zijn bloed, zie, het wordt gezocht.

23 En zij wisten niet, dat het Jozef hoorde; want daar was een taalman tussen hen.

24 Toen wendde hij zich om van hen af en weende; daarna keerde hij weder tot hen en sprak tot hen, en nam Simeon van hen en bond hem voor hun ogen.

Men moet toezien, dat een zondaar niet door droefheid wordt verteerd, wanneer wij niet zacht en gewillig zijn om vergeving te schenken.

25 En Jozef gebod, dat men hun zakken met koren vullen zou en dat men hun geld wederkeerde, een iegelijk in zijn zak, en dat men hun teerkost gawe tot den weg; en men deed hun alzo.

26 En zij laadden hun koren op hun ezels, en togen vandaar.

27 Toen een zijn zak opendeed, om zijn ezel voeder te geven in de herberg, zo zag hij zijn geld; want zie, het was in den mond van zijn zak.

28 En hij zeide tot zijn broederen: Mijn geld is wedergekeerd; daartoe ook, zie, het is in mijn zak. Toen ontging hun het hart en zij verschrikten, de een tot den ander zeggende: Wat is dit, dat ons God gedaan heeft?

Wij moeten God te vragen, dat Hij in hachelijke en verwarde omstandigheden, niet alleen kracht, maar ook rijkelijk besluitvaardigheid schenkt. Dit is een niet alledaagse en gewoonlijk ook nuttige wijsheid, om zo vaak enige tegenspoed ons overkomt, ons te gewinnen aan het overdenken van Gods oordelen. Elk, die zich heeft geoefend in het overdenken van zijn zonden, stelt zich – zodra hij gekweld wordt – God als Rechter voor ogen, en vernedert zich voor Zijn aangezicht, en met hoop op vergiffenis schikt hij zich tot geduld. Al zijn de mensen van wie de hand ons kastijdt, vaak onrechtvaardig, toch brengt Hij op een onbegrijpelijke manier door hen Zijn oordelen ten uitvoer, waartegen men zich niet mag verzetten, en niet mag morren. Goddelozen, al erkennen zij, dat zij door Gods hand worden geslagen, houden soms niet op over Hem te klagen.

29 En zij kwamen in het land Kanaän, tot Jakob, hun vader; en zij gaven hem te kennen al hun wedervaren, zeggende:

30 Die man, de heer van dat land, heeft hard met ons gesproken; en hij heeft ons gehouden als verspieders des lands.

31 Maar wij zeiden tot hem: Wij zijn vroom; wij zijn geen verspieders.

32 Wij waren twaalf gebroeders, zonen van onzen vader; de één, die is niet *meer*, en de kleinste is heden bij onzen vader in het land Kanaän.

33 En die man, de heer van dat land, zeide tot ons: Hieraan zal ik bekennen dat gijlieden vroom zijt; laat één uwer broederen bij mij, en neemt voor den honger uwer huizen en trekt heen.

34 En brengt uw kleinsten broeder tot mij, zo zal ik weten, dat gij geen verspieders zijt, maar dat gij vroom zijt; uw broeder zal ik u wedergeven, en gij zult in dit land handelen.

35 En het geschiedde als zij hun zakken ledigden, zie, zo had een iegelijk den bundel zijns gelds in zijn zak; en zij zagen de bundelen huns gelds, zij en hun vader, en zij waren bevreesd.

36 Toen zeide Jakob, hun vader, tot hen: Gij berooft mij van kinderen: Jozef, die is er niet, en Simeon, die is er niet; nu zult gij Benjamin wegnemen; al deze dingen zijn tegen mij.

37 Toen sprak Ruben tot zijn vader, zeggende: Dood twee mijner zonen, zo ik hem tot u niet wederbreng; geef hem in mijn hand en ik zal hem weder tot u brengen.

38 Maar hij zeide: Mijn zoon zal met ulieden niet aftrekken; want zijn broeder is dood en hij is alleen overgebleven; zo hem een verderf ontmoette op den weg dien gij zult gaan, zo zoudt gij mijn grauwe haren met droefenis ten grave doen nederdalen.

Genesis 43

Jozefs dromen gaan in vervulling

1 DE honger nu werd zwaar in het land;

Een sterke twijfel kan hem omverwerpen wat die heerlijke belofte voor hem wil: "Ik ben God, de Almachtige, wees vruchtbaar en vermenigvuldig u; Ik zal u zegenen." Het is nuttig voor ons, om deze strijd van de vrome vaders te kennen, opdat wij door dezelfde wapens waarmee zij strijdende hebben overwonnen, ook onoverwonnen standhouden, hoezeer God ons ook zonder Zijn ogenblikkelijke hulp laat.

2 Zo geschiedde het, als zij den leeftocht, dien zij uit Egypte gebracht hadden, opgegeten hadden, dat hun vader tot hen zeide: Keert weder, koopt ons een weinig spijsze.

3 Toen sprak Juda tot hem, zeggende: Die man heeft ons op het hoogste betuigd, zeggende: Gij zult mijn aangezicht niet zien, tenzij dat uw broeder met u is.

4 Indien gij onzen broeder met ons zendt, wij zullen aftrekken en u spijsze kopen;

5 Maar indien gij *hem* niet zendt, wij zullen niet aftrekken; want die man heeft tot ons gezegd: Gij zult mijn aangezicht niet zien, tenzij dat uw broeder met u is.

6 En Israël zeide: Waarom hebt gij zo kwalijk aan mij gedaan, dat gij dien man te kennen gaaft, of gij nog een broeder hadt?

7 En zij zeiden: Die man vraagde zeer nauw naar ons en naar onze maagschap, zeggende: Leeft uw vader nog? Hebt gij nog een broeder? Zo gaven wij het hem te kennen volgens diezelfde woorden; hebben wij juist geweten, dat hij zeggen zou: Brengt uw broeder af?

8 Toen zeide Juda tot Israël, zijn vader: Zend den jongeling met mij, zo zullen wij ons opmaken en reizen; opdat wij leven en niet sterven, noch wij, noch gij, noch onze kinderkens.

9 Ik zal borg voor hem zijn; van mijn hand zult gij hem eisen; indien ik hem tot u niet breng en hem voor uw aangezicht stel, zo zal ik alle dagen tegen u gezondigd hebben.

10 Want hadden wij niet gezuimd, voorwaar, wij waren alrede tweemaal wedergekomen.

11 Toen zeide Israël, hun vader, tot hen: Is het nu alzo, zo doet dit; neemt van het loffelijkste dezes lands in uw vaten en brengt dien man een geschenk henen af: een weinig balsem en een weinig honig, specerijen en mirre, terpentijnnoten en amandelen.

12 En neemt dubbel geld in uw hand; en brengt het geld, hetwelk in den mond uwer zakken wedergekeerd is, wederom in uw hand; misschien is het een feil.

13 Neemt ook uw broeder mede; en maakt u op, keert weder tot dien man.

14 En God de Almachtige, geve u barmhartigheid voor het aangezicht van dien man, dat hij uw anderen broeder en Benjamin met u late gaan. En mij aangaande, als ik van kinderen beroofd ben, zo ben ik beroofd.

Wij moeten uit het voorbeeld van Jakob verdraagzaamheid leren, als de Heere ons vaak als het ware de duimschroeven aandoet en ons dwingt om vele dingen tegen onze zin te doen. Wij hebben, waar mensen tegen ons onrechtvaardig zijn, van de Heere een verandering ten goede te hopen en te

vragen. Dit moet echter vastgehouden worden, dat het niet buiten Gods Raad omgaat, dat zij zich al te hard jegens ons gedragen.

15 En die mannen namen datzelfde geschenk en namen dubbel geld in hun hand, en Benjamin; en zij maakten zich op en togen af naar Egypte en zij stonden voor Jozefs aangezicht.

16 Als Jozef Benjamin met hen zag, zo zeide hij tot dengene die over zijn huis was: Breng deze mannen naar het huis toe, en slacht slachtvee en maak *het* gereed; want deze mannen zullen dezen middag met mij eten.

17 De man nu deed gelijk Jozef gezegd had; en de man bracht deze mannen ten huize van Jozef.

18 Toen vreesden deze mannen, omdat zij ten huize van Jozef gebracht werden, en zeiden: Ter oorzaak van het geld dat in het begin in onze zakken wedergekeerd is, worden wij ingebracht, opdat hij ons overrompele en ons overvalle, en ons tot slaven neme met onze ezels.

19 Daarom naderden zij tot dien man die over Jozefs huis was, en zij spraken tot hem aan de deur van het huis.

20 En zij zeiden: Och, mijn heer, wij waren in het begin gewisselijk afgekomen om spijs te kopen.

21 Het is nu geschied als wij in de herberg gekomen waren en wij onze zakken opendeden, zie, zo was ieders mans geld in den mond van zijn zak, ons geld in zijn gewicht; en wij hebben hetzelfde wedergebracht in onze hand.

22 Wij hebben ook ander geld in onze hand afgebracht om spijs te kopen; wij weten niet wie ons geld in onze zakken gelegd heeft.

23 En hij zeide: Vrede zij ulieden, vreest niet. Uw God en uws vaders God heeft u een schat in uw zakken gegeven; uw geld is tot mij gekomen. En hij bracht Simeon tot hen uit.

24 Daarna bracht de man deze mannen in Jozefs huis, en hij gaf water en zij wiesen hun voeten; hij gaf ook hun ezels voeder.

25 En zij bereidden het geschenk totdat Jozef kwam op den middag; want zij hadden gehoord, dat zij aldaar brood eten zouden.

26 Als nu Jozef te huis gekomen was, zo brachten zij hem het geschenk hetwelk in hun hand was, in het huis; en zij bogen zich voor hem ter aarde.

27 En hij vraagde hun naar *hun* welstand en zeide: Is het wel met uw vader, den oude, waarvan gij zeidet? Leeft hij nog?

28 En zij zeiden: Het is wel met uw knecht, onzen vader, hij leeft nog; en zij neigden het hoofd en bogen zich neder.

29 En hij hief zijn ogen op en zag Benjamin, zijn broeder, den zoon zijner moeder, en zeide: Is dit uw kleinste broeder, waarvan gij tot mij zeidet? Daarna zeide hij: Mijn zoon, God zij u genadig.

30 En Jozef haastte zich; want zijn ingewand ontstak jegens zijn broeder en hij zocht te wenen; en hij ging in een kamer en weende aldaar.

31 Daarna wies hij zijn aangezicht en kwam uit; en hij bedwong zichzelf en zeide: Zet brood op.

32 En zij richtten voor hem aan in het bijzonder en voor hen in het bijzonder, en voor de Egyptenaars die met hem aten, in het bijzonder; want de Egyptenaars mogen geen brood eten met de Hebreeën, dewijl zulks den Egyptenaars een gruwel is.

Wij hebben ons te beijveren, om ons van het vuil der wereld rein te bewaren voor de Heere, maar deze ijver moet zo worden beperkt, dat wij meer van de zonden, dan van de mensen afkerig zijn. Dáárom heiligt God Zijn kinderen, met als doel dat zij zich wachten van de zonden van ongelovigen, in wier midden zij verkeren, maar toch allen die nog te genezen zijn, tot deelneming aan hun godsvrucht winnen. Op twee dingen hebben wij te letten: dat de waarheid van ons geloof bij onszelf goed

vaststaat, daarna dat niet onze overvloedige traagheid in het voortbrengen van vruchten velen van de Heere geheel vervreemdt, die anders gewonnen konden worden.

33 En zij zaten voor zijn aangezicht, de eerstgeborene naar zijn eerstgeboorte en de jongere naar zijn jonkheid; dies verwonderden zich de mannen onder elkander.

34 En hij langde hun van de gerechten die vóór hem waren; maar Benjamins gerecht was vijfmaal groter dan de gerechten van hen allen. En zij dronken en zij werden dronken met hem.

Hoezeer voedingsmiddelen ook tot ondersteuning zijn van onze noodduft, toch gaat het wet-tige gebruik daarvan verder. Want niet zonder reden is behalve de levenskracht ook smaak in de spijzen gelegd, opdat de hemelse Vader ons met Zijn genietingen zou verkwikken. Hoe vriendelijker Hij genadig zorg voor ons draagt, des te meer past het ons, om ons zorgvuldig te beperken tot een matig gebruik. Wij weten hoe teugelloos de hevige verlangens van het vlees zijn. En daardoor komt het dat het bij overvloed bijna altijd losbandig is, maar in armoede ongeduldig is. Wij hebben vast te houden aan de regel van Paulus (Filippenzen 4:12¹) dat wij moeten weten honger te lijden en overvloed te hebben. Wij hebben zorgvuldig toe te zien, als grotere overvloed rijkelijk voorhanden is, dat deze ons niet tot overdaad wegsleurt, en aan de andere kant moeten we er op letten dat wij armoede met een kalm gemoed dragen. Misschien zal de een of ander zeggen, dat ons vlees maar al te zeer geneigd is om overdaad te verbloemen, en men het daarom niets meer moet geven dan de noodzaak verlangt. En zeker, ik stem toe, dat men met zorg moet waarnemen wat Paulus voorschrijft (Romeinen 13:14²) opdat wij niet het vlees verzorgen tot begeerlijkheden. Maar omdat het van zeer groot belang is voor alle vromen, om met een berust geweten uit Gods hand hun voedsel te ontvangen, moet men zich houden tot hoe ver het geoorloofd gebruik van brood en wijn zich uitstrekt.

Genesis 44

Jozef beproeft zijn broeders

1 EN hij gebood dengene die over zijn huis was, zeggende: Vul de zakken dezer mannen met spijze, naar dat zij zullen kunnen dragen, en leg ieders mans geld in den mond van zijn zak;

2 En mijn beker, den zilveren beker, zult gij leggen in den mond van den zak des kleinsten, met het geld van zijn koren. En hij deed naar Jozefs woord, hetwelk hij gesproken had.

Omdat het een zeldzame en ook moeilijke deugd is hierin maat te houden, moeten wij oppassen, dat wij niet in die harde handelwijze het voorbeeld van Jozef nadoen, tenzij alle wraak is afgelegd, en wij van alle haat rein en vrij zijn. Wij worden vermaand, dat het niet genoeg is als iemand voor een tijd zich tegen een tevoorschijnkomende ondeugd verzet, tenzij er standvastigheid bijkomt in de tegenstand, hoezeer deze ook opborrelt.

3 Des morgens als het licht werd, zo liet men deze mannen trekken, hen en hun ezels.

4 Zij zijn ter stad uitgegaan; zij waren niet ver gekomen, als Jozef tot dengene die over zijn huis was, zeide: Maak u op en jaag die mannen achterna; en als gij hen zult achterhaald hebben, zo zult gij tot hen zeggen: Waarom hebt gij kwaad voor goed vergolden?

5 Is het deze niet waaruit mijn heer drinkt, en waarbij hij *iets* zekerlijk waarnemen zal? Gij hebt kwalijk gedaan wat gij gedaan hebt.

6 En hij achterhaalde hen, en sprak tot hen diezelfde woorden.

7 En zij zeiden tot hem: Waarom spreekt mijn heer zulke woorden? Het zij verre van uw knechten, dat zij zodanig een ding doen zouden.

8 Zie, het geld dat wij in den mond onzer zakken vonden, hebben wij tot u uit het land Kanaän wedergebracht; hoe zouden wij dan uit het huis uws heren zilver of goud stelen?

¹ En ik weet vernederd te worden, ik weet ook overvloed te hebben; alleszins en in alles ben ik onderwezen, beide verzadigd te zijn en honger te lijden, beide overvloed te hebben en gebrek te lijden.

² Maar doet aan den Heere Jezus Christus, en verzorgt het vlees niet tot begeerlijkheden.

9 Bij denwelken van uw knechten hij gevonden zal worden, dat hij sterve; en ook zullen wij mijn heer tot slaven zijn.

10 En hij zeide: Dit zij nu ook also naar uw woorden; bij wien hij gevonden wordt, die zij mijn slaaf, maar gijlieden zult onschuldig zijn.

11 En zij haastten en een iegelijk zette zijn zak af op de aarde, en een iegelijk opende zijn zak.

12 En hij doorzocht, beginnende met den grootste en voleindende met den kleinste; en die beker werd gevonden in den zak van Benjamin.

13 Toen scheurden zij hun klederen; en ieder man laadde zijn ezel op en zij keerden weder naar de stad.

14 En Juda kwam met zijn broederen in Jozefs huis, want hij was nog zelf aldaar; en zij vielen voor zijn aangezicht neder ter aarde.

15 En Jozef zeide tot hen: Wat daad is dit, die gij gedaan hebt? Weet gij niet, dat zulk een man als ik *dat* zekerlijk waarnemen zou?

16 Toen zeide Juda: Wat zullen wij tot mijn heer zeggen, wat zullen wij spreken en wat zullen wij ons rechtvaardigen? God heeft de ongerechtigheid uwer knechten gevonden; zie, wij zijn mijns heren slaven, zo wij als hij in wiens hand de beker gevonden is.

O, dat zij hiertoe de toevlucht namen die door Gods gesel geslagen worden, de oorzaak daarvan niet meteen vatten: wanneer zij voelen dat mensen zonder oorzaak vijandig tegen hen zijn, dat zij de verborgen oordelen van God zich te binnen roepen waarmee Hij ons moet vernederen.

17 Maar hij zeide: Het zij verre van mij zulks te doen; de man in wiens hand de beker gevonden is, die zal mijn slaaf zijn; doch trekt gijlieden op in vrede tot uw vader.

Juda pleit voor Benjamin

18 Toen naderde Juda tot hem en zeide: Och, mijn heer, laat toch uw knecht een woord spreken voor mijns heren oren en laat uw toorn tegen uw knecht niet ontsteken; want gij zijt evengelijk Farao.

19 Mijn heer vroegde zijn knechten, zeggende: Hebt gijlieden een vader of broeder?

20 Zo zeiden wij tot mijn heer: Wij hebben een ouden vader en een jongeling des ouderdoms, den kleinste, wiens broeder dood is, en hij is alleen van zijn moeder overgebleven, en zijn vader heeft hem lief.

21 Toen zeidet gij tot uw knechten: Brengt hem af tot mij, dat ik mijn oog op hem sla.

22 En wij zeiden tot mijn heer: Die jongeling zal zijn vader niet kunnen verlaten; indien hij zijn vader verlaat, zo zal hij sterven.

23 Toen zeidet gij tot uw knechten: Indien uw kleinste broeder met u niet afkomt, zo zult gij mijn aangezicht niet meer zien.

24 En het is geschied als wij tot uw knecht, mijn vader, opgetrokken zijn en wij hem de woorden mijns heren verhaald hebben;

25 En dat onze vader gezegd heeft: Keert weder, koopt ons een weinig spijs;

26 Zo hebben wij gezegd: Wij zullen niet mogen aftrekken; indien onze kleinste broeder bij ons is, zo zullen wij aftrekken; want wij zullen het aangezicht van dien man niet mogen zien, zo deze onze kleinste broeder niet bij ons is.

27 Toen zeide uw knecht, mijn vader, tot ons: Gijlieden weet dat mijn huisvrouw er mij twee gebaard heeft.

28 En de een is van mij uitgegaan, en ik heb gezegd: Voorwaar, hij is gewisselijk verscheurd geworden; en ik heb hem niet gezien tot nu toe.

29 Indien gij nu dezen ook van mijn aangezicht wegneemt, en hem een verderf ontmoette, zo zoudt gij mijn grauwe haren met jammer ten grave doen nederdalen.

30 Nu dan, als ik tot uw knecht, mijn vader, kome en de jongeling niet bij ons is (alzo zijn ziel aan de ziel van dezen gebonden is),

31 Zo zal het geschieden, als hij ziet dat de jongeling er niet is, dat hij sterven zal; en uw knechten zullen de grauwe haren van uw knecht, onzen vader, met droefenis ten grave doen nederdalen.

32 Want uw knecht is voor dezen jongeling borg bij mijn vader, zeggende: Zo ik hem tot u niet wederbreng, zo zal ik tegen mijn vader te allen dage gezondigd hebben.

33 Nu dan, laat toch uw knecht voor dezen jongeling slaaf van mijn heer blijven, en laat den jongeling met zijn broederen optrekken.

34 Want hoe zou ik optrekken tot mijn vader, indien de jongeling niet met mij was? Opdat ik den jammer niet zie, dewelke mijn vader overkomen zou.

Genesis 45

Jozef maakt zich bekend

1 TOEN kon Jozef zich niet bedwingen voor allen die bij hem stonden, en hij riep: Doet allen man van mij uitgaan. En er stond niemand bij hem, als Jozef zich aan zijn broederen bekendmaakte.

Dwaas zeggen de stoïcijnen, dat het heldenmoed is, om niet door medelijden te worden bewogen. Nu openbaart zich in zijn geweldige gemoedsbeweging zowel zijn heldhaftige zielengrootheid als zijn Goddelijke matigheid, omdat hij over toorn en haat overwinnaar was, zodat hij hen zo vurig liefhad die misdadig tot zijn ondergang hadden samengespannen, zonder door enig onrecht geprikkeld te zijn. Hij beveelt allen om weg te gaan, omdat hij rekening houdt met hun eergevoel, opdat die afschuwelijke misdaad niet aan vele getuigen bekend wordt. En was dit niet het bewijs van de hoogste zachtzinnigheid, dat hij wilde, dat hun schande bedekt bleef? Hoewel hij met hen apart was, onthield hij zich van alle bittere woorden, en verwaardigde hen uit eigen beweging met een vriendelijke vertroosting.

2 En hij verhief zijn stem met wenen, zodat het de Egyptenaars hoorden en dat het Farao's huis hoorde.

3 En Jozef zeide tot zijn broederen: Ik ben Jozef; leeft mijn vader nog? En zijn broeders konden hem niet antwoorden; want zij waren verschrikt voor zijn aangezicht.

Uit dit voorbeeld leren wij, dat wij moeten oppassen, dat zij niet door droefheid worden overstelpt die waarlijk en met oprecht schaamtegevoel zijn vernederd. Zolang de zondaar doof is voor berispingen, of rustig zichzelf vleit, of brutaal en hardnekkig de vermaningen afwijst, of door toneelspel zich verontschuldigt, moet grotere strengheid worden aangewend. De hardheid moet een einde nemen, zodra hij verpletterd neer ligt, en hij door de kennis van zonde siddert. Dan moet althans gematigdheid volgen, die door de hoop op vergiffenis de uitgeworpene opricht.

4 En Jozef zeide tot zijn broederen: Nadert toch tot mij. En zij naderden. Toen zeide hij: Ik ben Jozef, uw broeder, dien gij naar Egypte verkocht hebt.

5 Maar nu, weest niet bekommerd en *de toorn* ontsteke niet in uw ogen, omdat gij mij hierheen verkocht hebt; want God heeft mij voor uw aangezicht gezonden tot behoudenis des levens.

6 Want het zijn nu twee jaren des hongers in het midden des lands; en er zijn nog vijf jaren in dewelke geen ploeging noch oogst zijn zal.

7 Doch God heeft mij voor ulieder aangezicht heengezonden om u een overblijfsel te stellen op de aarde, en om u bij het leven te behouden door een grote verlossing.

8 Nu dan, gij hebt mij herwaarts niet gezonden, maar God Zelf, Die mij tot Farao's vader gesteld heeft en tot een heer over zijn ganse huis en regeerder in het ganse land van Egypte.

Deze schriftplaats is opmerkelijk, want wij leren daaruit dat nooit de rechte ordening der mensen door verkeerdheid en kwaadwilligheid zo wordt verstoord, of God richt hun verwarde en onstuimige grillen tot een goed einde. Ook leren wij hoe en tot welk gebruik wij Gods voorzienigheid moeten beschouwen. Als nieuwsgierige mensen over Gods voorzienigheid redeneren, vermengen en verdraaien zij niet alleen alles, door het doel voorbij te zien, maar verzinnen zij ook allerlei dwaze dingen,

om Gods rechtvaardigheid te beledigen. En deze onbeschaamdheid maakt, dat enkele vrome en bescheiden mensen verlangen, dat dit deel van de leer begraven blijft. Want zodra dit in het midden gebracht wordt, dat God het roer houdt van de hele wereld, zodat niets gebeurt dan met Zijn wil en op Zijn bevel, dan werpen zij die over de verborgenheden van God minder eerbiedig oordelen, tal van kwesties op, die niet alleen kinderachtig, maar ook schadelijk zijn. Maar dit onheilige gebrek aan zelfbeheersing moet niet alleen te keer worden gegaan, maar ook hebben wij hierin maat te houden, dat wij niet verlangen naar grove onwetendheid van die dingen die niet alleen geopenbaard zijn in Gods Woord, maar ook zeer nuttig zijn, om te weten. Goede mannen schamen zich te bekennen, dat alles wat de mensen ondernemen, niet dan met Gods wil gebeurt, opdat niet onbeteugelde tongen meteen tegenpruttelen, óf dat God de oorzaak van de zonde is, óf dat men goddeloze mensen niet als zonde kan aanrekenen, wat zij tot volvoering van Gods Raad verrichten. Maar ook al kan die heiligschennende woede niet weerlegd worden, het is ons voldoende om die te verafschuwen. Intussen past het ons vast te houden, wat door duidelijke getuigenissen van de Schrift is geopenbaard: wat mensen ook beramen, God van de hemel toch te midden van hun geraas hun plannen en pogingen beheerst, kortom, dat Hij door hun handen volvoert, wat Hij bij Zichzelf heeft besloten. Goede mannen, die bang zijn, om Gods rechtvaardigheid aan de laster der goddelozen bloot te stellen, nemen de toevlucht tot deze onderscheiding, dat God sommige dingen wil en andere dingen toelaat, alsof dus, zolang Hij niet werkt, er alle mogelijke vrijheid van handelen bij de mensen zou zijn. Als God slechts had toegelaten, dat Jozef naar Egypte werd gevoerd, zou Hij hem niet bestemd hebben tot dienaar van het behoud van vader Jakob en zijn zonen, wat Hem nu uitdrukkelijk wordt toegekend. Weg dus met dit ijdele verzinsel, dat kwade dingen slechts met Gods toelating, niet met Zijn raad of wil gebeuren, die Hij Zelf later tot een goed einde ombuigt. Met 'kwade dingen' heb ik op het oog mensen die geen ander doel hebben dan verkeerd handelen. Zoals nu in hen de zonde huisvest, zo moet ook de hele schuld op hen worden gelegd. God werkt echter wonderlijk door hen, opdat Hij uit de droesem van onzuivere mensen zuivere rechtvaardigheid te voorschijn brengt. Deze handelwijze is verborgen en veel te diep voor ons verstand. Daarom is het geen wonder, als de ongebondenheid van het vlees daartegen opkomt. Maar daarom moeten wij des te nauwkeuriger opletten, dat we niet die onmetelijke diepte tot onze enge grenzen proberen te beperken. Daarom blijft dit gevoelen vaststaan, dat al komt de menselijke hartstocht tot uitbarsting, en wordt die ongeregeld hierheen of daarheen geslingerd, God toch heerst, en hun bewegingen door een verborgen teugel richt waarheen Hem goeddunkt. Tegelijk moet echter ook dit worden vastgehouden, dat God zuiver handelt, zodat niet de minste zonde aan Zijn voorzienigheid kleeft: Zijn besluiten hebben niets gemeen met de ondeugden van mensen. Hiervan nu wordt de prachtigste schildering in deze geschiedenis voor onze ogen gehouden. Jozef was verkocht door zijn broers. En met welk ander doel, dan dat zij wilden dat hij op de een of andere manier omkwam en verdween? Hetzelfde werk nu wordt aan God toegeschreven, maar met een geheel ander doel, opdat in tijd van honger het huisgezin van Jakob boven verwachting voedsel zou hebben. Zo wilde Hij als het ware voor korte tijd Jozefs dood, om hem plotseling als behouder van het leven uit het graf te voeren. Waaruit blijkt, dat hoezeer het in het begin ook schijnt dat Hij hetzelfde doet als de goddelozen, er toch een verre afstand is tussen hun misdaad en Zijn bewonderenswaardige oordeel. Wij zien dat Jozef de juiste uitlegger is geweest van Gods voorzienigheid, toen hij daaraan een argument ontleende, om zijn broers vergiffenis te schenken.

9 Haast u en trekt op tot mijn vader en zegt tot hem: Alzo zegt uw zoon Jozef: God heeft mij tot een heer over het ganse Egypteland gesteld; kom af tot mij, vertoef niet.

10 En gij zult in het land Gosen wonen en nabij mij wezen, gij en uw zonen en de zonen uwer zonen, en uw schapen en uw runderen en al wat gij hebt.

11 En ik zal u aldaar onderhouden, want er zullen nog vijf jaren des hongers zijn; opdat gij niet verarmt, gij en uw huis en alles wat gij hebt.

12 En zie, uw ogen zien het en de ogen van mijn broeder Benjamin, dat mijn mond tot u spreekt.

13 En boodschapt mijn vader al mijn heerlijkheid in Egypte, en alles wat gij gezien hebt; en haast u en brengt mijn vader herwaarts af.

14 En hij viel aan den hals van Benjamin, zijn broeder, en weende; en Benjamin weende aan zijn hals.

15 En hij kuste al zijn broederen en hij weende over hen; en daarna spraken zijn broeders met hem.

16 Als dit gerucht in het huis van Farao gehoord werd, dat men zeide: Jozefs broeders zijn gekomen, was het goed in de ogen van Farao en in de ogen van zijn knechten.

17 En Farao zeide tot Jozef: Zeg tot uw broederen: Doet dit, laadt uw beesten en trekt heen, gaat naar het land Kanaän;

18 En neemt uw vader en uw huisgezinnen en komt tot mij; en ik zal u het beste van Egypteland geven en gij zult het vette dezes lands eten.

19 Gij zijt toch gelast; doet dit, neemt u uit Egypteland wagens voor uw kinderkens en voor uw vrouwen, en voert uw vader en komt.

20 En uw oog verschone uw huisraad niet; want het beste van gans Egypteland, dat zal uwe zijn.

21 En de zonen van Israël deden alzo. Zo gaf Jozef hun wagens naar Farao's bevel; ook gaf hij hun teerkost op den weg.

22 Hij gaf hun allen, iedereen, wisselklederen; maar Benjamin gaf hij driehonderd zilverlingen en vijf wisselklederen.

23 En zijn vader desgelijks zond hij tien ezels, dragende van het beste van Egypte, en tien ezelinnen, dragende koren en brood en spijs voor zijn vader op den weg.

24 En hij zond zijn broeders heen, en zij vertrokken; en hij zeide tot hen: Verstoort u niet op den weg.

Gods kinderen zijn niet alleen verzoeningsgezind, als hun enig onrecht is aangedaan, maar zelfs bekommeren zij zich erom dat anderen onderling eendrachtig handelen. Deze vriendelijkheid van Jozef moet door ons worden nagevolgd, om zoveel in ons vermogen zal zijn, twisten en woordenstrijd tegen te gaan. Christus eist van Zijn discipelen niet alleen, dat zij de vrede liefhebben, maar ook om vrede te stichten (Mattheüs 5:9¹). Het is onze roeping, om bijtijds aan alle twisten de stof en de gelegenheid te ontnemen. Wij moeten weten, wat Jozef aan zijn broers onderwijst, door Gods Geest aan ons allen wordt gegeven, namelijk dat wij niet tegen elkaar verbitterd zijn. Omdat het haast altijd in gemeenschappelijke zonden voorkomt, dat de een de ander door draaien belastert, moeten wij ieder voor ons leren, onze eigen schuld te kennen en te belijden, opdat niet uit dit geharrewar strijd ontstaat.

25 En zij trokken op uit Egypte, en zij kwamen in het land Kanaän tot hun vader Jakob.

26 Toen boodschapten zij hem, zeggende: Jozef leeft nog, ja, ook is hij regeerder in gans Egypteland. Toen bezweek zijn hart, want hij geloofde hen niet.

27 Maar als zij tot hem gesproken hadden al de woorden van Jozef, die hij tot hen gesproken had, en dat hij de wagens zag, die Jozef gezonden had om hem te voeren, zo werd de geest van Jakob hun vader levendig.

28 En Israël zeide: Het is genoeg, mijn zoon Jozef leeft nog; ik zal gaan en hem zien, eer ik sterf.

Genesis 46

Jakob gaat naar Egypte

1 EN Israël verreisde met al wat hij had en hij kwam te Berséba, en hij offerde offeranden aan den God van zijn vader Izak.

¹ Zalig zijn de vreedzamen (Grieks: vredemakers [εἰρηνοποιοί]); want zij zullen Gods kinderen genaamd worden.

Omdat de vrome man zich gedwongen ziet het land Kanaän te verlaten en naar elders te verhuizen, biedt hij bij het heengaan aan de Heere een offer aan, om zich te verzekeren van de onveranderlijke vastheid van het verbond, dat God Zelf met zijn vaders gesloten had. Toen vooral had hij steun nodig, opdat zijn geloof niet zou wankelen. Immers hij stond beroofd te worden van de hem beloofde erfenis, en van de aanblik van zijn land dat het beeld en het waarborg was van het hemels vaderland. Hoe licht kon het hem in de gedachten komen, dat hij tot hertoe met een ijdele hoop was bedrogen. Door de herinnering aan het Goddelijk verbond te vernieuwen, wendt hij dus een geschikt geneesmiddel aan, om niet afvallig te worden van zijn geloof. Deze dienst brengt hij aan de God van zijn vader, om te betuigen – al ging hij weg uit het land waarheen Abraham was geroepen – dat hij toch niet afvallig werd van die God in Wiens dienst hij was opgevoed. Hij versterkt zich door een offerande en belijdt zijn geloof, want al is de godsvrucht niet gebonden aan uitwendige tekenen, toch wilde hij die steun niet verwaarlozen waarvan hij had ervaren, dat het gebruik volstrekt niet overbodig was.

2 En God sprak tot Israël in gezichten des nachts, en zeide: Jakob, Jakob. En hij zeide: Zie, *hier* ben ik.

Net zo vriendelijk lokt Hij ook ons in de Schrift, om ons tot Zijn discipelen te maken.

3 En Hij zeide: Ik ben die God, uws vaders God; vrees niet van af te trekken naar Egypte, want Ik zal u aldaar tot een groot volk zetten.

Zoals aan Jakob wordt bevolen om steunend op de belofte zonder aarzelen af te dalen naar Egypte, zo is het de roeping van alle vromen, om op zijn voorbeeld uit Gods genade kracht te putten, en zich aan te gorden tot het gehoorzamen van Zijn bevelen. Jakob wordt vermaand, dat hij niet langs kromme en menigvuldige omwegen God hoefde te zoeken, omdat hij van zijn jeugd af had geleerd, dat God de Beschermers was van Abrahams huis, als hij tenminste niet van zijn godsvrucht afweek.

4 Ik zal met u aftrekken naar Egypte en Ik zal u doen *weder* optrekken, mede optrekkende; en Jozef zal zijn hand op uw ogen leggen.

5 Toen maakte zich Jakob op van Berséba; en de zonen van Israël voerden Jakob, hun vader, en hun kinderkens en hun vrouwen op de wagens die Farao gezonden had om hem te voeren.

6 En zij namen hun vee en hun have, die zij in het land Kanaän verworven hadden, en zij kwamen in Egypte: Jakob en al zijn zaad met hem;

7 Zijn zonen en de zonen zijner zonen met hem; zijn dochters en zijner zonen dochters en al zijn zaad bracht hij met zich in Egypte.

8 En dit zijn de namen der zonen van Israël, die in Egypte kwamen: Jakob en zijn zonen. De eerstgeborene van Jakob: Ruben.

9 En de zonen van Ruben: Hanoeh, en Pallu, en Hezron en Charmi.

10 En de zonen van Simeon: Jemuël, en Jamin, en Ohad, en Jachin, en Zohar, en Saul, de zoon ener Kanaänitische vrouw.

11 En de zonen van Levi: Gerson, Kahath en Merári.

12 En de zonen van Juda: Er, en Onan, en Sela, en Perez en Zerah. Doch Er en Onan waren gestorven in het land Kanaän; en de zonen van Perez waren Hezron en Hamul.

13 En de zonen van Issaschar: Tola, en Pua, en Job en Simron.

14 En de zonen van Zebulon: Sered, en Elon en Jahleël.

15 Dit zijn de zonen van Lea, die zij Jakob gebaard heeft in Paddan-Aram, met Dina, zijn dochter; al de zielen zijner zonen en zijner dochters waren drie en dertig.

16 En de zonen van Gad: Zifjon en Haggi, Suni en Ezbon, Eri en Aródi, en Aréli.

17 En de zonen van Aser: Jimna, en Jisva, en Jisvi, en Bería, en Serah, hunlieder zuster; en de zonen van Bería: Heber en Málchiël.

18 Dit zijn de zonen van Zilpa, die Laban aan zijn dochter Lea gegeven had; en zij baarde Jakob deze zestien zielen.

19 De zonen van Rachel, Jakobs huisvrouw: Jozef en Benjamin.

20 En Jozef werden geboren in Egypteland: Manasse en Efraïm, die hem Asnath, de dochter van Potiféra, den overste te On, baarde.

21 En de zonen van Benjamin: Bela, Becher en Asbel, Gera en Naäman, Echi en Rôs, Muppim en Huppim, en Ard.

22 Dit zijn de zonen van Rachel, die Jakob geboren zijn; altezamen veertien zielen.

23 En de zonen van Dan: Husim.

24 En de zonen van Naftali: Jáhzeël, en Guni, en Jezer en Sillem.

25 Dit zijn de zonen van Bilha, die Laban zijn dochter Rachel gegeven had; en zij baarde dezelve Jakob, zij waren allen zeven zielen.

26 Al de zielen die met Jakob in Egypte kwamen, uit zijn heup gesproten, uitgenomen de vrouwen van de zonen van Jakob, waren allen zes en zestig zielen.

27 En Jozefs zonen, die hem in Egypte geboren zijn, waren twee zielen. Al de zielen van het huis van Jakob, die in Egypte kwamen, waren zeventig.

Dat hij slechts zeventig zielen noemt, en Stefanus (Handelingen 7:14¹) er vijf bij heeft, is zonder twijfel gekomen door een vergissing van de afschrijvers.

Jakob ziet Jozef weder

28 En hij zond Juda voor zijn aangezicht heen tot Jozef, om voor zijn aangezicht aanwijzing te doen naar Gosen; en zij kwamen in het land Gosen.

29 Toen spande Jozef zijn wagen aan en toog op, zijn vader Israël tegemoet naar Gosen; en als hij zich aan hem vertoonde, zo viel hij hem aan zijn hals en weende lang aan zijn hals.

In de samenkomst van Jakob met zijn zoon Jozef tekent Mozes de geweldige aandoening van blijdschap, opdat wij zouden weten, dat de vrome vaders niet van menselijk gevoel zijn ontbloot geweest. Echter moet worden vastgehouden, al worden aandoeningen geboren uit een goed principe, dat zij toch altijd door de onmatigheid van het vlees het een of ander kwaad met zich meeslepen, en voornamelijk dit zondige meebrengen, dat zij altijd de perken te buiten gaan. Hieruit volgt, dat men ze niet helemaal moet wegnemen, maar moet beteugelen.

30 En Israël zeide tot Jozef: Dat ik nu sterve, nadat ik uw aangezicht gezien heb, dat gij nog leeft.

31 Daarna zeide Jozef tot zijn broederen en tot zijns vaders huis: Ik zal optrekken en Farao boodschappen, en tot hem zeggen: Mijn broeders en het huis mijns vaders, die in het land Kanaän waren, zijn tot mij gekomen;

32 En die mannen zijn schaapherders, want het zijn mannen die met vee omgaan; en zij hebben hun schapen en hun runderen en al wat zij hebben, medegebracht.

33 Wanneer het nu geschieden zal, dat Farao ulieden zal roepen, en zeggen: Wat is uw hanteling?

34 Zo zult gij zeggen: Uw knechten zijn mannen, die van onze jeugd af tot nu toe met vee omgegaan hebben, zo wij als onze vaders; opdat gij in het land Gosen moogt wonen; want alle schaapherder is den Egyptenaars een gruwel.

De Heere laat vaak toe dat wij door de wereld veracht of verworpen worden, opdat wij bevrijd en losgemaakt van haar vuil, heiligheid koesteren. Kortom, Hij laat niet toe dat we ons binden door banden van de aarde, opdat wij naar de hemel geleid worden.

¹ En Jozef zond heen en ontbood zijn vader Jakob, en al zijn geslacht, bestaande in vijf en zeventig zielen.

Genesis 47

Jakob ontmoet Farao

1 TOEN kwam Jozef en boodschapte Farao en zeide: Mijn vader en mijn broeders, en hun schapen en hun runderen, met alles wat zij hebben, zijn gekomen uit het land Kanaän; en zie, zij zijn in het land Gosen.

2 En hij nam een deel zijner broederen, *te weten* vijf mannen, en hij stelde hen voor Farao's aangezicht.

3 Toen zeide Farao tot zijn broederen: Wat is uw hantering? En zij zeiden tot Farao: Uw knechten zijn schaapherders, zo wij als onze vaders.

4 Voorts zeiden zij tot Farao: Wij zijn gekomen om als vreemdelingen in dit land te wonen; want er is geen weide voor de schapen die uw knechten hebben, dewijl de honger zwaar is in het land Kanaän; en nu, laat toch uw knechten in het land Gosen wonen.

Deze plaats leert ons hoeveel aangenamer het is, om het uiterste hoekje in te nemen in het huis des Heeren, dan buiten de kerk in het midden van paleizen te wonen. Laat het ons niet moeilijk vallen, om ten koste van verachting en smaad door de wereld de heilige eenheid met Gods kinderen te kopen. Als iemand niet anders God zuiver kan dienen dan door zich stinkende te maken in de ogen der wereld, weg dan met al deze eerzucht. Laten wij graag voor een tijd onaanzienlijk zijn, opdat de engelen ons eens ontvangen in de gemeenschap van hun eeuwige heerlijkheid.

5 Toen sprak Farao tot Jozef, zeggende: Uw vader en uw broeders zijn tot u gekomen;

6 Egypteland, dat is voor uw aangezicht; doe uw vader en uw broeders in het beste van het land wonen; laat hen in het land Gosen wonen; en zo gij weet dat er onder hen kloeke mannen zijn, zo zet hen tot veemeesters over hetgeen dat ik heb.

O, dat deze gematigdheid meer zou heersen bij de adel: dat zij zich in persoonlijke aangelegenheden niet anders gedroegen, dan alsof zij gewone mensen waren.

7 En Jozef bracht zijn vader Jakob mede en stelde hem voor Farao's aangezicht; en Jakob zegende Farao.

Hoe zij die over ons heersen, ook zijn, wij hebben het bevel om voor hen openbare gebeden te doen (1 Timotheüs 2:1-2¹)

8 En Farao zeide tot Jakob: Hoevele zijn de dagen der jaren uws levens?

9 En Jakob zeide tot Farao: De dagen der jaren mijner vreemdelingschappen zijn honderd en dertig jaren; weinig en kwaad zijn de dagen der jaren mijns levens geweest, en hebben niet bereikt de dagen van de jaren des levens mijner vaderen in de dagen hunner vreemdelingschappen.

Zoals zij zich niet schaamden, om gedurende hun hele levensloop te zwerven, en om voor vreemdelingen en bijwoners te worden uitgescholden waar zij ook kwamen, zo heeft God hen met de onschatbare eer verwaardigd, dat zij erfgenamen van de hemel zouden zijn. Met welke gedachte horen wij de wereld te bewonen, waarop ons geen zekere rust of een vast verblijf is beloofd? Hetzij dus iemand in zijn vaderland blijft, hetzij hij gedurig wordt gedwongen van plaats te veranderen, laat hij zich degelijk in deze overdenking oefenen, dat hij voor korte tijd als gast op aarde verkeert, totdat hij zijn loop heeft voleindigd, en naar het hemelse vaderland verhuist.

10 En Jakob zegende Farao, en ging uit van Farao's aangezicht.

11 En Jozef bestelde voor Jakob en zijn broeders woningen en hij gaf hun een bezitting in Egypteland, in het beste van het land, in het land Rameses, gelijk als Farao geboden had.

---

¹ *IK vermaan dan vóór alle dingen, dat gedaan worden smekingen, gebeden, voorbiddingen, dankzeggingen voor alle mensen, voor koningen en allen die in hoogheid zijn, opdat wij een gerust en stil leven leiden mogen in alle godzaligheid en eerbaarheid.*

12 En Jozef onderhield zijn vader en zijn broeders en het ganse huis zijns vaders, met brood, tot den mond der kinderkens toe.

De behouder ten leven

13 En er was geen brood in het ganse land, want de honger was zeer zwaar; zodat het land van Egypte en het land Kanaän raasden vanwege dien honger.

Zij die vruchtbare akkers bebouwen, hebben geen recht om op hun overvloed te vertrouwen, maar zij moeten bedenken, dat een grote voorraad niet zozeer uit de ingewanden der aarde voortkomt, als wel door Gods verborgen zegening afdruipt (of beter: neerstroomt) uit de hemel. Als God ons door broodsgebrek op de proef wil stellen, moeten wij Hem tegelijk vragen, dat Hij ons vormt om met een kalm en zacht gemoed het gebrek te dragen.

14 Toen verzamelde Jozef al het geld dat in Egypteland en in het land Kanaän gevonden werd, voor het koren dat zij kochten; en Jozef bracht dat geld in Farao's huis.

Mozes zegt, dat Jozef al het geld dat hij verzameld had, in het huis van de koning heeft gebracht. Zeldzaam en zonder weerga was deze eerlijkheid, om te midden van zulke grote stapels (geld) de handen rein te bewaren.

15 Als nu het geld uit Egypteland en uit het land Kanaän verdaan was, kwamen al de Egyptenaars tot Jozef, zeggende: Geef ons brood; want waarom zouden wij in uw tegenwoordigheid sterven? Want het geld ontbreekt.

16 En Jozef zeide: Geeft uw vee, zo zal ik het u geven voor uw vee, indien het geld ontbreekt.

17 Toen brachten zij hun vee tot Jozef; en Jozef gaf hun brood voor paarden en voor het vee der schapen en voor het vee der runderen en voor ezels; en hij voedde hen met brood datzelfde jaar voor al hun vee.

18 Toen datzelfde jaar voleind was, zo kwamen zij tot hem in het tweede jaar en zeiden tot hem: Wij zullen het voor mijn heer niet verbergen, alzo het geld verdaan is en de bezitting der beesten *gekomen* aan mijn heer, zo is er niet anders overgebleven voor het aangezicht mijns heren dan ons lichaam en ons land.

19 Waarom zullen wij voor uw ogen sterven, zo wij als ons land? Koop ons en ons land voor brood; zo zullen wij en ons land Farao dienstbaar zijn; en geef zaad, opdat wij leven en niet sterven, en het land niet woest worde.

20 Alzo kocht Jozef het gehele land van Egypte voor Farao; want de Egyptenaars verkochten een ieder zijn akker, dewijl de honger sterk over hen geworden was; zo werd het land Farao's eigen.

Zij die al te zeer op voordeel bedacht zijn, moeten zich wachten, dat zij Jozefs voorbeeld niet ten onrechte als voorwendsel gebruiken. Het is zeker, dat alle overeenkomsten die niet naar de regel der liefde zijn aangegaan, zondig zijn voor God. Men heeft door dat billijkheidsgevoel, dat ons door een verborgen natuurlijk besef wordt ingegeven, zo te handelen met anderen, als men verlangt, dat met ons gehandeld wordt.

21 En het volk aangaande, dat zette hij over in de steden, van het ene uiterste der pale van Egypte tot het andere uiterste van hetzelfde.

22 Alleen het land der priesters kocht hij niet; want de priesters hadden een bescheiden deel van Farao, en zij aten het hun bescheiden deel, hetwelk hun Farao gegeven had; daarom verkochten zij hun land niet.

Hierin wordt ons een spiegel voor ogen gehouden waarin wij kunnen zien, dat het godsdienstig besef de mensen is ingeschapen, en dat men dit niet totaal kan uitwissen.

23 Toen zeide Jozef tot het volk: Zie, ik heb heden u en uw land gekocht voor Farao; zie, er is zaad voor u, opdat gij het land bezaait.

24 Doch met de inkomsten zal het geschieden, dat gij Farao het vijfde deel zult geven; en de vier delen zullen voor u zijn tot zaad des velds en tot uw spijs en van degenen die in uw huizen zijn, en om te eten voor uw kinderkens.

25 En zij zeiden: Gij hebt ons leven behouden; laat ons genade vinden in de ogen mijns heren, en wij zullen Farao's knechten zijn.

26 Jozef dan stelde ditzelve in tot een wet, tot op dezen dag, over het land van Egypte, dat Farao het vijfde deel zou hebben; behalve dat alleen het land der priesters van Farao niet werd.

27 Zo woonde Israël in het land van Egypte, in het land Gosen; en zij stelden zich tot bezitters daarin, en zij werden vruchtbaar en vermeerderden zeer.

Jakobs levenseinde nadert

28 En Jakob leefde in het land van Egypte zeventien jaar; zodat de dagen van Jakob, de jaren zijns levens, geweest zijn honderd zeven en veertig jaar.

29 Als nu de dagen van Israël naderden, dat hij sterven zou, zo riep hij zijn zoon Jozef en zeide tot hem: Indien ik nu genade gevonden heb in uw ogen, zo leg toch uw hand onder mijn heup, en doe weldadigheid en trouw aan mij: begraaf mij toch niet in Egypte;

30 Maar dat ik bij mijn vaderen ligge; hierom zult gij mij uit Egypte voeren en mij in hun graf begraven. En hij zeide: Ik zal doen naar uw woord.

31 En hij zeide: Zweer mij; en hij zwoer hem. En Israël boog zich ten hoofde van het bed.

Genesis 48

Jakob zegent de zonen van Jozef

1 HET geschiedde nu na deze dingen, dat men Jozef zeide: Zie, uw vader is krank. Toen nam hij zijn twee zonen met zich, Manasse en Efraïm.

2 En men boodschapte Jakob en men zeide: Zie, uw zoon Jozef komt tot u. Zo versterkte zich Israël en zat op het bed.

3 Daarna zeide Jakob tot Jozef: God de Almachtige is mij verschenen te Luz in het land Kanaän; en Hij heeft mij gezegend,

Zo past het zodra de genadige aanneming tot kind van God ons is geschonken, dat deze al onze zinnen in beslag neemt, en al het schitterende en aanzienlijke van de wereld verslindt. Het merendeel weet bij ervaring, dat, zodra van de kant van de wereld ook maar de geringste hoop verschijnt, wij van de Heere worden weggesleurd en van het zoeken naar het hemelse leven worden vervreemd. Zo vaak satan ons dus door de verlokkingen van de wereld zal proberen te verstrikken om ons uit de hemel naar beneden te trekken, moeten wij ons in herinnering roepen, waartoe wij geroepen zijn, met als doel dat, in vergelijking met de onvergelijkelijke schat van het eeuwige leven al het andere dat voor het vlees begeerlijk is, gering geacht wordt. Als vroeger de heilige Jozef zoveel eer bewees aan een duister visioen, dat hij alleen door de inhoud hiervan Egypte vergat en graag overging tot de verachte schare van de gemeente, hoe schandelijk is dan tegenwoordig onze dwaasheid, hoe slecht onze gevoelloosheid, hoe afschuwelijk onze ondankbaarheid, dat wij niet minstens even sterk worden bewogen, waar de hemelse Vader ons nu door de geopende deur van Zijn Koninkrijk, meer dan lieflijk tot Zich nodigt! Tegelijk moet worden opgemerkt, door de heilige Jakob worden geen ijdele inbeeldingen opgedrongen, waarmee hij zijn zoon tot zich lokt om hem te bedriegen, maar dat hij spreekt over Gods zekere belofte, waarop hij zich veilig kan verlaten. Hieruit worden wij onderwezen, dat het geloof zich terecht op niets anders grondt dan alleen op Gods Woord, en deze steun is daarvoor ook vast genoeg, om – door welke aanslagen ook bedreigd – nooit te wankelen. Laten wij daarom leren om zo vaak satan ons door zijn afleidingsmiddelen hierheen en daarheen probeert te slingeren, onze aandacht te vestigen op Gods Woord, en zo vast te steunen op de verborgen goederen, dat wij minachten wat ons vlees nu ziet en liefkoost. Jakob voelt zich gezegend, omdat hij – de hem beloofde genade omhelsd hebbende – aan de uitvoering niet twijfelt.

4 En Hij heeft tot mij gezegd: Zie, Ik zal u vruchtbaar maken en u vermenigvuldigen en u tot een hoop van volken stellen; en Ik zal uw zaad na u dat land tot een eeuwige bezitting geven.

Sinds het geestelijke Israël over alle streken van de wereld verstrooid is, en onderscheiden volken tot één gemeente vergaderd zijn, is de vermenigvuldiging begonnen geheel in vervulling te gaan. Al was de belofte waarvan hij wist, dat zij uit de hemel was gevloeid, slechts gelijk aan een droombeeld, toch heeft hij haar hoger geschat dan alle schatten van Egypte, die hij genoot. Wat deze uitdrukking betekent, hebben wij elders gezegd, namelijk dat de Israëlieten de voortdurende erfgenamen van het land zouden zijn, tot op de komst van Christus, waardoor de wereld is vernieuwd. Aan het oude volk was tot op de door Christus gebrachte vernieuwing, dit deel der aarde beloofd; maar nu, sinds de Heere de hele wereld aan Zijn volk heeft toegezegd, hebben wij een vollediger genot van de erfenis. Jakob sterft als balling in Egypte, maar intussen roept hij¹ de onderkoning van Egypte weg van zijn waardigheid tot ballingschap, opdat het hem goed zou gaan en hij voorspoed zou hebben. Jozef, die zijn vader als een profeet van God erkent (die niets uit zichzelf zou verzinnen), schat het hem aangeboden eigendomsrecht – waarvan nergens iets te zien was – niet minder dan alsof het al in zijn hand was.

5 Nu dan, uw twee zonen, die u in Egypteland geboren waren, eer ik in Egypte tot u gekomen ben, zijn mijne; Efraïm en Manasse zullen mijne zijn als Ruben en Simeon.

6 Maar uw geslacht dat gij na hen zult gewinnen, zullen uwe zijn; zij zullen naar hunner broederen naam genoemd worden in hun erfdeel.

7 Toen ik nu van Paddan kwam, zo is Rachel bij mij gestorven in het land Kanaän, op den weg, als het nog een kleine streek lands was om tot Efrath te komen; en ik begroef haar aldaar aan den weg van Efrath, dewelke is Bethlehem.

8 En Israël zag de zonen van Jozef, en zeide: Wiens zijn dezen?

9 En Jozef zeide tot zijn vader: Zij zijn mijn zonen, die mij God hier gegeven heeft. En hij zeide: Breng hen toch tot mij, dat ik hen zegene.

In Jozefs woord is opmerkelijk, wat wij ook elders hebben aangestipt, dat de vrucht van de buik niet toevallig wordt geboren, maar gerekend wordt onder de bijzondere gaven van God.

10 Doch Israëls ogen waren zwaar van ouderdom, hij kon niet zien; en hij deed hen naderen tot hem; toen kuste hij hen en omhelsde hen.

11 En Israël zeide tot Jozef: Ik had niet gemeend uw aangezicht te zien; maar zie, God heeft mij ook uw zaad doen zien.

12 Toen deed hen Jozef uitgaan van zijn knieën; en hij boog zich voor zijn aangezicht neder ter aarde.

13 En Jozef nam die beiden, Efraïm met zijn rechterhand tegenover Israëls linkerhand, en Manasse met zijn linkerhand tegenover Israëls rechterhand; en hij deed hen naderen tot hem.

14 Maar Israël strekte zijn rechterhand uit en legde ze op het hoofd van Efraïm, hoewel hij de minste was, en zijn linkerhand op het hoofd van Manasse; hij bestuurdde zijn handen verstandiglijk, want Manasse was de eerstgeborene.

15 En hij zegende Jozef en zeide: De God voor Wiens aangezicht mijn vaders Abraham en Izak gewandeld hebben, die God Die mij gevoed heeft, van dat ik was tot op dezen dag,

Al worden alle dienaren en herders van de gemeente niet alleen getuigen van de hemelse genade genoemd, maar al is zelfs de uitdeling van de geestelijke gaven hun opgedragen – toch, waar zij bij God worden vergeleken zijn zij niets, omdat Hij alleen alles in Zich bevat. God had hen en hun nakomelingen voor Zich tot volk uitverkoren, maar die belofte was daarom van kracht, omdat zij – door het geloof aangenomen – een levende wortel kreeg. Nu zien wij, dat hij het geloof van zijn vaderen niet zo maar in het midden brengt, zonder welke hij geen wettige opvolger zou geweest zijn van Gods verbondsgenade. Al doet God Zijn zoon opgaan over goeden en bozen zonder onderscheid en al voedt

¹ Door te vertellen wat God hem in Bethel over het land Kanaän had beloofd.

Hij ongelovigen niet minder dan gelovigen, omdat Hij echter alleen aan de Zijnen het bijzondere gevoel van Zijn Vaderlijke liefde geeft in het gebruik van Zijn gaven, gebruikt Jakob met recht deze grond tot bevestiging van zijn geloof, dat hij steeds door Gods hulp was beschermd. De ongelovigen worden mild door God gevoed, maar zij zwelgen daarin als varkens, die – al vallen de eikels uit de bomen – toch hun snuit naar de grond gericht houden. Dit is in Gods weldaden het voornaamste, dat ze voor ons bewijzen of onderpanden zijn van Zijn Vaderlijke liefde voor ons. Jakob aanvaardt uit een godvruchtig besef, waarmee Gods kinderen zijn begiftigd, alle goed dat God over hem had uitgestort, terecht als bewijs van de beloofde genade. Het is alsof hij zei, dat hij een helder voorbeeld was, hoe waarachtig en trouw de Heere Zijn verbond hield, waarin Hij voor de zonen van Abraham een Vader zou zijn. Laten wij hieruit leren om, welke weldaden wij ook uit Gods hand ontvangen, die goed te beoordelen en te overdenken, opdat zij evenveel hulpmiddelen zouden zijn om ons geloof te bevestigen. De beste manier om God te zoeken is deze, waar wij beginnen met het Woord; vervolgens komt de proefondervindelijke kennis (om zo te zeggen) er bij.

16 Die Engel Die mij verlost heeft van alle kwaad, zegene deze jongens, en dat in hen mijn naam genoemd worde en de naam mijner vaderen Abraham en Izak, en dat zij vermenigvuldigen als vissen in menigte in het midden des lands.

Altijd is de breuk tussen God en mensen te groot geweest, dan dat er zonder Middelaar iets van omgang zou kunnen zijn. Omdat wij door deze woorden onderwezen worden, dat het eigenlijk Christus' taak is ons te beschermen en uit alle rampen uit te rukken, daarom moeten wij oppassen, dat geen onheilge vergeetachtigheid deze genade begraaft. Ja, zelfs naarmate aan ons duidelijker genade is geschonken dan vroeger aan de heiligen onder de wet (sinds Christus het openlijk uitsprak, dat de gelovigen aan Hem ter bewaring gegeven waren, met als bedoeling dat niemand van hen verloren zou gaan; Johannes 17:12¹), naar die mate moet zij des te meer kracht doen in onze harten. Nu eens, dat zij door ons met gepaste lof op een schitterende manier verheerlijkt wordt, dan weer dat zij ons aanspoort tot het zoeken van deze bescherming van onze beste Beschermmer. Als wij overwegen, hoeveel gevaren ons omringen, zal er haast geen dag voorbijgaan, of wij zijn uit duizend doden gerukt. Vanwaar komt dit anders, dan dat Gods Zoon zorg voor ons draagt, Die uit de hand van de Vader de taak heeft aangenomen om ons te beschermen?

17 Toen Jozef zag dat zijn vader zijn rechterhand op het hoofd van Efraïm legde, zo was het kwaad in zijn ogen; en hij ondervatte zijns vaders hand om die van het hoofd van Efraïm op het hoofd van Manasse af te brengen.

Jozef dwaalt daarin, dat hij Gods genade aan de gewone orde van de natuur bindt, alsof de Heere niet vaak met opzet het recht van de natuur verandert, met als doel dat wij weten, dat het enkel in Zijn vrije wil staat, wat Hij uit genade schenkt. Als God aan elk uitbetaalde wat Hij aan hem schuldig zou zijn, kon men met recht een vaste regel van tevoren vaststellen voor Zijn gunstbewijzen. Maar omdat Hij aan niemand iets verplicht is, is Hij met recht vrij in het uitdelen van gaven. Met als doel dat niemand in het vlees zou roemen, kiest Hij hen uit die geen eigen waardigheid meebrengen, en verheerlijkt Hij in hen met opzet Zijn vrije / kosteloze barmhartigheid. Hoewel deze vrijheid van God zich uitstrekt tot allerlei goed, blinkt zij toch in de aanneming tot kind het helderst uit, waar God uit een verloren menigte diegenen tot zaligheid voorbestemt, die Hij goedkeurt. Wij moeten van onze kant God Zijn macht onverzwakt laten houden. En als soms het gevoel van ons vlees ertegenin schreeuwt, laten wij dan bedenken dat niemand hier wijzer is, dan zij die zich in de wonderlijke oordelen van God als blind beschouwen, zodat zij de oorzaak van het onderscheid nergens anders zoeken dan in Hem.

18 En Jozef zeide tot zijn vader: Niet alzo, mijn vader; want deze is de eerstgeborene; leg uw rechterhand op zijn hoofd.

---

¹ Toen Ik met hen in de wereld was, bewaarde Ik hen in Uw Naam. Die Gij Mij gegeven hebt, heb Ik bewaard, en niemand uit hen is verloren gegaan, dan de zoon der verderfenis, opdat de Schrift vervuld worde.

19 Maar zijn vader weigerde het en zeide: Ik weet het, mijn zoon, ik weet het; hij zal ook tot een volk worden en hij zal ook groot worden; maar nochtans zal zijn kleinste broeder groter worden dan hij, en zijn zaad zal een volle menigte van volken worden.

20 Alzo zeggende hij hen te dien dage, zeggende: In u zal Israël zegenen, zeggende: God zette u als Efraïm en als Manasse! En hij zette Efraïm voor Manasse.

21 Daarna zeide Israël tot Jozef: Zie, ik sterf; maar God zal met ulieden wezen en Hij zal u wederbrengen in het land uwer vaderen.

Over zijn dood maakt hij met die bedoeling melding, om eraan te herinneren, dat de eeuwige waarheid van God volstrekt niet afhing van het leven der mensen. Het is alsof hij had gezegd: “Mijn leven, kort en bouwvallig als het is geweest, verdwijnt wel, maar de belofte van God, die geen einde heeft, zal – ook wanneer ik gestorven ben – nog van kracht zijn.” Wanneer de Heere door sterfelijke mensen Zijn Woord aan de wereld heeft bekend gemaakt (al hebben zij hun levensloop volbracht, en al zijn zij naar het vlees dood) toch is de stem van de Heere niet tegelijk verstomd, maar maakt ons tegenwoordig levend. Niet zonder reden eigent Jakob zich en zijn vaderen de heerschappij toe van het land waarin zij altijd zo ‘buitenlands’ hadden rondgezworven. Omdat het kon schijnen dat Gods belofte enigszins verloren was geraakt, wekt hij zijn zonen op tot goede hoop. En hij verkondigt met een heldhaftig gemoed, dat het land waarin hij ten slotte amper een graf had verkregen, het zijne is. Van waar nu komt een dergelijk groot vertrouwen anders, dan dat hij zijn zonen door zijn voorbeeld went aan het gelovig vasthouden aan Gods Woord? Deze leer geldt echter ook ons: Nooit steunen wij vast genoeg op Gods Woord, zolang wij ons hechten aan onze zintuigen. Ja, zolang ons geloof niet zover komt, dat het zaken aanneemt die ver verwijderd zijn, weten wij niet wat het is Gods gesproken Woord te ondertekenen.

22 En ik heb u een stuk land gegeven boven uw broederen; hetwelk ik met mijn zwaard en met mijn boog uit de hand der Amorieten genomen heb.

Genesis 49

Jakob neemt afscheid van zijn zonen

1 DAARNA riep Jakob zijn zonen, en hij zeide: Verzamelt u en ik zal u verkondigen hetgeen dat u in de navolgende dagen wedervaren zal.

Wij hebben te letten op het doel van de Heilige Geest: Jakobs zonen werden vóór de tijd bekend gemaakt met de aard van de bezittingen die zij hielden, met als doel dat zij zouden weten dat God een bijzondere zorg voor hen had. Al wordt de hele wereld door Gods voorzienigheid bestuurd, – aan hen, als huisgenoten van God, werd boven de andere volken de voorkeur gegeven.

2 Komt tezamen en hoort, gij zonen Jakobs, en hoort naar Israël, uw vader.

3 Ruben, gij zijt mijn eerstgeborene, mijn kracht en het begin mijner macht; de voortreffelijkste in hoogheid en de voortreffelijkste in sterkte.

4 Snelle afloop als der wateren, gij zult de voortreffelijkste niet zijn, want gij hebt uws vaders leger beklommen; toen hebt gij *het* geschonden; hij heeft mijn bed beklommen.

Omdat wij in ondeugden onszelf vleien, wordt elk van ons, nadat hij gevallen is, moeilijk tot gezond verstand teruggebracht, tenzij hij door besef van schande wordt aangeraakt.

5 Simeon en Levi zijn gebroeders; hun handelingen zijn werktuigen van geweld.

6 Mijn ziel kome niet in hun verborgen raad, mijn eer worde niet verenigd met hun vergadering; want in hun toorn hebben zij de mannen doodgeslagen en in hun moedwil hebben zij de ossen weggerukt.

7 Vervloekt zij hun toorn, want hij is heftig, en hun verbolgenheid, want zij is hard. Ik zal hen verdelen onder Jakob en zal hen verstrooien onder Israël.

De pausgezinden verzinnen, dat de zonden voor de helft door Hem worden kwijtgescholden, omdat Hij niet gewillig is zondaren uit genade vrij te spreken. Maar de Schrift spreekt heel anders. De Bijbel zegt, dat God geen straffen eist die de misdaden goed maken, maar die de harten reinigen, en de

uitverkorenen uitnodigen tot bekering, en tot zorgvuldige inachtneming opwekken, en onder de teugel van vrees en eerbied houden. Hieruit volgt, dat niets méér averechts is, dan onszelf vrij te willen kopen van de straffen die wij hebben verdiend, alsof God, net als mensen, verlangt, dat Hem het verschuldigde betaald wordt. De genadige vergeving van zonden past heel goed bij de kastijdingen die veeleer toekomstige zonden voorkomen dan al bedreven zonden bestraffen. God verzacht de straf, door voor hen in de gemeente een eervolle naam en een volledig recht te laten. Ja, Zijn ongelooflijke goedheid blinkt op het onverwachts nog uit, doordat de straf van Levi werd veranderd in het voorrecht van het priesterschap. De verstrooiing van de levitische stam had haar oorsprong in de misdaad van de (stam)vader, opdat die verkeerde en ongeoorloofde wraakneming hen niet zou behagen. Maar God, die in het begin het licht uit de duisternis te voorschijn bracht, bedacht een andere reden, waarom de Levieten overal heen verspreid moesten wezen: dat geen hoekje van het land goede leraren zou missen. Dit is een van de wonderen van God: om het licht uit de duisternis te voorschijn te brengen. Het is voor ons heel belangrijk, wanneer het Woord van God in onze oren weerklinkt, om zijn vervulling door het geloof aan te nemen, net alsof aan zijn dienaren, de uitvoering was opgedragen van wat zij spreken.

8 Juda, gij zijt het, u zullen uw broeders loven; uw hand zal zijn op den nek uwer vijanden; voor u zullen zich uws vaders zonen nederbuigen.

9 Juda is een leeuwenwelp, gij zijt van den roef opgeklommen, mijn zoon. Hij kromt zich, hij legt zich neder als een leeuw en als een oude leeuw; wie zal hem doen opstaan?

10 De scepter zal van Juda niet wijken, noch de wetgever van tussen zijn voeten, totdat Silo komt, en Denzelven zullen de volken gehoorzaam zijn.

Hier voorzegt hij, dat de Messias niet alleen koning zou zijn over één volk, maar dat onder Zijn opperbevel de onderscheidene volken vergaderd zouden worden, zodat zij samensmolten. Nu weten wij, dat dit past op Christus, aan Wie de erfenis der wereld was beloofd, onder Wiens juk de volken zijn gebracht, op Wiens wenk zijn zij vergaderd die vroeger verstrooid waren. Voorts heeft de roeping van de volkeren hier dit merkwaardige getuigenis, dat zij in de gemeenschap van het verbond zullen worden ingelijfd, om onder één Hoofd één volk te worden met de natuurlijke zonen van Abraham.

11 Hij bindt zijn jongen ezel aan den wijnstok en het veulen zijner ezelin aan den edelsten wijnstok; hij wast zijn kleet in den wijn en zijn mantel in wijndruivenbloed.

Voor het uiterlijke schijnt dit gering en nietig, dat aan Juda's stam een gebied wordt beloofd rijk aan wijnstokken, en een overvloed van kudde, die melk voortbrengen. Maar als iemand overweegt, dat de Heere hierin een schitterend bewijs van Zijn uitverkiezing gaf, dat Hij als een huisvader afdaalt tot de zorg voor levensonderhoud, en ook in zaken van weinig gewicht toont, dat Hij aan Abrahams zonen door de heilige band van het verbond was verbonden, dan zal hij niet naar een diepere verborgenheid zoeken.

12 Hij is roodachtig van ogen door den wijn en wit van tanden door de melk.

13 Zebulon zal aan de haven der zeeën wonen; en hij zal aan de haven der schepen wezen, en zijn zijde zal zijn naar Sidon.

Wij weten van hoeveel gewicht de erfenis was, die als een onderpand het oude volk van zijn aanneming verzekerde. Door deze profetie moest dus niet maar één stam worden aangemoedigd, maar het hele volk, om ijverig de aangeboden genade, die ook zeker voor hen was weggelegd, aan te nemen.

14 Issaschar is een sterkgebeende ezel, nederliggende tussen twee pakken.

15 Toen hij de rust zag, dat zij goed was, en het land, dat het lustig was, zo boog hij zijn schouder om te dragen, en was dienende onder tribuut.

16 Dan zal zijn volk richten, als een der stammen Israëls.

17 Dan zal een slang zijn aan den weg, een adderslang nevens het pad, bijtende des paards verzenen, dat zijn rijder achterovervalle.

18 Op Uw zaligheid wacht ik, HEERE.

Ik denk, dat Jakob – toen hij als van een hoogte zag, dat de toestand van zijn geslacht gedurig aan verschillende wisselingen onderworpen zou zijn, ja door stormen zou worden geslingerd, die wei-

nig verschilden van de ondergang – door zorg en vrees werd bewogen. Ziende de vele moeiten, de vele gevaren, de vele aanvallen, en ook de vele slagen, die zijn zaad gedurig met de ondergang zouden bedreigen, kan het niet anders of hij treurt daarover, en raakt naar de mens ook in verwarring. Maar om zich met zegevierende standvastigheid van gemoed tegen alle soorten beproevingen te stellen, wendt hij zich tot de Heere, Die beloofd had, dat Hij de Beschermmer zou zijn van dat volk. Ook twijfel ik niet, of hij heeft gedacht aan zijn zonen, om hen tot hetzelfde vertrouwen op te wekken. Omdat hij zelf niet de bewerker kon zijn van de te verwachten zaligheid, was het nodig zich te verlaten op Gods belofte. Op dezelfde manier hebben wij tegenwoordig ook de bewaring van de kerk te hopen. Want al schijnt zij als een schip in een onstuimige zee geslingerd te worden, en bijna onder de baren bedolven te worden, en al zijn ook in de toekomst nog grotere stormen te wachten, toch mag men te midden van duizend doden hopen op de verlossing die de Heere heeft beloofd. Voorts kan deze voorspelling op heel de kerk worden toegepast, die niet maar een enkele dag wordt aangevallen, maar gedurig nieuwe nederlagen heeft te verduren, totdat de Heere haar ten slotte opricht.

19 Aangaande Gad, een bende zal hem aanvallen; maar hij zal *haar* aanvallen in het einde.

20 Van Aser, zijn brood zal vet zijn; en hij zal koninklijke lekkernijen leveren.

Als iemand mij tegenwerpt, dat het niet veel betekent, om smakelijk en lekker brood te eten, dan antwoord ik, dat gelet moet worden op het doel, dat zij namelijk hieruit Gods Vaderlijke zorg leerden kennen, Die voor hun voedsel zorgde.

21 Naftali is een losgelaten hinde; hij geeft schone woorden.

Dit is een deugd, waarvoor men zich niet hoeft te schamen, om ruwe gemoederen door een vriendelijk en innemend woord te kalmeren, om ontstoken toorn gunstig te stemmen, en om aanstoot die gegeven is, door dergelijke bekwaamheid tot rust te brengen.

22 Jozef is een vruchtbare tak, een vruchtbare tak aan een fontein; elkeen der takken loopt over den muur.

23 De schutters hebben hem wel bitterheid aangedaan en beschoten en hem gehaat;

24 Maar zijn boog is in stijvigheid gebleven en de armen zijner handen zijn gesterkt geworden, door de handen van den Machtige Jakobs; daarvan is hij een herder, een steen Israëls;

Met in het oog vallende lof noemt hij Hem, de Machtige van Jakob, omdat Hij voornamelijk in de kerk Zijn kracht wil tonen en doen uitblinken. Hiervoor hebben de vrome vaders met ijver gezorgd, dat zij zelf en de hunnen aan Gods genadeverbond dachten, zo dikwijls hun enige weldaad werd verleend. En zeker is het een schandelijke nalatigheid, om niet te vragen uit welke bron men het water drinkt. Hieruit vloeit voor alle vromen gemeenschappelijk een zeer nuttige troost voort, zolang zij horen, dat Gods kracht in het midden van de gemeente woont, als zij tenminste in Hem alleen roemen. De zonen van Jakob moeten ervoor oppassen, dat ze niet – op hun krachten vertrouwend – zich in het verderf storten, maar zich sterk en groot gedragen in de Heere. Onder dit beeld is voor ons de gelijkenis van Christus getekend, Die voordat Hij tevoorschijn zou treden als Overwinnaar van de dood en Bewerker van het leven, gezet is tot Doelwit van tegenspraak, tegen Wie allen als om strijd speren hebben geworpen. Zo hoort ook de gemeente nu naar Zijn voorbeeld, door vele speren getroffen te worden, opdat zij door Gods wonderlijke hulp bewaard wordt.

25 Van uws vaders God, Die u zal helpen, en van den Almachtige, Die u zal zegenen met zegeningen des hemels van boven, met zegeningen des afgronds, die daaronder ligt, met zegeningen der borsten en der baarmoeder.

Door God met deze titel aan te duiden, verklaart hij opnieuw al het goede dat Jozef heeft ontvangen, uit het verbond en de bron van de vrije aanneming tot kinderen. Het is alsof hij had gezegd: “Ik wil, dat je alles waarin je Gods Vaderlijke zorg om je te helpen hebt ondervonden, toeschrijft aan het verbond dat Hij met mij heeft gesloten.”

26 De zegeningen uws vaders gaan te boven de zegeningen mijner voorvaders, tot aan het einde van de eeuwige heuvelen; die zullen zijn op het hoofd van Jozef, en op den hoofdschedel des afgezonderden zijner broederen.

Deze vergelijking moet ons vandaag veel in levendigheid doen toenemen, want de volle overvloed van Gods genade die in Christus is neergedaald, overtreft honderdmaal al het goede dat Jozef heeft ontvangen en genoten.

27 Benjamin zal *als* een wolf verscheuren; des morgens zal hij roof eten, en des avonds zal hij buit uitdelen.

28 Al deze stammen Israëls zijn twaalf; en dit is hetgeen dat hun vader tot hen sprak, als hij hen zegende; hij zegende hen, een iegelijk naar zijn bijzonderen zegen.

Dat van Jacob wordt gezegd, dat hij zijn nakomelingen heeft gezegend, schijnt volstrekt niet overeen te stemmen met de rede. Want voor Ruben, aan wie hij het eerstgeboorterecht ontnemt, verkondigt hij niets aangenaams of gunstigs. Ook Simeon en Levi heeft hij vervloekt. ... Ik breng deze dingen met elkaar overeen, dat de tijdelijke straffen waarmee Jakob zijn zonen liefderijk en vaderlijk kastijdde, hen niet deden vallen buiten het verbond der genade, waarin de zegen gelegen was, integendeel delgden zij eerder hun vlekken uit, en herstelden zij hen in hun vorige erestaat waaruit zij gevallen waren, dat zij tenminste aartsvaders zouden zijn van Gods volk. En dit bewijst de Heere nog dagelijks in de Zijnen, dat de straffen die Hij hen oplegt, al is het ook dat zij schaamte en schande te weeg brengen, zeker geen beletsel zijn voor hun geluk, maar daar eerder een hulpmiddel voor zijn. Als zij niet zo werden gelouterd, was het te vrezen, dat zij meer en meer in hun ondeugden zouden verharderen, en dat een verborgen etter als een schadelijk verrotting zou voortwoekeren, die ten slotte de ingewanden zelf aantast. Wij zien hoe graag het vlees zich toegeeft, zelfs waar God ons wakker maakt door de tekenen van Zijn toorn. Wat moeten wij dus denken, dat zou gebeuren, als Hij ons steeds liet begaan? Omdat wij echter – door straffen vermaand – tot bezinning komen, neemt dit doel niet alleen de vloek weg, die in het begin wordt gevoeld, maar het maakt ook, dat de Heere door te straffen meer zegent dan als Hij zou sparen. Hierdoor komt het, dat ziekten, armoede, honger, naaktheid, ja zelfs de dood, in zoverre zij ons heil bevorderen, als het ware hun natuur veranderen en met recht als zegeningen worden beschouwd.

Jakob sterft

29 Daarna gebod hij hun en zeide tot hen: Ik word verzameld tot mijn volk; begraaft mij bij mijn vaders, in de spelonk die daar is in den akker van Efron, den Hethiet;

30 In de spelonk welke is op den akker van Machpéla, die tegenover Mamre is in het land Kanaän, die Abraham met dien akker gekocht heeft van Efron, den Hethiet, tot een erfbegravenis.

31 Aldaar hebben zij Abraham begraven en Sara, zijn huisvrouw; daar hebben zij Izak begraven en Rebekka, zijn huisvrouw; en daar heb ik Lea begraven.

32 De akker, en de spelonk die daarin is, is gekocht van de zonen van Heth.

33 Als Jakob voleind had aan zijn zonen bevelen te geven, zo legde hij zijn voeten tezamen op het bed, en hij gaf den geest, en hij werd verzameld tot zijn volken.

Dit is een vrucht van een goed geweten, wanneer iemand zonder verschrikking uit de wereld verreeft. Omdat de dood vanuit zijn natuur huiveringwekkend is, worden goddelozen door een wonderlijke marteling kwelt, zo lang zij voelen, dat zij voor Gods rechterstoel gedaagd worden. Zullen wij echter met een goed geweten kalm en rustig ten grave gaan, dan moeten wij ons verlaten op de opstanding van Christus. Want *dán* zullen wij graag tot God gaan, als de hoop op een beter leven ons ondersteunt. Dan zal het ons niet zwaar vallen, om deze bouwvallige hut te verlaten, als een onsterfelijk verblijf zich aan ons voordoet.

Genesis 50

De begrafenis van Jakob

1 TOEN viel Jozef op zijns vaders aangezicht, en hij weende over hem en kuste hem.

Het gebruik om de doden te bewenen is uit een goed beginsel ontstaan, namelijk dat de levenden zich zouden oefenen in het overdenken van de vervloeking van het menselijk geslacht. Een teugel en matiging zijn nodig, opdat we niet door onmatige droefheid met blinde woede tegen God opstaan.

Want overmaat van verdriet drijft ons altijd blindelings tot weerspanningheid. Verzachting moet voornamelijk gezocht worden in de hoop op het toekomstige leven.

2 En Jozef gebood zijn knechten, den medicijnmeesters, dat zij zijn vader balsemen zouden; en de medicijnmeesters balsemden Israël.

3 En veertig dagen werden aan hem vervuld, want also werden vervuld de dagen dergenen die gebalsemd werden; en de Egyptenaars beweenden hem zeventig dagen.

Altijd hebben geveinsden meer met plechtigheden op, dan zij die het wezen van de dingen vasthouden. Het is een feit, dat zij die van het ware geloof waren afgevallen, veel meer praal hebben aangewend, dan gelovigen, die zich vastklemden aan de waarheid en het rechte gebruik van het symbool. Waartoe zij zoveel moeite deden en zoveel geld uitgaven, wisten die ongelovigen niet. Hieruit zien wij, wat voor lege en onbetekenende zaak het is, zich alleen op de uitwendige tekenen te richten, waar de zuivere leer, die de echte oorsprong en het wettige doel aantoon, geen kracht doet. Het kan niet anders, of de aanblik van een dode moet ons geweldig treffen, alsof een en dezelfde dood ons en de redeloze dieren zonder onderscheid verteerde. Tegenwoordig hebben wij in de opstanding van Christus tegenover deze aanvechting genoeg steun.

4 Als nu de dagen zijns bewenens over waren, zo sprak Jozef tot het huis van Farao, zeggende: Indien ik nu genade gevonden heb in uw ogen, spreekt toch voor de oren van Farao, zeggende: 5 Mijn vader heeft mij doen zweren, zeggende: Zie, ik sterf; in mijn graf, dat ik mij in het land Kanaän gegraven heb, daar zult gij mij begraven. Nu dan, laat mij toch optrekken, dat ik mijn vader begrave; dan zal ik wederkomen.

Wanneer van Gods kinderen een eenvoudige en oprechte belijdenis wordt gevraagd, mag niemand zich achter dergelijke voorwendsels verschuilen. Wij hebben te leren, om van de Heere de geest van sterkte en standvastigheid te vragen, opdat die ons richt tot het openbaren van onze godsvrucht. Laten wij er dankbaar voor zijn wanneer wij tegenover de mensen vrij mogen uitkomen voor onze godsvrucht.

6 En Farao zeide: Trek op en begraaf uw vader, gelijk als hij u heeft doen zweren.

Als Gods kinderen onverschrokken gaan, waar hun plicht hen roept, zal God boven verwachting uitkomst die zo begeerd wordt, geven. Opgemerkt moet worden, hoe hoog de heiligheid van de eed door die verblinde en ongelovige mensen geschat werd. Tegenwoordig is de eerbied voor God in de wereld echter zó uitgedoofd, dat de mensen het bijna als grap opvatten, om elkaar onder aanroeping van Gods Naam te bedriegen.

7 En Jozef toog op om zijn vader te begraven; en met hem togen op al Farao's knechten, de oudsten van zijn huis en al de oudsten des lands van Egypte;

8 Daartoe het ganse huis van Jozef, en zijn broeders en het huis zijns vaders; alleen hun kleine kinderen en hun schapen en hun runderen lieten zij in het land Gosen.

9 En met hem togen op, zo wagens als ruiters; en het was een zeer zwaar heir.

10 Toen zij nu aan het plein van het doornbos kwamen, dat aan gene zijde der Jordaan is, hielden zij daar een grote en zeer zware rouwklage; en hij maakte zijn vader een rouw van zeven dagen.

11 Als de inwoners des lands, de Kanaänieten, dien rouw zagen op het plein van het doornbos, zo zeiden zij: Dit is een zware rouw der Egyptenaars; daarom noemde men haar naam Abel-Mizraïm, die aan het veer van de Jordaan is.

12 En zijn zonen deden hem gelijk als hij hun geboden had;

13 Want zijn zonen voerden hem in het land Kanaän en begroeven hem in de spelonk des akkers van Machpéla, welke Abraham met den akker gekocht had tot een erfbegravenis van Efron, den Hethiet, tegenover Mamre.

14 Daarna keerde Jozef weder in Egypte, hij en zijn broeders en allen die met hem opgetogen waren om zijn vader te begraven, nadat hij zijn vader begraven had.

Vrees en troost

15 Toen Jozefs broeders zagen dat hun vader dood was, zo zeiden zij: Misschien zal ons Jozef haten; en hij zal ons gewisselijk vergelden al het kwaad dat wij hem aangedaan hebben.

16 Daarom ontboden zij aan Jozef, zeggende: Uw vader heeft bevolen voor zijn dood, zeggende:

17 Zo zult gij tot Jozef zeggen: Ei, vergeef toch de overtreding uwer broederen en hun zonde; want zij hebben u kwaad aangedaan; maar nu, vergeef toch de overtreding der dienaren van den God uws vaders. En Jozef weende, als zij tot hem spraken.

Als wij beledigd zijn door leden van de gemeente, moeten wij niet al te streng en te lastig zijn in het vergeven. Deze vriendelijkheid wordt ons weliswaar in het algemeen tegenover allen bevolen, maar waar vereniging van godsdienst er bij komt, is onze hardheid groter dan ijzer, als wij niet tot barmhertigheid geneigd en gereed zijn. Als wij een harde strijd hebben met opwellende toorn of hardnekkige haat, dan moeten wij van de Heere een geest van zachtmoedigheid vragen, die haar kracht heden ten dage in Christus' leden niet minder krachtig openbaart, dan vroeger in Jozef.

18 Daarna kwamen ook zijn broeders en vielen voor hem neder, en zeiden: Zie, wij zijn u tot knechten.

19 En Jozef zeide tot hen: Vreest niet; want ben ik in de plaats van God?

Dan gaat het met ons het best, als wij te doen hebben met bescheiden mensen, die God tot Leidsman voor zich stellen, en Zijn bevelen niet alleen onderhouden, maar graag gehoorzamen. Als iemand zich teugelloos laat meevoeren door de lust van het vlees, zijn er van hem duizend doden te vrezen, tenzij de Heere zijn woede krachtig breekt. Zoals dit het enige middel is, om toorn te stillen, dat wij erkennen wie wij zijn, en welk recht aan God over ons toekomt, zo is aan de andere kant – wanneer deze gedachte diep heeft post gevat – geen woede zo onstuimig, of deze gedachte is voldoende om haar te doen bedaren.

20 Gijlieden wel, gij hebt kwaad tegen mij gedacht; *doch* God heeft dat ten goede gedacht; opdat Hij deed, gelijk het te dezen dage is, om een groot volk in het leven te behouden.

Fijntjes maakt hij onderscheid tussen de verkeerde plannen van mensen en de bewonderenswaardige gerechtigheid van God, door het opperste bestuur van alle dingen zó aan God toe te kennen, dat het door de menselijke ondeugden niet het minst wordt besmet. Zullen wij dus recht en nauwkeurig spreken, dan moeten wij zeggen, dat Jozef door de misdadige overeenkomst van zijn broers én door de verborgen voorzienigheid van God werd verkocht. Terwijl zij het verderf van hun broer beramen, zorgt Hij van uit de hoge voor hun behoud. Hieruit besluiten wij, dat er voor Hem onderscheiden manieren zijn om de wereld te regeren. Dit moet in het algemeen worden vastgesteld, dat er niets gebeurt zonder de wil van God. God beheerst de plannen van de mensen, en buigt hun wil, en leidt hun inspanning hierheen of daarheen, en bestuurt de afloop. Als mensen iets goed en rechtvaardig ondernemen, bestuurt en beweegt God hen van binnen door Zijn Geest, zodat al wat goed is met recht aan Hem wordt toegeschreven. Als satan en de goddelozen razen, handelt God op een onuitsprekelijke manier door hun handen zó dat de goddeloosheid op hen blijft, en hun de schuld wordt toegerekend. Tot zondigen worden goddelozen niet door de aandrang van de Geest geleid, zoals gelovigen tot goede daden, maar zij zelf zijn ontwerpers en zij volgen satan als hun leidsman. God is nooit zonder rechtvaardige redenen van handelen; mensen worden door hun verkeerde wil in schuld gewikkeld. Als wij horen, dat God de boze verwachtingen en schadelijke begeerten van mensen vrijdelt, dan verkrijgen wij hieruit een niet geringe troost: laten de goddelozen zich aftobben, zoveel zij willen, rumoerig zijn, kortom hemel en aarde vermengen, toch zullen zij met hun ijver niets vorderen. Niet alleen zullen hun aanvallen vruchteloos neerstorten, maar tot een tegenovergesteld doel gekeerd worden, zodat zij ons heil bevorderen al is het ook nog zo tegen hun zin. Alle vergif, dat satan aanwendt, bestuurt God tot medicijn voor Zijn uitverkorenen.

21 Nu dan, vreest niet; ik zal u en uw kleine kinderen onderhouden. Zo troostte hij hen en sprak naar hun hart.

Dit was een teken, dat de verzoening echt en niet gehuicheld was, dat hij zich niet alleen onthield van het toebrengen van kwaad en schade, maar ook het kwade door het goede overwon, zoals Paulus in Romeinen 12:21¹ voorschrijft. Wie tekort schiet in zijn plicht, wanneer hij de gelegenheid heeft om te helpen, en de omstandigheden zijn hulp dringend inroepen, toont juist daardoor dat hij het onrecht nog niet vergeten is. De meesten denken gewoonlijk simpelweg, dat zij beledigingen niet toerekenen, als zij niet kwaad met kwaad vergelden. Alsof dit geen wraak nemen is, als men zijn handen onttrekt aan het verlenen van hulp. Eerst dan zullen wij bewijzen dat ons gemoed vrij is van kwaadheid, als wij de vijanden door wie wij onwaardig behandeld zijn, met weldaden overladen.

Jozef sterft

22 Jozef dan woonde in Egypte, hij en het huis zijns vaders; en Jozef leefde honderd en tien jaar.

23 En Jozef zag van Efraïm kinderen van het derde gelid; ook werden de zonen van Machir, den zoon van Manasse, op Jozefs knieën geboren.

24 En Jozef zeide tot zijn broederen: Ik sterf; maar God zal u gewisselijk bezoeken en Hij zal u doen optrekken uit dit land, in het land hetwelk Hij Abraham, Izak en Jakob gezworen heeft.

Als het gehoor van het Woord ons niet voldoende is om te geloven, zijn wij onwaardig dat God met ons iets te doen heeft, Die wij beroven van Zijn eer. Zo is het geloof op niets anders dan op Hem gegrond, en toch is de prediking van de mensen niet van hun gewicht en ontzag ontbloot. Zo wordt de onbeschaamde nieuwsgierigheid bedwongen van hen die, naar gezichten verlangend, de gewone bediening van de kerk verachten. Als wij bedachten, hoe heerlijk God in zijn eniggeboren Zoon eenmaal tot ons is afgedaald, zouden wij niet zo verkeerd verlangen, dat dagelijks de hemel voor ons werd geopend (om visoenen te krijgen).

25 En Jozef deed de zonen van Israël zweren, zeggende: God zal u gewisselijk bezoeken; zo zult gij mijn beenderen vanhier opvoeren.

26 En Jozef stierf, honderd en tien jaar oud zijnde; en zij balsemden hem en men legde hem in een kist in Egypte.

---

¹ *Word van het kwade niet overwonnen, maar overwin het kwade door het goede.*